



### Obsah

#### IV Informácie

#### INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

##### **Európska komisia**

2021/C 100/01	Oznámenie Komisie – Usmernenia pre hospodárske subjekty a orgány dohľadu nad trhom k praktickému uplatňovaniu článku 4 nariadenia (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov <sup>(1)</sup> ..... 1
2021/C 100/02	Oznámenie Komisie – Usmerňovací dokument o uplatňovaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte <sup>(1)</sup> ..... 16
2021/C 100/03	Oznámenie Komisie – Príručka k uplatňovaniu článkov 34 – 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) <sup>(1)</sup> ..... 38



## IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ  
ÚNIE

## EURÓPSKA KOMISIA

## OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia pre hospodárske subjekty a orgány dohľadu nad trhom k praktickému uplatňovaniu  
článku 4 nariadenia (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov

(Text s významom pre EHP)

(2021/C 100/01)

## 1. ÚVOD

V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov<sup>(1)</sup> (ďalej len „nariadenie“) sa zavádza komplexný rámec na ochranu spotrebiteľov pred nebezpečnými a nevyhovujúcimi výrobkami a na poskytovanie rovnakých podmienok pre hospodárske subjekty.

Jednotný trh EÚ poskytuje hospodárskym subjektom prístup k spotrebiteľom a ďalším koncovým používateľom vo všetkých členských štátoch za predpokladu, že tieto subjekty a ich výrobky spĺňajú právne požiadavky EÚ zamerané na zaistenie bezpečnosti, environmentálneho správania a iných aspektov verejného záujmu. Tieto požiadavky overujú a presadzujú orgány dohľadu nad trhom a orgány zodpovedné za kontrolu výrobkov vstupujúcich na trh EÚ<sup>(2)</sup> (ďalej len „pohraničné orgány“). Môže to byť náročné najmä pri predaji na diaľku.

Súlad s požiadavkami by mali zabezpečiť nové pravidlá týkajúce sa dohľadu nad trhom a súladu výrobkov. Tieto pravidlá pomáhajú vytvoriť rovnaké podmienky, t. j. chrániť podniky, ktoré vyrábajú vyhovujúce výrobky, pred nekalou súťažou. Navyše bránia tomu, aby orgánom dohľadu nad trhom vznikali neprimerané náklady na vyšetrovanie.

Tieto usmernenia sa týkajú vykonávania kľúčového ustanovenia nariadenia: článku 4 „Úlohy hospodárskych subjektov, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahujú určité harmonizačné právne predpisy Únie“ (pozri bod 6). V článku 4 sa v podstate vyžaduje, aby pre určité výrobky uvádzané na trh EÚ existoval v EÚ hospodársky subjekt, ktorý na požiadanie poskytne príslušným orgánom informácie alebo prijme určité opatrenie. Táto požiadavka sa bude uplatňovať od 16. júla 2021 (článok 44 nariadenia).

Tieto usmernenia obsahujú návod, ako by hospodárske subjekty mali vykonávať článok 4:

- v bode 2 sa vysvetľuje jeho **rozsah pôsobnosti** a to, **ktorý hospodársky subjekt** by mal konať ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4 pre daný výrobok,
- v bode 3 sa objasňujú **úlohy** hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 a
- v bode 4 sa uvádzajú podrobnejšie informácie o **praktickom uplatňovaní** článku 4 podľa typov hospodárskych subjektov, ktoré konajú ako hospodárske subjekty uvedené v článku 4.

Keďže cieľom článku 4 je uľahčiť prácu **orgánov dohľadu nad trhom a pohraničných orgánov**, ďalej v bode 5 sa uvádza, ako môžu orgány využiť tieto požiadavky v praxi.

<sup>(1)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

<sup>(2)</sup> T. j. orgány určené členskými štátmi podľa článku 25 ods. 1 nariadenia.

Tieto usmernenia sú navrhnuté tak, aby pomáhali hospodárskym subjektom a orgánom a uľahčovali jednotné vykonávanie. Týkajú sa iba vykonávania článku 4 a neuplatňujú sa na právne predpisy EÚ o výrobkoch, ktoré v ňom nie sú uvedené a ktorými sa môžu ukladať podobné, ale odlišné požiadavky<sup>(3)</sup>. Usmernenia odkazujú na požiadavky podľa harmonizačných právnych predpisov EÚ platné v deň prijatia týchto usmernení. Komplexné usmernenia týkajúce sa harmonizačných právnych predpisov EÚ sú k dispozícii v *modrej príručke*, na ktorú tieto usmernenia odkazujú<sup>(4)</sup>. Komisia bude usmernenia aktualizovať na základe ďalšieho legislatívneho vývoja v iných oblastiach, ako je napríklad akt o digitálnych službách<sup>(5)</sup>.

Tento dokument je len usmernením – právnu záväznosť má iba samotné znenie nariadenia. V usmerneniach sa odrážajú názory Európskej komisie a ako také nie sú právne záväzné. Záväzný výklad právnych predpisov EÚ je vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie. Názory vyjadrené v tomto dokumente nemôžu predurčovať stanovisko, ktoré by Komisia mohla zaujať pred Súdnym dvorom. Komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nie je zodpovedná za použitie týchto informácií.

## 2. ROZSAH PÔSOBNOSTI A UPLATŇOVANIE

### 2.1. Rozsah pôsobnosti

Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 sa vyžaduje vtedy, keď výrobok:

- *patrí do rozsahu pôsobnosti jednej alebo viacerých smerníc alebo nariadení uvedených v článku 4 ods. 5 alebo iných právnych predpisov, ktoré výslovne odkazujú na článok 4.* Tieto „sektorové právne predpisy“ sa týkajú bezpečnosti hračiek, elektrických zariadení, rádiových zariadení, elektromagnetickej kompatibility, obmedzenia nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (ďalej len „RoHS“), energeticky významných výrobkov (ďalej len „ekodizajn“), plynových spotrebičov, stavebných výrobkov, strojových zariadení, zariadení vo voľnom priestranstve („hluk vo voľnom priestranstve“), zariadení na použitie v potenciálne výbušnej atmosfére (ATEX), tlakových zariadení, jednoduchých tlakových nádob, pyrotechnických výrobkov, rekreačných plavidiel, meradiel, váh s neautomatickou činnosťou, osobných ochranných prostriedkov a bezpilotných leteckých systémov<sup>(6)</sup> (ďalej len „drony“) <sup>(7)</sup> a
- *sa uvádza na trh EÚ<sup>(8)</sup> – t. j. sprístupňuje sa (dodáva sa na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu EÚ v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok alebo bezplatne) prvýkrát na trhu Únie<sup>(9)</sup> – 16. júla 2021 alebo po tomto dátume (článok 4 ods. 1 a článok 44 nariadenia).* Výrobky ponúkané na predaj online alebo prostredníctvom iných prostriedkov predaja na diaľku sa považujú za sprístupnené na trhu, ak je ponuka určená koncovým používateľom v EÚ. Ponuka na predaj sa považuje za zacielenú na koncových používateľov v EÚ, ak príslušný hospodársky subjekt akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do členského štátu (článok 6 nariadenia) (určuje sa to v jednotlivých prípadoch zohľadnením relevantných faktorov, ako sú zemepisné oblasti, do ktorých je možná dodávka tovaru, jazyky použité pre ponuku alebo objednávanie, platobné prostriedky atď.<sup>(10)</sup>).

Z toho vyplýva, že hospodársky subjekt, ktorý zamýšľa 16. júla 2021 alebo po tomto dátume uviesť na trh EÚ výrobok, na ktorý sa vzťahuje článok 4, musí najprv zabezpečiť, že v EÚ bude existovať hospodársky subjekt uvedený v článku 4. Ak to neurobí, takéto výrobky sa nemôžu uviesť na trh EÚ 16. júla 2021 alebo neskôr.

<sup>(3)</sup> Napríklad smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/90/EÚ z 23. júla 2014 o vybavení námorných lodí a o zrušení smernice Rady 96/98/ES (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 146), v ktorej sa v článku 13 vyžaduje, aby výrobcovia, ktorí sa nenachádzajú v EÚ, vymenovali splnomocneného zástupcu, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 59), v ktorom sa v článku 4 vyžaduje určenie zodpovednej osoby v EÚ. Na tieto predpisy sa nevzťahuje článok 4 ani tieto usmernenia.

<sup>(4)</sup> Oznámenie Komisie – Modrá príručka na vykonávanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov 2016 (Ú. v. EÚ C 272, 26.7.2016, s. 1) alebo dokument, ktorý ju nahradí.

<sup>(5)</sup> Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES [COM(2020) 825 z 15. 12. 2020].

<sup>(6)</sup> Ako je uvedené v článku 5 ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/945 z 12. marca 2019 o bezpilotných leteckých systémoch a o prevádzkovateľoch bezpilotných leteckých systémov z tretích krajín (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2019, s. 1).

<sup>(7)</sup> Informácie o tom, ktoré smernice alebo nariadenia sa môžu vzťahovať na konkrétny výrobok, sú k dispozícii prostredníctvom portálu Vaša Európa; [https://europa.eu/youreurope/business/product/product-rules-specifications/index\\_sk.htm](https://europa.eu/youreurope/business/product/product-rules-specifications/index_sk.htm).

<sup>(8)</sup> Územná pôsobnosť sa môže rozšíriť, napr. keď sa nariadenie začlení do príloh k Dohode o Európskom hospodárskom priestore, bude zahŕňať Island, Lichtenštajnsko a Nórsko.

<sup>(9)</sup> Pozri vymedzenie pojmov v článku 3 bode 1 a 2 nariadenia.

<sup>(10)</sup> Odôvodnenie 15 nariadenia. Podrobnejšie informácie o uvádzaní na trh (napr. pokiaľ ide o načasovanie, a to aj v prípade výrobkov, ktorých výroba sa v čase ponuky ešte neskončila, a výrobky ponúkané na veľtrhoch) sú uvedené v modrej príručke.

## 2.2. Určenie hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4

Štyri typy hospodárskych subjektov môžu konať ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4:

- výrobca <sup>(1)</sup> usadený v EÚ,
- dovozca <sup>(12)</sup> (podľa vymedzenia usadený v EÚ), ak výrobca nie je usadený v Únii,
- splnomocnený zástupca <sup>(13)</sup> (podľa vymedzenia usadený v EÚ) s písomným splnomocnením od výrobcu, v ktorom splnomocneného zástupcu poveruje plnením úloh stanovených v článku 4 ods. 3 v mene výrobcu,
- poskytovateľ logistických služieb <sup>(14)</sup> usadený v EÚ, ak neexistuje výrobca, dovozca alebo splnomocnený zástupca usadený v Únii.

V bode 4 sú uvedené podrobnosti o úlohe týchto hospodárskych subjektov podľa sektorových právnych predpisov a o tom, ako súvisia s ich úlohami podľa článku 4.

Hospodárske subjekty konajúce ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4 sa určujú najmä v závislosti od dodávateľského reťazca. Rámček 1 obsahuje krátky návod a ďalej je uvedené podrobnejšie vysvetlenie.

<sup>(1)</sup> Vymedzený v článku 3 bode 8 nariadenia ako „každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vyrába výrobok alebo si výrobok dáva navrhnuť alebo vyrobiť a predáva ho pod svojim obchodným menom alebo pod svojou ochrannou známkou“.

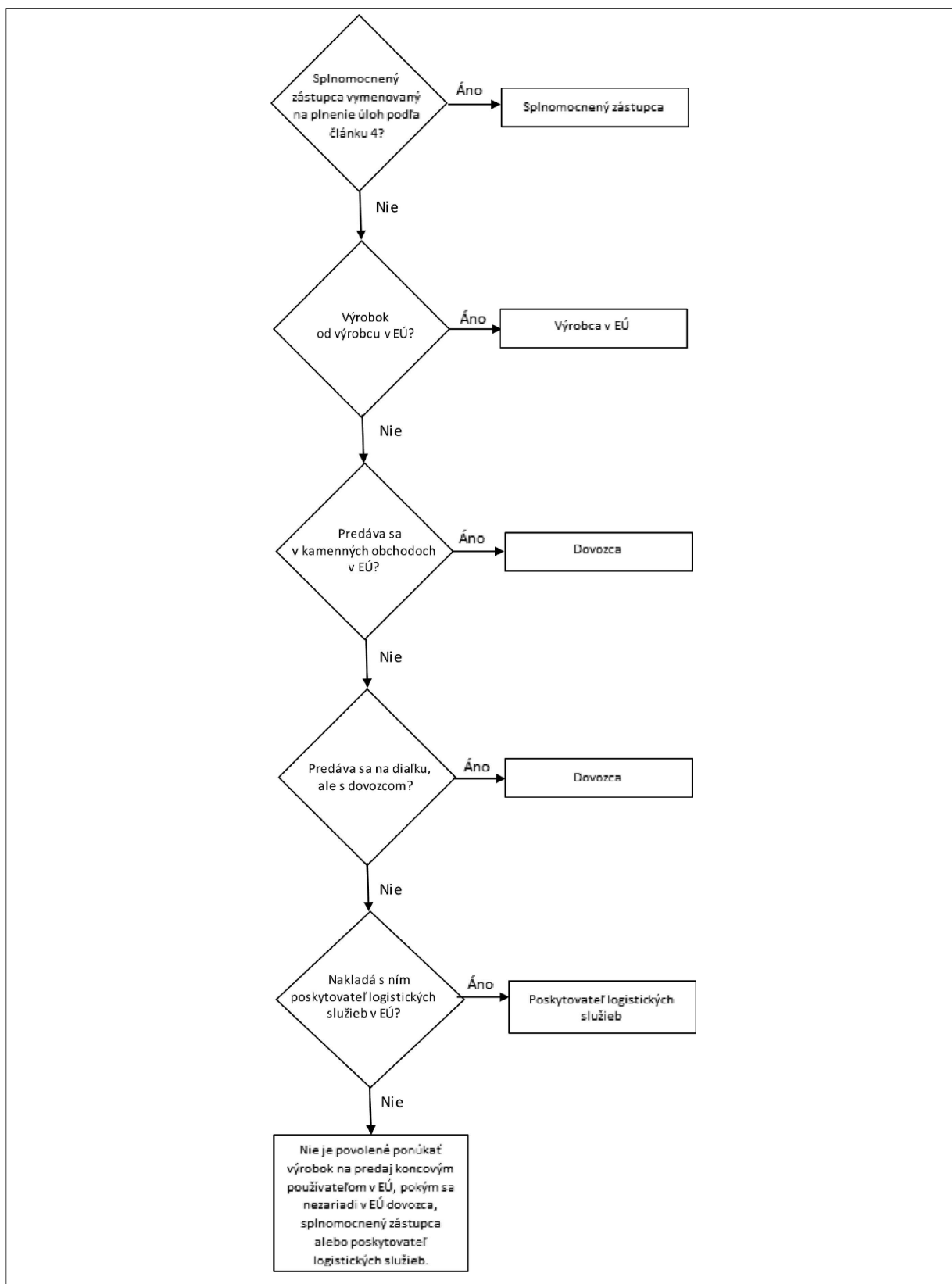
<sup>(12)</sup> Vymedzený v článku 3 bode 9 nariadenia ako „každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá uvádza na trh Únie výrobok z tretej krajiny“.

<sup>(13)</sup> Vymedzený v článku 3 bode 12 nariadenia ako „každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá od výrobcu dostala písomné splnomocnenie konať v jeho mene pri konkrétnych úlohách vo vzťahu k povinnostiam výrobcu podľa príslušných harmonizačných právnych predpisov Únie alebo podľa požiadaviek tohto nariadenia“.

<sup>(14)</sup> Vymedzený v článku 3 bode 11 nariadenia ako „každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodnej činnosti ponúka aspoň dve z týchto služieb: skladovanie, balenie, adresovanie a odosielanie bez vlastníctva príslušných výrobkov okrem poštových služieb vymedzených v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES, služieb dodávania balíkov vymedzených v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644, a akýchkoľvek iných poštových služieb alebo služieb nákladnej dopravy“.

## Rámček 1

## Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 v rôznych dodávateľských reťazcoch



Krok 1: Ak výrobca (bez ohľadu na to, či je usadený v EÚ) písomne poveril **splnomocneného zástupcu**, aby vykonával konkrétne úlohy podľa článku 4, tento zástupca je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4. V ostatných prípadoch to závisí od dodávateľského reťazca.

Krok 2: Výrobky od výrobcov usadených v EÚ, bez ohľadu na to, či sa predávajú online alebo v kamenných obchodoch, vo všeobecnosti uvádza na trh príslušný výrobca v EÚ <sup>(15)</sup>. Pre takéto výrobky je **výrobca v EÚ** hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 (pokiaľ nevymenoval splnomocneného zástupcu na vykonávanie úloh podľa článku 4).

Krok 3: Výrobky od výrobcov usadených mimo EÚ, ktoré sa predávajú v kamenných obchodoch v EÚ, v zásade uvádza na trh EÚ dovozca <sup>(16)</sup>. Pre takéto výrobky je **dovozca** hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 (pokiaľ výrobca nevymenoval splnomocneného zástupcu na vykonávanie úloh podľa článku 4). V bode 4.2 sa vysvetľuje, čo sa deje v prípade, že ten istý druh výrobku dováža viac dovozcov.

Krok 4: Pre výrobky od výrobcov usadených mimo EÚ, ktoré sa ponúkajú na predaj online (alebo prostredníctvom iných možností predaja na diaľku), môže takisto existovať dovozca, napr. ak sám ponúka výrobok na predaj online alebo ho predáva distribútorovi, ktorý ho takto ponúka.

Krok 5: Ak neexistuje dovozca, ale s výrobkom *nakladá poskytovateľ logistických služieb usadený v EÚ*, tento **poskytovateľ logistických služieb** je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 (pokiaľ výrobca nevymenoval splnomocneného zástupcu na vykonávanie úloh podľa článku 4). Poskytovateľ logistických služieb, na rozdiel od dovozcov a splnomocnených zástupcov, nemusí mať automaticky formálne prepojenie s výrobcom, ktoré by mu umožňovalo vykonávať úlohy hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4. Musia preto uzavrieť dohodu s hospodárskymi subjektmi, ktorým poskytujú logistické služby (ďalej len „klienti“), aby zabezpečili, že najprv získajú od klienta alebo priamo od výrobcu prostriedky potrebné na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z postavenia hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 (pozri bod 4.4).

Krok 6: Ak sa výrobok *prepravuje z územia mimo EÚ priamo koncovému používateľovi v EÚ* a ak bol vykonávaním konkrétnych úloh podľa článku 4 písomne poverený **splnomocnený zástupca**, stáva sa hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4. Ak výrobca nevymenoval splnomocneného zástupcu, výrobok sa nesmie ponúkať na predaj koncovým používateľom v EÚ. Hospodársky subjekt, ktorý plánuje ponúkať výrobok na predaj <sup>(17)</sup> koncovým používateľom v EÚ, musí zabezpečiť, aby výrobca vymenoval pre tento výrobok splnomocneného zástupcu (pozri rámček 2).

<sup>(15)</sup> Výrobca sa vymedzuje v článku 3 nariadenia ako „každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vyrába výrobok alebo si výrobok dáva navrhnuť alebo vyrobiť a predáva ho pod svojím obchodným menom alebo pod svojou ochrannou známkou“. Dovozca sa vymedzuje ako „každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá uvádza na trh Únie výrobok z tretej krajiny“. Z toho vyplýva, že ak sa výrobok vyrába mimo EÚ, ale predáva ho pod svojím obchodným menom alebo ochrannou známkou spoločnosť so sídlom v EÚ, táto spoločnosť sa považuje za výrobcu. Ak tento výrobca uvádza výrobok na trh EÚ, a to aj v prípade, že dovoz vykonáva iná spoločnosť, v zmysle nariadenia neexistuje „dovozca“.

<sup>(16)</sup> Okrem prípadov, keď sa výroba odohráva v EÚ, ale výrobca nie je usadený v EÚ. V takom prípade neexistuje výrobca v EÚ ani dovozca, a teda jedinými zostávajúcimi možnosťami určenia hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 sú splnomocnený zástupca alebo poskytovateľ logistických služieb.

<sup>(17)</sup> Nesmie sa zamietať so subjektom, ktorý iba poskytuje hostingové služby pre online predaj; ďalšie informácie o týchto subjektoch sa uvádzajú v bode 2.4.

## Rámček 2

**Z pohľadu hospodárskeho subjektu usadeného mimo EÚ, ktorý plánuje ponúkať výrobky na predaj online spotrebiteľom alebo iným koncovým používateľom v EÚ: Ako si zabezpečím hospodársky subjekt uvedený v článku 4? (príklad)**

- Najprv overte, či sú dané výrobky určené na trh EÚ a či sú v súlade s právnymi predpismi EÚ. V prípade pochybností sa obráťte na výrobcu.
- Ak je to v poriadku, overte u výrobcu, či už vymenoval splnomocneného zástupcu pre tieto výrobky.
- Ak ho už vymenoval, uistite sa, že názov a kontaktné údaje splnomocneného zástupcu sú uvedené v súlade s požiadavkami (pozri bod 2.3).
- Ak ho nevymenoval, preskúmajte (v spolupráci s výrobcom) tieto možnosti:
  - Ak zamýšľate ponúkať výrobky na predaj na obchodnom mieste online (pozri bod 2.4), ponúka toto obchodné miesto splnomocneného zástupcu alebo logistické služby?
  - Ak už predávate výrobky, pre ktoré sa vyžaduje splnomocnený zástupca v EÚ alebo podobný subjekt (napr. kozmetické výrobky, zdravotnícke pomôcky a vybavenie námorných lodí), mal by tento subjekt záujem byť splnomocneným zástupcom pre vaše výrobky, na ktoré sa vzťahuje článok 4?
  - Existujú relevantné obchodné združenia, ktoré majú (alebo by mohli mať) prístup k informáciám o existujúcich splnomocnených zástupcoch (keďže viacero výrobcov výrobkov, na ktoré sa vzťahuje článok 4, už možno má splnomocneného zástupcu v EÚ)?
- Keď nájdete potenciálneho splnomocneného zástupcu, uistite sa, že ho výrobca splnomocní na vykonávanie požadovaných úloh (pozri body 3 a 4.3). Potom sa uistite, že názov a kontaktné údaje zástupcu sú uvedené v súlade s požiadavkami (pozri bod 2.3).
- Ak má ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4 konať poskytovateľ logistických služieb, vykonajte praktické opatrenia, najmä na zabezpečenie toho, že dostane vyhlásenie o zhode/parametroch pre dané výrobky. Potom sa uistite, že jeho názov a kontaktné údaje sú uvedené v súlade s požiadavkami (pozri bod 2.3).

**2.3. Informácie o hospodárskom subjekte uvedenom v článku 4**

**Názov** (alebo registrované obchodné meno/registrovaná ochranná známka) a **kontaktné údaje** (vrátane poštovej adresy) hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 musia byť uvedené aspoň na jednej z týchto položiek (článok 4 ods. 4 nariadenia):

- výrobok,
- jeho obal, t. j. spotrebiteľský obal,
- balík, t. j. obal uľahčujúci manipuláciu a prepravu,
- sprievodný dokument, napr. vyhlásenie o zhode/parametroch <sup>(18)</sup>.

*Pozn.: Ak je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 výrobca v EÚ alebo dovozca, tieto údaje sa už obvykle vyžadujú na základe sektorových právnych predpisov (pozri bod 4). Takéto požiadavky môžu byť prísnejšie, pokiaľ ide o miesto uvádzania údajov, a musia sa dodržať.*

**Adresa webovej stránky** sa môže uviesť ako doplnok poštovej adresy, nie však namiesto nej (poštová adresa bežne pozostáva z ulice/poštového priečinka, čísla budovy, PSČ a mesta). Z praktických dôvodov je vhodné uviesť aj e-mailovú adresu a/alebo telefónne číslo s cieľom uľahčiť rýchly kontakt s príslušnými orgánmi.

<sup>(18)</sup> Uvedenie v (elektronickom) colnom vyhlásení nestačí, pretože nie je fyzicky priložené k výrobku.



Na výrobku alebo pri ňom je možné uviesť názvy a kontaktné údaje aj **viacerých hospodárskych subjektov**. Aj keď nie je stanovená výslovná požiadavka, aby sa pred nimi uvádzal text „manufactured by“, „imported by“, „represented by“ alebo „fulfilled by“, informácie by pre orgány dohľadu nad trhom nemali byť zavádzajúce. Ak úlohy jednotlivých subjektov nie sú zadané, orgány ich budú musieť určiť samy. Každý hospodársky subjekt by mal byť schopný preukázať svoju úlohu. Anglické výrazy „manufactured by“, „imported by“, „represented by“ a „fulfilled by“ sa nemusia prekladať; tieto anglické pojmy sa považujú za ľahko zrozumiteľné v celej EÚ.

Názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 musia byť uvedené vtedy, keď sa výrobok na **colnom úrade** deklaruje na prepustenie do voľného obehu [článok 26 ods. 1 písm. d) nariadenia]. Preto ak je výrobok určený na prepustenie do voľného obehu v EÚ a po jeho preprave sa nepredpokladá žiadne ďalšie spracovanie <sup>(19)</sup>, hospodárske subjekty mimo EÚ, ktoré ponúkajú tieto výrobky na predaj, by sa mali uistiť, že údaje sú uvedené opísaným spôsobom a v prípade potreby ich pripojili (alebo ich nechali pripojiť) ešte pred prepravou.

#### 2.4. Výrobky predávané prostredníctvom obchodných miest online

Obchodné miesto online je typ služby elektronického obchodu, prostredníctvom ktorej výrobky ponúkajú na predaj viaceré hospodárske subjekty <sup>(20)</sup>. Umožňuje hospodárskym subjektom na jednej strane a koncovým používateľom na druhej strane uzatvárať predajné transakcie týkajúce sa výrobkov.

Článok 4 sa uplatňuje na výrobky predávané prostredníctvom obchodných miest online.

Týmto obchodným miestam online neukladá žiadne konkrétne povinnosti, ak poskytujú iba sprostredkovateľské služby predajcom tretích strán a patria do rozsahu pôsobnosti článku 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES <sup>(21)</sup>. V situácii, keď obchodné miesto online sprostredkúva koncovým používateľom ponuku na predaj výrobku, na ktorý sa vzťahuje článok 4, pre ktorý neexistuje hospodársky subjekt uvedený v článku 4 <sup>(22)</sup>, a zistí nezákonný obsah alebo sa o ňom dozvie (napr. prostredníctvom dostatočne presného a primerane odôvodneného oznámenia od orgánu dohľadu nad trhom), toto obchodné miesto online sa môže oprieť o oslobodenie od zodpovednosti podľa článku 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES iba vtedy, ak po zistení alebo uvedení si týchto skutočností koná promptne, aby odstránilo alebo znemožnilo prístup k tomuto nezákonnému obsahu.

Ak je obchodné miesto online súčasne aj výrobcom, dovozcom, splnomocneným zástupcom alebo poskytovateľom logistických služieb, môže konať ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4.

### 3. ÚLOHY HOSPODÁRSKEHO SUBJEKTU UVEDENÉHO V ČLÁNKU 4

V tomto bode sú uvedené kategórie a usmernenia týkajúce sa úloh hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4. Tento hospodársky subjekt, najmä ak ide o výrobcu alebo dovozcu v EÚ, už môže mať podľa sektorových právnych predpisov (v závislosti od toho, ako je klasifikovaný) uložené také povinnosti, ktoré úplne alebo čiastočne zahŕňajú dané úlohy (pozri bod 4).

Po prvé, hospodársky subjekt uvedený v článku 4 musí v súlade s článkom 4 ods. 3 písm. a) vykonať niekoľko úloh vtedy, keď **začne plniť svoje povinnosti** alebo keď do svojho portfólia pridá **nový výrobok**:

<sup>(19)</sup> V odôvodnení 53 nariadenia sa pripomína, že v článkoch 220, 254, 256, 257 a 258 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1), sa stanovuje, že výrobky vstupujúce na trh EÚ, ktoré si vyžadujú ďalšie spracovanie, aby boli v súlade s uplatniteľnými harmonizačnými právnymi predpismi EÚ, sa zaradia do príslušného colného režimu, ktorý umožňuje takéto spracovanie zo strany dovozcu.

<sup>(20)</sup> V článku 4 ods. 1 písm. f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 1), sa „obchodné miesto online“ vymedzuje takto: „poskytovateľ služieb v zmysle článku 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), ktorý umožňuje spotrebiteľom a obchodníkom uzatvoriť kúpne zmluvy alebo zmluvy o službách online na webovej stránke obchodného miesta online“.

<sup>(21)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. EÚ L 178, 17.7.2000, s. 1).

<sup>(22)</sup> Vzťahuje sa na to pojem „nezákonná činnosť alebo informácie“, ako sa uvádza v článku 14 ods. 1 písm. a) smernice 2000/31/ES, pretože je to v súlade s článkom 4 nariadenia.

- overiť, že bolo vyhotovené vyhlásenie o zhode/parametroch, a uchovať ho – takéto vyhlásenia sa vyžadujú vo všetkých sektorových právnych predpisoch, na ktoré sa vzťahuje článok 4<sup>(23)</sup>. Podľa právnych predpisov, na ktoré sa vzťahuje článok 4, sa musia uchovávať počas desiatich rokov po uvedení výrobku na trh<sup>(24)</sup>. Ak sa na výrobok uplatňuje viac legislatívnych aktov, vyhotovuje sa jediné vyhlásenie o zhode spoločne pre všetky uplatniteľné akty<sup>(25)</sup> a
- overiť, že bola vyhotovená technická dokumentácia<sup>(26)</sup>, a zabezpečiť, aby bola na požiadanie dostupná pre orgány dohľadu nad trhom – ak ju hospodársky subjekt uvedený v článku 4 neuchováva, vyplýva mu z toho povinnosť skontrolovať, či takáto dokumentácia existuje, a uistiť sa u výrobcu, že ju na požiadanie poskytne buď hospodárskemu subjektu uvedenému v článku 4, alebo priamo orgánom dohľadu nad trhom (pozri ďalej).

Po druhé, podľa článku 4 ods. 3 písm. c) a d), ak sa hospodársky subjekt uvedený v článku 4 domnieva, že výrobok predstavuje **riziko**<sup>(27)</sup>, má povinnosť:

- informovať o tom príslušné orgány dohľadu nad trhom. Mal by to urobiť v každom členskom štáte, v ktorom bol výrobok sprístupnený<sup>(28)</sup>; dôležité je aj informovať ich o nápravnom opatrení, ktoré bolo alebo bude prijaté, a
- zabezpečiť, aby sa bezodkladne prijalo nápravné opatrenie na nápravu akéhokoľvek prípadu nedodržania požiadaviek, alebo, ak to nie je možné, zmierniť riziká (pozri ďalej).

Napokon podľa článku 4 ods. 3 písm. a), b) a d) má hospodársky subjekt uvedený v článku 4 povinnosť vykonať určité akcie, **keď ho o to požiada** orgán dohľadu nad trhom:

- poskytnúť danému orgánu vyhlásenie o zhode/parametroch,
- poskytnúť danému orgánu technickú dokumentáciu, alebo, ak hospodársky subjekt uvedený v článku 4 túto dokumentáciu neuchováva, zabezpečiť, aby bola technická dokumentácia danému orgánu poskytnutá (najmä výrobcu),
- poskytnúť ďalšie informácie a dokumentáciu na preukázanie zhody výrobku (môžu to byť napr. certifikáty a rozhodnutia notifikovaného orgánu) v jazyku, ktorému môže tento orgán ľahko porozumieť [podľa dohody s daným orgánom – môže to byť aj iný ako štátny jazyk (štátne jazyky)],
- spolupracovať s príslušným orgánom. Požadovaná akcia bude závisieť od požiadavky orgánu, ktorá musí byť v súlade so zásadou proporcionality (článok 14 ods. 2 nariadenia) a
- zabezpečiť, aby sa bezodkladne prijalo nápravné opatrenie na nápravu akéhokoľvek prípadu nedodržania harmonizačných právnych predpisov EÚ uplatniteľných na príslušný výrobok, alebo, ak to nie je možné, zmierniť riziká, ktoré predstavuje daný výrobok. Medzi takéto opatrenia môže patriť dosiahnutie zhody výrobku, prípadne jeho stiahnutie z trhu alebo spätné prevzatie<sup>(29)</sup>. Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 nemusí sám prijať nápravné opatrenie ani zmierniť riziká, ak tento hospodársky subjekt nie je povinný tak urobiť podľa sektorových právnych predpisov, musí však zabezpečiť, aby bolo takéto opatrenie prijaté, napr. tak, že požiada výrobcu, aby reagoval na požiadavku, a overí, že to výrobca urobil.

<sup>(23)</sup> Vyhlásenie o parametroch pre stavebné výrobky; vyhlásenie o zhode pre ostatné výrobky.

<sup>(24)</sup> V právnych predpisoch o hluku vo voľnom priestranstve, strojových zariadeniach a ekodizajne sa uvádza desať rokov od posledného dátumu výroby.

<sup>(25)</sup> Článok 5 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

<sup>(26)</sup> Vo všetkých právnych predpisoch uvedených v článku 4 sa vyžaduje, aby výrobca vypracoval technickú dokumentáciu.

<sup>(27)</sup> V článku 3 bode 19 nariadenia sa vymedzuje „výrobok predstavujúci riziko“ ako „výrobok, ktorý môže negatívne ovplyvniť zdravie a bezpečnosť osôb vo všeobecnosti, zdravie a bezpečnosť na pracovisku, ochranu spotrebiteľov, životné prostredie, verejnú bezpečnosť a iné verejné záujmy, ktoré sú chránené príslušnými harmonizačnými právnymi predpismi Únie, a to v rozsahu, ktorý prekračuje rámec rizika považovaného za primerané a prijateľné vzhľadom na jeho zamýšľaný účel alebo v bežných a racionálne predvídateľných podmienkach používania dotknutého výrobku vrátane životnosti a prípadne uvedenia do prevádzky, inštalácie a požiadaviek na údržbu“.

<sup>(28)</sup> Kontaktné údaje nájdete na stránke: [https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/market-surveillance/organisation\\_sk](https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/market-surveillance/organisation_sk).

<sup>(29)</sup> Tieto možnosti pre výrobcu a dovozcu sa konkrétne uvádzajú vo väčšine sektorových právnych predpisov; ďalšie možné nápravné opatrenia sú uvedené v článku 16 nariadenia.

Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 by mal konať v **primeranej lehote** alebo v lehote, ktorú určia orgány dohľadu nad trhom. Vyhlásenie o zhode/parametroch by mal poskytnúť bezodkladne a ostatné dokumenty v primeranom čase <sup>(30)</sup>.

Ak hospodársky subjekt uvedený v článku 4 zistí, že **nemôže splniť jednu alebo viac svojich úloh**, pretože sa vyskytol problém vo vzťahoch s výrobcom <sup>(31)</sup> (napr. výrobca nereaguje na požiadavku), vhodným ďalším krokom je pripomenúť výrobcovi jeho povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov EÚ. Ak problém pretrváva, logickým následkom je prijať potrebné opatrenia na to, aby prestal byť pre dané výrobky hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 z dôvodu, že nemôže vykonávať svoje úlohy podľa článku 4. Inými slovami, v prípade:

- *dovozcu* – už nemôže uvádzať tieto výrobky na trh,
- *splnomocneného zástupcu* – môže sa pokúsiť ukončiť svoj vzťah s výrobcom,
- *poskytovateľa logistických služieb* – už nemôže nakladať s výrobkami, t. j. dodávať ich koncovým používateľom.

Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 môže byť **sankcionovaný** <sup>(32)</sup>, ak nesplní svoje úlohy podľa článku 4. Sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce (článok 41 ods. 2 nariadenia). Zodpovednosť za súlad výrobku so sektorovými právnymi predpismi nesie stále výrobca a (podobne ako ostatní účastníci v dodávateľskom reťazci) má ďalej všetky právne povinnosti vo vzťahu k výrobkom, zárukám, zodpovednosti za chybné výrobky atď. Článkom 4 sa neukladajú ďalšie právne povinnosti voči spotrebiteľom ani iným koncovým používateľom.

#### 4. PRAKTICKÉ DÔSLEDKY PRE HOSPODÁRSKE SUBJEKTY

Úlohy hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 (ako sú opísané v článku 4) sú rovnaké bez ohľadu na to, ktorý typ hospodárskeho subjektu ich vykonáva, ale líši sa rozsah, v akom sa prekrývajú s ďalšími úlohami hospodárskeho subjektu podľa sektorových právnych predpisov. Uplatňujú sa všetky „povinnosti podľa článku 4“ bez ohľadu na to, čo sa od daného hospodárskeho subjektu vyžaduje v sektorových právnych predpisoch. Existujú určité rozdiely medzi sektormi, ale väčšina právnych predpisov dôsledne vychádza zo vzorových právnych ustanovení o povinnostiach hospodárskych subjektov <sup>(33)</sup>. V tomto bode sa zdôrazňujú rozdiely, ktoré majú vplyv na vykonávanie článku 4.

##### 4.1. Výrobcovia usadení v EÚ

Výrobca je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vyrába výrobok alebo si výrobok dáva navrhnuť alebo vyrobiť a predáva ho pod svojím obchodným menom alebo pod svojou ochrannou známkou (článok 3 nariadenia) <sup>(34)</sup>. Ak je usadený v EÚ, v zásade je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4, ak na vykonávanie konkrétnych úloh podľa článku 4 nevymenoval splnomocneného zástupcu.

Výrobcovia usadení v EÚ už majú podľa sektorových právnych predpisov uložené povinnosti, ktoré sa vo všeobecnosti prekrývajú s povinnosťami podľa článku 4 ods. 3, prípadne ich presahujú. Výnimkou je, že – na rozdiel od článku 4 – v právnych predpisoch EÚ o hluku vo voľnom priestranstve, strojových zariadeniach a ekodizajne sa výslovne nevyžaduje od výrobcov, aby informovali orgány dohľadu nad trhom v prípade, že majú dôvod sa domnievať, že výrobky, na ktoré sa vzťahujú tieto právne predpisy, predstavujú riziko. Výrobcovia usadení v EÚ, ktorí sú hospodárskymi subjektmi podľa článku 4, to však budú musieť robiť v prípade výrobkov, na ktoré sa tieto právne predpisy vzťahujú.

<sup>(30)</sup> Niektoré sektorové právne predpisy (napr. o bezpečnosti hračiek a ekodizajne) obsahujú podrobnejšie ustanovenia o lehotách, v ktorých musia hospodárske subjekty predložiť orgánom dohľadu nad trhom určitú dokumentáciu. Tieto naďalej platia.

<sup>(31)</sup> Alebo ak poskytovateľ logistických služieb narazí na problém s klientom alebo medzi klientom a výrobcom.

<sup>(32)</sup> V článku 41 ods. 1 nariadenia sa vyžaduje, aby členské štáty prijali ustanovenia o sankciách v tejto súvislosti a v súvislosti s ďalšími ustanoveniami nariadenia.

<sup>(33)</sup> Ako sú stanovené v rozhodnutí č. 768/2008/ES; *modrá príručka* obsahuje ďalšie usmernenia týkajúce sa povinností hospodárskych subjektov.

<sup>(34)</sup> Niektoré sektorové právne predpisy obsahujú odlišné vymedzenie výrobcu. Konkrétne v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10) je vynechaná časť „alebo si výrobok dáva navrhnuť alebo vyrobiť“.

Vo väčšine sektorových právnych predpisov sa vyžaduje, aby bol na výrobku uvedený názov výrobcu/registrovaná ochranná známka výrobcu; ale:

- v niektorých sektoroch môžu byť tieto informácie za určitých okolností uvedené namiesto na výrobku na obale alebo v sprievodnom dokumente,
- právne predpisy o ekodizajne neobsahujú žiadnu takúto požiadavku,
- v právnych predpisoch o hluku vo voľnom priestranstve a strojových zariadeniach sa namiesto toho vyžaduje, aby názov a adresa boli uvedené vo vyhlásení o zhode <sup>(35)</sup> (alebo vo vyhlásení o začlenení v prípade čiastočne skompletizovaného strojového zariadenia <sup>(36)</sup>) a aby toto vyhlásenie bolo priložené k výrobku <sup>(37)</sup>.

Preto vo výnimočnom prípade výrobku, na ktorý sa vzťahujú právne predpisy o ekodizajne, ale nevzťahujú sa naň iné sektorové právne predpisy uvedené v článku 4, v článku 4 sa vyžaduje, aby výrobcovia usadení v EÚ, ktorí sú hospodárskymi subjektmi uvedenými v článku 4, navyše uvádzali svoj názov a kontaktné údaje.

#### 4.2. Dovozcovia

Dovozca je fyzická alebo právnická osoba usadená v EÚ, ktorá uvádza na trh EÚ výrobok z tretej krajiny (článok 3 nariadenia). Ak existuje dovozca v EÚ, v zásade je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4, ak na vykonávanie konkrétnych úloh podľa článku 4 výrobca nevymenoval splnomocneného zástupcu.

V sektorových právnych predpisoch sa vo všeobecnosti ukladajú dovozcom povinnosti, ktoré sa prekrývajú s povinnosťami ustanovenými v článku 4 ods. 3, prípadne ich presahujú <sup>(38)</sup>. Opäť platí výnimka, že – na rozdiel od článku 4 – v právnych predpisoch EÚ o hluku vo voľnom priestranstve, strojových zariadeniach a ekodizajne sa výslovne nevyžaduje, aby dovozcovia informovali orgány dohľadu nad trhom, ak majú dôvod sa domnievať, že výrobky, na ktoré sa vzťahujú tieto právne predpisy, predstavujú riziko. Dovozcovia výrobkov, na ktoré sa vzťahujú uvedené právne predpisy, ktorí sú hospodárskymi subjektmi uvedenými v článku 4, to však budú musieť robiť v prípade výrobkov, na ktoré sa tieto právne predpisy vzťahujú.

Sektorové ustanovenia o uvádzaní názvu a kontaktných údajov dovozcu na výrobku alebo pri ňom sú zväčša rovnaké ako pre výrobcu (pozri predchádzajúci bod). Článkom 4 sa teda iba vo výnimočných prípadoch vyžaduje od dovozcu, ktorý je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4, aby navyše uvádzal svoj názov a kontaktné údaje.

Ak viacero dovozcov nakladá s rovnakým druhom výrobku, každý z nich je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 pre položky, ktoré uvádza na trh EÚ, a musí zabezpečiť, aby sa jeho názov uvádzal na týchto položkách v súlade s požiadavkami. Takto to už vyžadujú sektorové právne predpisy v prípadoch, keď existuje viacero dovozcov pre ten istý druh výrobku. Na jednotlivom výrobku by teda mal byť uvedený iba názov príslušného dovozcu.

#### 4.3. Splnomocnení zástupcovia

Splnomocnený zástupca je fyzická alebo právnická osoba usadená v EÚ, ktorá od výrobcu dostala písomné splnomocnenie konať v jeho mene pri konkrétnych úlohách vo vzťahu k povinnostiam výrobcu podľa príslušných harmonizačných právnych predpisov Únie alebo podľa požiadaviek nariadenia (EÚ) 2019/1020 (článok 3 nariadenia). Ak výrobca chce, aby splnomocnený zástupca konal ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, musí zabezpečiť, aby jeho splnomocnenie obsahovalo všetky úlohy uvedené v článku 4 ods. 3. Splnomocnený zástupca musí mať k dispozícii primerané prostriedky, aby mohol plniť svoje úlohy (článok 5 ods. 3 nariadenia).

<sup>(35)</sup> Príloha II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/14/ES z 8. mája 2000 týkajúca sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve (Ú. v. ES L 162, 3.7.2000, s. 1) a časť 1 oddiel A bod 1 prílohy II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES zo 17. mája 2006 o strojových zariadeniach a o zmene a doplnení smernice 95/16/ES (Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 24), v uvedenom poradí.

<sup>(36)</sup> Časť 1 oddiel B bod 1 prílohy II k smernici 2006/42/ES.

<sup>(37)</sup> Článok 4 ods. 1 smernice 2000/14/ES a článok 5 ods. 1 písm. e) smernice 2006/42/ES, v uvedenom poradí.

<sup>(38)</sup> Právne predpisy EÚ o hluku vo voľnom priestranstve (článok 4 ods. 2 smernice 2000/14/ES) a strojových zariadeniach [článok 2 písm. i) smernice 2006/42/ES] nepoužívajú pojem „dovozca“, ale uvádzajú „akúkoľvek osobu, ktorá uvádza [výrobok] na trh“.

Sektorové právne predpisy často umožňujú vymenovanie splnomocneného zástupcu <sup>(39)</sup>. Pri využití tejto možnosti sa vo všeobecnosti vyžaduje, aby bol splnomocnený zástupca poverený aspoň týmito úlohami:

- uchovávať vyhlásenie o zhode/parametroch a technickú dokumentáciu tak, aby bola po určitý čas k dispozícii pre vnútroštátne orgány dohľadu nad trhom (vo všeobecnosti desať rokov v prípade sektorových právnych predpisov uvedených v článku 4),
- na základe odôvodnenej žiadosti poskytnúť príslušnému vnútroštátnemu orgánu všetky informácie a dokumentáciu potrebné na preukázanie zhody výrobku a
- na žiadosť príslušných vnútroštátnych orgánov spolupracovať s nimi v súvislosti s akýmkoľvek opatrením na odstránenie rizík, ktoré predstavujú výrobky <sup>(40)</sup>, na ktoré sa vzťahuje jeho splnomocnenie.

Výnimky možno nájsť v právnych predpisoch o hluku vo voľnom priestranstve, strojových zariadeniach a ekodizajne, podľa ktorých má splnomocnený zástupca iné úlohy, ktoré sa viac približujú úlohám výrobcu.

Ak výrobca vymenoval splnomocneného zástupcu podľa sektorových právnych predpisov a chce, aby konal ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, bude musieť zrevidovať jeho splnomocnenie tak, aby obsahovalo všetky úlohy uvedené v článku 4 ods. 3. Pravdepodobne bude musieť pridať najmä úlohy, ktoré sa majú vykonať, ak sa zástupca domnieva, že výrobok predstavuje riziko.

Podobne ak výrobca plánuje vymenovať splnomocneného zástupcu s cieľom uľahčiť dodržiavanie článku 4 a ak chce vymenovať splnomocneného zástupcu v rámci sektorových právnych predpisov, bude si musieť skontrolovať v sektorových právnych predpisoch, či sú v nich uvedené ďalšie úlohy okrem tých, ktoré sa vyžadujú v článku 4.

Okrem úloh uvedených v článku 4 ods. 3 musí splnomocnený zástupca navyše na požiadanie predložiť orgánu dohľadu nad trhom kópiu svojho splnomocnenia v jazyku EÚ, ktorý určí tento orgán (článok 5 ods. 2 nariadenia).

V právnych predpisoch o hluku vo voľnom priestranstve, strojových zariadeniach a stavebných výrobkoch sa vyžaduje, aby názov a kontaktné údaje splnomocneného zástupcu boli uvedené vo vyhlásení o zhode/parametroch <sup>(41)</sup>, ktoré musí byť priložené k týmto výrobkom <sup>(42)</sup>. V mnohých ďalších sektoroch sa v právnych predpisoch vyžaduje, aby výrobca uviedol kontaktné údaje na výrobku alebo pri ňom; môže to byť aj adresa splnomocneného zástupcu. Ak názov a kontaktné údaje splnomocneného zástupcu, ktorý je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4, ešte nie sú uvedené na výrobku alebo pri ňom, hospodársky subjekt, ktorý uvádza výrobok na trh EÚ, by mal zabezpečiť, aby boli tieto informácie pripojené podľa požiadaviek (pre uľahčenie procesu môže požiadať výrobcu, aby to robil systematicky).

#### 4.4. Poskytovatelia logistických služieb usadení v EÚ

Poskytovateľ logistických služieb je fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodnej činnosti ponúka aspoň dve z týchto služieb bez vlastníctva príslušných výrobkov:

- skladovanie,
- balenie,
- adresovanie a
- odosielanie.

<sup>(39)</sup> Okrem pyrotechnických výrobkov. Na základe článkov 4 a 5 nariadenia však môže byť splnomocnený zástupca vymenovaný aj pre pyrotechnické výrobky; v takom prípade bude mať úlohy, ktoré sú uvedené v článku 4.

<sup>(40)</sup> V prípade právnych predpisov o RoHS pri každom prijatom opatrení s cieľom zabezpečiť súlad [článok 8 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (Ú. v. EÚ L 174, 1.7.2011, s. 88)] a v prípade právnych predpisov o dronoch pri každom prijatom opatrení s cieľom odstrániť nesúlad alebo bezpečnostné riziká [článok 7 ods. 2 písm. c) delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/945 z 12. marca 2019 o bezpilotných leteckých systémoch a o prevádzkovateľoch bezpilotných leteckých systémov z tretích krajín (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2019, s. 1)].

<sup>(41)</sup> Príloha II k smernici 2000/14/ES, časť 1 oddiel A bod 1 prílohy II k smernici 2006/42/ES a príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011, s. 5), v uvedenom poradí.

<sup>(42)</sup> Článok 4 ods. 1 smernice 2000/14/ES, článok 5 ods. 1 písm. e) smernice 2006/42/ES a článok 7 nariadenia (EÚ) č. 305/2011, v uvedenom poradí.

Medzi kvalifikované služby nepatria poštové služby <sup>(43)</sup>, služby dodávania balíkov <sup>(44)</sup> a akékoľvek iné poštové služby alebo služby nákladnej dopravy (článok 3 nariadenia).

Poskytovatelia logistických služieb obvykle skladujú výrobky v EÚ, aby ich mohli rýchlo doručovať spotrebiteľom alebo iným koncovým používateľom v EÚ bezodkladne potom, ako si ich objedajú online. Poskytujú teda služby iným hospodárskym subjektom. Po prijatí objednávky výrobok zabalia (pokiaľ už nie je vhodne zabalený na prepravu), pripoja adresu doručenia a odošlú ho buď tak, že ho odovzdajú poskytovateľovi poštových, balíkových alebo dopravných služieb, alebo ho doručia sami.

V prípade logistických služieb existuje široká škála prevádzkových scenárov, ale ako je opísané v tomto dokumente, tieto presahujú rámec poskytovateľov poštových služieb/služieb dodávania balíkov (t. j. spracovanie a triedenie, preprava a doručovanie balíkov). Ak fyzická alebo právnická osoba poskytuje logistické služby aj poštové služby/služby dodávania balíkov alebo služby nákladnej dopravy, článok 4 môže mať praktický význam iba v súvislosti s výrobkami, s ktorými nakladajú jej logistické služby.

Poskytovatelia logistických služieb usadení v EÚ sú hospodárskymi subjektmi uvedenými v článku 4 pre výrobky, s ktorými nakladajú, ak pre tieto výrobky neexistuje výrobca, dovozca ani splnomocnený zástupca usadený v EÚ. Preto ešte predtým, ako budú súhlasiť s poskytovaním logistických služieb pre výrobok, na ktorý sa vzťahuje článok 4, by si mali u svojho klienta overiť, či pre tento výrobok už v EÚ existuje niektorý z ostatných typov hospodárskych subjektov. Ak neexistuje, stane sa hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4.

Sektorové právne predpisy neuvádzajú poskytovateľov logistických služieb. Preto ak konajú ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, budú musieť so svojimi klientmi uzavrieť dohody s cieľom zaistiť, aby pred súhlasom s poskytnutím služby dostali od klienta, prípadne priamo od výrobcu, prostriedky na plnenie svojich úloh, najmä:

- vyhlásenie o zhode/parametroch pre dané výrobky a
- záruky spolupráce, ktorá im pomôže vykonávať ďalšie úlohy, napríklad:
  - poskytnutie technickej dokumentácie a
  - prijatie nápravného opatrenia na žiadosť príslušných orgánov.

Klient by mal zaistiť, aby bol na výrobku alebo pri ňom uvedený názov a kontaktné údaje poskytovateľa služieb, pokiaľ tak neurobil výrobca. Klient to môže urobiť sám alebo túto úlohu niekomu zadať predtým, ako bude výrobok prepustený do voľného obehu na colnom úrade (pozri bod 2.3).

Rovnako ako u dovozcov, aj poskytovateľov logistických služieb môže byť pre daný druh výrobku viacero. Každý z nich je hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4 pre položky, s ktorými nakladá, a musí na nich alebo pri nich uvádzať svoj názov a kontaktné údaje.

Výrobca môže vymenovať poskytovateľa logistických služieb ako svojho splnomocneného zástupcu. Vtedy sú preňho relevantné tie časti tohto usmernenia, ktoré sa týkajú splnomocnených zástupcov.

<sup>(43)</sup> Ako je vymedzené v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb (Ú. v. ES L 15, 21.1.1998, s. 14).

<sup>(44)</sup> Ako je vymedzené v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 z 18. apríla 2018 o službách cezhraničného dodávania balíkov (Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 19).

## Rámček 3

**Som poskytovateľ logistických služieb v EÚ – čo mám robiť? (príklad)**

Praktický kontrolný zoznam môže obsahovať tieto body:

- upozorníte existujúcich a potenciálnych klientov, že ak predávajú akékoľvek výrobky, na ktoré sa vzťahuje článok 4, tieto výrobky musia byť spojené s hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4. Odkážte ich na článok 4 a tieto usmernenia,
- oznámte klientom, že budete hospodárskym subjektom uvedeným v článku 4, ak neexistuje výrobca, dovozca ani splnomocnený zástupca usadený v EÚ (alebo ak to nechcete, jednoznačne to vyjadrite a oznámte im, že nemôžu využívať vaše logistické služby pre tieto výrobky, pokiaľ nebude existovať výrobca, dovozca alebo splnomocnený zástupca v EÚ),
- ak si klienti želajú, aby ste konali ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, skontrolujte, či už vykonávate túto úlohu pre rovnaký druh výrobku pre iného klienta – ak je to tak, už máte všetko, čo potrebujete; ak nie, rozhodnite sa, čo všetko z toho, čo potrebujete, zariadite sami, a čo chcete, aby pre vás urobil klient,
- povedzte klientom, ktorí si želajú, aby ste konali ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, čo musia urobiť predtým, ako môžu začať využívať vaše logistické služby, napr. poskytnúť kontaktné údaje výrobcu, vyhlásenia o zhode/parametroch atď.,
- potom, ako bude zariadené všetko potrebné na to, aby ste mohli konať ako hospodársky subjekt uvedený v článku 4, informujte klientov, že môžu začať ponúkať výrobky na predaj.

**5. DOHĽAD NAD TRHOM A KONTROLY VÝROBKOV VSTUPUJÚCICH NA TRH EÚ****5.1. Dohľad nad trhom**

Orgány dohľadu nad trhom musia vykonávať primerané kontroly vlastností výrobkov v primeranom rozsahu (článok 11 ods. 3 nariadenia). Pri rozhodovaní o tom, aké kontroly vykonať, na akých typoch výrobkov a v akom rozsahu, sa musia riadiť prístupom založeným na riziku (tamže) navrhnutým s cieľom získať čo najväčší dosah na trhu.

Po rozhodnutí o tom, ktoré výrobky skontrolovať, bude možno potrebné požiadať o **dokumentáciu o súlade**. Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 im pomôže získať tieto informácie tak, že uľahčí kontakt a spoluprácu s výrobcou. Orgány dohľadu nad trhom sa môžu priamo obrátiť na hospodársky subjekt uvedený v článku 4 aj vtedy, ak je usadený v inom členskom štáte<sup>(45)</sup>. Musia konkrétne uviesť typ potrebných dokumentov a výrobky, pre ktoré ich potrebujú.

V prípade online predaja alebo iného predaja na diaľku, ak orgány dohľadu nad trhom chcú skontrolovať dokumentáciu o súlade bez toho, aby skontrolovali výrobok, alebo pred jeho kontrolou, nemusia mať k dispozícii názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4. V takých prípadoch sa môžu obrátiť na hospodársky subjekt (ako je vymedzený v článku 3 nariadenia), ktorý ponúka výrobok na predaj, a požiadať o tieto informácie<sup>(46)</sup>.

Hospodársky subjekt uvedený v článku 4 bude slúžiť ako kontakt na vyriešenie **otázok alebo problémov**, ktoré presahujú rámec dokumentácie [článok 4 ods. 3 písm. d) nariadenia]. V takýchto prípadoch by orgány mali objasniť, čo od neho očakávajú.

<sup>(45)</sup> Ak orgán dohľadu nad trhom pritom narazí na problém, môže požiadať o pomoc orgán v inom členskom štáte prostredníctvom postupov a za podmienok uvedených v kapitole VI nariadenia.

<sup>(46)</sup> V súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia majú hospodárske subjekty (ako sú vymedzené v článku 3) povinnosť spolupracovať s orgánmi dohľadu nad trhom pri určitých opatreniach. V odôvodnení 24 nariadenia sa uvádza, že to zahŕňa kontaktné informácie hospodárskeho subjektu, ktorý má úlohy týkajúce sa výrobkov, na ktoré sa vzťahujú určité harmonizačné právne predpisy Únie, ak o to orgány požiadajú a ak hospodárske subjekty majú tieto informácie k dispozícii.

Orgány dohľadu nad trhom by sa mohli obrátiť na hospodársky subjekt uvedený v článku 4 v súvislosti s otázkou, ktorá sa týka výrobcu výrobkov, ktorými sa zaoberá, ale nepatrí konkrétne do rozsahu pôsobnosti článku 4, t. j. otázkou, ktorá sa týka právnych predpisov alebo výrobkov, na ktoré sa nevzťahuje článok 4. Hoci v článku 4 sa konkrétne neuvádzajú takéto požiadavky, hospodársky subjekt uvedený v článku 4 je nabádaný k tomu, aby na tieto účely uľahčoval kontakty medzi orgánmi a výrobcami.

## 5.2. Kontroly výrobkov vstupujúcich na trh EÚ

Pohraničné orgány majú povinnosť kontrolovať výrobky vstupujúce do EÚ. Robia tak na základe analýzy rizík. Pri vykonávaní fyzických kontrol výrobkov, na ktoré sa vzťahuje článok 4, sa odporúča, aby overili, či je na výrobku, obale, balíku alebo v akejkoľvek sprievodnej dokumentácii uvedený názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 (článok 4 ods. 4 nariadenia). Ak to tak nie je alebo ak majú dôvod sa domnievať, že výrobok z iných dôvodov nie je v súlade s článkom 4 <sup>(47)</sup>, mali by odložiť prepustenie do voľného obehu, upozorniť orgány dohľadu nad trhom (článok 26 nariadenia) a počkať na ich reakciu.

## 5.3. Nesúlad s článkom 4

Keďže hlavným cieľom článku 4 je uľahčiť kontroly dokumentov o súlade, chýbajúci názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 predstavujú problém, pretože sťažujú dohľad nad trhom. Takisto to môže znamenať, že výrobok nie je určený na trh EÚ a/alebo nie je v súlade s predpismi EÚ.

Preto ak orgány dohľadu nad trhom v priebehu svojho vyšetrovania zistia, že chýba názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4, mali by požadovať, aby príslušný hospodársky subjekt <sup>(48)</sup> prijal nápravné opatrenie. Takisto majú právomoc ukladať sankcie [článok 14 ods. 4 písm. i) nariadenia].

To isté platí, ak je na výrobku alebo pri ňom uvedený názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4, ale orgány v priebehu svojho vyšetrovania zistia, že sú falošné, napr. že adresa neexistuje alebo na danej adrese neexistuje uvedený subjekt.

Požiadavka uvádzať názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4 nemá byť hlavným predmetom vyšetrovania. Orgány dohľadu nad trhom by však mohli prijať v tejto oblasti určité opatrenia v súvislosti so zvyšovaním informovanosti o tejto otázke, možno prostredníctvom jednotných akcií v rámci celej EÚ.

Ako je uvedené v bode 3, samotný hospodársky subjekt podľa článku 4 môže byť sankcionovaný, ak si nesplní svoje povinnosti, a najmä ak nespolupracuje (článok 41 ods. 1 nariadenia). Akékoľvek sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce (článok 41 ods. 2 nariadenia).

<sup>(47)</sup> Napríklad ak je na výrobku alebo pri ňom uvedený názov a kontaktné údaje hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 4, ale v priebehu kontroly zistia, že sú falošné, napr. že adresa neexistuje alebo na danej adrese neexistuje uvedený subjekt.

<sup>(48)</sup> Obvykle je to výrobca (pokiaľ napríklad výrobca nezamýšľal uviesť výrobky na trh EÚ, ale iný hospodársky subjekt to napriek tomu urobil). To sa dá len vtedy, ak možno identifikovať výrobcu a jeho kontaktné údaje.



## 6. ZNENIE USTANOVENIA

## Článok 4

**Úlohy hospodárskych subjektov, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahujú určité harmonizačné právne predpisy Únie**

1. Bez ohľadu na akékoľvek povinnosti stanovené v uplatniteľných harmonizačných právnych predpisoch Únie výrobok, na ktorý sa vzťahujú právne predpisy uvedené v odseku 5, sa môže uvádzať na trh len vtedy, ak existuje hospodársky subjekt usadený v Únii, ktorý je zodpovedný za úlohy stanovené v odseku 3 v súvislosti s uvedeným výrobkom.
2. Na účely tohto článku je hospodárskym subjektom uvedeným v odseku 1 ktorýkoľvek z týchto subjektov:
  - a) výrobca usadený v Únii;
  - b) dovozca, ak výrobca nie je usadený v Únii;
  - c) splnomocnený zástupca s písomným splnomocnením od výrobcu, v ktorom splnomocneného zástupcu poveruje plnením úloh stanovených v odseku 3 v mene výrobcu;
  - d) poskytovateľ logistických služieb usadený v Únii, pokiaľ ide o výrobky, s ktorými nakladá, keď v Únii nie je usadený iný hospodársky subjekt, ako sa uvádza v písmenách a), b) a c).
3. Bez toho, aby tým boli dotknuté akékoľvek povinnosti hospodárskych subjektov podľa uplatniteľných harmonizačných právnych predpisov Únie, hospodársky subjekt uvedený v odseku 1 vykonáva tieto úlohy:
  - a) ak sa v harmonizačných právnych predpisoch Únie uplatniteľných na výrobok požaduje EÚ vyhlásenie o zhode alebo vyhlásenie o parametroch a technická dokumentácia, overuje, že bolo vyhotovené EÚ vyhlásenie o zhode alebo vyhlásenie o parametroch a technická dokumentácia, a uchováva EÚ vyhlásenie o zhode alebo vyhlásenie o parametroch, aby ich orgány dohľadu nad trhom mali k dispozícii počas obdobia, ktoré požadujú uvedené právne predpisy, a zaručuje, aby sa technická dokumentácia mohla poskytovať týmto orgánom na požiadanie;
  - b) na základe odôvodnenej žiadosti orgánu dohľadu nad trhom poskytnúť tomuto orgánu všetky informácie a dokumentáciu potrebné na preukázanie zhody výrobku v jazyku, ktorému môže tento orgán ľahko porozumieť;
  - c) ak sa domnieva, že daný výrobok predstavuje riziko, informovať o tom orgány dohľadu nad trhom;
  - d) spolupracovať s orgánmi dohľadu nad trhom, a to aj na základe odôvodnenej žiadosti, aby sa zabezpečilo, že sa bezodkladne prijme nápravné opatrenie na nápravu akéhokoľvek prípadu nedodržania požiadaviek stanovených v harmonizačných právnych predpisoch Únie uplatniteľných na príslušný výrobok, alebo, ak to nie je možné, zmierniť riziká, ktoré predstavuje uvedený výrobok, ak to vyžadujú orgány dohľadu nad trhom, alebo z jeho vlastnej iniciatívy, ak sa hospodársky subjekt uvedený v odseku 1 domnieva alebo má dôvod domnievať sa, že daný výrobok predstavuje riziko.
4. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné povinnosti hospodárskych subjektov podľa platných harmonizačných právnych predpisov Únie, na výrobku alebo na jeho obale, na balíku alebo v sprievodnom dokumente sa uvedie názov, registrované obchodné meno alebo registrovaná ochranná známka a kontaktné údaje vrátane poštovej adresy hospodárskeho subjektu uvedeného v odseku 1.
5. Tento článok sa uplatňuje iba v súvislosti s výrobkami, ktoré podliehajú nariadeniam Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011, (EÚ) 2016/425 a (EÚ) 2016/426 a smerniciam Európskeho parlamentu a Rady 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2009/48/ES, 2009/125/ES, 2011/65/EÚ, 2013/29/EÚ, 2013/53/EÚ, 2014/29/EÚ, 2014/30/EÚ, 2014/31/EÚ, 2014/32/EÚ, 2014/34/EÚ, 2014/35/EÚ, 2014/53/EÚ a 2014/68/EÚ.

## OZNÁMENIE KOMISIE

**Usmerňovací dokument o uplatňovaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte**

(Text s významom pre EHP)

(2021/C 100/02)

## OBSAH

	<i>Strana</i>
1. ÚVOD .....	18
2. ROZSAH PÔSOBNOSTI NARIADENIA (ČLÁNOK 2 NARIADENIA) .....	18
2.1. Tovar, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte .....	19
2.1.1. Tovar .....	19
2.1.2. V súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte .....	19
2.2. „Správne rozhodnutia“ podľa nariadenia .....	19
2.2.1. Čo je správne rozhodnutie? .....	19
2.2.2. Prvé kritérium: vnútroštátne technické pravidlá – základ pre správne rozhodnutie .....	20
2.2.3. Druhé kritérium: priamym alebo nepriamym účinkom správneho rozhodnutia je obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh v členskom štáte určenia .....	21
2.2.4. Vnútroštátne technické pravidlá a postupy predchádzajúceho povolenia .....	22
2.2.5. Niektoré prípady, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie (EÚ) 2019/515 .....	23
3. AKO FUNGUJE VZÁJOMNÉ UZNÁVANIE V ZMYSLE NARIADENIA? .....	23
3.1. Uvedenie tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi v členskom štáte pôvodu .....	23
3.2. Predaj tovaru v inom členskom štáte .....	23
3.3. Informácie o posudzovaní .....	23
3.4. „Vyhlásenie o vzájomnom uznávaní“ (článok 4 nariadenia) .....	23
3.4.1. Obsah a štruktúra vyhlásenia .....	25
3.4.2. Jazyk vyhlásenia .....	26
3.4.3. Kto môže vypracovať vyhlásenie? .....	26
3.4.4. Čo sa stane, ak je vyhlásenie úplné len čiastočne? .....	26
3.4.5. Ako a kedy je možné vyhlásenie použiť? .....	27
3.4.6. Ako predkladať dokumenty .....	27
3.5. Posúdenie príslušným orgánom (článok 5 ods. 1 nariadenia) .....	27
3.5.1. Legitímne dôvody verejného záujmu .....	28
3.5.2. Zásada proporcionality .....	28
3.6. Dočasné pozastavenie prístupu na trh (článok 6 nariadenia) .....	30
3.7. Správne rozhodnutie (článok 5 ods. 9 – 5 ods. 13 nariadenia) .....	31
3.8. Oznámenia Komisii a ostatným členským štátom .....	31
3.9. Opravné prostriedky proti správne rozhodnutiu .....	32
3.10. Čo je sieť SOLVIT? .....	32
3.11. Sieť SOLVIT a postup riešenia problémov podľa článku 8 nariadenia .....	33

---

3.12. Stanovisko Komisie v súvislosti s postupom riešenia problémov uvedeným v článku 8 nariadenia .....	34
3.13. Úloha kontaktných miest pre výroby (článok 9 nariadenia) .....	34
3.14. Správna spolupráca (článok 10 nariadenia) .....	35
4. PREDCHÁDZAJÚCE POSÚDENIE VNÚTROŠTÁTNYCH TECHNICKÝCH PRAVIDIEL – SMERNICA (EÚ) 2015/1535 A USTANOVENIE O JEDNOTNOM TRHU .....	36
5. VZŤAH MEDZI NARIADENÍM (EÚ) 2019/515 A SMERNICOU 2001/95/ES .....	37
5.1. Opatrenia týkajúce sa výrobkov predstavujúcich riziko pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov .....	37
5.2. Opatrenia týkajúce sa spotrebiteľských výrobkov predstavujúcich iné riziká .....	37

## 1. ÚVOD

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte <sup>(1)</sup> (ďalej len „nariadenie“), sa začalo uplatňovať 19. apríla 2020 a nahradilo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 <sup>(2)</sup>. Cieľom nariadenia je posilniť fungovanie jednotného trhu zlepšením uplatňovania zásady vzájomného uznávania a odstránením neodôvodnených prekážok obchodu (článok 1 ods. 1 nariadenia).

Účelom tohto usmerňovacieho dokumentu je pomôcť podnikom a príslušným vnútroštátnym orgánom pri uplatňovaní nariadenia <sup>(3)</sup>. Právnu záväznosť má však iba samotné znenie nariadenia. Výklad právnych predpisov EÚ je vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

Zásada vzájomného uznávania vyplýva z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa článkov 34 a 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). V nariadení sa ustanovujú pravidlá a postupy uplatňovania zásady vzájomného uznávania v jednotlivých prípadoch (článok 1 ods. 2 nariadenia).

Články 34 a 36 ZFEÚ sa uplatňujú v prípade, ak neexistujú harmonizačné pravidlá EÚ týkajúce sa tovaru alebo určitých aspektov tovaru.

Podľa článku 34 ZFEÚ „množstevné obmedzenia dovozu, ako aj všetky opatrenia s rovnocenným účinkom, sú medzi členskými štátmi zakázané“.

V článku 36 ZFEÚ sa uvádza toto.

Ustanovenia článkov 34 a 35 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat alebo ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Reštriktívne opatrenia môžu byť odôvodnené aj ďalšími cieľmi stanovenými judikatúrou Súdneho dvora (tzv. povinné požiadavky).

Súdny dvor vypracoval na základe článkov 34 a 36 zásadu vzájomného uznávania:

- členské štáty nemôžu zakázať na svojom území predaj tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte,
- členské štáty môžu obmedziť alebo zamietnuť uvedenie na trh tovaru, ktorý bol v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, ak je toto obmedzenie alebo zamietnutie opodstatnené dôvodmi stanovenými v článku 36 ZFEÚ alebo inými dôvodmi verejného záujmu uznanými judikatúrou Súdneho dvora.

## 2. ROZSAH POSOBNOSTI NARIADENIA (ČLÁNOK 2 NARIADENIA)

Nariadenie sa vzťahuje na: 1. všetky druhy tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a 2. správne rozhodnutia, ktoré prijal alebo má prijať príslušný orgán členského štátu určenia v súvislosti s takýmto tovarom. Aby správne rozhodnutia patrili do rozsahu pôsobnosti nariadenia, musia byť založené na vnútroštátnom technickom pravidle uplatniteľnom v členskom štáte určenia a ich priamym alebo nepriamym účinkom musí byť obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh v členskom štáte určenia (článok 2 ods. 1 nariadenia).

Nie je vždy jednoduché určiť, či by sa pri tovare mohla využiť zásada vzájomného uznávania. Dôvodom je skutočnosť, že články 34 a 36 ZFEÚ – a teda aj vzájomné uznávanie – sa uplatňujú na veľmi širokú škálu tovaru alebo na aspekty tovaru, na ktoré sa harmonizačné právne predpisy EÚ nevzťahujú v plnej miere.

<sup>(1)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008 (Ú. v. EÚ L 91, 29.3.2019, s. 1).

<sup>(2)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výroby, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 21).

<sup>(3)</sup> Pozri oznámenie Komisie z 19. decembra 2017, *Balík návrhov o výrobkoch: posilnenie dôvery v jednotný trh* [COM(2017) 787 final] a odôvodnenie 5 nariadenia.

## 2.1. Tovar, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte

### 2.1.1. Tovar

Nariadenie sa vzťahuje na tovar akéhokoľvek druhu vrátane poľnohospodárskych výrobkov. Pojem „poľnohospodárske výrobky“ zahŕňa aj produkty rybárstva, ako sa stanovuje v článku 38 ods. 1 ZFEÚ (článok 2 ods. 1 a odôvodnenie 12 nariadenia).

Nariadenie sa týka tovaru, na ktorý sa vzťahuje článok 34 ZFEÚ (článok 1 ods. 2 nariadenia). Podľa judikatúry Súdneho dvora „voľný pohyb tovaru sa vzťahuje iba na výrobky, ktoré sú ocenené peniazmi a ktoré ako také môžu byť predmetom obchodných operácií“. <sup>(4)</sup>

### 2.1.2. V súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte

Nariadenie sa týka tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte (článok 1 ods. 2 nariadenia).

Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia tovar, „ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte“ je tovar, ktorý „splňa príslušné pravidlá uplatňované v danom členskom štáte alebo v danom členskom štáte žiadnym takýmto pravidlám nepodlieha a je v danom členskom štáte sprístupnený koncovým používateľom“ (článok 3 ods. 1 nariadenia). Táto kľúčová definícia obsahuje dve kritériá stanovené ďalej v dvoch odrážkach.

- **Prvým kritériom** je, že tovar alebo tovar tohto druhu musí spĺňať príslušné pravidlá uplatňované v členskom štáte pôvodu alebo že v danom členskom štáte nesmie žiadnym takýmto pravidlám podliehať. Preto v prípade, ak príslušné vnútroštátne technické pravidlá týkajúce sa konkrétneho tovaru v členskom štáte pôvodu neexistujú, je odpoveď na otázku súladu tovaru s vnútroštátnymi technickými pravidlami tohto členského štátu ľahšia. Ak v členskom štáte pôvodu existujú vnútroštátne technické pravidlá, na preukázanie súladu môžu v niektorých prípadoch postačovať informácie o vlastnostiach tovaru a odkaz na vnútroštátne právne predpisy. V iných prípadoch môže byť potrebné rozhodnutie o predchádzajúcom povolení. Treba pripomenúť, že členské štáty môžu používať veľmi odlišné systémy kontroly tovaru pred jeho uvedením na trh (postupy predchádzajúceho povolenia) alebo po jeho uvedení na trh (dohľad nad trhom). Medzi tieto odlišné systémy patria situácie, keď určitý tovar nie je vôbec regulovaný a nemusí spĺňať vnútroštátne právne požiadavky. Skutočnosť, že „súlad s príslušnými pravidlami“ pre tovar je podmienený predchádzajúcim súhlasom v jednom členskom štáte, ešte nevyhnutne neznamená, že tento súhlas by bol potrebný na uvedenie toho istého tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi v inom členskom štáte. Rozdielne požiadavky v členských štátoch nemajú žiadny vplyv na koncepciu uvádzania na trh v súlade s právnymi predpismi.
- **Druhým kritériom** koncepcie uvádzania na trh v súlade s právnymi predpismi je skutočnosť, že tovar bol sprístupnený koncovým používateľom v tomto členskom štáte. V článku 3 ods. 2 nariadenia sa vymedzuje „sprístupnenie na trhu“ ako „každá dodávka tovaru určeného na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trh v rámci územia členského štátu v priebehu obchodnej činnosti, či už odplatne, alebo bezodplatne“. Akýkoľvek dokument, ktorý obsahuje: i) jednoznačné údaje na identifikáciu tovaru alebo druhu tovaru a na identifikáciu dodávateľov, zákazníkov alebo koncových používateľov; a ii) informácie o dátume, napríklad faktúra, by sa mali považovať za potrebné a dostatočné dôkazy na účely preukázania splnenia kritéria.

## 2.2. „Správne rozhodnutia“ podľa nariadenia

### 2.2.1. Čo je správne rozhodnutie?

V článku 2 ods. 1 nariadenia sa uvádza, že nariadenie sa vzťahuje na „správne rozhodnutia“ prijaté príslušným orgánom členského štátu určenia alebo na správne rozhodnutia, ktoré má príslušný orgán členského štátu určenia prijať, v súvislosti s každým takýmto tovarom, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, ak správne rozhodnutie splňa tieto **kritériá**:

- a) základom správneho rozhodnutia je vnútroštátne technické pravidlo uplatňované v členskom štáte určenia a
- b) priamym alebo nepriamym účinkom správneho rozhodnutia je obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh v členskom štáte určenia.

<sup>(4)</sup> Rozsudok zo 14. apríla 2011, Vlaamse Dierenartsenvereniging a Janssens, spojené veci C-42/10, C-45/10 a C-57/10, ECLI:EU:C:2011:253, bod 68 a v ňom citovaná judikatúra.

V článku 2 ods. 1 nariadenia sa ďalej uvádza, že „správne rozhodnutie“ zahŕňa akýkoľvek administratívny krok, ktorý je založený na vnútroštátnom technickom pravidle a má rovnaký alebo v podstate rovnaký právny účinok, ako je účinok uvedený v písmene b).

To znamená, že nie je potrebné, aby mal administratívny krok názov „rozhodnutie“. Dôležité je, či sa týka tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, a či spĺňa obe podmienky a) a b) uvedené vyššie.

#### 2.2.2. Prvé kritérium: vnútroštátne technické pravidlá – základ pre správne rozhodnutie

Podľa článku 2 ods. 2 nariadenia, na účely tohto nariadenia je „vnútroštátne technické pravidlo“ každé ustanovenie zákona, iného právneho predpisu alebo správneho opatrenia členského štátu, ktoré má tieto vlastnosti:

- a) vzťahuje sa na tovar alebo aspekty tovaru, ktoré nepodliehajú harmonizácii na úrovni EÚ,
- b) zakazuje sprístupnenie tovaru alebo tovaru určitého druhu na trhu v danom členskom štáte, alebo stanovuje povinné zabezpečenie súladu s daným ustanovením, a to de facto alebo de jure vždy, keď sa tovar alebo tovar určitého druhu sprístupňuje na danom trhu a
- c) má aspoň jednu z týchto vlastností:
  - stanovujú sa v ňom vlastnosti požadované pre tovar alebo tovar určitého druhu, ako je jeho úroveň kvality, výkonu alebo bezpečnosti, alebo jeho rozmery vrátane požiadaviek uplatniteľných na uvedený tovar, pokiaľ ide o názvy, pod ktorými sa predáva, terminológiu, symboly, skúšanie a skúšobné metódy, balenie, značenie alebo označovanie a postupy posudzovania zhody<sup>(5)</sup>;
  - na účely ochrany spotrebiteľov alebo životného prostredia sa ním ukladajú ďalšie požiadavky na tovar alebo na tovar určitého druhu, ktoré ovplyvňujú životný cyklus tovaru po jeho sprístupnení na trhu v danom členskom štáte. Patria sem podmienky používania, recyklácie, opätovného použitia alebo likvidácie, v prípadoch, keď takéto podmienky môžu významne ovplyvniť zloženie alebo charakter uvedeného tovaru, alebo jeho sprístupnenie na trhu v danom členskom štáte.

Článok 2 ods. 2 písm. c) nariadenia vychádza z článku 1 ods. 1 písm. c) a článku 1 ods. 1 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535<sup>(6)</sup> (ďalej len „smernica o transparentnosti“) a článku 1 ods. 2 a článku 1 ods. 3 jej predchodcu, smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES<sup>(7)</sup>. Judikatúra o týchto ustanoveniach<sup>(8)</sup> by preto mohla predstavovať užitočné referenčné body. Je dôležité poznamenať, že vnútroštátne technické pravidlá, na ktoré sa vzťahuje smernica o transparentnosti a ktoré nie sú oznámené vo fáze návrhu, sú voči jednotlivcom nevynútiteľné<sup>(9)</sup>. Postup oznamovania podľa smernice o transparentnosti je opísaný v kapitole 4 tohto usmernenia.

Okrem toho, pokiaľ ide o koncepciu *pravidiel, ktoré významne ovplyvňujú sprístupnenie tovaru na trhu*, treba uviesť, že podľa judikatúry Súdneho dvora sa môžu obmedzenia používania určitého tovaru považovať za prekážky voľného pohybu tovaru, pretože majú vplyv na správanie spotrebiteľov. Spotrebiteľia nebudú kupovať tovar, ktorý nebudú môcť použiť. V troch ďalej uvedených odrážkach sa rozoberajú niektoré konkrétne príklady tejto judikatúry.

<sup>(5)</sup> Tento bod sa vzťahuje aj na: i) výrobné metódy a postupy používané v súvislosti s poľnohospodárskymi výrobkami uvedenými v článku 38 ods. 1 druhom pododseku ZFEÚ; ii) výrobné metódy a postupy používané v súvislosti s výrobkami určenými na spotrebu pre ľudí alebo zvieratá a iii) výrobné metódy a postupy týkajúce sa iných výrobkov, keď majú vplyv na ich vlastnosti (pozri článok 2 ods. 3 nariadenia).

<sup>(6)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

<sup>(7)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37).

<sup>(8)</sup> Pozri napríklad rozsudok z 13. októbra 2016, M. a S., C-303/15 ECLI:EU:C:2016:771; rozsudok z 11. júna 2015, Berlington, C-98/14, ECLI:EU:C:2015:386; rozsudok z 19. júla 2012, Fortuna a i., spojené veci C-213/11, C-214/11 a C-217/11, ECLI:EU:C:2012:495; rozsudok z 26. októbra 2006, Európska komisia/Helénska republika, C-65/05 ECLI:EU:C:2006:673; rozsudok z 8. novembra 2007, Schwibbert, C-20/05, ECLI:EU:C:2007:652; rozsudok z 21. apríla 2005, Lindberg, C-267/03 ECLI:EU:C:2005:246; rozsudok z 26. septembra 2018, Van Gennip a i., C-137/17, ECLI:EU:C:2018:771.

<sup>(9)</sup> Rozsudok z 30. apríla 1996, CIA Security/Signalson, C-194/94, ECLI:EU:C:1996:172.

- Súdny dvor napríklad vo svojom rozsudku Komisia/Taliansko rozhodol, že zákaz ťahať motocyklom prípojné vozidlo predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu. Platí to do tej miery, do akej je účinkom zákazu prekážka v prístupe na dotknutý trh pre prípojné vozidlá osobitne určené pre motocykle, pretože to má značný vplyv na správanie spotrebiteľov a bráni existencii dopytu na dotknutom trhu pre takéto prípojné vozidlá<sup>(10)</sup>. Spotrebiteľia tým, že vedia, že nemôžu používať svoje motocykle s prípojným vozidlom pre ne osobitne vytvoreným, totiž nemajú prakticky žiadny záujem o kúpu tohto prípojného vozidla<sup>(11)</sup>.
- Podobne vo veci Mickelsson, ktorá sa týkala vnútroštátnych pravidiel označovania splavných vôd a koridorov, Súdny dvor uviedol, že obmedzenie používania výrobku uložené týmito pravidlami na území členského štátu by mohlo mať v závislosti od jeho rozsahu značný vplyv na správanie spotrebiteľov. To môže mať zase vplyv na prístup k tomuto výrobku na trhu uvedeného členského štátu<sup>(12)</sup>. Spotrebiteľia tým, že vedia, že použitie povolené týmito pravidlami je veľmi obmedzené, majú len obmedzený záujem o kúpu tohto výrobku<sup>(13)</sup>. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že ak je účinkom vnútroštátnych pravidiel označovania splavných vôd a koridorov zabránenie užívateľom vodných skútrov v riadnom používaní týchto výrobkov, ktoré je im vlastné, alebo výrazné obmedzenie ich používania, takéto pravidlá spôsobujú prekážku prístupu uvedených výrobkov na dotknutý vnútroštátny trh a predstavujú preto opatrenia, ktoré majú rovnaký účinok ako množstevné obmedzenia dovozu<sup>(14)</sup>.
- Súdny dvor zároveň považoval zákaz umiestňovať farebné fólie na sklá motorových vozidiel za taký, ktorý je v rozpore s článkom 34 ZFEÚ, pričom okrem iného uvádza, že prípadní záujemcovia, obchodníci alebo jednotlivci, ktorí vedia, že nemôžu takéto fólie umiestňovať na predné sklá a sklá popri sedadlách cestujúcich v motorových vozidlách, nemajú v skutočnosti nijaký záujem o ich kúpu<sup>(15)</sup>.

Dôležité je zdôrazniť, že nariadenie sa nevzťahuje na správne rozhodnutia založené na iných druhoch opatrení, na ktoré sa vzťahuje článok 34 ZFEÚ, ale nepredstavujú vnútroštátne technické pravidlá, ako sú technické špecifikácie vypracované na účely postupov verejného obstarávania alebo požiadavky používať úradné jazyky v členských štátoch (odôvodnenie 10 nariadenia).

Okrem toho pravidlá o podmienkach predaja patria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ iba pod podmienkou, že sa nimi zavádza diskriminácia na základe pôvodu výrobkov, a to buď právne alebo skutkovo<sup>(16)</sup>.

### 2.2.3. Druhé kritérium: priamym alebo nepriamym účinkom správneho rozhodnutia je obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh v členskom štáte určenia

Ako sa uvádza v oddiele 2.2.1, v článku 2 ods. 1 písm. b) nariadenia sa vyžaduje, že „priamym alebo nepriamym účinkom správneho rozhodnutia je obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh v členskom štáte určenia“.

Vo veci Dassonville<sup>(17)</sup> Súdny dvor uviedol, že „všetky obchodné právne predpisy členských štátov, ktoré môžu priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne tvoriť prekážku obchodu v rámci EÚ, sa musia považovať za opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia.“

Dobrym príkladom správnych rozhodnutí s priamym účinkom obmedzenia alebo zamietnutia prístupu na trh môžu byť tie, ktorými sa zamietajú prístup na trh šperkom, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a to z dôvodu, že nie sú označené puncovou značkou alebo že puncová značka nie je v členskom štáte určenia uznaná. Vzájomné uznávanie často naráža na výzvy v oblasti drahých kovov.

<sup>(10)</sup> Rozsudok z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, body 56 – 58.

<sup>(11)</sup> Rozsudok z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, bod 57.

<sup>(12)</sup> Rozsudok zo 4. júna 2009, Mickelsson, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, bod 26.

<sup>(13)</sup> Rozsudok zo 4. júna 2009, Mickelsson, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, bod 27.

<sup>(14)</sup> Rozsudok zo 4. júna 2009, Mickelsson, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, bod 28.

<sup>(15)</sup> Rozsudok z 10. apríla 2008, Európska komisia/Portugalská republika, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, bod 33.

<sup>(16)</sup> Rozsudok z 24. novembra 1993, Keck a Mithouard, spojené veci C-267/91 a C-268/91, ECLI:EU:C:1993:905, body 16 a 17. Ďalšie informácie o podmienkach predaja sú uvedené v Príručke uplatňovania ustanovení zmluvy o voľnom pohybe tovaru, 2010, oddiel 3.1.10.

<sup>(17)</sup> Rozsudok z 11. júla 1974, Procureur du Roi/Benoit a Gustave Dassonville, vec 8-74, ECLI:EU:C:1974:82.

Vec C-525/14 Komisia/Česká republika sa týkala odmietnutia Českej republiky uznať puncové značky nezávislého puncového úradu WaarborgHolland so sídlom v Holandsku a s pobočkami v tretích krajinách, a následne požiadavky označenia predmetných drahých kovov dodatočnou českou puncovou značkou. Súdny dvor konštatoval, že na základe tejto praxe môžu byť drahé kovy označené puncovými značkami WaarborgHolland od holandského puncového úradu uvádzané na trh na území Českej republiky, až keď budú predmetom ďalšej kontroly a vyrážania puncových značiek v Českej republike. Táto dodatočná kontrola a vyrážanie puncových značiek môžu spôsobiť, že dovoz týchto výrobkov z iných členských štátov na územie Českej republiky bude zložitejší a nákladnejší. Tento postup sa preto považuje za zakázaný článkom 34 ZFEÚ, pokiaľ ide o puncové značky vyrazené v Holandsku, a nie v pobočkách tretích krajín.

Pokiaľ ide o **nepriamy účinok** správnych rozhodnutí, je potrebné pripomenúť, že postačuje, že správnym rozhodnutím by sa mohol obmedziť alebo zamietnuť prístup na trh v členskom štáte určenia. Rozhodnutie má nepriamy účinok, ak samé osebe neobmedzuje alebo nezamietajú prístup na trh, ale prinajmenšom je to ním možné dosiahnuť, a to podľa skutkových okolností a vnímania prevládajúcich v členskom štáte <sup>(18)</sup>.

Rozhodnutia, ktoré majú iba nepriamy účinok na obchod v rámci EÚ, by sa mali zreteľne odlišovať od rozhodnutí, ktorých účinky sú príliš nepriame na to, aby mohli mať akýkoľvek vplyv. Súdny dvor skutočne v určitých prípadoch <sup>(19)</sup> konštatoval, že obmedzujúce účinky, ktoré by opatrenie mohlo mať na voľný pohyb tovaru, sú príliš neisté a nepriame na to, aby sa ním stanovená povinnosť mohla považovať za takú, ktorá má povahu prekážať obchodu medzi členskými štátmi a predstavuje porušenie článku 34 ZFEÚ.

Ak sa však opatrenie vzťahuje iba na časť územia štátu, ale má priamy alebo nepriamy účinok na voľný pohyb tovaru, bude sa považovať za obmedzenie, aj keď je geograficky obmedzené.

Napríklad vo veci Ditlev Bluhme <sup>(20)</sup> sa v dánskych právnych predpisoch zakázal chov včiel na ostrove Læsø okrem včiel poddruhu tmavej včely Læsø na účely jej ochrany pred vyhynutím. Aj keď opatrenie platilo na tomto relatívne malom ostrove v Dánsku, Súdny dvor dospel k záveru, že zákaz dovozu predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie a „nemení ho ani skutočnosť, že dotknuté opatrenie sa uplatňuje iba na časť štátneho územia <sup>(21)</sup>. Súdny dvor odmietol tvrdenie, že zákaz dovozu tovaru (iných druhov včiel), ktorý sa obmedzuje na časť územia, by mohol byť vyňatý zo zásady *de minimis*, pretože na obchod medzi členskými štátmi má len nevýznamný vplyv. Opatrenie sa však považovalo za opodstatnené na základe článku 36 zmluvy, a to z dôvodu ochrany zdravia a života zvierat, pretože v dôsledku recesívnej povahy génov tmavej včely existovala v prípade párenia sa so zlatými včelami nepochybne skutočná hrozba vyhynutia tmavých včiel Læsø.

#### 2.2.4. Vnútroštátne technické pravidlá a postupy predchádzajúceho povolenia

Vo vnútroštátnom práve sa niekedy vyžaduje pred uvedením tovaru na trh predchádzajúce povolenie. Postup predchádzajúceho povolenia je správny postup v rámci právneho poriadku členského štátu, v rámci ktorého sa od príslušného orgánu daného členského štátu vyžaduje, aby na základe žiadosti hospodárskeho subjektu vyjadril svoj formálny súhlas pred prístupnením tovaru na trhu v danom členskom štáte (článok 3 ods. 7 nariadenia).

Postup predchádzajúceho povolenia sám osebe nepredstavuje vnútroštátne technické pravidlo na účely nariadenia (článok 2 ods. 4 nariadenia). V dôsledku toho sú rozhodnutia príslušných orgánov, ktorými sa obmedzuje alebo zamietajú prístup na trh výlučne z dôvodu, že tovar nemá platné predchádzajúce povolenie, vylúčené z rozsahu pôsobnosti nariadenia (odôvodnenie 11 nariadenia).

Rozhodnutie o zamietnutí predchádzajúceho povolenia na základe vnútroštátneho technického pravidla sa však považuje za správne rozhodnutie, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, ak uvedené rozhodnutie spĺňa ostatné požiadavky článku 2 ods. 1 prvého pododseku nariadenia (článok 2 ods. 4 nariadenia). To znamená, že keď sa vnútroštátnym pravidlom, ktorým sa stanovuje postup predchádzajúceho povolenia, uvedie do platnosti vnútroštátne technické pravidlo, každé rozhodnutie o zamietnutí predchádzajúceho povolenia na základe vnútroštátneho technického pravidla predstavuje správne rozhodnutie v zmysle nariadenia. Žiadateľ teda môže využiť procesnú ochranu, ktorú mu poskytuje nariadenie (odôvodnenie 11 nariadenia).

<sup>(18)</sup> Rozsudok z 8. septembra 2009, Budějovický Budvar, národní podnik, C-478/07, ECLI:EU:C:2009:521, body 81 – 82.

<sup>(19)</sup> Rozsudok zo 14. júla 1994, Peralta, C-379/92, ECLI:EU:C:1994:296, bod 24.

<sup>(20)</sup> Rozsudok z 3. decembra 1998, Ditlev Bluhme, C-67/97, ECLI:EU:C:1998:584, body 19 – 20.

<sup>(21)</sup> Tamže, bod 20.



### 2.2.5. Niektoré prípady, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie (EÚ) 2019/515

Nariadenie sa nevzťahuje na rozhodnutia súdnej povahy, ktoré prijímajú vnútroštátne súdy [článok 2 ods. 5 písm. a) nariadenia]. Týka sa to rozhodnutí vnútroštátnych súdov, ktoré posudzujú zákonnosť prípadov, keď tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v jednom členskom štáte, nie je povolený prístup na trh v inom členskom štáte (odôvodnenie 14 nariadenia).

Nariadenie sa ďalej nevzťahuje na rozhodnutia súdnej povahy, ktoré prijímajú orgány presadzovania práva v priebehu vyšetrovania alebo stíhania trestného činu súvisiaceho s použitím terminológie, symbolov alebo s vecným odkazom na protiústavné alebo zločinecké organizácie, alebo trestných činov rasistickej, diskriminačnej alebo xenofóbnej povahy [článok 2 ods. 5 písm. b) nariadenia].

## 3. AKO FUNGUJE VZAJOMNE UZNAVANIE V ZMYSLE NARIADENIA?

### 3.1. Uvedenie tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi v členskom štáte pôvodu

Pri uvádzaní tovaru na trh v inom členskom štáte bez harmonizačných právnych predpisov EÚ by sa hospodárske subjekty mali najskôr ubezpečiť, že tovar je v súlade s pravidlami (alebo nepodlieha žiadnym takým pravidlám) členského štátu pôvodu, ktoré platia v deň, keď je tento tovar uvedený na trh v členskom štáte určenia a je sprístupnený koncovým používateľom v členskom štáte pôvodu. Ak je tovar uvedený v súlade s právnymi predpismi na trh v členskom štáte pôvodu, hospodárske subjekty sa môžu pred príslušnými orgánmi členského štátu určenia odvolať na zásadu vzájomného uznávania.

### 3.2. Predaj tovaru v inom členskom štáte

V článku 5 ods. 3 nariadenia sa uvádza:

*Hospodársky subjekt je oprávnený sprístupniť tovar na trhu v členskom štáte určenia, pokiaľ príslušný orgán vykonáva posudzovanie podľa odseku 1 tohto článku a môže ho sprístupňovať aj naďalej, pokiaľ hospodárskemu subjektu nie je doručené správne rozhodnutie o obmedzení alebo zamietnutí prístupu daného tovaru na trh. Tento odsek sa neuplatňuje, ak sa posúdenie vykoná v rámci postupu predchádzajúceho povolenia alebo ak príslušný orgán dočasne pozastaví sprístupňovanie tovaru, ktorý podlieha danému posúdeniu, na trhu v súlade s článkom 6.*

To znamená, že ak sú splnené podmienky vyššie uvedeného oddielu 3.1, hospodársky subjekt môže v zásade sprístupniť tovar na trhu v členskom štáte určenia. Hospodársky subjekt by však mal skontrolovať, či v členskom štáte určenia existuje postup predchádzajúceho povolenia. Ak si uvádzanie tovaru na trh vyžaduje predchádzajúce povolenie v členskom štáte určenia, hospodársky subjekt musí o toto povolenie požiadať pred sprístupnením tovaru na uvedenom trhu. Tovar nemôže byť okamžite sprístupnený na trhu, ak sa použije postup predchádzajúceho povolenia alebo ak sa príslušný orgán rozhodne dočasne pozastaviť sprístupnenie tovaru, ktorý je predmetom jeho posúdenia, na trhu.

### 3.3. Informácie o posudzovaní

Ak má príslušný orgán členského štátu určenia v rámci vykonávania vnútroštátneho technického pravidla v úmysle posúdiť tovar, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, hospodársky subjekt musí byť bezodkladne informovaný o začatí takéhoto posúdenia (článok 5 ods. 1 nariadenia). Príslušný orgán musí predovšetkým informovať hospodársky subjekt o: i) tovare, ktorý je predmetom uvedeného posúdenia; ii) platnom vnútroštátnom technickom pravidle alebo postupe predchádzajúceho povolenia a iii) možnosti predložiť príslušnému orgánu vyhlásenie o vzájomnom uznávaní (článok 5 ods. 2 nariadenia).

### 3.4. „Vyhlásenie o vzájomnom uznávaní“ (článok 4 nariadenia)

Nariadením sa výrobcovi, dovozcomi alebo distribútorovi umožňuje vypracovať na účely vzájomného uznávania dobrovoľné vyhlásenie (alebo „vlastné vyhlásenie“) o uvedení tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi (ďalej len „vyhlásenie o vzájomnom uznávaní“). Toto vyhlásenie o vzájomnom uznávaní pomáha podnikom preukázať, že tovar je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte. Zároveň pomáha príslušným orgánom pri postupe posudzovania tovaru podľa článku 5 nariadenia a uľahčuje cezhraničnú spoluprácu.

Ak má príslušný orgán členského štátu určenia v úmysle posúdiť, či je konkrétny tovar v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, musí o tom informovať hospodársky subjekt (článok 5 ods. 1 nariadenia). Týmto nariadením sa zabezpečí, že postup bude menej zťažujúci pre hospodárske subjekty, keď sa rozhodnú pre vyhlásenie.

**Ak sa vyhlásenie o vzájomnom uznávaní poskytne** príslušnému orgánu členského štátu určenia, príslušný orgán nevyžaduje na účely kontroly, či je tovar v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, žiadne ďalšie informácie a dôkazy nad rámec tých, ktoré sú stanovené v nariadení (článok 5 ods. 4 nariadenia).

K vyhláseniu o vzájomnom uznávaní by mali byť priložené podporné dôkazy potrebné na overenie informácií v ňom uvedených [článok 5 ods. 4 písm. a) nariadenia].

Použitie dobrovoľného vyhlásenia nebráni príslušným orgánom členského štátu určenia: i) pri posudzovaní tovaru s cieľom zistiť, či sú legitímne verejné záujmy, na ktoré sa vzťahuje platné vnútroštátne technické pravidlo v ich členskom štáte, primerane chránené z hľadiska vlastností daného tovaru; alebo ii) pri prijímaní správnych rozhodnutí o obmedzení alebo o zamietnutí prístupu na trh, ak sú tieto rozhodnutia odôvodnené.

Vyhlásenie o vzájomnom uznávaní by malo vždy obsahovať presné a úplné informácie o tovare (odôvodnenie 19 nariadenia). Malo by sa aktualizovať, aby sa v ňom zohľadnili všetky zmeny, napríklad zmeny v príslušných vnútroštátnych technických pravidlách (odôvodnenie 19 a článok 4 ods. 3 nariadenia).

Zmeny vo vnútroštátnych pravidlách si môžu vyžadovať aj zmeny tovaru. Ak konkrétny tovar spĺňa zmenené technické požiadavky, tovar by sa nemal meniť. Ak však tovar v dôsledku zmien týchto pravidiel nebude v súlade s vnútroštátnymi pravidlami členského štátu, v ktorom je tovar v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh, bude potrebné tento tovar upraviť, aby bol v súlade s právnymi predpismi členského štátu, v ktorom bol v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh. Hospodársky subjekt zodpovedný za obsah a správnosť vyhlásenia je ten, ktorý podpisuje príslušnú časť vyhlásenia (článok 4 ods. 2 nariadenia).

**Hospodárske subjekty sa môžu rozhodnúť, že vyhlásenie o vzájomnom uznávaní neposkytnú.** V takom prípade môžu príslušné orgány požiadať hospodárske subjekty o poskytnutie dokumentácie a informácií najmenej do 15 pracovných dní od žiadosti (článok 5 ods. 5 a 6 nariadenia). Komisia sa domnieva, že z dôvodu dobrej správy vecí verejných a právnej istoty by táto žiadosť o dokumentáciu a informácie mala mať písomnú formu. Dokumentácia a informácie, ktoré môže príslušný orgán požadovať, by mali byť potrebné na posúdenie: i) vlastností daného tovaru alebo druhu tovaru a ii) uvedenia tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi v inom členskom štáte (článok 5 ods. 5 nariadenia). Príslušné orgány by však v súlade so zásadou proporcionality nemali požadovať viac, ako je potrebné na preukázanie vlastností tovaru a toho, že tovar bol uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi. V tomto zmysle môže byť požiadavka, aby hospodársky subjekt získal osvedčenie o uvedení na trh v súlade s právnymi predpismi vydané ministerstvom alebo iným správnym orgánom v členskom štáte pôvodu, príkladom neprimeranej žiadosti o podporné dôkazy.

Pokiaľ ide o protokoly o skúškach alebo osvedčenia vydané orgánom posudzovania zhody, v článku 5 ods. 8 nariadenia sa uvádza:

*Pri vykonávaní posúdenia v zmysle odseku 1 príslušné orgány členských štátov určenia náležite zohľadnia obsah protokolov o skúškach alebo certifikátov vydaných orgánom posudzovania zhody, ktoré poskytol ktorýkoľvek hospodársky subjekt v rámci posudzovania. Príslušné orgány členských štátov určenia neodmietnu protokoly o skúškach ani certifikáty, ktoré vydal orgán posudzovania zhody, akreditovaný pre príslušnú oblasť posudzovania zhody v súlade s nariadením (ES) č. 765/2008, z dôvodu odbornej spôsobilosti tohto orgánu.*

To znamená, že ak hospodársky subjekt poskytol osvedčenia vydané orgánom posudzovania zhody akreditovaným pre príslušnú oblasť posudzovania zhody v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 <sup>(2)</sup>, príslušný orgán členského štátu určenia by nemal vyžadovať osvedčenia od iného orgánu posudzovania zhody iba z dôvodu, že sponchyňuje odbornosť orgánu posudzovania zhody, ktorý vydal osvedčenia.

<sup>(2)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

### 3.4.1. Obsah a štruktúra vyhlásenia

V prílohe k nariadeniu sa stanovuje štruktúra vyhlásenia o vzájomnom uznávaní, ktoré by malo vždy obsahovať všetky informácie uvedené v prílohe (článok 4 ods. 1 nariadenia).

Vyhlásenie je rozdelené na dve časti, ktoré slúžia konkrétnemu cieľu.

- V časti I sú uvedené informácie o vlastnostiach tovaru alebo druhu tovaru a o osobitných pravidlách v členskom štáte, v ktorom je tovar v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh.
- V časti II sú uvedené informácie o uvedení tovaru alebo daného druhu tovaru na trh v členskom štáte pôvodu. Podporné dôkazy pre informácie v tejto časti by mohli mať okrem iného formu faktúry, dokumentu s dôkazom o predaji, daňových záznamov, registrácií, licencií, oznámení orgánom alebo oznámení orgánov, osvedčení alebo výpisov z verejných záznamov.

## Vyhlásenie o vzájomnom uznávaní na účely článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515

### Časť I

1. Jedinečný identifikátor pre tovar alebo druh tovaru: ... [Poznámka: vložte identifikačné číslo tovaru alebo iný referenčný znak, ktorým sa tovar alebo druh tovaru jednoznačne identifikuje]
2. Meno a adresa hospodárskeho subjektu: ... [Poznámka: vložte meno a adresu osoby podpísanej v časti I vyhlásenia o vzájomnom uznávaní: výrobcu a prípadne jeho splnomocneného zástupcu, alebo dovozcu alebo distribútora]
3. Opis tovaru alebo druhu tovaru uvedeného vo vyhlásení o vzájomnom uznávaní: ... [Poznámka: opis by mal byť dostatočný na to, aby umožnil identifikáciu tovaru na účely vysledovateľnosti. K opisu môže byť v prípade potreby priložená fotografia]
4. Vyhlásenie a informácie o uvedení tovaru alebo daného druhu tovaru na trh v súlade s právnymi predpismi
  - 4.1. Vyššie opísaný tovar alebo druh tovaru vrátane jeho vlastností spĺňa nasledovné pravidlá platné v ... [Poznámka: názov členského štátu, o ktorom sa tvrdí, že sa v ňom tovar alebo daný druh tovaru v súlade s právnymi predpismi uviedol na trh]: ... [Poznámka: v každom prípade vložte názov a odkaz na úradné uverejnenie príslušných pravidiel uplatniteľných v danom členskom štáte, ako aj odkaz na rozhodnutie o povolení, ak bol tovar predmetom postupu predchádzajúceho povolenia],  
alebo  
že sa na vyššie opísaný tovar alebo druh tovaru nevzťahujú žiadne relevantné pravidlá v ... [Poznámka: uveďte členský štát, o ktorom sa tvrdí, že v ňom bol tovar alebo daný druh tovaru v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh].
  - 4.2. Odkaz na postup posudzovania zhody vzťahujúci sa na tovar alebo daný druh tovaru alebo odkaz na protokoly o skúškach pre akékoľvek skúšky vykonané orgánom posudzovania zhody vrátane názvu a adresy takéhoto orgánu (ak sa takýto postup uskutočnil alebo ak boli takéto skúšky vykonané): ...
5. Akékoľvek doplňujúce informácie, ktoré sa považujú za relevantné na posúdenie toho, či je tovar alebo daný druh tovaru v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v členskom štáte uvedenom v bode 4.1: ...
6. Za vyhotovenie tejto časti vyhlásenia o vzájomnom uznávaní zodpovedá výlučne hospodársky subjekt uvedený v bode 2.

Podpísané za a v mene:

(miesto a dátum):

(meno, funkcia) (podpis):

### Časť II

7. Vyhlásenie a informácie o uvedení na trh tovaru alebo daného druhu tovaru
  - 7.1. Tovar alebo daný druh tovaru opísaný v časti I je sprístupnený pre koncových používateľov na trhu v členskom štáte uvedenom v bode 4.1.

- 7.2. Informácie o tom, že tovar alebo daný druh tovaru je sprístupnený pre koncových používateľov v členskom štáte uvedenom v bode 4.1 vrátane podrobných informácií o dátume, kedy bol tovar prvýkrát sprístupnený koncovým používateľom na trhu v uvedenom členskom štáte: ...
8. Akékoľvek doplňujúce informácie, ktoré sa považujú za relevantné na posúdenie toho, či je tovar alebo daný druh tovaru v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v členskom štáte uvedenom v bode 4.1: ...
9. Za vyhotovenie tejto časti vyhlásenia o vzájomnom uznávaní zodpovedá výlučne... [Poznámka: vložte meno a adresu osoby podpísanej v časti II vyhlásenia o vzájomnom uznávaní: výrobcu a prípadne jeho splnomocneného zástupcu, alebo dovozcu alebo distribútora]

Podpísané za a v mene:

(miesto a dátum):

(meno, funkcia) (podpis):

#### 3.4.2. Jazyk vyhlásenia

Jazykom vyhlásenia musí byť jeden z úradných jazykov EÚ. Ak je však vyhlásenie v inom jazyku, ako sú jazyky požadované členskými štátmi určenia, hospodársky subjekt musí vyhlásenie o vzájomnom uznávaní preložiť do jazyka požadovaného členskými štátmi určenia (článok 4 ods. 1 šiesty pododsek nariadenia).

#### 3.4.3. Kto môže vypracovať vyhlásenie?

Ustanoveniami nariadenia týkajúcimi sa vyhlásenia sa zabezpečuje potrebná rovnováha medzi: i) tým, že všetkým hospodárskym subjektom sa poskytne možnosť vypracovať vyhlásenie a ii) tým, že príslušný hospodársky subjekt prevezme zodpovednosť za vyhlásenie alebo za časti vyhlásenia, ktoré vypracuje.

Výrobca tovaru alebo tovaru určitého druhu je najvhodnejšou osobou na vypracovanie dobrovoľného vyhlásenia. Výrobca môže zároveň poveriť splnomocneného zástupcu, aby vypracoval vyhlásenie v jeho mene a na jeho zodpovednosť (článok 4 ods. 1 prvý pododsek nariadenia). Dovozca alebo distribútor môže takisto vypracovať vyhlásenie, ak vie poskytnúť dôkazy potrebné na overenie informácií uvedených vo vyhlásení (článok 4 ods. 1 piaty pododsek nariadenia).

Výrobca (alebo jeho splnomocnený zástupca, ak má na to právomoc) môže vyplniť iba informácie v časti I vyhlásenia o vzájomnom uznávaní (napr. druh, opis, vlastnosti tovaru, príslušné pravidlo, ak existuje, v členskom štáte, v ktorom je tovar podľa tvrdenia v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh, vykonaný postup posudzovania zhody alebo protokoly o vykonaných skúškach atď.). V takýchto prípadoch by informácie v časti II vyhlásenia mal vyplniť dovozca alebo distribútor (článok 4 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia).

Hospodárske subjekty, ktoré podpisujú vyhlásenie o vzájomnom uznávaní alebo jeho časť, zodpovedajú za obsah a správnosť informácií, ktoré uvedú vo vyhlásení. Zodpovednosť nesú v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a ak je potrebné vyhlásenie preložiť, zodpovedajú za správnosť informácií, ktoré prekladajú (článok 4 ods. 2 nariadenia).

Hospodárske subjekty musia takisto zabezpečiť, aby bolo vyhlásenie o vzájomnom uznávaní vždy aktuálne, a aby sa v ňom zohľadnili všetky zmeny informácií, ktoré uviedli (článok 4 ods. 3 nariadenia).

#### 3.4.4. Čo sa stane, ak je vyhlásenie úplné len čiastočne?

Podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia musí vyhlásenie o vzájomnom uznávaní dodržať štruktúru stanovenú v častiach I a II prílohy a obsahovať všetky informácie stanovené v prílohe.

Ak je teda vyhlásenie neúplné, pretože neobsahuje všetky požadované náležitosti, malo by sa na účely článku 5 ods. 4 nariadenia považovať za neplatné. V dôsledku toho sa uplatní článok 5 ods. 5 a 6 nariadenia a príslušný orgán členského štátu určenia môže požadovať informácie potrebné na posúdenie. Hospodársky subjekt by mal mať na splnenie najmenej 15 pracovných dní po podaní žiadosti o predloženie dokumentácie a informácií potrebných na posúdenie.

#### 3.4.5. Ako a kedy je možné vyhlásenie použiť?

Príslušný orgán členského štátu určenia musí „bezodkladne“ informovať dotknutý hospodársky subjekt, ak má v úmysle posúdiť, či je tovar v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, a ak áno, či sú legitímne verejné záujmy, na ktoré sa vzťahuje uplatniteľné vnútroštátne technické pravidlo členského štátu určenia, primerane chránené (článok 5 ods. 1 nariadenia).

Príslušný orgán by mal podľa článku 5 ods. 2 nariadenia zároveň uviesť:

- tovar, ktorý je predmetom posúdenia;
- uplatniteľné technické pravidlo alebo postup predchádzajúceho povolenia;
- možnosť predložiť vyhlásenie o vzájomnom uznávaní.

Hospodársky subjekt sa môže rozhodnúť predložiť vyhlásenie o vzájomnom uznávaní s podpornými dôkazmi potrebnými na overenie informácií v ňom uvedených. To by pre hospodársky subjekt bolo menej zaťažujúce, pretože príslušný orgán by nemal od žiadneho hospodárskeho subjektu vyžadovať žiadne ďalšie informácie ani dokumentáciu na účely preukázania toho, že tovar bol uvedený v súlade s právnymi predpismi na trh v inom členskom štáte (článok 5 ods. 4 nariadenia).

#### 3.4.6. Ako predkladať dokumenty

Vyhlásenie a podporné dôkazy sa musia predložiť v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako 15 pracovných dní po žiadosti príslušného orgánu členského štátu určenia (článok 5 ods. 6 nariadenia). Predloženie sa môže uskutočniť v papierovej alebo elektronickej forme alebo sprístupniť online v súlade s požiadavkami členského štátu určenia (článok 4 ods. 4 nariadenia).

### 3.5. Posúdenie príslušným orgánom (článok 5 ods. 1 nariadenia)

Príslušný orgán členského štátu určenia môže posúdiť tovar s cieľom zistiť:

- či je tovar alebo tovar určitého druhu v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte;
- a ak áno, či sú so zreteľom na vlastnosti daného tovaru primerane chránené legitímne verejné záujmy, ktoré sú predmetom uplatniteľného vnútroštátneho technického pravidla členského štátu určenia.

Prístup tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, na trh členského štátu určenia možno obmedziť alebo zamietnuť iba v prípade, ak:

1. sa vnútroštátnym technickým pravidlom členského štátu určenia sleduje cieľ legitímneho verejného záujmu a
2. obmedzenie alebo zamietnutie prístupu je **primerané**, čo znamená, že opatrenie je **vhodné** na zabezpečenie dosiahnutia cieľa a **nevyhnutné** (neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie cieľa).

Správne rozhodnutia o obmedzení alebo o zamietnutí prístupu na trh, pokiaľ ide o tovar, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, by sa nemali zakladať len na skutočnosti, že posudzovaný tovar spĺňa legitímny verejný cieľ členského štátu iným spôsobom, než tento cieľ spĺňa tovar daného členského štátu (odôvodnenie 5 nariadenia). Čo to znamená, že tovar spĺňa legitímny verejný cieľ iným spôsobom? Znamená to, že tovar by mohol dosiahnuť cieľ sledovaný vnútroštátnym zákonodarcom, aj keby bol napríklad skúšaný skúšobnými metódami v členskom štáte pôvodu, ktoré sa líšia od metód stanovených v členskom štáte určenia.

### 3.5.1. Legitímne dôvody verejného záujmu

Podľa článku 36 ZFEÚ článku 34 a 35 ZFEÚ nevyklúčujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru, ktoré sú odôvodnené: i) princípmi verejnej morálky, ii) verejným poriadkom alebo verejnou bezpečnosťou, iii) ochranou zdravia a života ľudí a zvierat alebo ochranou rastlín, iv) ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo v) ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Súdny dvor okrem dôvodov uvedených v článku 36 ZFEÚ vypracoval „prevládajúce dôvody verejného záujmu“ alebo „nevyhnutné požiadavky“<sup>(23)</sup>. Vo veci Cassis de Dijon<sup>(24)</sup> Súdny dvor vysvetlil, že prekážka voľného pohybu tovaru vyplývajúca z rozdielov medzi vnútroštátnymi predpismi, ktoré sa týkajú uvádzania výrobkov na trh, musí byť akceptovaná do tej miery, do akej možno tieto predpisy považovať za potrebné na splnenie nevyhnutných požiadaviek, najmä na účinnosť daňových kontrol, ochranu verejného zdravia, poctivosť obchodných transakcií a ochranu spotrebiteľov. Súdny dvor môže uznať ďalšie odôvodnenia. Napríklad ochrana základných práv (napr. sloboda prejavu protestujúcich a sloboda zhromažďovania<sup>(25)</sup>), ochrana spotrebiteľa<sup>(26)</sup>, ochrana detí<sup>(27)</sup> alebo ochrana životného prostredia<sup>(28)</sup>.

Ďalšie informácie o legitímnych dôvodoch verejného záujmu sú uvedené v *Príručke uplatňovania ustanovení zmluvy o voľnom pohybe tovaru*<sup>(29)</sup>.

### 3.5.2. Zásada proporcionality

Rozhodnutie musí byť v súlade so **zásadou proporcionality**. To znamená, že správne rozhodnutie musí byť vhodné na dosiahnutie sledovaného cieľa a nesmie presahovať rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

Vo veci C-320/03, Komisia/Rakúsko Súdny dvor uviedol, že „na účely preverenia, či je takýto zásah primeraný vzhľadom na legitímny cieľ sledovaný v tomto prípade, a to ochranu životného prostredia, je dôležité určiť, či je potrebný a vhodný na zabezpečenie povoleného cieľa“<sup>(30)</sup>.

Základom na preukázanie toho, že správne rozhodnutie založené na uvedenom pravidle je primerané, je primeranosť vnútroštátneho technického pravidla. Spôsob, akým sa má preukázať primeranosť správneho rozhodnutia, sa však musí určiť individuálne na základe posúdenia jednotlivých prípadov (odôvodnenie 27 nariadenia).

*Príručka pre uplatňovanie ustanovení zmluvy upravujúcich voľný pohyb tovaru* obsahuje užitočné informácie o teste proporcionality.

V nasledujúcich odsekoch sa diskutuje o niekoľkých príkladoch zásady proporcionality.

#### a) Je opatrenie vhodné na zabezpečenie dosiahnutia zamýšľaného cieľa?

Súdny dvor posúdil **primeranosť** opatrení na dosiahnutie cieľa aj v nasledujúcich prípadoch<sup>(31)</sup>.

<sup>(23)</sup> Súdny dvor ich vo veci Cassis de Dijon nazval „nevyhnutnými požiadavkami“.

<sup>(24)</sup> Rozsudok z 20. februára 1979, Rewe-Zentral AG/Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, Vec 120/78 ECLI:EU:C:1979:42, bod 13.

<sup>(25)</sup> Rozsudok z 12. júna 2003, Schmidberger, C-112/00, ECLI:EU:C:2003:333: „Obmedzenie obchodu s tovarom medzi členskými štátmi je odôvodnené legitímnym záujmom o ochranu základných práv, v tomto prípade slobody prejavu a slobody zhromažďovania protestujúcich“.

<sup>(26)</sup> Rozsudok z 22. septembra 2016, Európska komisia/Česká republika, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714.

<sup>(27)</sup> Rozsudok zo 14. februára 2008, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, C-244/06, EU:C:2008:85: zákaz dovozu japonských animovaných filmov s názvom „Anime“ vo formáte DVD alebo videokaziet zo Spojeného kráľovstva do Nemecka, pretože neobsahujú údaj poskytnutý uvedeným orgánom o veku, od ktorého je možné animované filmy pozeráť, pričom ochrana dieťaťa je odôvodneným základom zákazu.

<sup>(28)</sup> Rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037; rozsudok z 15. novembra 2005, Komisia/Rakúsko, C-320/03, ECLI:EU:C:2005:684.

<sup>(29)</sup> Príručka pre uplatňovanie ustanovení zmluvy upravujúcich voľný pohyb tovaru, 2010, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

<sup>(30)</sup> Rozsudok z 15. novembra 2005, Komisia/Rakúsko, C-320/03, ECLI:EU:C:2005:684, bod 85.

<sup>(31)</sup> Ďalšie informácie sú uvedené v Príručke pre uplatňovanie ustanovení zmluvy upravujúcich voľný pohyb tovaru, 2010, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

- Vo veci Ålands Vindkraft Súdny dvor zdôraznil, že využívanie obnoviteľných zdrojov energie na výrobu elektrickej energie je užitočné z hľadiska ochrany životného prostredia, pretože prispieva k znižovaniu emisií skleníkových plynov, ktoré sú jedným z hlavných dôvodov klimatických zmien a proti ktorým sa Európska únia a členské štáty zaviazali bojovať<sup>(32)</sup>.
- Súdny dvor vo veci Komisia/Taliansko (prípojné vozidlá) konštatoval, že zákaz ťahať motocyklom prípojné vozidlo je vhodný na účely zaistenia bezpečnosti cestnej premávky<sup>(33)</sup>.
- Súdny dvor vo veci Dynamic Medien konštatoval, že je nepochybné, že zákaz predaja a odovzdania na dobierku videonosičov, ktoré neboli predmetom kontroly a klasifikácie príslušným nemeckým orgánom na účely ochrany maloletých a ktoré neobsahujú údaj poskytnutý týmto orgánom o veku, od ktorého môžu byť prístupné, predstavuje opatrenie spôsobilé chrániť dieťa pred informáciami a materiálmi škodlivými pre jeho blaho<sup>(34)</sup>.

b) Je opatrenie nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa?

Správne rozhodnutie je primerané, ak je nielen vhodné, ale aj **nevyhnutné** na dosiahnutie legitímneho cieľa. V tejto časti posudzovania treba zvážiť túto otázku: prekračuje správne rozhodnutie rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho cieľa? Ak na dosiahnutie rovnakého cieľa existujú menej reštriktívne prostriedky, potom správne rozhodnutie prekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné. Z nasledujúcich príkladov vyplýva, ktoré otázky by sa mali položiť na posúdenie nevyhnutnosti správneho rozhodnutia.

- Vo veci Komisia/Česká republika Súdny dvor zdôraznil, že v rámci boja proti podvodom s cieľom zabezpečiť ochranu spotrebiteľa na svojom území sú členské štáty oprávnené domnievať sa, že puncové značky vyrábané na území tretích krajín neposkytujú úroveň ochrany spotrebiteľa rovnocennú s puncovými značkami, ktoré vyrábajú nezávislé orgány na území členských štátov (okrem prípadov, keď členský štát dovozu z tretích krajín, ktorý má rovnocenný systém vyrábania puncových značiek, vykonáva kontroly tovaru a výsledky zodpovedajú požiadavke daného členského štátu<sup>(35)</sup>). Súdny dvor však konštatoval, že opatrenie nebolo primerané sledovanému cieľu, pretože rovnaký cieľ bolo možné dosiahnuť alternatívnymi, menej reštriktívnymi opatreniami. Po prvé, české orgány mohli požadovať od dovozcu dokumenty preukazujúce miesto, kde bola dotknutá puncová značka vyrazená a prípadne miesto, kde boli príslušné drahé kovy prepustené do voľného obehu a v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v EÚ. Po druhé, české orgány mohli obmedziť zamietnutie uznávania puncových značiek WaarborgHolland iba na okolnosti, za ktorých je dodatočná kontrola drahých kovov českými orgánmi skutočne odôvodnená ochranou spotrebiteľov, najmä v prípade dovozu z tretích krajín<sup>(36)</sup>.
- Vo veci Ålands Vindkraft bolo veternej elektrárni vo Fínsku zamietnuté švédske udelenie certifikátov elektrickej energie, pretože tieto certifikáty boli vyhradené iba pre zariadenia na výrobu zelenej elektrickej energie nachádzajúce sa vo Švédsku. Súdny dvor však toto opatrenie považoval za primerané a vysvetlil, že sa nezdá, že by Švédsko porušilo zásadu proporcionality iba tým, že vyhradilo systém podpory využívajúci zelené certifikáty výlučne pre zelenú elektrinu vyrobenú na vnútroštátnom území. Členské štáty majú záväzný národný cieľ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (ich spravodlivý podiel úsilia) a jediná elektrina, ktorú môžu do tohto cieľa započítať, je tá, ktorá sa vyrába v ich zariadeniach. V dôsledku toho sa mohlo Švédsko oprávnené domnievať, že takéto územné obmedzenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa – sledovaného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES<sup>(37)</sup>, ako aj vnútroštátnym systémom, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice – zvýšenia výroby a nepriamo aj spotreby zelenej elektrickej energie v Európskej únii<sup>(38)</sup>.

<sup>(32)</sup> Rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037, bod 78.

<sup>(33)</sup> Rozsudok z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, bod 64.

<sup>(34)</sup> Rozsudok zo 14. februára 2008, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85, bod 47.

<sup>(35)</sup> Rozsudok z 22. septembra 2016, Európska komisia/Česká republika, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714, body 54 a 55.

<sup>(36)</sup> Rozsudok z 22. septembra 2016, Európska komisia/Česká republika, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714, body 65 a 66.

<sup>(37)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

<sup>(38)</sup> Rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037, bod 104.

- Vo veci *Dynamic Medien* Súdny dvor posúdil nevyhnutnosť opatrenia takto: pokiaľ ide o materiálny rozsah dotknutého zákazu, zákon o ochrane maloletých nebráni všetkým formám uvádzania na trh nekontrolovaných videonosičov. Z rozhodnutia vyplýva, že je možné dovážať a predávať dospelým osobám takéto videonosiče prostredníctvom distribučných kanálov zahŕňajúcich osobný kontakt medzi dodávateľom a kupujúcim a umožňujúcich tak dbať na to, že deti nebudú mať prístup k dotknutým videonosičom. Vzhľadom na tieto okolnosti sa zdá, že právna úprava dotknutá vo veci samej neprekračuje to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa sledovaného dotknutým členským štátom <sup>(39)</sup>.
- Vo veci C-265/06, *Komisia Európskych spoločenstiev/Portugalská republika*, Súdny dvor zistil, že boj proti zločinnosti a bezpečnosť na cestách môžu predstavovať naliehavé dôvody verejného záujmu, ktoré môžu opodstatniť prekážku voľného pohybu tovaru. Aj keď sa nepochybné zdá, že zákaz umiestňovania farebných fólií na sklá vozidiel slúžiacich na prepravu cestujúcich alebo tovaru „môže umožniť takéto sledovanie, a teda je vhodný na dosiahnutie cieľov, ktorými sú boj proti zločinnosti a bezpečnosť na cestách, neznamená to, že tento zákaz je nevyhnutný na ich dosiahnutie a že neexistujú iné, menej obmedzujúce spôsoby ich naplnenia“ <sup>(40)</sup>. Nevyhnutnosť zákazu sa ešte viac narušila, keď úrady pripustili, že na ich území sú dovoľené motorové vozidlá od začiatku vybavené sfarbenými sklami v rámci medzí stanovených smernicou Rady 92/22/EHS <sup>(41)</sup>. Farebné fólie navyše predstavujú širokú škálu (siahajúcu od priesvitných fólií až k takmer nepriesvitným fóliám), čo znamená, že aspoň niektoré fólie, konkrétne tie, ktoré majú dostatočný stupeň priesvitnosti, umožňujú požadovanú vizuálnu kontrolu vnútra motorových vozidiel. Súdny dvor preto dospel k záveru, že zákaz farebných fólií vo vozidlách bol prehnaný, a teda neprimeraný vo vzťahu k sledovaným cieľom <sup>(42)</sup>.

### 3.6. Dočasné pozastavenie prístupu na trh (článok 6 nariadenia)

Keď príslušný orgán členského štátu určenia posudzuje tovar pred svojím rozhodnutím, či by mu mal obmedziť alebo zamietnuť prístup na trh, uvedený orgán by nemal mať možnosť prijímať rozhodnutia o pozastavení prístupu na trh s výnimkou prípadov, keď je potrebné urýchlene zasiahnuť, aby sa predišlo ohrozeniu bezpečnosti alebo zdravia osôb, ohrozeniu životného prostredia, alebo aby sa predišlo sprístupneniu tovaru v prípadoch keď sprístupnenie takéhoto tovaru na trhu podlieha všeobecnému zákazu z dôvodu ochrany verejnej morálky alebo verejnej bezpečnosti vrátane predchádzania trestnej činnosti (odôvodnenie 29 nariadenia).

V súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia môžu príslušné orgány členského štátu určenia pri vykonávaní posúdenia tovaru dočasne pozastaviť sprístupňovanie uvedeného tovaru na trhu v danom členskom štáte, iba ak:

- a) za zvyčajných alebo dostatočne predvídateľných podmienok používania predstavuje tovar závažné riziko z hľadiska bezpečnosti alebo zdravia osôb alebo životného prostredia vrátane rizika, ktorého dôsledky nie sú okamžité, ktoré si vyžaduje rýchly zásah zo strany príslušného orgánu, alebo
- b) sprístupňovanie tovaru alebo tovaru určitého druhu na trhu v danom členskom štáte sa v ňom vo všeobecnosti zakazuje z dôvodu ochrany verejnej morálky alebo bezpečnosti.

Ak príslušný orgán členského štátu dočasne pozastaví prístup na trh, mal by bezodkladne informovať dotknutý hospodársky subjekt, Komisiu a ostatné členské štáty (článok 6 ods. 2 nariadenia). Ak je dôvodom dočasného pozastavenia skutočnosť, že za zvyčajných alebo dostatočne predvídateľných podmienok používania predstavuje tovar závažné riziko z hľadiska bezpečnosti alebo zdravia osôb alebo životného prostredia vrátane rizika, ktorého dôsledky nie sú okamžité, ktoré si vyžaduje rýchly zásah zo strany príslušného orgánu, oznámenie sa doplní o podrobné technické alebo vedecké odôvodnenie, v ktorom sa preukáže, prečo sa na daný prípad vzťahuje uvedené písmeno (článok 6 ods. 2 nariadenia).

<sup>(39)</sup> Rozsudok zo 14. februára 2008, *Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG*, C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85, bod 48.

<sup>(40)</sup> Rozsudok z 10. apríla 2008, *Komisia/Portugalská republika*, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, body 38 – 41.

<sup>(41)</sup> Smernica Rady (EHS) 92/22/EHS z 31. marca 1992 o bezpečnostnom zasklení a zasklievacích materiáloch na motorových a ich prípojných vozidlách (Ú. v. ES L 129, 14.5.1992, s. 11).

<sup>(42)</sup> Rozsudok z 10. apríla 2008, *Komisia/Portugalská republika*, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, body 38 – 48.



### 3.7. Správne rozhodnutie (článok 5 ods. 9 až 13 nariadenia)

Po dokončení posúdenia tovaru môže príslušný orgán členského štátu určenia rozhodnúť o prijatí správneho rozhodnutia v súvislosti s tovarom, ktorý posudzoval (článok 5 ods. 9 nariadenia).

Ako už bolo spomenuté, vzájomné uznávanie nie je absolútnou zásadou. V prípade akýchkoľvek výnimiek z tejto zásady je však potrebné riadne odôvodnenie. Prístup na trh pre tovar, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, nemožno obmedziť alebo zamietnuť iba na základe toho, že vo vnútroštátnych pravidlách sa pre dotknutý tovar stanovujú odlišné požiadavky. Ak existuje skutočný dôvod na obmedzenie alebo zamietnutie prístupu na trh, musí byť každé takéto rozhodnutie odôvodnené.

Až doteraz boli v správnych rozhodnutiach zriedka stanovené dôvody obmedzenia alebo zamietnutia prístupu na trh pre tovar, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte.

V článku 5 ods. 10 až 12 nariadenia sa uvádza zoznam kategórií informácií, ktoré by sa mali v správnom rozhodnutí uviesť.

Správne rozhodnutie musí obsahovať *dôvody* rozhodnutia, ktoré musia byť uvedené dostatočne podrobným a podloženým spôsobom, aby bolo možné uľahčiť posúdenie jeho zlučiteľnosti so zásadou vzájomného uznávania a s požiadavkami nariadenia (článok 5 ods. 10 nariadenia). Správne rozhodnutie musí obsahovať najmä tieto informácie (článok 5 ods. 11 nariadenia):

- a) vnútroštátne technické pravidlo, na ktorom je správne rozhodnutie založené;
- b) legitímne dôvody verejného záujmu, ktorými je odôvodnené uplatňovanie vnútroštátneho technického pravidla, na ktorom je správne rozhodnutie založené;
- c) technické alebo vedecké dôkazy, ktoré príslušný orgán členského štátu určenia zvážil, vrátane akýchkoľvek prípadných relevantných technických alebo vedeckých zmien, ku ktorým došlo od nadobudnutia účinnosti vnútroštátneho technického pravidla;
- d) zhrnutie (prípadných) argumentov, ktoré predložil dotknutý hospodársky subjekt a ktoré sú relevantné pre posúdenie toho, či bol tovar uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi a či sú legitímne verejné záujmy, na ktoré sa vzťahuje uplatniteľné vnútroštátne technické pravidlo členského štátu určenia, primerane chránené s ohľadom na vlastnosti daného tovaru;
- e) dôkazy preukazujúce, že správne rozhodnutie je vhodné na dosiahnutie sledovaného cieľa a že nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie daného cieľa.

Na účely článku 5 ods. 11 nariadenia sa „legitímnymi dôvodmi verejného záujmu“ rozumie každý z dôvodov stanovených v článku 36 ZFEÚ alebo akýkoľvek iný prevládajúci dôvod verejného záujmu; (článok 3 ods. 14 nariadenia) <sup>(43)</sup>.

V správnom rozhodnutí sa musia uviesť opravné prostriedky dostupné na základe vnútroštátneho práva členského štátu určenia a lehoty na uplatnenie týchto opravných prostriedkov. Malo by obsahovať aj odkaz na skutočnosť, že hospodárske subjekty môžu využívať sieť SOLVIT a nový postup riešenia problémov (článok 5 ods. 12 nariadenia, pozri aj oddiel 3.10).

Správne rozhodnutie o obmedzení alebo zamietnutí prístupu na trh sa musí bezodkladne oznámiť hospodárskemu subjektu. Rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým sa neoznámí dotknutému hospodárskemu subjektu (článok 5 ods. 9 a článok 5 ods. 13 nariadenia).

### 3.8. Oznámenia Komisii a ostatným členským štátom

Príslušné vnútroštátne orgány musia oznámiť Komisii a ostatným členským štátom:

- dočasné pozastavenia (článok 6 ods. 2 nariadenia);
- správne rozhodnutia (článok 5 ods. 9 nariadenia).

Na účely článku 5 ods. 9 a článku 6 ods. 2 nariadenia by sa mal použiť informačný a komunikačný systém pre dohľad nad trhom (ICSMS) (článok 11 ods. 1 nariadenia).

Komisia musí použiť informácie dostupné v systéme ICSMS na ďalšie hodnotenie nariadenia (článok 14 ods. 2 nariadenia).

<sup>(43)</sup> Pozri aj oddiel 3.5.1.

Dočasné pozastavenia musia byť bezodkladne oznámené prostredníctvom systému ICSMS Komisii a ostatným členským štátom (článok 6 ods. 2 nariadenia).

Správne rozhodnutia sa majú prostredníctvom systému ICSMS oznamovať Komisii a ostatným členským štátom najneskôr do 20 pracovných dní od prijatia rozhodnutia (článok 5 ods. 9 nariadenia).

Oznámené dočasné pozastavenie alebo správne rozhodnutie by sa malo vložiť do systému ICSMS.

Teoreticky, ak sa opatrenie oznámené prostredníctvom systému na rýchlu výmenu informácií (RAPEX) <sup>(44)</sup> alebo systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF) <sup>(45)</sup> týka tovaru, na ktorý sa nevzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ a ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, uvedené opatrenie by sa malo oznámiť aj podľa nariadenia pomocou systému ICSMS.

Cieľom nariadenia je zbaviť členské štáty bremena dvojitého oznamovania v prípadoch, keď si opatrenie vyžaduje oznámenie v dvoch systémoch. V článku 7 sa preto uvádza, že ak je správne rozhodnutie alebo dočasné pozastavenie zároveň opatrením, ktoré sa má oznamovať prostredníctvom systémov RAPEX alebo RASFF, „nevyžaduje sa samostatné oznámenie Komisii a ostatným členským štátom v zmysle tohto nariadenia“ za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky: a) v oznámení prostredníctvom systému RAPEX alebo systému RASFF sa uvádza, že oznámenie sa zároveň považuje za oznámenie v zmysle nariadenia (EÚ) 2019/515 a b) sú poskytnuté podporné dôkazy, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v nariadení (EÚ) 2019/515.

Za vloženie dokumentov požadovaných v zmysle nariadenia je zodpovedný príslušný orgán členského štátu určenia. Ako už bolo uvedené vyššie, týmito dokumentmi sú správne rozhodnutie a dočasné pozastavenie (doplnené o podrobné technické alebo vedecké odôvodnenie v prípadoch, ak je založené na závažnom riziku z hľadiska bezpečnosti alebo zdravia osôb alebo životného prostredia).

### 3.9. Opravné prostriedky proti správne rozhodnutiu

Vo všetkých správnych rozhodnutiach prijatých príslušným orgánom členského štátu určenia podľa nariadenia sa musia určiť opravné prostriedky dostupné podľa vnútroštátneho práva a lehoty na použitie týchto opravných prostriedkov (článok 5 ods. 12 nariadenia a odôvodnenie 35 nariadenia), aby sa hospodársky subjekt mohol proti rozhodnutiu odvolať alebo sa v súvislosti s ním obrátiť na súd. Dostupné možnosti napadnutia takýchto rozhodnutí závisia od opravných prostriedkov stanovených vnútroštátnym právom (správny odvolací orgán, vnútroštátne súdy alebo iné odvolacie orgány). Vnútroštátne súdne systémy všeobecne poskytujú, priamo alebo po odvolaní v správnom konaní, možnosť podať na súde odvolanie proti rozhodnutiu správneho orgánu o obmedzení alebo zamietnutí prístupu na trh.

V článku 8 nariadenia sa zavádza nový postup riešenia problémov s cieľom zabezpečiť účinné prostriedky nápravy a obnoviť dôveru vo vzájomné uznávanie. Týmto novým postupom je poverená sieť SOLVIT.

### 3.10. Čo je sieť SOLVIT?

SOLVIT je existujúca sieť centier zriadených členskými štátmi, ktorej cieľom je dosiahnuť rýchle, účinné a neformálne riešenia problémov, s ktorými sa jednotlivci a podniky stretávajú, keď im orgány verejnej správy odopierajú ich práva EÚ na jednotnom trhu, na základe odporúčania Komisie 2013/461/EÚ o zásadách, ktorými sa riadi sieť SOLVIT <sup>(46)</sup>.

SOLVIT je neformálny mimosúdny mechanizmus na riešenie problémov, ktorý poskytuje alternatívu k súdnym konaniam. Poskytuje praktické riešenia občanom a podnikom, keď majú ťažkosti v cezhraničných situáciách spojených s jednotným trhom a spôsobených orgánom verejnej správy. SOLVIT je bezplatná služba, ktorú poskytujú štátne správy každého členského štátu EÚ, ako aj Islandu, Lichtenštajnska a Nórska. Zásady, ktorými sa riadi jej fungovanie, sú stanovené v odporúčaní Komisie 2013/461/EÚ, v ktorom sa uvádza, že každý členský štát má poskytnúť centru siete SOLVIT dostatočné zdroje na zabezpečenie jeho účasti v sieti <sup>(47)</sup>.

Postup siete SOLVIT môžu začať hospodárske subjekty, na ktoré sa vzťahuje správne rozhodnutie. Vodporúčaní 2013/461/EÚ nie je stanovený žiadny časový limit na začatie postupu siete SOLVIT. Ak sa však hospodárske subjekty rozhodnú použiť sieť SOLVIT, je vhodné, aby správne rozhodnutie predložili sieti SOLVIT čo najskôr. Keďže sieť SOLVIT je neformálny mechanizmus, použitím postupu siete SOLVIT sa nepozastavuje žiadna formálna lehota na odvolanie

<sup>(44)</sup> V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4).

<sup>(45)</sup> V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

<sup>(46)</sup> Odporúčanie Komisie 2013/461/EÚ zo 17. septembra 2013 o zásadách, ktorými sa riadi sieť SOLVIT (Ú. v. EÚ L 249, 19.9.2013, s. 10).

<sup>(47)</sup> Oddiel IV bod 2 odporúčania 2013/461/EÚ.

v správnom alebo súdnom konaní ani sa nenahrádzajú tieto odvolania. Ak hospodársky subjekt podá počas prebiehajúceho postupu siete SOLVIT odvolanie v súdnom konaní, obvyklou praxou je oznámiť to centru siete SOLVIT. Centrum siete SOLVIT zastaví postup siete SOLVIT a mandát centra siete SOLVIT sa skončí <sup>(48)</sup>.

Ak vnútroštátne systémy poskytujú možnosť odvolania v správnom konaní proti správne rozhodnutiu príslušného orgánu obmedziť alebo zamietnuť prístup na trh pred orgánom zodpovedným za dohľad nad týmto príslušným orgánom (v závislosti od systému platného v dotknutom členskom štáte), niektoré orgány sa rozhodnú postup dočasne zastaviť, ak prebieha postup riešenia problémov siete SOLVIT. Týmto sa orgánu dohľadu umožňuje zohľadniť proces siete SOLVIT.

Všetky prípady siete SOLVIT vybavujú dve centrá siete SOLVIT, domovské centrum a vedúce centrum <sup>(49)</sup>. Domovské centrum sa zvyčajne nachádza v členskom štáte sťažovateľa a vedúce centrum sa nachádza v členskom štáte orgánu, na ktorý bola podaná sťažnosť. Domovské centrum je zodpovedné za právne posúdenie problému a prípravu prípadu pred jeho predložením centru siete SOLVIT v štáte, kde sídli orgán, na ktorý bola podaná sťažnosť <sup>(50)</sup>. Vedúce centrum je zodpovedné za hľadanie riešení pre žiadateľov vrátane objasnenia platných právnych predpisov EÚ a malo by pravidelne informovať domovské centrum o tom, ako sťažnosť napreduje <sup>(51)</sup>.

Centrá siete SOLVIT používajú na riešenie prípadov bezpečný online systém <sup>(52)</sup>. Zefektívňuje sa ním komunikácia a prispieva k úplnej transparentnosti. Komisia má prístup do systému, monitoruje kvalitu vybavovania prípadov a v zložitých prípadoch ponúka pomoc a objasnenia.

### 3.11. Sieť SOLVIT a postup riešenia problémov podľa článku 8 nariadenia

Postup siete SOLVIT opísaný v odporúčaní 2013/461/EÚ a osobitný postup riešenia problémov uvedený v článku 8 nariadenia sa líšia. Hlavným rozdielom v týchto postupoch je možnosť, aby centrá siete SOLVIT požiadali Komisiu o vydanie stanoviska.

Postup siete SOLVIT opísaný v odporúčaní 2013/461/EÚ neposkytuje centrá siete SOLVIT žiadnu možnosť požiadať Komisiu o stanovisko. V článku 8 ods. 1 nariadenia sa však stanovuje, že ak hospodársky subjekt začal postup siete SOLVIT, domovské centrum alebo vedúce centrum môže požiadať Komisiu, aby poskytla stanovisko na pomoc pri riešení prípadu. Tento osobitný postup sa uplatňuje iba v prípadoch, keď orgány vydali správne rozhodnutie v súlade s článkom 5 nariadenia. Zahŕňa možnosť, aby centrum siete SOLVIT požiadalo Komisiu o posúdenie, či je správne rozhodnutie zlučiteľné so zásadou vzájomného uznávania a požiadavkami nariadenia (článok 8 ods. 1 a článok 8 ods. 2 nariadenia). Postup riešenia problémov podľa nariadenia obsahuje dlhšie lehoty ako obvyklý postup siete SOLVIT, aby sa Komisii poskytol dostatočný čas na vydanie stanoviska.

<sup>(48)</sup> Oddiel III bod 6 odporúčania 2013/461/EÚ.

<sup>(49)</sup> Oddiel V.A bod 1 odporúčania 2013/461/EÚ.

<sup>(50)</sup> Oddiel V.B bod 2 odporúčania 2013/461/EÚ.

<sup>(51)</sup> Oddiel V.C bod 2 odporúčania 2013/461/EÚ.

<sup>(52)</sup> Online databáza siete SOLVIT je samostatný modul v informačnom systéme o vnútornom trhu. Vzhľadom na jeho technickú integráciu sa pravidlá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1024/2012 z 25. októbra 2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu a o zrušení rozhodnutia Komisie 2008/49/ES („nariadenie o IMI“) (Ú. v. EÚ L 316, 14.11.2012, s. 1) o spracúvaní osobných údajov a dôverných informácií uplatňujú aj na postupy siete SOLVIT. V odporúčaní o sieti SOLVIT sa ďalej určujú určité aspekty spracúvania osobných údajov v sieti SOLVIT v súlade s nariadením o IMI.

Aby sa hospodárske subjekty dozvedeli o dostupnosti osobitného postupu riešenia problémov podľa nariadenia, musia všetky správne rozhodnutia vydané vnútroštátnymi orgánmi podľa nariadenia obsahovať odkaz na možnosť hospodárskych subjektov používať sieť SOLVIT a postup riešenia problémov stanovený v článku 8 nariadenia (článok 5 ods. 12 nariadenia; pozri aj oddiel 3.7). Správne rozhodnutie môže obsahovať napríklad takýto odsek:

„Toto rozhodnutie môžete predložiť sieti SOLVIT za podmienok stanovených v odporúčaní 2013/461/EÚ. Domovské centrum alebo vedúce centrum môže v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/515 požiadať Komisiu o poskytnutie stanoviska s cieľom pomôcť pri riešení prípadu.“

Sieť SOLVIT bola vždy k dispozícii hospodárskym subjektom, ktoré čelia problémom na jednotnom trhu. Ďalšie problémy spojené s uvádzaním tovaru na trh v inom členskom štáte, ako napríklad chýbajúca odpoveď od príslušného orgánu alebo odmietnutie vydať rozhodnutie, bude sieť SOLVIT naďalej riešiť obvyklým spôsobom. Takéto problémy však nebudú dôvodom na osobitný postup riešenia problémov stanovený v článku 8 nariadenia.

### 3.12. Stanovisko Komisie v súvislosti s postupom riešenia problémov uvedeným v článku 8 nariadenia

Ak neformálny prístup siete SOLVIT zlyhá a pretrvávajú pochybnosti o zlučiteľnosti správneho rozhodnutia so zásadou vzájomného uznávania, ktorékoľvek zo zapojených centier siete SOLVIT môže požiadať Komisiu o vydanie stanoviska (článok 8 ods. 1 nariadenia). Účelom stanoviska Komisie je umožniť jej posúdiť, či je vnútroštátne správne rozhodnutie zlučiteľné so zásadou vzájomného uznávania a požiadavkami nariadenia (článok 8 ods. 2 nariadenia). Komisia by mala okrem iného posúdiť dokumenty a informácie poskytnuté ako súčasť postupu siete SOLVIT. Môže požiadať o ďalšie informácie alebo dokumenty prostredníctvom príslušného centra siete SOLVIT (článok 8 ods. 3 nariadenia).

Komisia musí v lehote 45 pracovných dní od doručenia žiadosti o stanovisko (ktorá nezahŕňa čas potrebný na to, aby Komisia získala vyššie uvedené doplňujúce informácie a dokumenty) dokončiť svoje posúdenie a vydať stanovisko (článok 8 ods. 4 nariadenia). V tomto stanovisku by sa mala riešiť iba otázka toho, či je správne rozhodnutie zlučiteľné so zásadou vzájomného uznávania a požiadavkami nariadenia (článok 8 ods. 2 nariadenia). V stanovisku by sa podľa potreby mali uviesť akékoľvek obavy, ktorým sa má v rámci prípadu siete SOLVIT venovať pozornosť, alebo predložiť odporúčania, ktoré by mohli pomôcť prípad vyriešiť (článok 8 ods. 4 nariadenia). Počas postupu siete SOLVIT je potrebné zohľadniť stanovisko Komisie (článok 8 ods. 6 nariadenia).

Komisia oznamuje svoje stanovisko prostredníctvom príslušného centra siete SOLVIT dotknutému hospodárskemu subjektu a príslušným orgánom. Zároveň informuje všetky členské štáty o stanovisku prostredníctvom systému ICSMS (článok 8 ods. 6 nariadenia). Hospodársky subjekt môže využiť stanovisko Komisie uvedené v článku 8 ods. 4 nariadenia a sprístupniť ho všetkým príslušným tretím stranám.

Ak je Komisia informovaná o tom, že prípad sa počas posudzovaného obdobia vyriešil, nie je povinná vydať stanovisko (článok 8 ods. 5 nariadenia).

Skutočnosť, že Komisia vydá stanovisko, nemá vplyv na jej právomoci podľa článku 258 ZFEÚ (odôvodnenie 40 nariadenia).

### 3.13. Úloha kontaktných miest pre výroby (článok 9 nariadenia)

Nariadením sa oveľa ľahšie ako doteraz umožňuje uvádzať na trh tovar, na ktorý sa nevzťahujú harmonizačné pravidlá EÚ, v iných členských štátoch, zároveň sa však kladie väčšia zodpovednosť na hospodárske subjekty. Musia byť oboznámené s príslušnými vnútroštátnymi pravidlami nielen v členskom štáte, v ktorom v súlade s právnymi predpismi uvádzajú na trh svoj tovar, ale aj v členskom štáte určenia, napríklad či existuje postup predchádzajúceho povolenia.

Aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty sa nebudú pri zhromažďovaní informácií o výrobcov v členských štátoch spoliehať na svoje vlastné zariadenia, nariadením sa uľahčuje zber týchto informácií prostredníctvom kontaktných miest pre výroby. Kontaktné miesta pre výroby musia podľa článku 9 ods. 1 nariadenia poskytovať svoje služby v súlade

s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 (nariadenie o jednotnej digitálnej bráne)<sup>(53)</sup>. Kontaktné miesta pre výrobky by mali mať primerané vybavenie a zdroje (článok 9 ods. 1 a odôvodnenie 42 nariadenia), aby mohli zohrávať svoju dôležitú úlohu pri uľahčovaní komunikácie medzi vnútroštátnymi orgánmi a hospodárskymi subjektmi.

Kontaktné miesta pre výrobky musia poskytovať informácie online o (článok 9 ods. 2 nariadenia):

- a) zásade vzájomného uznávania a uplatňovaní nariadenia na území ich členského štátu vrátane informácií o postupe posudzovania tovaru podľa článku 5 nariadenia;
- b) priamych kontaktných údajoch príslušných orgánov v rámci ich členského štátu vrátane podrobných údajov orgánov zodpovedných za dohľad nad uplatňovaním vnútroštátnych technických pravidiel platných na území ich členského štátu;
- c) opravných prostriedkoch a postupoch dostupných na území ich členského štátu v prípade sporu medzi príslušným orgánom a hospodárskym subjektom vrátane postupu riešenia problémov stanoveného v článku 8 nariadenia.

Hoci kontaktné miesta pre výrobky zodpovedajú za sprístupnenie najdôležitejších údajov na svojich webových sídlach (pozri článok 9 ods. 2 a odôvodnenie 42 nariadenia), hospodárske subjekty alebo príslušné orgány členských štátov ich môžu kontaktovať aj priamo a kontaktné miesta pre výrobky musia poskytnúť ďalšie informácie v lehote 15 pracovných dní od doručenia žiadosti (článok 9 ods. 3 a článok 9 ods. 4 nariadenia). Tieto ďalšie informácie musia poskytnúť bezplatne (článok 9 ods. 5 nariadenia). Kontaktné miesta pre výrobky by mali vykonávať úlohy spojené s poskytovaním akýchkoľvek informácií týkajúcich sa výrobkov vrátane elektronických kópií vnútroštátneho technického pravidla alebo online prístupu k nemu, a to bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne predpisy upravujúce distribúciu vnútroštátnych technických pravidiel (odôvodnenie 42 nariadenia).

Vnútroštátne orgány môžu takisto kontaktovať kontaktné miesta pre výrobky alebo orgány z iného členského štátu (napr. členský štát pôvodu/prvé uvedenie v súlade s právnymi predpismi na trh) s požiadavkou na informácie, aby si overili údaje, ktoré poskytli hospodárske subjekty počas posudzovania tovaru (pozri články 5, 9 a článok 10 ods. 3 nariadenia). Kontaktné miesta pre výrobky sa môžu využiť s cieľom uľahčiť kontakty medzi dotknutými príslušnými orgánmi (článok 10 ods. 3 nariadenia).

Od kontaktných miest pre výrobky by sa však nemalo vyžadovať, aby poskytovali kópie noriem alebo online prístup k normám, na ktoré sa vzťahujú práva duševného vlastníctva normalizačných orgánov alebo organizácií (odôvodnenie 42 nariadenia).

V článku 10 nariadenia sa stanovujú pravidlá správnej spolupráce, ktorými sa stanovujú najdôležitejšie oblasti, v ktorých je nevyhnutná efektívna spolupráca kontaktných miest pre výrobky a vnútroštátnych orgánov.

### 3.14. Správna spolupráca (článok 10 nariadenia)

Nariadením sa posilňujú kontaktné miesta pre výrobky ako jeden z hlavných komunikačných kanálov pre vzájomné uznávanie a zlepšuje sa komunikácia medzi príslušnými orgánmi členských štátov a kontaktnými miestami pre výrobky.

Jednou z foriem správnej spolupráce ustanovenej v nariadení je výmena úradníkov medzi členskými štátmi a usporadúvanie spoločných programov odbornej prípravy a zvyšovania povedomia pre orgány a podniky [článok 10 ods. 1 písm. c) nariadenia]. Komisia zabezpečuje spoluprácu medzi orgánmi členských štátov a kontaktnými miestami pre výrobky a členské štáty zabezpečujú, aby sa ich príslušné orgány a kontaktné miesta pre výrobky podieľali na týchto činnostiach (článok 10 ods. 1 a článok 10 ods. 2 nariadenia).

Správna spolupráca je obzvlášť dôležitá pri posudzovaní tovaru. Príslušné orgány členského štátu určenia môžu prostredníctvom systému ICSMS kontaktovať príslušné orgány členského štátu prvého uvedenia v súlade s právnymi predpismi na trh, ak potrebujú skontrolovať informácie, ktoré poskytol hospodársky subjekt (článok 5 ods. 7 nariadenia). Príslušné orgány by mali na tieto žiadosti odpovedať do 15 pracovných dní poskytnutím všetkých informácií súvisiacich s daným tovarom, ktoré sú relevantné z hľadiska overenia údajov a dokumentov poskytnutých hospodárskym subjektom počas posudzovania príslušného tovaru (článok 10 ods. 3 nariadenia).

<sup>(53)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).

Kontaktne miesta pre výrobky sa môžu využiť s cieľom uľahčiť kontakty medzi dotknutými príslušnými orgánmi v lehote 15 pracovných dní na poskytnutie požadovaných informácií (článok 10 ods. 3 nariadenia).

#### 4. PREDCHADZAJUCE POSUDENIE VNÚTROSTATNYCH TECHNICKÝCH PRAVIDIEL – SMERNICA (EÚ) 2015/1535 A USTANOVENIE O JEDNOTNOM TRHU

Smernica (EÚ) 2015/1535 je dôležitým nástrojom na predchádzanie technickým prekážkam obchodu s výrobkami, na ktoré sa nevzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ alebo na ktoré sa tieto právne predpisy vzťahujú iba čiastočne. Pomáha zabezpečiť väčšie a lepšie vzájomné uznávanie tým, že sa ňou požaduje, aby členské štáty informovali Komisiu o všetkých návrhoch technických predpisov pre výrobky a služby informačnej spoločnosti pred ich prijatím vo vnútroštátnom práve.

Smernica (EÚ) 2015/1535 a nariadenie sa uplatňujú v rôznych fázach životného cyklu technického predpisu. Spoločne zabezpečujú, aby vnútroštátne predpisy nevytvárali neodôvodnené prekážky obchodu v žiadnom okamihu ich životného cyklu.

Postup oznamovania v zmysle smernice (EÚ) 2015/1535 umožňuje Komisii a členským štátom preskúmať technické predpisy týkajúce sa výrobkov a služieb informačnej spoločnosti, ktoré jednotlivé členské štáty plánujú prijať. Zabráňuje vzniku nových technických prekážok obchodu tým, že zaisťuje zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov s právnymi predpismi EÚ a zásadami vnútorného trhu. Tento postup takisto umožňuje podnikom a iným zainteresovaným stranám vyjadrovať sa k oznámeným návrhom v databáze informačného systému o technických predpisoch (TRIS).

Dôležitým prvkom postupu sú právne dôsledky jeho nedodržania. Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-194/94 <sup>(54)</sup> ustanovil zásadu, že nedodržanie oznamovacej povinnosti [článok 5 smernice (EÚ) 2015/1535] má za následok to, že príslušné technické predpisy sú neuplatniteľné, čiže voči jednotlivcom sú nepoužiteľné.

Súdny dvor rozhodol, že smernica (EÚ) 2015/1535 sa musí vykladať v tom zmysle, že má priamy účinok, čo znamená, že jednotlivci by mali mať možnosť sa o ňu opierať v prípadoch pred vnútroštátnymi súdmi, v ktorých odporujú príslušným orgánom. Zároveň rozhodol, že vnútroštátne právo nie je použiteľné, pretože nebolo oznámené. Súdny dvor uviedol, že ak by neoznámené predpisy zostali vykonateľné, zmarilo by to cieľ a účel smernice, čo by členské štáty lákalo k nevykonávaniu oznamovania. Na vplyv smernice (EÚ) 2015/1535 mal zásadné dôsledky rozsudok vo veci C-194/94. V podstate to znamená, že spoločnosti nemožno nútiť k tomu, aby dodržiavali vnútroštátne technické pravidlá, ktoré neboli oznámené.

Skutočnosť, že technický predpis bol oznámený, však ešte neznamená záruku, že jeho uplatňovanie bude zlučiteľné s právom EÚ. Oznámené technické pravidlo môže mať stále vplyv na voľný pohyb tovaru v závislosti od toho, ako vnútroštátne orgány dané pravidlo uplatňujú. Tu vstupuje do hry nariadenie (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní, aby sa zabezpečilo správne uplatňovanie pravidla individuálne na základe posúdenia jednotlivých prípadov spôsobom, ktorý je v súlade so zásadou vzájomného uznávania.

Na zvýšenie informovanosti vnútroštátnych orgánov a hospodárskych subjektov o zásade vzájomného uznávania a s cieľom uľahčiť uplatňovanie tejto zásady by členské štáty mali zväziť zavedenie jasných a jednoznačných „ustanovení o jednotnom trhu“ do svojich vnútroštátnych technických pravidiel (odôvodnenie 16 nariadenia), aby sa znížilo riziko, že sa týmito pravidlami zvýšia regulačné prekážky obchodu <sup>(55)</sup>. V rámci postupu oznamovania v zmysle smernice (EÚ) 2015/1535 Komisia podľa potreby pravidelne odporúča, aby orgány dotknutého členského štátu zahrnuli do oznámeného návrhu ustanovenie o jednotnom trhu, ako sa uvádza v *Balíku návrhov o výrobkoch: posilnenie dôvery v jednotný trh* <sup>(56)</sup>. Ďalej je uvedená podrobnejšia verzia ustanovenia.

*Tovar, ktorý bol v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte Európskej únie alebo Turecku, alebo ktorý má pôvod a bol v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v zmluvných stranách Dohody o EHP, sa pokladá za zlučiteľný s týmito pravidlami. Na uplatňovanie týchto pravidiel sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte.*

<sup>(54)</sup> Rozsudok z 30. apríla 1996, CIA Security/Signalson, C-194/94, ECLI:EU:C:1996:172. Pozri aj rozsudok z 26. septembra 2000, Unilever, C-443/98, ECLI:EU:C:2000:496 a rozsudok z 19. decembra 2019, Trestné konanie proti X, C-390/18, ECLI:EU:C:2019:1112.

<sup>(55)</sup> Správa Európskej komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o uplatňovaní smernice (EÚ) 2015/1535 v rokoch 2014 až 2015, [COM(2017) 788 final, s. 5].

<sup>(56)</sup> Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru z 19. decembra 2017, *Balík návrhov o výrobkoch: posilnenie dôvery v jednotný trh*, [COM(2017) 787 final].

## 5. VZTAH MEDZI NARIADENIM (EÚ) 2019/515 A SMERNICOU 2001/95/ES

V smernici 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov <sup>(57)</sup> (ďalej len „smernica o všeobecnej bezpečnosti výrobkov“) sa uvádza, že na trh môžu byť uvedené iba bezpečné výrobky (článok 3 smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov), a stanovujú sa v nej povinnosti výrobcov a distribútorov týkajúce sa bezpečnosti výrobkov. Oprávňuje príslušné orgány zakázať akékoľvek nebezpečné výrobky alebo prijať akékoľvek iné vhodné opatrenie (článok 8 smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov).

Smernica o všeobecnej bezpečnosti výrobkov sa vzťahuje na spotrebiteľské výrobky, najmä na tie, na ktoré sa vzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ (ak tieto právne predpisy neobsahujú žiadne osobitné ustanovenia s rovnakým cieľom ako v smernici 2001/95/ES), a tie, na ktoré sa nevzťahuje harmonizácia EÚ [článok 1 ods. 2 a článok 2 písm. a) smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov].

Nariadenie sa vzťahuje na spotrebný aj nespotrebný tovar alebo na aspekty tovaru, na ktoré sa nevzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ.

### 5.1. Opatrenia týkajúce sa výrobkov predstavujúcich riziko pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov

V smernici o všeobecnej bezpečnosti výrobkov sa opisuje postup, pri ktorom príslušné orgány uplatňujú vhodné opatrenia v prípade, ak výrobky predstavujú riziko, napríklad opatrenia uvedené v článku 8 ods. 1 písm. b) až f) smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov. Články 5 a 6 nariadenia nemajú vplyv na uplatňovanie článku 8 ods. 1 písm. b) až f) a článku 8 ods. 3 smernice 2001/95/ES (pozri článok 2 ods. 6 nariadenia).

### 5.2. Opatrenia týkajúce sa spotrebiteľských výrobkov predstavujúcich iné riziká

Pokiaľ ide o spotrebiteľské výrobky, nariadenie sa uplatňuje, ak majú príslušné orgány členského štátu v úmysle obmedziť alebo zamietnuť prístup na trh pre spotrebiteľský výrobok, na ktorý sa nevzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ a ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte, na základe vnútroštátneho technického pravidiel a z iných dôvodov ako riziko pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov. Môže ísť napríklad o prípad, keď tieto orgány vylúčia z uvedenia na trh z dôvodu ochrany životného prostredia výrobok, hoci nepredstavuje riziko pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov.

---

<sup>(57)</sup> Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4.

**OZNÁMENIE KOMISIE****Príručka k uplatňovaniu článkov 34 – 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)****(Text s významom pre EHP)**

(2021/C 100/03)

**ÚVOD**

Ústredným prvkom Dlhodobého akčného plánu, ako v úzkej koordinácii s členskými štátmi zlepšiť vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu (ďalej len „akčný plán presadzovania“) <sup>(1)</sup>, ktorý bol prijatý v marci 2020, je jednotný trh a jeho presadzovanie. V snahe zlepšiť dodržiavanie pravidiel a zabrániť segmentácii trhu sa v akčnom pláne presadzovania, konkrétne v jeho opatrení 1 predpokladá, že Komisia poskytne vnútroštátnym orgánom a zainteresovaným stranám konkrétnejšie usmerňovacie nástroje. Okrem toho sa v rámci tohto opatrenia plánuje aktualizácia usmernenia o uplatňovaní článkov 34 – 36 ZFEÚ.

Komisia preto v tejto súvislosti aktualizuje túto príručku. Účelom tohto dokumentu je uľahčiť uplatňovanie práva EÚ o voľnom pohybe tovaru, posilniť jeho presadzovanie a prispieť k výhodám, ktoré môže vnútorný trh s tovarom priniesť podnikom a spotrebiteľom v EÚ. Jeho cieľom je zaistiť lepšie pochopenie uplatňovania článkov 34 až 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) so zreteľom na najrelevantnejšiu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (Súdny dvor) v tejto oblasti. Jeho cieľom je tiež posilniť jednotné uplatňovanie zásady voľného pohybu tovaru na celom vnútornom trhu, pomôcť vyriešiť všetky zostávajúce prekážky a zabrániť vzniku nových prekážok.

Táto príručka vychádza z predchádzajúceho vydania z roku 2009 <sup>(2)</sup> a obsahuje najrelevantnejšiu judikatúru Súdneho dvora za posledných jedenásť rokov s cieľom zabezpečiť ucelený a aktuálny prehľad uplatňovania článkov 34 až 36 ZFEÚ. Hoci obsahuje súhrn príslušnej judikatúry a ponúka doplňujúce komentáre, nemožno ju považovať za vyčerpávajúcu. Táto príručka nie je právne záväzným dokumentom.

Právne predpisy a rozsudky EÚ uvedené v tejto príručke možno nájsť v databáze *Eurlex* <sup>(3)</sup> a rozsudky Súdneho dvora sú k dispozícii aj na webovej stránke Súdneho dvora <sup>(4)</sup>.

<sup>(1)</sup> COM(2020) 94, 10.3.2020

<sup>(2)</sup> Príručka pre uplatňovanie ustanovení zmluvy upravujúcich voľný pohyb tovaru (2010).

<sup>(3)</sup> <http://eur-lex.europa.eu/sk/index.htm>.

<sup>(4)</sup> <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=sk>. Upozorňujeme, že v tejto príručke sa používa číslovanie použité v ZFEÚ aj vtedy, keď sa odkazuje na rozsudky Súdneho dvora vynesené podľa Zmluvy o ES.



## OBSAH

	<i>Strana</i>
1. ÚLOHA A VÝZNAM VOLNÉHO POHYBU TOVARU NA VNÚTORNOM TRHU .....	41
2. USTANOVENIA ZMLUVY .....	41
3. ROZSAH PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 34 ZMLUVY O FUNGOVANÍ FEÚ .....	42
3.1. Všeobecné podmienky .....	42
3.1.1. Neharmonizovaná oblasť .....	42
3.1.2. Význam pojmu „tovar“ .....	42
3.1.3. Adresáti .....	43
3.1.4. Aktívne a pasívne opatrenia .....	44
3.2. Územná pôsobnosť .....	45
3.3. Cezhraničný obchod .....	45
3.4. Druhy obmedzení podľa článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ .....	46
3.4.1. Množstevné obmedzenia .....	46
3.4.2. Opatrenia s rovnocenným účinkom .....	46
3.4.2.1. Obmedzenia používania .....	47
3.4.2.2. Diskriminačné spôsoby predaja .....	48
3.5. Zásada vzájomného uznávania .....	49
4. DRUHY OPATRENÍ .....	51
4.1. Vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa dovozu (dovozné povolenia, inšpekcie a kontroly) .....	51
4.2. Povinnosť vymenovať zástupcu alebo poskytnúť skladovacie priestory v dovážajúcom členskom štáte .....	51
4.3. Vnútroštátne zákazy určitých výrobkov/látok .....	52
4.4. Cenové opatrenia .....	53
4.5. Postupy udeľovania povolení .....	55
4.5.1. Typové schválenie .....	55
4.5.2. Registrácia vozidla .....	56
4.6. Obmedzenia reklamy .....	56
4.7. Technické predpisy obsahujúce požiadavky týkajúce sa vyhotovenia tovaru (hmotnosť, zloženie, vyhotovenie, označenie, forma, veľkosť, balenie) .....	57
4.8. Označenia pôvodu, označenia kvality, podnecovanie ku kupovaniu domácich výrobkov .....	58
4.9. Obmedzenia týkajúce sa predaja na diaľku (internetový predaj, zásielkový predaj a pod.) .....	59
4.10. Povinnosti zálohovania .....	59
4.11. Úhrada a paralelný dovoz .....	60
4.12. Povinnosť používať národný jazyk .....	62
4.13. Obmedzenia dovozu tovaru na osobné použitie .....	62
5. POĽNOHOSPODÁRSKE VÝROBKY .....	63
6. OBMEDZENIA VÝVOZU (ČLÁNOK 35 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EÚ) .....	64
6.1. Vymedzenie pojmu „vývoz“ .....	64
6.2. Množstevné obmedzenia a opatrenia s rovnakým účinkom .....	64

7.	ODÔVODNENIA OBMEDZENÍ OBCHODU .....	66
7.1.	Článok 36 ZFEÚ .....	66
7.1.1.	Verejná morálka, verejný poriadok, verejná bezpečnosť .....	67
7.1.2.	Ochrana zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín (zásada predbežnej opatrnosti) .....	68
7.1.3.	Ochrana národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu .....	69
7.1.4.	Ochrana priemyselného a obchodného vlastníctva .....	69
7.2.	Nevyhnutné požiadavky .....	71
7.2.1.	Ochrana životného prostredia .....	72
7.2.2.	Ochrana spotrebiteľa .....	73
7.2.3.	Iné nevyhnutné požiadavky .....	73
7.3.	Test proporcionality .....	74
7.4.	Dôkazné bremeno .....	76
8.	VZŤAH K INÝM SLOBODÁM A ČLÁNKOM ZMLUVY TÝKAJÚCIM SA VOENÉHO POHYBU TOVARU .....	76
8.1.	Základné slobody .....	76
8.1.1.	Článok 45 Zmluvy o fungovaní EÚ – Voľný pohyb pracovníkov .....	76
8.1.2.	Článok 49 a 56 Zmluvy o fungovaní EÚ – Sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby .....	77
8.1.3.	Článok 63 Zmluvy o fungovaní EÚ a nasl. – Voľný pohyb kapitálu a platieb .....	79
8.2.	Ďalšie relevantné články Zmluvy .....	79
8.2.1.	Článok 18 Zmluvy o fungovaní EÚ – Nediskriminácia na základe štátnej príslušnosti .....	79
8.2.2.	Články 28 a 30 Zmluvy o fungovaní EÚ – Colná únia .....	80
8.2.3.	Článok 37 Zmluvy o fungovaní EÚ – Štátne monopoly .....	80
8.2.4.	Článok 107 Zmluvy o fungovaní EÚ – Štátna pomoc .....	82
8.2.5.	Článok 110 Zmluvy o fungovaní EÚ – Daňové ustanovenia .....	83
8.2.6.	Článok 351 Zmluvy o fungovaní EÚ .....	84
9.	PRESADZOVANIE ČLÁNKOV 34 A 35 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EÚ .....	84
9.1.	Priamy účinok – súkromnoprávne vymáhanie .....	84
9.2.	SOLVIT .....	84
9.3.	Konania o nesplnení povinností podľa článkov 258 a 260 Zmluvy o fungovaní EÚ .....	85
9.3.1.	Postup v prípade nesplnenia povinností .....	85
9.3.2.	Sťažnosti .....	85
10.	SÚVISIACE NÁSTROJE SEKUNDÁRNEHO PRÁVA .....	86
10.1.	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti .....	86
10.2.	Nariadenie (EÚ) 2019/515 – nariadenie o „vzájomnom uznávaní“ .....	87
10.3.	Nariadenie (ES) č. 2679/98 – „Jahodové“ nariadenie .....	87

## 1. ÚLOHA A VÝZNAM VOĽNÉHO POHYBU TOVARU NA VNÚTORNOM TRHU

Vnútrotrh je jedným z najväčších úspechov EÚ. Je ústredným prvkom európskeho projektu, v posledných desaťročiach je hnacou silou hospodárskeho rastu a európskym spotrebiteľom a podnikom prináša konkrétne výhody. V čase sanitárnych kríz, ako je pandémia COVID-19, zohráva dobre fungujúci jednotný trh ešte dôležitejšiu úlohu. Umožňuje voľný obeh výrobkov a zabezpečuje, aby boli dostupné a dostali sa k tým, ktorí to v rámci EÚ potrebujú najviac.

Integrita jednotného trhu je nevyhnutným nástrojom aj pri podporovaní kolektívnej obnovy hospodárstva všetkých členských štátov. Z tohto pohľadu vnútrotrh nemá iba uľahčovať, aby mali občania EÚ širší výber výrobkov, ale má poskytovať aj veľký domáci trh pre hospodársky subjekty EÚ, stimulovať obchod a hospodársku súťaž a zlepšovať efektívnosť.

Vďaka vnútrotrhu sa dnes dajú poľahky nakupovať a predávať výrobky vo všetkých 27 členských štátoch EÚ, kde žije spolu viac ako 450 miliónov obyvateľov, a spotrebiteľom ponúka široký výber výrobkov. Zároveň je voľný pohyb tovaru prínosný aj pre podnikanie, pretože približne 75 % obchodu v rámci EÚ predstavuje práve obchod s tovarom. Jednotný európsky trh pomáha podnikom EÚ vybudovať silnú platformu v otvorenom, rôznorodom a konkurenčnom prostredí. Táto vnútrotrná sila podporuje rast a tvorbu pracovných miest v EÚ a európskym podnikom poskytuje zdroje, ktoré potrebujú na to, aby uspeli na svetovom trhu. Riadne fungujúci vnútrotrh s tovarom má preto rozhodujúci význam z hľadiska súčasnej aj budúcej prosperity EÚ v globalizovanej ekonomike <sup>(*1*)</sup>.

Z právneho hľadiska je zásada voľného pohybu tovaru kľúčovým prvkom pri vytváraní a rozvoji vnútrotrhu. V článkoch 34 až 36 ZFEÚ sa vymedzuje rozsah a obsah tejto zásady tak, že sa zakazujú neodôvodnené obmedzenia obchodu v rámci EÚ. Tieto články sú však uplatniteľné iba v neharmonizovaných oblastiach.

Harmonizačné právne predpisy pozostávajú z nariadení a smerníc EÚ, ktorých cieľom je vytvoriť spoločné pravidlá uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Zatiaľ čo nariadenia sú priamo uplatniteľné a záväzné akty, ktoré sa musia v celom svojom rozsahu uplatňovať v celej EÚ, smernice sú akty, ktorými sa stanovuje iba cieľ, ktorý musia všetky členské štáty dosiahnuť. Harmonizované právne predpisy v mnohých oblastiach bližšie určujú, čo znamená vnútrotrh, a zásadu voľného pohybu tovaru tak zasadzujú do rámca konkrétnych podmienok určených pre konkrétne výrobky. Základná funkcia zásad stanovených v zmluve však zostáva nezmenená – sú hlavnou kotvou a bezpečnostnou sieťou pre vnútrotrh.

Voľný pohyb tovaru, ako ho poznáme dnes, je syntézou mnohých politík a prirodzenou súčasťou zodpovedného vnútrotrhu, ktorý zaručuje ľahký prístup k výrobkom vysokej kvality spolu s vysokou úrovňou ochrany ďalších verejných záujmov.

## 2. USTANOVENIA ZMLUVY

Medzi základné ustanovenia zmluvy, ktorými sa upravuje voľný pohyb tovaru, patrí:

- Článok 34 ZFEÚ, ktorý sa týka dovozu v rámci EÚ a ktorým sa medzi členskými štátmi zakazujú „množstevné obmedzenia“ a „všetky opatrenia s rovnocenným účinkom“. Jeho úplné znenie je: „*Množstevné obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.*“
- Článok 35 ZFEÚ, ktorý sa týka vývozu z jedného členského štátu do druhého členského štátu a ktorým sa obdobne zakazujú „množstevné obmedzenia“ a „všetky opatrenia s rovnakým účinkom“. Jeho úplné znenie je: „*Množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.*“
- Článok 36 ZFEÚ, ktorým sa stanovujú výnimky zo slobôd vnútrotrhu uvedených v článkoch 34 a 35 ZFEÚ, ktoré sú z určitých konkrétnych dôvodov opodstatnené. Jeho úplné znenie je: „*Ustanovenia článkov 34 a 35 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.*“

<sup>(*1*)</sup> Oznámenie Komisie: Jednotný trh vo svete, ktorý sa mení. Jedinečná výhoda, ktorá si vyžaduje obnovenie politického záväzku [COM (2018) 772 final].

Kapitola zmluvy o zákaze množstevných obmedzení medzi členskými štátmi obsahuje v článku 37 ZFEÚ aj pravidlá o prispôbení štátnych monopolov obchodnej povahy. Úloha tohto článku a jeho vzťah k článkom 34 až 36 ZFEÚ sú v krátkosti opísané v kapitole 6 tejto príručky, ktorá sa venuje aj iným článkom zmluvy.

### 3. ROZSAH PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 34 ZMLUVY O FUNGOVANÍ FEÚ

#### 3.1. Všeobecné podmienky

##### 3.1.1. Neharmonizovaná oblasť

Hoci články 34 až 36 ZFEÚ tvoria základ zásady voľného pohybu tovaru, nie sú jediným právnym kritériom pri posudzovaní zlučiteľnosti vnútroštátnych opatrení s pravidlami vnútorného trhu. Tieto články zmluvy sa uplatňujú vtedy, keď sa na daný výrobok nevzťahujú harmonizačné právne predpisy EÚ alebo sa naň vzťahujú len čiastočne. To by platilo v prípade, keby boli technické špecifikácie daného výrobku alebo jeho podmienky predaja harmonizované prostredníctvom smerníc alebo nariadení prijatých EÚ. Hlavným pravidlom teda je, že pokiaľ je určitá oblasť úplne harmonizovaná na úrovni EÚ, každé vnútroštátne opatrenie, ktoré sa jej týka, musí byť posudzované vzhľadom na ustanovenia tohto harmonizačného opatrenia, a nie vzhľadom na primárne právo<sup>(6)</sup>. V prípadoch nesprávnej transpozície sekundárnych právnych predpisov, ktorých cieľom je odstrániť prekážky fungovania vnútorného trhu, však jednotlivci, ktorí utrpeli ujmu v dôsledku takejto nesprávnej transpozície, môžu využiť ustanovenia zmluvy o voľnom pohybe tovaru, aby svoj členský štát primali k zodpovednosti za porušenie práva EÚ<sup>(7)</sup>.

Takže, ak sú sekundárne právne predpisy relevantné, každé vnútroštátne opatrenie, ktoré s nimi súvisí, sa musí posudzovať vzhľadom na ustanovenia týchto harmonizačných ustanovení<sup>(8)</sup>. Je to tak preto, že harmonizačné právne predpisy možno chápať tak, že substancujú zásadu voľného pohybu tovaru stanovením platných práv a povinností, ktoré sa majú dodržiavať v prípade konkrétnych výrobkov.

Možno to pozorovať vo veci C-292/12, Ragn-Sells, ktorá sa týkala určitých ustanovení súťažných podkladov prijatých mestskou radou v rámci konania na udelenie koncesie na služby zberu a odvozu odpadu vzniknutého na území mesta. Súdny dvor skonštatoval, že vzhľadom na to, že cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006<sup>(9)</sup> o preprave odpadu je poskytnúť harmonizovaný systém postupov, ktorými je možné obmedziť pohyb odpadu na účely zaručenia ochrany životného prostredia, nebolo nevyhnutné overovať, či je vnútroštátne opatrenie v súlade s článkami 34 až 36 ZFEÚ<sup>(10)</sup>. Dokonca ani po niekoľkých desaťročiach intenzívnej činnosti, ktorú vyvíja zákonodarca EÚ s cieľom poskytnúť systém harmonizovaných pravidiel, sa ustanovenia zmluvy týkajúce sa voľného pohybu tovaru nestali prebytočnými; ich rozsah pôsobnosti je stále pozoruhodný. Nie je nezvyčajné, že určité oblasti buď nie sú harmonizované vôbec, alebo podliehajú iba čiastočnej harmonizácii. V prípade, keď nie je možné identifikovať harmonizačné právne predpisy alebo keď nie sú úplné, uplatňujú sa články 34 až 36 ZFEÚ. Články zmluvy pôsobia v tomto smere ako bezpečnostná sieť, ktorá zaručuje možnosť podrobne preskúmať každú prekážku obchodu v rámci vnútorného trhu z hľadiska jej zlučiteľnosti s právom EÚ.

##### 3.1.2. Význam pojmu „tovar“

Články 34 a 35 ZFEÚ sa vzťahujú na dovoz a vývoz rôznych druhov tovaru a výrobkov. Tieto články zmluvy sa môžu týkať akéhokoľvek tovaru za predpokladu, že má hospodársku hodnotu: „pod tovarom v zmysle zmluvy je potrebné rozumieť výrobky, ktorých hodnotu je možné vyjadriť peniazmi a ktoré ako také môžu byť predmetom obchodných transakcií“<sup>(11)</sup>.

<sup>(6)</sup> Pozri napríklad vec C-573/12, *Ålands Vindkraft*, [2014] EU:C:2014:2037, bod 57 a vec C-242/17, *L.E.G.O.*, [2018] ECLI:EU:C:2018:804, bod 52.

<sup>(7)</sup> Vec C-445/06, *Danske Slagterier/Bundesrepublik Deutschland*, [2009] ECLI:EU:C:2009:178, bod 26.

<sup>(8)</sup> Vec C-309/02, *Radlberger Spitz*, [2004] ECLI:EU:C:2004:799, bod 53.

<sup>(9)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1).

<sup>(10)</sup> Vec C-292/12, *Ragn-Sells*, [2013] ECLI:EU:C:2013:820, body 49 – 50.

<sup>(11)</sup> Vec 7/68, *Komisija/Taliansko*, [1968] ECLI:EU:C:1968:51.

Súdny dvor vo svojej judikatúre vysvetlil správne určovanie konkrétnych výrobkov. Napríklad umelecké dielo sa musí pokladať za tovar<sup>(12)</sup>. Mince, ktoré už nie sú v obehu ako platidlo, by obdobne spadali pod definíciu tovaru, podobne ako bankovky a šeky na doručiteľa<sup>(13)</sup>, hoci vecné dary by tam nespádali<sup>(14)</sup>. Na odpad je potrebné nazerať ako na tovar bez ohľadu na to, či ho možno recyklovať alebo opätovne použiť<sup>(15)</sup>. Elektrická energia<sup>(16)</sup> a zemný plyn<sup>(17)</sup> sa takisto považujú za tovar, rovnako ako ľudská krv, krvná plazma a z nich vyrobené lieky<sup>(18)</sup>.

Z právneho hľadiska je však dôležité rozlišovať medzi tovarom a službami v súvislosti so slobodami zakotvenými v zmluve<sup>(19)</sup>. Napríklad kým ryby sú určite tovarom, na rybolovné práva a rybárske lístky sa nemusí nevyhnutne vzťahovať zásada voľného pohybu tovaru. Ide skôr o „poskytovanie služby“ v zmysle ustanovení zmluvy, ktoré sa týkajú slobody poskytovania služieb<sup>(20)</sup>. Ak má opatrenie štátu vplyv na slobodu poskytovať služby a zároveň aj na voľný pohyb tovaru, Súdny dvor môže preskúmať dané opatrenie vzhľadom na obidve tieto slobody. Napríklad vo veci C-591/17, Rakúsko/Nemecko, ktorá sa týkala poplatku za používanie infraštruktúry a daňovej úľavy na daň z motorových vozidiel pre vozidlá registrované v Nemecku, Súdny dvor posudzoval túto vec so zreteľom na článok 34 ZFEÚ a so zreteľom na slobodu poskytovať služby podľa článku 56 ZFEÚ. Súdny dvor prípad posudzoval aj vzhľadom na zásady nediskriminácie podľa článku 18 ZFEÚ a článku 92 ZFEÚ, ktorým sa zakazuje diskriminácia v oblasti dopravy<sup>(21)</sup>.

### 3.1.3. Adresáti

Články 34 až 36 ZFEÚ sa týkajú opatrení, ktoré prijali členské štáty. Tieto ustanovenia sa vykladajú všeobecne tak, že sú záväzné nielen pre vnútroštátne orgány, ale aj pre všetky ostatné orgány krajiny vrátane miestnych a regionálnych orgánov<sup>(22)</sup>, a rovnako aj pre justičné alebo administratívne orgány členského štátu<sup>(23)</sup>. Vzťahuje sa to evidentne na opatrenia prijaté všetkými orgánmi, ktoré boli zriadené podľa verejného práva ako „verejné orgány“. Články 34 až 36 ZFEÚ sa navyše môžu uplatňovať aj na opatrenia, ktoré boli prijaté neštátnymi subjektmi alebo inými subjektmi zriadenými podľa súkromného práva, pokiaľ tieto subjekty plnia určité štátne funkcie alebo ich činnosti možno inak pripísať štátu. Do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ tak môžu spadať opatrenia prijaté profesijným orgánom, ktorému boli na základe vnútroštátnych právnych predpisov udelené regulačné a disciplinárne právomoci v súvislosti s jeho profesijným zameraním<sup>(24)</sup>.

To isté platí v prípade činností orgánov zriadených podľa súkromného práva, ale ustanovených podľa zákona, financovaných najmä vládou alebo z povinných príspevkov podnikov v určitom sektore a/alebo ktorých členov vymenúvajú verejné orgány alebo ktorých členov kontrolujú verejné orgány, a môžu sa teda pripísať štátu<sup>(25)</sup>. Vo veci Fra.bo Súdny dvor skonštatoval, že článok 34 ZFEÚ sa horizontálne uplatňuje na súkromnoprávnu certifikačnú organizáciu. Vnútroštátne orgány považovali výrobky, ktoré boli overované touto certifikačnou organizáciou, za výrobky, ktoré sú v súlade s vnútroštátnym právom. Na základe tohto splnomocnenia získaného *de facto* mala certifikačná organizácia právomoc regulovať vstup výrobkov, v uvedenom prípade medených tvaroviek, na nemecký trh<sup>(26)</sup>. Súdny dvor uznal, že verejné vyhlásenia štátneho úradníka, hoci nemajú právnu silu, sa môžu pripísať členskému štátu a môžu predstavovať prekážku voľného pohybu tovaru. Konkrétne by takéto prípady nastali vtedy, keď adresáti, ktorým sú tieto vyhlásenia určené, môžu rozumne predpokladať, že ide o stanoviská, ktoré tento úradník zastáva na základe svojej funkcie<sup>(27)</sup>.

<sup>(12)</sup> Vec 7/68, Komisia/Taliansko, [1968] ECLI:EU:C:1968:51; vec 7/78, R./Thompson, Johnson a Woodiwiss, [1978] ECLI:EU:C:1978:209.

<sup>(13)</sup> Vec C-358/93, Bordessa, [1995] ECLI:EU:C:1995:54.

<sup>(14)</sup> Vec C-318/07, Persche, [2009] ECLI:EU:C:2009:33, bod 29.

<sup>(15)</sup> Vec C-2/90, Komisia/Belgicko, [1992] ECLI:EU:C:1992:310, body 23 – 28.

<sup>(16)</sup> Vec C-393/92, Commune d'Almelo a iní/NV Energiebedrijf Ijsselmij, [1994] ECLI:EU:C:1994:171.

<sup>(17)</sup> Vec C-159/94, Komisia/Francúzsko, [1997] ECLI:EU:C:1997:501.

<sup>(18)</sup> Vec C-421/09, Humanplasma GmbH/Rakúska republika, [2010] ECLI:EU:C:2010:760, body 27 – 30, potvrdené rozsudkom vo veci C-296/15, Medisanus, [2017] ECLI:EU:C:2017:431, bod 53.

<sup>(19)</sup> Doplňujúce informácie o vzťahu medzi článkami 34 až 36 a článkom 56 ZFEÚ sa nachádzajú v oddiele 7.1.2.

<sup>(20)</sup> Vec C-97/98, Peter Jägerskiöld/Torolf Gustafsson, [1999] ECLI:EU:C:1999:515.

<sup>(21)</sup> Vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, body 39 – 40.

<sup>(22)</sup> Vec C-1/90, Aragonesa de Publicidad/Departamento de sanidad, [1991] ECLI:EU:C:1991:327.

<sup>(23)</sup> Vec 434/85, Allen & Hanburys, [1988] ECLI:EU:C:1988:109, bod 25; vec C-227/06, Komisia/Belgicko, ECLI:EU:C:2008:160, bod 37.

<sup>(24)</sup> Pozri spojené veci 266/87 a 267/87, R/Royal Pharmaceutical Society of Great Britain, [1989] ECLI:EU:C:1989:205; vec C-292/92, Hünermund, [1993] ECLI:EU:C:1993:932.

<sup>(25)</sup> Pozri vec 249/81, Komisia/Írsko (Buy Irish), [1982] ECLI:EU:C:1982:402; vec 222/82, Apple and Pear Development Council, [1983] ECLI:EU:C:1983:370; vec C-325/00, Komisia/Nemecko, [2002] ECLI:EU:C:2002:633; vec C-227/06, Komisia/Belgicko, [2008] ECLI:EU:C:2008:160.

<sup>(26)</sup> Vec C-171/11, Fra.bo Spa/Deutsche Vereinigung des Gas und Wasserfaches eV (DVGW) — Technisch-Wissenschaftlicher Verein, [2012] ECLI:EU:C:2012:453, body 31 – 22.

<sup>(27)</sup> Vec C-470/03, AGM-Cosmet SRL, [2007] ECLI:EU:C:2007:213.

Ani v prípade širšieho výkladu pojmu „členský štát“ sa tento pojem vo všeobecnosti neuplatňuje na opatrenia, ktoré sú „výhradne“ súkromné, alebo na opatrenia, ktoré sú prijaté súkromnými osobami alebo spoločnosťami, pretože tieto opatrenia nie je možné pripísať štátu. Vo veci C-265/95, Komisia/Francúzsko, však Súdny dvor usúdil, že to, že Francúzsko neprijalo všetky nevyhnutné a primerané opatrenia, aby zabránilo poškodzovaniu spôsobenému súkromnými osobami, v tomto prípade francúzskymi poľnohospodármi, ktorí sabotovali dovoz poľnohospodárskych výrobkov, bolo porušením článku 34 ZFEÚ v spojení s článkom 4 ods. 3 ZFEÚ<sup>(28)</sup>. Hoci tieto obmedzenia vznikli v dôsledku činov súkromných osôb, členský štát bol uznaný vinným z porušenia práva EÚ, pretože neprijal dostatočné opatrenia na ochranu voľného pohybu tohto tovaru.

A napokon, článok 34 ZFEÚ sa uplatňuje aj na opatrenia, ktoré prijali inštitúcie EÚ. Avšak pokiaľ ide o súdne preskúmanie, zákonodarcovi EÚ treba umožniť širokú mieru voľnej úvahy. V dôsledku toho možno zákonnosť opatrenia prijatého inštitúciou EÚ spochybniť iba vtedy, ak je toto opatrenie zjavne neprimerané vo vzťahu k cieľu, ktorý chce príslušná inštitúcia sledovať<sup>(29)</sup>.

### 3.1.4. Aktívne a pasívne opatrenia

Uplatňovanie článku 34 ZFEÚ na vnútroštátne opatrenia, ktoré bránia cezhraničnému obchodu, sa často charakterizuje ako obranné právo a nevyhnutne predpokladá aktivitu zo strany štátu. Opatrenia, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ, preto pozostávajú hlavne zo záväzných ustanovení právnych predpisov členských štátov. Nezáväzná opatrenia však tiež môžu predstavovať porušenie článku 34 ZFEÚ<sup>(30)</sup>. To sa týka administratívnych postupov, ktoré môžu vytvárať prekážky voľnému pohybu tovaru, ak je tento postup do určitej miery konzistentný a všeobecný<sup>(31)</sup>.

Medzi príklady administratívnych postupov, ktoré Súdny dvor považoval za opatrenia s rovnocenným účinkom, patrí: sústavné odmietanie udeliť typové schválenie pre poštové prístroje na pečiatkovanie, ktoré bolo vo svojej podstate protekcionistické a diskriminačné<sup>(32)</sup>; v prípade výrobkov z liečivých rastlín, ktoré sú zákonným spôsobom vyrábané alebo uvádzané na trh ako potravinové doplnky alebo dieteticke výrobky v iných členských štátoch, ich systematická kvalifikácia ako liekov na základe funkcie a v dôsledku toho, z dôvodu chýbajúceho povolenia na uvedenie na trh, ich sťahovanie z trhu<sup>(33)</sup>; automatická klasifikácia vitamínových prípravkov, ktoré sú zákonným spôsobom vyrábané alebo uvádzané na trh ako potravinové doplnky v iných členských štátoch, ako lieky v prípade, keď obsahujú trojnásobné množstvo vitamínov<sup>(34)</sup>, a požiadavka, aby sa obohatené potraviny, ktoré sú zákonným spôsobom vyrábané alebo uvádzané na trh v iných členských štátoch, mohli uvádzať na trh v Dánsku iba vtedy, keď sa preukáže, že dánske obyvateľstvo takéto obohatenie živinami potrebuje<sup>(35)</sup>.

Pokiaľ ide o povinnosti členských štátov podľa článku 4 ods. 3 ZFEÚ, v zmysle ktorého majú členské štáty prijať všetky príslušné opatrenia, aby zabezpečili plnenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy a potrebný účinok práva EÚ, Súdny dvor skonštatoval, že článok 34 ZFEÚ nezakazuje len opatrenia štátu, ktoré predstavujú porušenie práva EÚ, ale zakazuje aj jeho nečinnosť. Takáto situácia môže nastať vtedy, keď členský štát neprijme opatrenia požadované na odstránenie prekážok brániacich voľnému pohybu tovaru, pričom konkrétna prekážka môže byť spôsobená dokonca aj konaním súkromných osôb. Vo veci C-265/95 sa Francúzsku pripísala zodpovednosť za konanie domácich poľnohospodárov, ktorí sa usilovali obmedziť dovoz poľnohospodárskeho tovaru zo susedných členských štátov zastávaním nákladných vozidiel prevážajúcich tento tovar alebo ničením ich nákladu. Nezasiahnutie vnútroštátnych orgánov proti tomuto konaniu sa považovalo za porušenie článku 34 ZFEÚ, pretože členské štáty sú povinné zabezpečiť na svojom území voľný pohyb výrobkov prijatím potrebných a primeraných opatrení na účely zabránenia každého obmedzenia spôsobeného konaním súkromných osôb<sup>(36)</sup>.

<sup>(28)</sup> Vec C-265/95, Komisia/Francúzsko, [1997] ECLI:EU:C:1997:595.

<sup>(29)</sup> Spojené veci C-154/04 a C-155/04, Alliance for Natural Health, [2004] ECLI:EU:C:2004:848, body 47 a 52.

<sup>(30)</sup> Vec 249/81, Komisia/Irsko, (Buy Irish) [1982] ECLI:EU:C:1982:402; vec C-227/06, Komisia/Belgicko, [2008] ECLI:EU:C:2008:160.

<sup>(31)</sup> Vec 21/84, Komisia/Francúzsko, [1985] ECLI:EU:C:1985:184; vec C-387/99, Komisia/Nemecko, [2004] ECLI:EU:C:2004:235, bod 42; vec C-88/07, Komisia/Španielsko, [2009] ECLI:EU:C:2009:123; vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492, bod 40.

<sup>(32)</sup> Vec 21/84, Komisia/Francúzsko, [1985] ECLI:EU:C:1985:184, body 11 – 15.

<sup>(33)</sup> Vec C-88/07, Komisia/Španielsko, [2009] ECLI:EU:C:2009:123, body 54 – 66, 116.

<sup>(34)</sup> Vec C-387/99, Komisia/Nemecko, [2004] ECLI:EU:C:2004:235, bod 83.

<sup>(35)</sup> Vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492, bod 40.

<sup>(36)</sup> Vec C-265/95, Komisia/Francúzsko, [1997] ECLI:EU:C:1997:595, bod 31; pozri aj vec C-112/00, Schmidberger, [2003] ECLI:EU:C:2003:333, bod 60, najmä pokiaľ ide o možné odôvodnenia (sloboda prejavu a sloboda zhromažďovania).

Okrem toho na základe článku 34 ZFEÚ môže vzniknúť povinnosť dosiahnuť výsledok. Táto povinnosť je porušená, ak členský štát nedosiahne ciele v dôsledku svojej nečinnosti alebo nedostatočnej aktivity. Napríklad vo veci C-309/02 Súdny dvor v prejudiciálnom rozhodnutí skonštatoval, že nemecké pravidlá sú v rozpore s článkom 34 ZFEÚ, pretože nezabezpečujú, aby sa na povinnom systéme spätného zberu jednorazových nápojových obalov v Nemecku mohli efektívne zúčastňovať súkromné subjekty<sup>(37)</sup>.

### 3.2. Územná pôsobnosť

Povinnosť dodržiavať ustanovenia článkov 34 až 36 ZFEÚ platí pre všetky členské štáty EÚ. Ustanovenia zmluvy sa môžu navyše uplatňovať aj na európske územia, za ktorých vonkajšie vzťahy zodpovedá členský štát, a na zámorské územia, ktoré sú závislé od členského štátu alebo sú s ním inak spojené<sup>(38)</sup>.

Podrobný zoznam území, na ktoré sa uplatňuje článok 34 ZFEÚ, sa uvádza v prílohe k tejto príručke.

Pokiaľ ide o krajiny EZVO, ktoré sú zmluvnými stranami dohody o EHP, a Turecko, obchod s tovarom medzi týmito krajinami a členskými štátmi upravujú ustanovenia konkrétnych zmlúv, a nie ustanovenia ZFEÚ. Výrobky uvedené v článku 8 ods. 3 Dohody o EHP s pôvodom na Islande, v Lichtenštajnsku a Nórsku teda na základe článku 11 Dohody o EHP požívajú výhody voľného pohybu v EÚ. Priemyselné výrobky s pôvodom v Turecku požívajú výhody voľného pohybu v EÚ na základe článkov 5 až 7 rozhodnutia Asociačnej rady ES – Turecko č. 1/95 o vykonávaní záverečnej fázy colnej únie<sup>(39)</sup>.

### 3.3. Cezhraničný obchod

Rozsah pôsobnosti článku 34 ZFEÚ sa obmedzuje na prekážky obchodu medzi členskými štátmi. Na to, aby sa mohol prípad hodnotiť podľa tohto ustanovenia, je preto nevyhnutný prvok cezhraničnosti. Výhradne vnútroštátne opatrenia, ktoré ovplyvňujú iba domáci tovar, nepatria do pôsobnosti článkov 34 až 36 ZFEÚ. Aby opatrenie spĺňalo požiadavku cezhraničnosti, stačí, keď môže nepriamo alebo potenciálne brániť obchodu v rámci EÚ<sup>(40)</sup>.

Prvok cezhraničnosti, ktorý sa požaduje v ustanoveniach zmluvy, teoreticky nebráni členským štátom v tom, aby so svojimi domácimi výrobkami zaobchádzali menej priaznivo než s dovážanými výrobkami („pozitívna diskriminácia“), hoci takýto prístup je v praxi málo pravdepodobný. Hoci sa článok 34 ZFEÚ uplatňuje v prípade, keď sa domáci výrobok opätovne dováža do členského štátu alebo opúšťa členský štát, ale dováža sa späť<sup>(41)</sup>, neuplatňuje sa v prípadoch, keď jediným cieľom spätného dovozu je obchádzanie domácich pravidiel<sup>(42)</sup>.

Požiadavka cezhraničnosti môže byť splnená aj vtedy, keď sa výrobok v predmetnom členskom štáte nachádza iba v tranzitnom režime. V tejto súvislosti sa v článku 36 ZFEÚ jasne spomínajú obmedzenia „tranzitu tovaru“, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia článkov 34 a 35 ZFEÚ.

Zásada voľného pohybu tovaru sa vzťahuje na výrobky s pôvodom v členských štátoch a na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obehú. V článku 29 ZFEÚ sa stanovuje, že za výrobky vo voľnom obehú v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené stanovené clá. Súdny dvor vo veci C-30/01, Komisia/Spojené kráľovstvo, potvrdil, že podľa článku 29 ods. 2 ZFEÚ sa opatrenia prijaté na účely obchodu v rámci Únie uplatňujú rovnakým spôsobom v prípade výrobkov s pôvodom v členských štátoch, ako aj v prípade výrobkov pochádzajúcich z tretích krajín<sup>(43)</sup>.

Podľa ustálenej judikatúry vnútroštátne opatrenie nie je vyňaté z rozsahu pôsobnosti zákazu uvedeného v článkoch 34 až 35 ZFEÚ len preto, že prekážka, ktorú vytvára, je malá a že je možné, aby sa výrobky predávali inými spôsobmi<sup>(44)</sup>. Aj keby malo opatrenie relatívne malý hospodársky význam, uplatňovalo by sa na veľmi malej geografickej časti územia štátu<sup>(45)</sup> alebo by sa dotýkalo nízkeho objemu dovozu či vývozu alebo malého počtu hospodárskych subjektov, stále môže predstavovať zakázané opatrenie s rovnocenným účinkom.

<sup>(37)</sup> Vec C-309/02, Radlberger Spitz, [2004] ECLI:EU:C:2004:799, bod 80.

<sup>(38)</sup> Pozri článok 355 ZFEÚ.

<sup>(39)</sup> Ú. v. ES L 35, 13.2.1996, s. 1.

<sup>(40)</sup> Vec 8/74, Dassonville, [1974] ECLI:EU:C:1974:82, bod 5.

<sup>(41)</sup> Vec 78/70, Deutsche Grammophon/Metro, [1971] ECLI:EU:C:1971:59.

<sup>(42)</sup> Vec 229/83, Leclerc/Au Ble Vert, [1985] ECLI:EU:C:1985:1.

<sup>(43)</sup> Vec C-30/01, Komisia/Spojené kráľovstvo, [2003] ECLI:EU:C:2003:489, body 49 – 54.

<sup>(44)</sup> Vec 177/82, Van de Haar, [1984] ECLI:EU:C:1984:144; vec 269/83, Komisia/Francúzsko, [1985] ECLI:EU:C:1985:115; vec 103/84, Komisia/Taliano, [1986] ECLI:EU:C:1986:229.

<sup>(45)</sup> Vec C-67/97, Ditlev Blühme, [1998] ECLI:EU:C:1998:584.

Od uvedených opatrení je však možné odlišiť opatrenia štátu, ktoré sú príliš neisté a nepriame na to, aby mohli obmedziť obchod medzi členskými štátmi<sup>(46)</sup>. Napríklad vo veci C-297/05 Súdny dvor usúdil, že pokiaľ ide o administratívnu formalitu zavedenú Holandskom, ktorá sa týkala identifikácie vozidiel dovážaných do krajiny pred ich registráciou, „je nepravdepodobné, že by mohla mať akýkoľvek odrádzajúci účinok na dovoz vozidla do tohto členského štátu alebo že by bol preto dovoz menej atraktívny“<sup>(47)</sup>. Toto opatrenie preto nepatrí do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ.

### 3.4. Druhy obmedzení podľa článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ

#### 3.4.1. Množstevné obmedzenia

Množstevné obmedzenia sa definujú ako opatrenia, ktoré znamenajú celkové alebo čiastočné obmedzenie dovozu alebo tovaru v tranzitnom režime<sup>(48)</sup>. Príkladom takýchto opatrení je okrem iného úplný zákaz dovozu alebo systém kvót<sup>(49)</sup>. Inými slovami, množstevné obmedzenia sa uplatňujú, keď sa dosiahli určité dovozné alebo vývozné stropy. Článok 34 ZFEÚ sa však vzťahuje len na iné ako colné kvóty, keďže na colné kvóty sa vzťahuje článok 30 ZFEÚ, ktorým sa zakazujú clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom.

Množstevné obmedzenie môže byť založené na právnych predpisoch alebo môže ísť len o administratívny postup. Takto dokonca aj nepriamy alebo skrytý systém kvót bude patriť do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ.

#### 3.4.2. Opatrenia s rovnocenným účinkom

Pojem „opatrenie s rovnocenným účinkom“ je rozsahom omnoho širší než množstevné obmedzenie. Hoci nie je jednoduché stanoviť presnú deliacu čiaru medzi množstevnými obmedzeniami a opatreniami s rovnocenným účinkom, z praktického hľadiska to nie je až také dôležité, pretože pravidlá sa na množstevné obmedzenia uplatňujú vo všeobecnosti rovnakým spôsobom ako na opatrenia s rovnocenným účinkom.

Vo veci *Dassonville* Súdny dvor vyložil význam a rozsah opatrení s rovnocenným účinkom<sup>(50)</sup>:

„Všetky obchodné právne predpisy členských štátov, ktoré môžu priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne tvoriť prekážku obchodu v rámci Spoločenstva, sa musia považovať za opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia.“

Táto definícia bola s menšími obmenami potvrdená v následnej judikatúre. V súčasnosti sa už s pojmom „obchodné právne predpisy“ obvykle nestretávame, pretože formulácia použitá vo veci *Dassonville* sa vlastne neobmedzuje len na obchodné právne predpisy, ale zahŕňa napríklad aj technické predpisy a dokonca aj nezáväzné akty.

Súdny dvor vo veci *Dassonville* zdôraznil, že najdôležitejším prvkom pri určovaní toho, či vnútroštátne opatrenie patrí do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ, je jeho účinok (... môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne tvoriť prekážku...) (51). Z toho vyplýva, že vnútroštátne opatrenie nemusí obsahovať žiadny diskriminačný prvok na to, aby patrilo do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ.

Tento prístup bol potvrdený zásadným rozhodnutím Súdneho dvora vo veci *Cassis de Dijon* (52). Súdny dvor pripustil, že rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi členských štátov by mohli brániť obchodu s tovarom, a tým potvrdil, že článok 34 ZFEÚ by sa mohol vzťahovať aj na vnútroštátne opatrenia, ktoré sa uplatňujú rovnako na domáci a dovezený tovar. V tomto prípade by sa členské štáty mohli odchyliť odvolaním sa nielen na článok 36 ZFEÚ, ale aj na nevyhnutné požiadavky. Konceptia nevyhnutných požiadaviek bola po prvýkrát zakotvená v tomto rozhodnutí.

(46) Vec C-379/92, Peralta, [1994] ECLI:EU:C:1994:296; vec C-44/98, BASF, 1999] ECLI:EU:C:1999:440. Pozri aj vec C-20/03, Burmanjer, [2005] ECLI:EU:C:2005:307.

(47) Vec C-297/05, Komisia/Holandsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:531, bod 63.

(48) Vec 2/73, Riseria Luigi Geddo/Ente Nazionale Risi, [1973] ECLI:EU:C:1973:89.

(49) Vec 13/68, Salgoil SpA/Ministerstvo zahraničného obchodu Talianskej republiky, [1968] ECLI:EU:C:1968:54.

(50) Vec 8/74, Dassonville, [1974] ECLI:EU:C:1974:82. Pokiaľ ide o historický prehľad, pozri aj smernicu Komisie 70/50/EHS z 22. decembra 1969 vychádzajúcu z ustanovení článku 33 ods. 7 o zrušení opatrení, ktoré majú účinok rovnocenný s kvantitatívnymi obmedzeniami dovozu a nevzťahujú sa na ne ostatné ustanovenia prijaté podľa Zmluvy o EHS (Ú. v. EÚ L 13, 19.1.1970, s. 29).

(51) Vec 8/74, Dassonville, [1974] ECLI:EU:C:1974:82, bod 5.

(52) Vec 120/78, Rewe Zentrale/Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, [1979] ECLI:EU:C:1979:42.



Ak to zhrnieme, článok 34 ZFEÚ sa uplatňuje tak na vnútroštátne opatrenia, ktoré pôsobia diskriminačne voči dovezenému tovaru (takzvané rozdielne uplatniteľné opatrenia), ako aj na vnútroštátne opatrenia, ktoré sa z právneho hľadiska zdanlivo uplatňujú rovnako na domáci i dovezený tovar, ale v skutočnosti viac zaťažujú dovoz (takzvané nerozdielne uplatniteľné opatrenia) <sup>(53)</sup>. Táto záťaž vyplýva zo skutočnosti, že v prípade dovezeného tovaru sa fakticky vyžaduje, aby vyhovoval dvom súborom pravidiel – súboru pravidiel stanovených členským štátom výroby aj súboru pravidiel stanovených členským štátom dovozu.

Neskôr sa medzi opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia zaradili aj akékoľvek iné opatrenia, ktoré boli schopné brániť v prístupe na trh <sup>(54)</sup>. V tejto súvislosti Súdny dvor vo veci Komisia/Španielsko <sup>(55)</sup> skonštatoval, že: „z judikatúry jasne vyplýva, že opatrenie, aj keď jeho cieľom ani následkom nie je menej priaznivé zaobchádzanie s výrobkami z iných členských štátov, patrí pod pojem opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie v zmysle článku 34 ZFEÚ, ak bráni prístupu tovaru s pôvodom v iných členských štátoch na trh niektorého členského štátu.“

Takzvané kritérium prístupu na trh vychádza z predpokladu, že podmienky prístupu sú nejakým spôsobom ťažšie v prípade dovážaných výrobkov. Súdny dvor často kladie dôraz na posúdenie toho, či by mohlo mať dotknuté opatrenie značný vplyv na správanie spotrebiteľov tým, že znižuje atraktivnosť nákupu dovezeného výrobku <sup>(56)</sup>.

Vymedzenie pojmu opatrenia s rovnocenným účinkom je teda široké a neustále sa vyvíja. Súdny dvor napríklad vo veci C-591/17, Rakúsko/Nemecko, skonštatoval, že poplatok za používanie infraštruktúry a daňová úľava na daň z motorových vozidiel pre vozidlá registrované v Nemecku môžu obmedzovať prístup tovaru s pôvodom v iných členských štátoch na nemecký trh, a predstavujú tak obmedzenie voľného pohybu tovaru. Poukázal na to, že poplatok za používanie infraštruktúry sa síce nevyberá z prepravovaného tovaru ako takého, avšak môže mať vplyv na tovar dodávaný osobnými motorovými vozidlami s hmotnosťou nižšou ako 3,5 tony a registrovanými v inom členskom štáte než v Nemecku <sup>(57)</sup>.

Ďalším príkladom dynamickej povahy pojmu opatrenie s rovnocenným účinkom je vec C-573/12, Ålands Vindkraft, ktorá sa týkala vnútroštátneho systému podpory ekologickej elektrickej energie. Certifikáty v rámci tohto systému boli udelené len švédskym výrobcom energie z obnoviteľných zdrojov, aj keď elektrická energia, ktorú dodávali alebo používali, mohla zahŕňať dovážanú elektrickú energiu. Súdny dvor skonštatoval, že takýto systém môže prinajmenšom nepriamo a potenciálne narušiť dovoz (ekologickej) elektrickej energie pochádzajúcej z iných členských štátov. Súdny dvor poukázal na skutočnosť, že keď členský štát neprijme dostatočné opatrenia, aby zabránil vytvoreným prekážkam voľného pohybu tovaru, môže tým narušiť obchod v rámci EÚ rovnako akoby konal. Súdny dvor teda skonštatoval, že dotknutá právna úprava predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu <sup>(58)</sup>.

#### 3.4.2.1. Obmedzenia používania

Jedna kategória obmedzení bola v judikatúre Súdneho dvora zavedená len pomerne nedávno, a to obmedzenia používania. Tieto obmedzenia sa charakterizujú ako vnútroštátne pravidlá, ktoré umožňujú predaj výrobku, no jeho používanie do určitej miery obmedzujú. K týmto obmedzeniam môžu patriť obmedzenia týkajúce sa účelu alebo spôsobu konkrétneho použitia, podmienok alebo času použitia, rozsahu použitia alebo druhov použitia. Takéto opatrenia môžu za určitých okolností predstavovať opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia.

V tejto súvislosti možno spomenúť tri veci. Prvá vec, Komisia/Portugalsko <sup>(59)</sup>, sa týkala portugalského zákona zakazujúceho umiestňovanie farebných fólií na sklá motorových vozidiel. Komisia tvrdila, že prípadní záujemcovia, obchodníci alebo jednotlivci, ktorí vedľa, že takéto fólie nemôžu umiestňovať na sklá motorových vozidiel, ich nebudú kupovať <sup>(60)</sup>. Súdny dvor túto argumentáciu zjavne prijal a skonštatoval, že „...prípadní záujemcovia, obchodníci alebo

<sup>(53)</sup> Medzi príklady opatrení s rovnocenným účinkom patria požiadavky na zloženie alebo akékoľvek iné požiadavky na výrobok, ktorými dochádza k obmedzeniu distribučných kanálov a k uprednostňovaniu domáceho tovaru.

<sup>(54)</sup> Pozri okrem iného vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009], ECLI:EU:C:2009:66, bod 37, vec C-456/10, ANETT, [2012], ECLI:EU:C:2012:241 a vec C-148/15, Deutsche Parkinson Vereinigung, [2016], ECLI:EU:C:2016:776.

<sup>(55)</sup> Vec C-428/12, Komisia/Španielsko, [2014], ECLI:EU:C:2014:218, bod 29.

<sup>(56)</sup> Vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009], ECLI:EU:C:2009:66, bod 56.

<sup>(57)</sup> Vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, body 125 – 134.

<sup>(58)</sup> Vec C-573/12, Ålands Vindkraft, [2014] ECLI:EU:C:2014:2037, body 67 – 75, 82 a 119. Súdny dvor však dotknuté opatrenie považoval za opodstatnené z hľadiska sledovaného cieľa, ktorým bolo podporenie využívania obnoviteľných zdrojov energie na výrobu elektrickej energie.

<sup>(59)</sup> Vec C-265/06, Komisia/Portugalsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:210.

<sup>(60)</sup> Tamže, bod 15.

jednotlivci, ktorí vedľa, že nemôžu takéto fólie umiestňovať na predné sklá a sklá popri sedadlách cestujúcich v motorových vozidlách, nemajú v skutočnosti nijaký záujem o ich kúpu.“<sup>(61)</sup> Dospel tak k záveru, že Portugalsko porušilo svoje povinnosti vyplývajúce z článku 34 ZFEÚ.

V druhej veci, Komisia/Taliansko<sup>(62)</sup>, sa Súdny dvor zaoberal otázkou, či si Taliansko nesplnilo povinnosti podľa článku 34 ZFEÚ, keď zachovalo pravidlá zakazujúce ťahať prípojné vozidlo motocyklom. Pokiaľ ide o prípojné vozidlá, ktoré boli osobitne skonštruované na ťahanie motorkami, Súdny dvor skonštatoval, že možnosti použitia týchto vozidiel inak ako s motorkami sú zanedbateľné a že spotrebiteľia tým, že vedľa, že majú zakázané používať svoje motorky s prípojným vozidlom pre ne osobitne vytvoreným, nemajú prakticky žiaden záujem o kúpu takéhoto prípojného vozidla<sup>(63)</sup>. Predmetný zákaz preto predstavuje porušenie článku 34 ZFEÚ.

A nakoniec, vec Mickelsson a Roos,<sup>(64)</sup> sa týkala návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom bola položená otázka, či články 34 a 36 ZFEÚ vylučujú uplatňovanie švédskych pravidiel o používaní vodných skútrov. Používanie takýchto plavidiel v plavebných koridoroch, ktoré nie sú považované za verejné plavebné koridory, a vo vodách, kde rada krajskej správnej oblasti nepovolila ich používanie, bolo podľa švédskych predpisov zakázané a mohlo sa trestať pokutou. Súdny dvor uviedol, že ak je účinkom týchto predpisov zabránenie používateľom vodných skútrov v riadnom používaní týchto výrobkov, ktoré je im vlastné, alebo výrazné obmedzenie ich používania, takéto pravidlá spôsobujú prekážku prístupu uvedeného tovaru na dotknutý vnútroštátny trh. Keďže možnosti použitia vodných skútrov vo Švédsku tak boli len okrajové, vnútroštátne predpisy predstavovali opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia<sup>(65)</sup>. Súdny dvor však skonštatoval, že vnútroštátne predpisy môžu byť odôvodnené cieľom ochrany životného prostredia pod podmienkou dodržania určitých dodatočných požiadaviek<sup>(66)</sup>. Vo veci Sandström Súdny dvor ďalej spresnil podmienky, za ktorých je možné zakázať používanie vodných skútrov v zónach mimo verejných plavebných koridorov<sup>(67)</sup>.

Ako vidieť na vyššie uvedených príkladoch, pri posudzovaní toho, či ide o obmedzenie používania, sa používa aj kritérium prístupu na trh. Súdny dvor okrem posúdenia účinkov, ktoré môže mať opatrenie na trh, posudzuje aj účinky, ktoré môže mať na správanie spotrebiteľov. Možno to zhrnúť tak, že opatrenia, ktorými sa zavádza úplný zákaz používania určitého výrobku, ktoré bránia jeho riadnemu používaniu, ktoré mu je vlastné, alebo ktorými sa výrazne obmedzuje jeho používanie, patria do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ.

### 3.4.2.2. Diskriminačné spôsoby predaja

Takmer dvadsať rokov po vynesení rozsudku vo veci Dassonville Súdny dvor uznal za potrebné zrevidovať svoju judikatúru týkajúcu sa rozsahu pojmu „opatrenia s rovnocenným účinkom“ podľa článku 34 ZFEÚ. Súdny dvor tak v zásadnom rozsudku vo veci Keck a Mithouard, ktorý sa týkal francúzskych právnych predpisov zakazujúcich ďalší predaj so stratou<sup>(68)</sup>, vytvoril koncepciu spôsobov predaja. Uvádza sa v ňom, že „uplatnenie vnútroštátnych predpisov, ktoré obmedzujú alebo zakazujú niektoré spôsoby predaja, na výrobky pochádzajúce z iných členských štátov, nie je spôsobilé priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne tvoriť prekážku obchodu v zmysle judikatúry Dassonville, pokiaľ:

1. sa tieto ustanovenia uplatňujú voči všetkým dotknutým subjektom vykonávajúcim svoju činnosť na vnútroštátnom území a
2. pokiaľ sa dotýkajú rovnakým spôsobom, právne aj skutkovo, obchodovania s domácimi výrobkami a s výrobkami pochádzajúcimi z iných členských štátov.“<sup>(69)</sup>

Pravidlá, ktorými sa stanovujú požiadavky, ktoré má tovar spĺňať, sa ďalej rozoberajú vo veci *Cassis de Dijon*, a preto sa usudzuje, že ako také patria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ. Naopak spôsoby predaja patria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ iba pod podmienkou, že strana poukazujúca na porušenie môže dokázať, že sa nimi zavádza právna alebo faktická diskriminácia na základe pôvodu výrobkov.

<sup>(61)</sup> Tamže, bod 33.

<sup>(62)</sup> Vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009] ECLI:EU:C:2009:66.

<sup>(63)</sup> Vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009] ECLI:EU:C:2009:66, bod 57.

<sup>(64)</sup> Vec C-142/05, Mickelsson a Roos, [2009] ECLI:EU:C:2009:336.

<sup>(65)</sup> Vec C-142/05, Mickelsson a Roos, [2009] ECLI:EU:C:2009:336, bod 28.

<sup>(66)</sup> Vec C-142/05, Mickelsson a Roos, [2009] ECLI:EU:C:2009:336, body 39 – 40. Na tento účel pozri aj vec C-433/05, Sandström, [2010] ECLI:EU:C:2010:184.

<sup>(67)</sup> Vec C-433/05, Sandström, [2010] ECLI:EU:C:2010:184, bod 40. Táto vec je takisto príkladom prístupu k proporcionality, ktorý je orientovaný na postup, pričom vychádza z posúdenia Súdneho dvora vo veci Mickelsson.

<sup>(68)</sup> Spojené veci C-267/91 a C-268/91, Keck a Mithouard, [1993] ECLI:EU:C:1993:905.

<sup>(69)</sup> Spojené veci C-267/91 a C-268/91, Keck a Mithouard, [1993] ECLI:EU:C:1993:905, bod 16.

Vo veci C-591/17, Rakúska republika, Súdny dvor opísal spôsoby predaja ako vnútroštátne predpisy, ktoré sa týkajú „spôsobov, podľa ktorých sa môžu výrobky predávať“<sup>(70)</sup>. Medzi spôsoby predaja preto patria opatrenia týkajúce sa podmienok a metód predaja (pozri oddiel 4.6)<sup>(71)</sup>, opatrenia, ktoré sa týkajú času predaja tovaru,<sup>(72)</sup> opatrenia, ktoré sa týkajú miesta predaja tovaru alebo obmedzení týkajúcich sa toho, kým môže byť tovar predaný<sup>(73)</sup>, a v niektorých prípadoch opatrenia, ktoré sa týkajú určovania cien výrobkov (pozri oddiel 4.4)<sup>(74)</sup>. Pomerne jednoduchšie sa dá pochopiť, aké typy opatrení sa týkajú charakteristík výrobkov, než to, aké typy opatrení predstavujú spôsoby predaja. K opatreniam, ktoré sa týkajú charakteristík výrobku, by mohli patriť napríklad opatrenia týkajúce sa tvaru, veľkosti, hmotnosti, zloženia, vyhotovenia alebo označenia (pozri oddiel 4.7).

Ako príklad možno uviesť túto vec: Súdny dvor vo veci Alfa Vita<sup>(75)</sup> skonštatoval, že vnútroštátna právna úprava, ktorá podriaďuje predaj výrobkov „bake off“ rovnakým požiadavkám, ako sú požiadavky uplatňované na postup úplnej výroby a predaja tradičného chleba a tradičných pekárenských výrobkov, odporuje článku 34 ZFEÚ a nemôže sa považovať za spôsob predaja. Súdny dvor k tomuto záveru dospel na základe toho, že vyžadovanie od predajcov výrobkov „bake-off“, aby sa podriadili súhrnu predpisov uplatniteľných na tradičnú pekáreň, neberie do úvahy špecifickosť týchto výrobkov a vyvoláva dodatočné náklady, čím sťažuje predaj týchto výrobkov<sup>(76)</sup>.

Za spôsoby predaja by sa mohli považovať určité postupy alebo povinnosti, ktoré sa netýkajú výrobku alebo jeho obalu, ako vyplýva z veci Sapod Audic a Eco-Emballages<sup>(77)</sup>. Podľa sporného vnútroštátneho opatrenia sa od každého výrobcu alebo dovozcu vyžadovalo, aby prispel na likvidáciu svojho odpadu z obalov alebo ju organizoval. Súdny dvor poukázal na to, že opatrením sa ukladala iba „všeobecná povinnosť označiť obaly zberané na likvidáciu schváleným podnikom“<sup>(78)</sup>. Súdny dvor teda skonštatoval, že „povinnosť uložená týmto ustanovením sa ako taká netýkala výrobku ani jeho obalu, a preto sama osebe nepredstavovala pravidlo ustanovujúce požiadavky, ktoré má tovar spĺňať, ako napríklad požiadavky týkajúce sa jeho označovania alebo balenia“<sup>(79)</sup>. Ustanovenie sa preto mohlo považovať za spôsob predaja.

Ak to zhrnieme, spôsoby predaja sú opatrenia ktoré súvisia skôr s predajom tovaru než s jeho vlastnosťami<sup>(80)</sup> a ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ v prípade, ak spĺňajú dve kumulatívne podmienky stanovené v rozsudku vo veci Keck, ktoré boli vysvetlené vyššie.

### 3.5. Zásada vzájomného uznávania

Technické prekážky voľného pohybu tovaru môžu vzniknúť vtedy, keď vnútroštátne orgány uplatňujú vnútroštátne pravidlá, ktorými sa ustanovujú požiadavky, ktoré má spĺňať tovar, ktorý bol v iných členských štátoch uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi. Tovar, ktorý je „v inom členskom štáte uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi“, je tovar alebo tovar určitého druhu, ktorý spĺňa príslušné pravidlá uplatňované v danom členskom štáte alebo v danom členskom štáte žiadnym takýmto pravidlám nepodlieha a je v danom členskom štáte sprístupnený koncovým používateľom. Ak sa vnútroštátnymi pravidlami nevykonávajú sekundárne právne predpisy EÚ, predstavujú technické prekážky, na ktoré sa uplatňujú články 34 a 36 ZFEÚ. Platí to dokonca aj v prípade, ak sa tieto pravidlá uplatňujú bez rozdielu na všetky výrobky.

<sup>(70)</sup> Vec C-591/17, Rakúska republika, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, bod 129.

<sup>(71)</sup> Pozri vec C-412/93, Leclerc-Siplec, [1995] ECLI:EU:C:1995:26, bod 22 a vec C-6/98, ARD, [1999] ECLI:EU:C:1999:532, bod 46.

<sup>(72)</sup> Pozri napríklad veci C-401/92 a C-402/92, Tankstation 't Heukske a Boermans, [1994] ECLI:EU:C:1994:220, bod 14 a spojené veci C-69/93 a C-258/93 Punto Casa, [1994] ECLI:EU:C:1994:226.

<sup>(73)</sup> Pozri vec C-391/92, Komisia/Grécko, [1995] ECLI:EU:C:1995:199, bod 15.

<sup>(74)</sup> Pozri vec C-63/94, Belgapom, [1995] ECLI:EU:C:1995:270 a vec C-221/15, Etablissements Fr. Colruyt NV, [2016] ECLI:EU:C:2016:704, bod 37.

<sup>(75)</sup> Spojené veci C-158/04 a C-159/04, Alfa Vita, [2006] ECLI:EU:C:2006:562.

<sup>(76)</sup> Tamže, body 18 – 19.

<sup>(77)</sup> Vec C-159/00, Sapod Audic a Eco-Emballages, [2002] ECLI:EU:C:2002:343.

<sup>(78)</sup> Tamže, bod. 71. Ak by sa opatrenie vykladalo ako uloženie povinnosti na označovanie alebo štítkovanie, potom by predstavovalo technický predpis v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37). V takomto prípade by sa jednotlivец mohol odvolať na to, že nedošlo k oznámeniu tohto vnútroštátneho ustanovenia. Potom je na vnútroštátnom súde, aby takéto ustanovenie odmietol uplatniť.

<sup>(79)</sup> Vec C-159/00, Sapod Audic a Eco-Emballages, [2002] ECLI:EU:C:2002:343, bod 72.

<sup>(80)</sup> Pozri vec C-71/02, Karner, [2004] ECLI:EU:C:2004:181 (zákaz odkazu uvádzajúceho, že tovar pochádza z konkurzu); vec C-441/04, A-Punkt, [2006] ECLI:EU:C:2006:141 (podomový predaj) a takisto podobné odôvodnenie vo veci C-20/03, Burmanjer, [2005] ECLI:EU:C:2005:307.

Zásada vzájomného uznávania bola zavedená v judikatúre Súdneho dvora. V rozsudku vo veci Cassis de Dijon <sup>(81)</sup> Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátne pravidlá, ktorými sa stanovujú požiadavky (napr. týkajúce sa pomenovania, podoby, veľkosti, hmotnosti, zloženia, vyhotovenia, označovania, balenia), ktoré má spĺňať tovar pochádzajúci z iných členských štátov, kde bol vyrobený a uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi, predstavujú v prípade neexistencie harmonizácie prekážky voľnému pohybu tovaru a tvoria opatrenia s rovnocenným účinkom, ktoré sú zakázané článkom 34 ZFEÚ.

Podľa zásady vzájomného uznávania platí, že ak podnik zákonným spôsobom predáva výrobok v jednom členskom štáte v súlade s platnými vnútroštátnymi technickými pravidlami tohto členského štátu, mal by mať možnosť tento výrobok predávať v inom členskom štáte bez toho, aby ho musel upravovať podľa vnútroštátnych pravidiel dovážajúceho členského štátu.

Členské štáty určenia preto v zásade nemôžu obmedziť alebo odmietnuť uvedenie na trh v prípade tovaru, ktorý nepodlieha harmonizácii EÚ a ktorý je v inom členskom štáte uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi, a to ani vtedy, ak bol vyrobený podľa iných technických a kvalitatívnych pravidiel ako tie, ktoré musia spĺňať domáce výrobky. To isté platí v prípade, ak tento výrobok v členskom štáte pôvodu nepodlieha žiadnym technickým pravidlám.

Táto zásada však nie je absolútna: obmedzenie môže byť odôvodnené cieľom všeobecného záujmu.

Vzájomné uznávanie by sa preto nemalo chápať ako prostriedok na znižovanie zdravotných, environmentálnych alebo bezpečnostných štandardov alebo na obmedzovanie schopnosti vnútroštátnych orgánov vykonávať dohľad nad trhom, ale ako nástroj na dosiahnutie citlivej rovnováhy medzi voľným pohybom tovaru a cieľmi vo verejnom záujme. Členské štáty musia dodržiavať túto zásadu len vtedy, ak sú legitímne verejné záujmy, na ktoré sa vzťahuje ich platné vnútroštátne technické pravidlo, primerane chránené.

Výnimky z voľného pohybu tovaru treba vykladať reštriktívne <sup>(82)</sup>. Prekážky sú opodstatnené iba vtedy, keď sú vnútroštátne opatrenia potrebné na uspokojenie nevyhnutných požiadaviek alebo ktoréhokoľvek zo záujmov uvedených v článku 36 ZFEÚ a sú primerané sledovanému legitímnemu cieľu. Súdny dvor to dobre zhrnul v nedávnom rozsudku, ktorý sa týkal neuznávania určitej puncovej značky, takto:

„Prekážky voľného pohybu tovaru vyplývajúce v prípade, že neexistuje harmonizácia vnútroštátnych právnych predpisov, z uplatnenia pravidiel týkajúcich sa podmienok, ktoré musí tovar spĺňať, na tovar pochádzajúci z iných členských štátov, kde sa legálne vyrába a uvádza na trh, aj vtedy, keď sa tieto pravidlá uplatnia bez rozdielu na všetky výrobky, tak predstavujú opatrenia s rovnakým účinkom, ktoré zakazuje článok 34 ZFEÚ, pokiaľ toto uplatnenie nemožno odôvodniť cieľom všeobecného záujmu prevažujúcim nad požiadavkami voľného pohybu tovaru.“ <sup>(83)</sup>

V tej istej veci Súdny dvor takisto skonštatoval, že zásadu vzájomného uznávania nemožno uplatniť na obchod v rámci Únie s tovarom z tretích krajín nachádzajúcim sa vo voľnom obehú, ak tento tovar nebol pred vývozom do iného členského štátu, než v ktorom sa nachádza vo voľnom obehú, legálne uvedený na trh na území niektorého členského štátu <sup>(84)</sup>.

Stručne povedané, výnimky zo zásady vzájomného uznávania, ktorá sa uplatňuje v neharmonizovanej oblasti, sú možné, pričom:

1. všeobecným pravidlom je, že výrobky uvedené na trh v inom členskom štáte v súlade s právnymi predpismi využívajú právo voľného pohybu, a
2. toto všeobecné pravidlo sa neuplatňuje, keď môže členský štát určenia dokázať, že na príslušné výrobky musí nevyhnutne uložiť vlastné technické pravidlá z dôvodov uvedených v článku 36 ZFEÚ alebo v nevyhnutných požiadavkách stanovených v judikatúre Súdneho dvora a s výhradou dodržania zásady proporcionality.

<sup>(81)</sup> Vec 120/78, Rewe Zentrale/Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, [1979] ECLI:EU:C:1979:42. Aj keď sa táto zásada spočiatku v judikatúre Súdneho dvora výslovne nespomínala, v súčasnosti sa plne uznáva (pozri napr. vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009] ECLI:EU:C:2009:66, bod 34 a vec C-385/10, Elenca, [2012] ECLI:EU:C:2012:634, bod 23).

<sup>(82)</sup> Vec C-111/89, Staat der Nederlanden/P. Bakker Hillegom BV, [1990] ECLI:EU:C:1990:177, bod 8.

<sup>(83)</sup> Vec C-525/14, Komisia/Česká republika, [2016] ECLI:EU:C:2016:714, bod 35.

<sup>(84)</sup> Vec C-525/14, Komisia/Česká republika, [2016] ECLI:EU:C:2016:714, bod 39.

Od 19. apríla 2020 sa uplatňuje nové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte <sup>(85)</sup>. Toto nariadenie nahrádza nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte rozhodnutie <sup>(86)</sup>.

#### 4. DRUHY OPATRENÍ

Opatrenia s rovnocenným účinkom podľa článku 34 ZFEÚ majú rôzne formy a podoby. Niekedy sú to veľmi priamočiare opatrenia, ktoré sú osobitne zamerané na dovoz alebo ktoré umožňujú preferenčné zaobchádzanie s domácim tovarom, a inokedy sú to neočakávané vedľajšie účinky rozhodnutí všeobecnej politiky. V posledných desaťročiach sa v judikatúre a pri praktickom uplatňovaní článkov 34 – 36 ZFEÚ v rámci postupov v prípade nesplnenia povinností opakovane objavovali určité druhy opatrení. Niektoré z nich sú opísané v ďalšom texte.

##### 4.1. Vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa dovozu (dovozné povolenia, inšpekcie a kontroly)

Vnútroštátne opatrenia, ktoré sa priamo týkajú dovozu výrobkov z iných členských štátov, môžu sťažovať dovoz, a preto sa obvykle považujú za opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia, ktoré sú v rozpore s článkom 34 ZFEÚ. Jasným príkladom v tejto súvislosti je povinnosť získať dovozné povolenie pred dovozom tovaru. Keďže formálne postupy tohto typu môžu spôsobiť omeškanie, aj keď sa povolenia udeľujú automaticky a dotknutý členský štát nemá v úmysle vyhradiť si právo neudeliť povolenie, touto povinnosťou môže dôjsť k porušeniu článku 34 ZFEÚ <sup>(87)</sup>.

Inšpekcie a kontroly, ako napríklad veterinárne, hygienické, fytosanitárne a iné kontroly, vrátane colných kontrol pri dovoze (a vývoze), sa považujú v zmysle článkov 34 a 35 za opatrenia s rovnocenným účinkom <sup>(88)</sup>. Tieto inšpekcie by mohli dovoz alebo vývoz sťažiť alebo predraziť v dôsledku omeškaní, ktoré sú s inšpekciami spojené, a dodatočných dopravných nákladov, ktoré tak môžu obchodníkovi vzniknúť.

Vytvorením vnútorného trhu 1. januára 1993 došlo v podstate k odstráneniu opakovaných hraničných kontrol pri doprave tovaru. Odvtedy členské štáty nesmú vykonávať kontroly na svojich hraniciach, pokiaľ nie sú súčasťou všeobecného systému kontroly, ktorý sa v podobnom rozsahu uskutočňuje na vnútroštátnom území, a/alebo pokiaľ sa nevykonávajú ako kontroly na mieste. Bez ohľadu na to, kde sa takéto kontroly vykonávajú, ak však znamenajú systematickú kontrolu dovážaných výrobkov, stále sa považujú za opatrenia s rovnocenným účinkom <sup>(89)</sup>, ktoré sú oprávnené len vo výnimočných prípadoch pri dodržaní prísnych podmienok <sup>(90)</sup>.

##### 4.2. Povinnosť vymenovať zástupcu alebo poskytnúť skladovacie priestory v dovážajúcom členskom štáte

Súdny dvor skonštatoval, že povinnosť dovozcu mať miesto podnikania v členskom štáte určenia tovaru je v priamom rozpore s článkami o voľnom pohybe tovaru v rámci vnútorného trhu. Súdny dvor skonštatoval, že nútením podnikov so sídlom v iných členských štátoch, aby vynaložili náklady na ustanovenie zástupcu v členskom štáte dovozu, táto povinnosť určitým podnikom, najmä malým a stredným podnikom sťažuje, prípadne až znemožňuje vstup na trh tohto členského štátu <sup>(91)</sup>. Povinnosť vymenovať zástupcu alebo agenta alebo zriadiť druhotné miesto podnikania, kanceláriu alebo skladovacie priestory v dovážajúcom členskom štáte je vo všeobecnosti zároveň v rozpore s článkom 34 ZFEÚ.

<sup>(85)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008, (Ú. v. EÚ L 91, 29.3.2019, s. 1).

<sup>(86)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 21). Ďalšie informácie sa nachádzajú v bode 8.3 tejto príručky.

<sup>(87)</sup> Spojené veci 51 až 54/71, International Fruit Company/Produktschap voor Groenten en Fruit, [1971] ECLI:EU:C:1971:128; vec C-54/05, Komisia/Fínsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:168, bod 31.

<sup>(88)</sup> Vec 4/75, Rewe Zentralfinanz/Landwirtschaftskammer, [1975] ECLI:EU:C:1975:98.

<sup>(89)</sup> Vec C-272/95, Dt. Milchkontor II, [1997] ECLI:EU:C:1997:191.

<sup>(90)</sup> Vec C-28/09, Komisia/Rakúsko, [2011] ECLI:EU:C:2011:854, bod 119.

<sup>(91)</sup> Vec 155/82, Komisia/Belgicko, [1983] ECLI:EU:C:1983:53, bod 7.

Niektoré členské štáty sa pokúšali tieto požiadavky odôvodniť tvrdením, že sú potrebné na zabezpečenie riadneho presadzovania vnútroštátnych opatrení vo verejnom záujme vrátane trestnej zodpovednosti v niektorých prípadoch. Súdny dvor tento argument zamietol. Skonštatoval, že aj keď je každý členský štát oprávnený prijať na svojom území príslušné opatrenia na zabezpečenie ochrany verejného poriadku, takéto opatrenia sú odôvodnené len vtedy, ak sú splnené určité podmienky. Musí sa dokázať, že tieto opatrenia sú potrebné na dosiahnutie legitímnych dôvodov vo všeobecnom záujme a že tieto ciele nemožno dosiahnuť prostriedkami, ktoré v menšej miere obmedzujú voľný pohyb tovaru <sup>(92)</sup>. Súdny dvor skonštatoval, „aj keď trestné sankcie môžu mať odradzujúci účinok, pokiaľ ide o správanie, ktoré sa nimi trestá, tento účinok nie je zaručený a v každom prípade nie je posilnený... len tým, že na vnútroštátnom území je prítomná osoba, ktorá môže podľa práva zastupovať výrobcu“ <sup>(93)</sup>. Z hľadiska cieľov verejného záujmu preto požiadavka, aby sa na vnútroštátnom území ustanovil zástupca, neposkytuje dostatočné záruky na odôvodnenie výnimky zo zákazu uvedeného v článku 34 ZFEÚ.

Vnútroštátne požiadavky upravujúce skladovanie alebo zásoby dovezeného tovaru tiež môžu znamenať porušenie článku 34 ZFEÚ, ak tieto opatrenia pôsobia na dovezený tovar diskriminačne v porovnaní s domácimi výrobkami. Patrili by k nim všetky pravidlá, ktorými sa zakazuje, obmedzuje alebo vyžaduje skladovanie len dovezeného tovaru. Súdny dvor skonštatoval, že vnútroštátne opatrenie, ktorým sa nariaďuje skladovanie dovezených liehovín na báze vína aspoň šesť mesiacov, aby mohli získať určité označenie kvality, predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie <sup>(94)</sup>.

Podobné prekážky obchodu s tovarom môžu vytvárať všetky vnútroštátne pravidlá, ktoré celkovo alebo čiastočne obmedzujú používanie skladovacích zariadení len pre domáce výrobky, alebo na základe ktorých skladovanie dovezených výrobkov podlieha podmienkam, ktoré sú odlišné od podmienok požadovaných pre domáce výrobky a ťažšie sa dodržiavajú. Na základe toho by vnútroštátne opatrenie, ktoré podporuje skladovanie výrobkov vyrobených na domácom území, mohlo vytvárať prekážky voľnému pohybu tovaru na základe článku 34 ZFEÚ.

#### 4.3. Vnútroštátne zákazy určitých výrobkov/látok

Zákaz uviesť na trh určitý výrobok alebo látku je najobmedzujúcejšie opatrenie, aké môže prijať členský štát z hľadiska voľného pohybu tovaru. Vnútroštátne zákazy sú zamerané väčšinou na potraviny, ako sú vitamíny a iné potravinové doplnky <sup>(95)</sup>, a na chemické látky <sup>(96)</sup>.

Členské štáty tieto prísne opatrenia najčastejšie odôvodňujú ochranou zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín podľa článku 36 ZFEÚ a nevyhnutnými požiadavkami stanovenými v judikatúre Súdneho dvora, ako je napríklad ochrana životného prostredia. Tieto dôvody sa často kombinujú. Členský štát, ktorý ukladá vnútroštátny zákaz na výrobok/látku, musí preukázať, že je opatrenie nevyhnutné a že uvedenie predmetných výrobkov na trh predstavuje prípadne aj vážne riziko napríklad pre verejné zdravie a že tieto pravidlá sú v súlade so zásadou proporcionality <sup>(97)</sup>. Znamená to poskytnutie všetkých príslušných dôkazov, ako sú napríklad technické, vedecké, štatistické alebo nutričné údaje <sup>(98)</sup>. Hoci cieľom obmedzenia vo veci Humanplasma bolo zabezpečiť kvalitu a bezpečnosť krvi a zložiek krvi, a teda ochranu verejného zdravia, v prípade tohto opatrenia sa usúdilo, že presahovalo rámec toho, čo bolo nevyhnutné <sup>(99)</sup>.

Okrem toho členský štát znáša dôkazné bremeno, že uvedený cieľ nie je možné dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré majú menej obmedzujúci účinok na obchod v rámci EÚ <sup>(100)</sup>. Napríklad v súvislosti s francúzskym zákazom týkajúcim sa pridávania kofeínu do nápojov nad určitú limitnú hodnotu, Súdny dvor skonštatoval, že „primerané označenie informujúce spotrebiteľa o charaktere, prísadách a vlastnostiach obohatených výrobkov môže spotrebiteľom, ktorí sú

<sup>(92)</sup> Tamže, bod 12. Pozri aj vec C-12/02, Grilli, [2003] ECLI:EU:C:2003:538, body 48 a 49; vec C-193/94, Skanavi a Chryssanthakopoulos, [1996] ECLI:EU:C:1996:70, body 36 – 38.

<sup>(93)</sup> Vec 155/82, Komisia/Belgicko, [1983] ECLI:EU:C:1983:53, bod 15;

<sup>(94)</sup> Vec 13/78, Eggers/Freie Hansestadt Bremen, [1978] ECLI:EU:C:1978:182.

<sup>(95)</sup> Vec 174/82, Officier van Justitie/Sandoz, [1983] ECLI:EU:C:1983:213; vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70; vec C-420/01, Komisia/Taliansko, [2003] ECLI:EU:C:2003:363; vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492; vec C-41/02, Komisia/Holandsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:762; vec C-319/05, Komisia/Nemecko, [2007] ECLI:EU:C:2007:678.

<sup>(96)</sup> Vec C-473/98, Kemikalieinspektionen/Toolex-Alpha AB, [2000] ECLI:EU:C:2000:379.

<sup>(97)</sup> Vec C-421/09, Humanplasma GmbH/Rakúska republika, [2010] ECLI:EU:C:2010:760, bod 45.

<sup>(98)</sup> Vec C-270/02, Komisia/Taliansko, [2004] ECLI:EU:C:2004:78.

<sup>(99)</sup> Vec C-421/09, Humanplasma GmbH/Rakúska republika, [2010] ECLI:EU:C:2010:760, bod 45.

<sup>(100)</sup> Vec 104/75, De Peijper, [1976] ECLI:EU:C:1976:67.

ohrození nadmernou spotrebou živiny pridanej k týmto výrobkom, pomôcť pri rozhodovaní, či ich budú užívať“<sup>(101)</sup>. Súdny dvor teda skonštatoval, že zákaz pridávania kofeínu nad určitú limitnú hodnotu nebolo najmenej obmedzujúcim opatrením, ktoré bolo možné použiť, a preto nebol nevyhnutný na dosiahnutie cieľa, ktorým je ochrana spotrebiteľa.

Vec Dánske vitamíny<sup>(102)</sup> sa týkala dánskeho administratívneho postupu zakazujúceho obohacovanie potravín vitamínmi a minerálmi, pokiaľ nebolo možné preukázať, že takéto obohacenie spĺňa potreby dánskeho obyvateľstva. Súdny dvor spočiatku súhlasil, že je na Dánsku, aby rozhodlo o zamýšľanej úrovni ochrany zdravia a života ľudí berúc do úvahy uplatniteľnosť zásady proporcionality. Súdny dvor však poznamenal, že dánske orgány znášajú dôkazné bremeno, aby „v každom prípade preukázali na základe domácich stravovacích návykov a na základe výsledkov medzinárodného vedeckého výskumu, že ich pravidlá sú nevyhnutné na zabezpečenie účinnej ochrany uvedených záujmov,“ a „že uvádzanie predmetných výrobkov na trh predstavuje skutočné riziko pre verejné zdravie“<sup>(103)</sup>. Napokon Súdny dvor dospel k záveru, že opatrenie nebolo možné opodstatniť na základe „skutočného rizika pre verejné zdravie“, ktoré by si bolo vyžadovalo podrobné posúdenie jednotlivých prípadov účinkov pridávania minerálnych látok a vitamínov do potravín<sup>(104)</sup>.

Súdny dvor zaujal vo všeobecnosti reštriktívny prístup k opatreniam tohto druhu. Ukazuje sa však, že v oblastiach, kde chýba vedecká istota o vplyve konkrétneho výrobku alebo látky napríklad na verejné zdravie alebo životné prostredie, je pre Súdny dvor ťažšie takéto zákazy zamietnuť<sup>(105)</sup>. V týchto prípadoch zohráva pri celkovom posudzovaní veci Súdny dvorom dôležitú úlohu aj tzv. zásada predbežnej opatrnosti<sup>(106)</sup>.

V prípadoch týkajúcich sa ochrany verejného zdravia môžu nastať situácie, že členské štáty namiesto úplného zákazu pridávania výrobku alebo látky, ktoré boli povolené v inom členskom štáte, jednoducho vyžadujú iba prechádzajúce povolenie na pridávanie výrobku alebo látky. V týchto prípadoch si členské štáty splnia svoje povinnosti podľa práva EÚ iba vtedy, ak budú tieto postupy dostupné a je ich možné ukončiť v primeranom časovom rámci a ak je možné zákaz výrobku napadnúť na vnútroštátnych súdoch. Tento postup musí byť výslovne uvedený v opatrení všeobecnej platnosti, ktoré je záväzné pre vnútroštátne orgány členského štátu. Charakteristické prvky tohto „zjednodušeného postupu“ stanovil Súdny dvor vo veci C-344/90<sup>(107)</sup>.

#### 4.4. Cenové opatrenia

Hoci zmluva neobsahuje konkrétne ustanovenia, pokiaľ ide o vnútroštátne predpisy týkajúce sa kontroly cien, Súdny dvor už pri viacerých príležitostiach uplatnil článok 34 ZFEÚ na vnútroštátne predpisy v oblasti kontroly cien.

Takéto predpisy sa vzťahujú na viaceré opatrenia: minimálne a maximálne ceny, zmrazenie cien, minimálne a maximálne ziskové rozpätia a stanovenie cien pre ďalší predaj.

*Minimálne ceny:* Minimálna cena stanovená na určitej úrovni, aj keď sa uplatňuje bez rozdielu na domáce aj dovezené výrobky, môže obmedziť dovoz tým, že zabráni, aby sa nižšia režijná cena dovozu odrazila v maloobchodnej predajnej cene. Bráni to dovozcom, aby využili svoju konkurenčnú výhodu, a ide tak o opatrenie s rovnocenným účinkom v zmysle článku 34 ZFEÚ, keďže spotrebiteľ nemôže požívať výhody vyplývajúce z tejto ceny<sup>(108)</sup>. Minimálne ceny sa však môžu regulovať na úrovni EÚ, ako napríklad v prípade vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa stanovujú minimálne ceny za tabak, ktoré by sa mali posudzovať so zreteľom na smernicu Rady 2011/64/EÚ z 21. júna 2011 o štruktúre a sadzbách spotrebnej dane z tabakových výrobkov<sup>(109)</sup>.

Vo veci C-221/15, Colruyt, ktorá sa týkala stanovovania cien tabakových výrobkov v Belgicku, Súdny dvor skonštatoval, že článok 34 ZFEÚ nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje maloobchodníkom predávať tabakové výrobky za nižšiu jednotkovú cenu, než je cena, ktorú výrobca alebo dovozca uviedol na výrobku, pod podmienkou, že táto cena bola

<sup>(101)</sup> Vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70, bod 75.

<sup>(102)</sup> Vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492.

<sup>(103)</sup> Vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492, bod 46.

<sup>(104)</sup> Tamže, bod. 56.

<sup>(105)</sup> Vec C-473/98, Kemikalieinspektionen/Toolex-Alpha AB, [2000] ECLI:EU:C:2000:379; vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70.

<sup>(106)</sup> Pozri ďalej bod 7.1.2.

<sup>(107)</sup> Vec C-344/90, Komisia/Francúzsko, [1992] ECLI:EU:C:1992:328.

<sup>(108)</sup> Vec 231/83, Cullet, [1985] ECLI:EU:C:1985:29; vec 82/77, Van Tiggele, [1978] ECLI:EU:C:1978:10.

<sup>(109)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 5.7.2011, s. 24.

slobodne stanovená výrobcom alebo dovozcom <sup>(110)</sup>. Súdny dvor v tejto veci skonštatoval, že minimálna cena tabakových výrobkov predstavuje určitý spôsob predaja, ktorý sa uplatňuje na všetkých relevantných obchodníkoch pôsobiacich na vnútroštátnom území a ktorý prístupu tabakových výrobkov pochádzajúcich z iného členského štátu na belgický trh nebráni o nič viac ako prístupu domácich tabakových výrobkov.

Vo veci Scottish Whiskey Association Súdny dvor posudzoval, či škótska vláda porušila článok 34 ZFEÚ tým, že stanovila minimálnu cenu jednotky alkoholu. Cieľom opatrení bolo stiahnuť z trhu alkohol s veľmi nízkou cenou a odôvodňovalo sa to ochranou verejného zdravia. Súdny dvor skonštatoval, že skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava „bráni tomu, aby sa nižšia nadobúdacia cena dovážaných výrobkov mohla odraziť na predajnej cene pre spotrebiteľa“, predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom <sup>(111)</sup>.

*Maximálne ceny:* Pred rozsudkom vo veci Keck, Súdny dvor tvrdil, že aj keď maximálna cena, ktorá sa uplatňuje bez rozdielu na domáce aj dovezené výrobky sama osebe nepredstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie, môže mať takýto účinok, ak je stanovená na úrovni, ktorá predaj dovezeného výrobku buď znemožňuje, alebo ho sťažuje oproti domácemu výrobku. Jej účinkom môže byť zrušenie akejkoľvek konkurenčnej výhody dovážaného tovaru a/alebo v prípade, ak sa stanoví príliš nízka maximálna cena, nemusia v nej byť zohľadnené náklady na dopravu, ktoré znáša dovozca <sup>(112)</sup>.

*Zmrazenie cien:* Podobne Súdny dvor pred rozsudkom vo veci Keck (pozri oddiel 3.4.2.2) vo svojej skoršej judikatúre skonštatoval, že zmrazenie cien, ktoré platí rovnako pre domáce aj dovezené výrobky, samo osebe neznamená opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie. V skutočnosti však môže takýto účinok vytvárať, ak sú ceny pevne stanovené na takej úrovni, že uvedenie dovezených výrobkov na trh sa stáva buď nemožným, alebo zložitejším ako uvedenie na trh domácich výrobkov <sup>(113)</sup>. To nastane, keď dovozcovia dokážu predávať dovezené výrobky len so stratou.

*Minimálne a maximálne ziskové rozpätia:* Ide o rozpätia, ktoré sú stanovené ako konkrétna suma, a nie ako percento reálnej ceny. Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ pred vynesením rozsudku vo veci Keck tieto rozpätia nemusia nevyhnutne predstavovať opatrenie s rovnocenným účinkom v zmysle článku 34 ZFEÚ. To isté by platilo aj v prípade pevného maloobchodného ziskového rozpätia, ktoré je podielom maloobchodnej ceny voľne stanovenej výrobcom, prinajmenšom pokiaľ predstavuje primeranú odmenu pre maloobchodníka. Maximálne ziskové rozpätie pevne stanovené ako jednotná suma, ktorá síce platí pre domáce výrobky aj pre dovoz, ale nezohľadňuje sa v nej náklady za dovoz, však patrí do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ <sup>(114)</sup>.

Zdá sa, že od vynesenia rozsudku vo veci Keck Súdny dvor často dospeje k záveru, že vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa kontroly cien patria pod pojem „spôsoby predaja“ <sup>(115)</sup>. V tejto súvislosti nemusia spadať do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ, ak sú splnené určité podmienky. Skutočnosť, že „kontroly cien“ môžu predstavovať „spôsoby predaja“ potvrdzuje rozsudok vo veci Belgacom, v ktorom sa skonštatovalo, že belgické právne predpisy zakazujúce predaj so stratou a predaj s veľmi malým ziskovým rozpätím nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 34 ZFEÚ <sup>(116)</sup>.

V novej veci LIBRO však pravidlo stanovovania cien, ktoré dovozcom kníh v nemeckom jazyku zakazuje stanoviť nižšiu cenu, ako je maloobchodná cena stanovená alebo odporúčaná vydavateľom, Súdny dvor pôvodne posúdil ako určitý spôsob predaja vymedzený v rozsudku vo veci Keck. Neskôr však skonštatoval, že toto pravidlo v skutočnosti predstavovalo opatrenie s rovnocenným účinkom, keďže vytváralo odlišnú úpravu, ktorej účinkom je menej výhodné zaobchádzanie s výrobkami pochádzajúcimi z iných členských štátov <sup>(117)</sup>.

Vo veci Deutsche Parkinson Vereinigung Súdny dvor vo svojom preskúmaní systému určovania cien pri predaji humánnych liekov na predpis v lekárnach uplatnil kritérium prístupu na trh bez toho, aby sa vo svojom rozsudku priamo odvolal na rozsudok vo veci Keck. Po porovnaní vplyvu určovania cien na lekárne so sídlom v Nemecku a v iných členských štátoch

<sup>(110)</sup> Vec C-221/15, *Colruyt*, [2016] ECLI:EU:C:2016:704, bod 41.

<sup>(111)</sup> Vec C-333/14, *Scottish Whiskey Association a iní/The Lord Advocate and The Advocate General of Scotland*, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 50.

<sup>(112)</sup> Vec 65/75, *Tasca*, [1976] ECLI:EU:C:1976:30; vec 88-90/75, *SADAM*, [1976] ECLI:EU:C:1976:32; vec 181/82, *Roussel*, [1983] ECLI:EU:C:1983:352; vec 13/77, *GB-INNO/ATAB*, [1977] ECLI:EU:C:1977:185.

<sup>(113)</sup> Vec 16-20/79, *Danis*, [1979] ECLI:EU:C:1979:248.

<sup>(114)</sup> Vec 116/84, *Roelstrate*, [1985] ECLI:EU:C:1985:237; vec 188/86, *Lefevre*, [1987] ECLI:EU:C:1987:327.

<sup>(115)</sup> Doplňujúce informácie týkajúce sa spôsobov predaja sa nachádzajú v oddiele 3.4.2.2.

<sup>(116)</sup> Vec C-63/94, *Belgapom/ITM a Vocarex*, [1995] ECLI:EU:C:1995:270.

<sup>(117)</sup> Vec C-531/07 *Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft/LIBRO*, [2009] ECLI:EU:C:2009:276.



nakoniec usúdil, že tento systém predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu <sup>(118)</sup>. Zistilo sa, že zásielkové lekárne mali obmedzenú schopnosť súťažiť s tradičnými lekárňami, pokiaľ ide o služby, a preto súťažili v prvom rade na základe cien, a v dôsledku toho malo ne určovanie cien väčší vplyv. Súdny dvor sa vo svojom posúdení odvolal na rozsudok vo veci DocMorris, ktorý sa týkal nemeckej právnej úpravy zakazujúcej predaj liekov mimo lekární, čiže predaj online, a v jeho odôvodnení bol použitý rozsudok vo veci Keck <sup>(119)</sup>.

Ako už bolo uvedené vyššie, Súdny dvor vo veci Scottish Whiskey Association dospel k záveru, že minimálna cena predstavovala opatrenie s rovnocenným účinkom na základe kritéria prístupu na trh, bez toho, aby sa vyslovene odvolal na rozsudok vo veci Keck. Ako dôvod uviedol, že „právna úprava sporná vo veci samej už len z toho dôvodu, že bráni tomu, aby sa nižšia nadobúdacia cena dovážaných výrobkov mohla odraziť na predajnej cene pre spotrebiteľa, môže predstavovať prekážku prístupu“ <sup>(120)</sup>.

#### 4.5. Postupy udelenia povolení

Vnútroštátne systémy, ktoré uvádzanie tovaru na trh podmieňujú predchádzajúcim povolením, obmedzujú prístup dovážajúceho členského štátu na trh, a preto sa považujú za opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie v zmysle článku 34 ZFEÚ <sup>(121)</sup>. Súdny dvor stanovil niekoľko podmienok, na základe ktorých takéto predchádzajúce povolenie môže byť odôvodnené <sup>(122)</sup>:

- musí sa zakladať na objektívnych, nediskriminačných kritériách, ktoré sú dotknutému podniku vopred známe, a to tak, aby sa vymedzili právomoci voľného uváženia vnútroštátnych orgánov tak, aby sa nepoužívali svojvoľne,
- v zásade by sa nemali vykonávať duplicitné kontroly, ktoré už boli vykonané v súvislosti s inými postupmi buď v rovnakom štáte, alebo inom členskom štáte,
- získať predchádzajúce povolenie bude potrebné iba v prípade, keď sa usúdi, že v prípade uskutočnenia následnej kontroly by bolo neskoro na to, aby mohla byť skutočne účinná a umožnila dosiahnuť sledovaný cieľ,
- pokiaľ ide o postup, jeho trvanie a náklady s ním spojené, nemali by odrádzať príslušné hospodárske subjekty od realizácie ich obchodného plánu,
- v postupe sa nesmú vyžadovať technické analýzy, pokiaľ už boli vykonané v inom členskom štáte a keď sú ich výsledky k dispozícii <sup>(123)</sup>.

##### 4.5.1. Typové schválenie

Požiadavkami na typové schválenie sa vopred stanovujú regulačné, technické a bezpečnostné podmienky, ktoré výrobok musí spĺňať. Typové schválenie sa preto neobmedzuje na konkrétne odvetvie. Tieto požiadavky existujú totižto pre také rozmanité výrobky, akými sú napríklad námorné zariadenia, mobilné telefóny, osobné vozidlá a zdravotnícke zariadenia.

Typové schválenie sa vo všeobecnosti vyžaduje pred tým, než sa výrobok môže umiestniť na trh. Súlad s požiadavkami na typové schválenie je často vyznačený na výrobku. Napríklad označenie CE potvrdzuje súlad s takýmito požiadavkami buď na základe vyhlásenia výrobcu, alebo certifikácie treťou stranou.

Kým spoločné celoeurópske požiadavky na typové schválenie obvykle uľahčujú uvádzanie výrobkov na vnútorný trh, vnútroštátne typové schválenie v neharmonizovaných oblastiach môže vytvárať prekážky obchodu s tovarom. Navyše aj rozdielne vnútroštátne normy pre výrobok sťažujú výrobcom uvádzanie rovnakého výrobku na trh v jednotlivých členských štátoch a môžu viesť k vyšším nákladom na dosiahnutie súladu. Povinnosti vyžadujúce vnútroštátne typové schválenie pred umiestnením výrobkov na trh sa preto považujú za opatrenia s rovnocenným účinkom <sup>(124)</sup>.

<sup>(118)</sup> Vec C-148/15, Deutsche Parkinson Vereinigung, [2016] ECLI:EU:C:2016:394, body 23 – 27.

<sup>(119)</sup> Vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 6.

<sup>(120)</sup> Vec C-333/14, Scottish Whiskey Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 32. (zvýraznenie doplnené)

<sup>(121)</sup> Pozri napríklad vec C-254/05, Komisia/Belgicko, [2007] ECLI:EU:C:2007:319; vec C-432/03, Komisia/Portugalsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:669, bod 41. vec C-249/07, Komisia/Holandsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:683, bod 26.

<sup>(122)</sup> Vec C-390/99, Canal Satélite Digital, [2002] ECLI:EU:C:2002:34; vec C-333/08, Komisia/Francúzsko, [2010] ECLI:EU:C:2010:44; vec C-423/13, Vilniaus Energija, [2014] ECLI:EU:C:2014:2186.

<sup>(123)</sup> Vec C-423/13, Vilniaus Energija, [2014] ECLI:EU:C:2014:2186, bod 55.

<sup>(124)</sup> Vec 21/84, Komisia/Francúzsko, [1985] ECLI:EU:C:1985:184.

Členský štát môže na základe zdravotných alebo bezpečnostných dôvodov oprávnene požadovať, aby bol výrobok, ktorý už získal schválenie v inom členskom štáte, podrobený novému postupu skúmania a schvaľovania. V týchto prípadoch však dovážajúci členský štát musí zohľadniť testy alebo kontroly vykonané vo vyvážajúcom členskom štáte (členských štátoch), ktoré poskytujú rovnaké záruky alebo ochranu <sup>(125)</sup>.

Vo veci Komisia/Portugalsko <sup>(126)</sup> dozorný orgán pre inštaláciu dovezených polyetylénových rúr odmietol podniku udeliť požadované povolenie na základe toho, že tieto rúry nepovolil vnútroštátny skúšobný orgán. Certifikáty podniku, ktoré neboli uznané, vydal taliansky skúšobný inštitút. Súdny dvor skonštatoval, že orgány, v tomto prípade portugalské, sú povinné zohľadniť certifikáty vydané certifikačnými orgánmi iného členského štátu, najmä vtedy, ak tieto orgány členský štát schválil na tento účel. Pokiaľ portugalské orgány nemali dostatočné informácie na overenie predmetných certifikátov, mohli tieto informácie získať od orgánov vyvážajúceho členského štátu. Zo strany vnútroštátneho orgánu, ktorému sa podáva žiadosť o schválenie alebo uznanie výrobku, sa vyžaduje aktívny prístup.

#### 4.5.2. Registrácia vozidla

Postup získania registrácie motorového vozidla pozostáva podľa právnych predpisov EÚ vo všeobecnosti z troch rôznych krokov. Najprv sa musia schváliť technické charakteristiky motorového vozidla, čo sa väčšine prípadov uskutočňuje prostredníctvom typového schválenia EÚ. Niektoré typy motorových vozidiel však ešte stále podliehajú vnútroštátnym schvaľovacím postupom. V druhom kroku sa vykoná kontrola technického stavu použitých vozidiel, ktorej cieľom je overiť, či sa konkrétne motorové vozidlo nachádza v momente registrácie v dobrom stave. Napokon sa motorové vozidlo registruje, čím sa povoľuje jeho uvedenie do prevádzky v cestnej premávke, identifikuje sa dotknuté motorové vozidlo a prideliť sa mu registračné číslo.

Súdny dvor sa zaoberal aj odmietnutím prihlásiť do evidencie vozidlo, ktorého mechanizmus riadenia vrátane volantu sa nachádza na pravej strane. Vo veciach C-61/12 a C-639/11 skonštatoval, že táto právna úprava predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu, keďže jej účinkom je, že bráni v prístupe na trh vozidlám vybaveným miestom riadenia na pravej strane, ktoré sú v súlade so zákonom vyrobené a prihlásené do evidencie v inom členskom štáte. Súdny dvor uviedol, že táto požiadavka nebola potrebná na účely dosiahnutia cieľa bezpečnosti cestnej premávky <sup>(127)</sup>.

#### 4.6. Obmedzenia reklamy

Reklama zohráva pri vstupe na trh zásadnú úlohu, a to najmä v prípade výrobkov, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte. Generálni advokáti <sup>(128)</sup> a Súdny dvor <sup>(129)</sup> uznali, že reklama zohráva dôležitú úlohu pri prieniku výrobku z jedného členského štátu na nový trh v inom členskom štáte. Cieľom a účinkom reklamy je okrem iného presvedčiť spotrebiteľov, aby zmenili značku alebo kúpili nové výrobky.

Pred vynesením rozsudku vo veci Keck (pozri oddiel 3.4.2.2) Súdny dvor často konštatoval, že článok 34 ZFEÚ sa vzťahuje na vnútroštátne opatrenia, ktorými sa ukladá obmedzenie reklamy. Jednou z týchto vecí bola vec Oosthoek, ktorá sa týkala zákazu poskytovať alebo ponúkať prémie (reklamné dary) na účely podpory predaja. Súdny dvor skonštatoval, že „právna úprava, ktorá obmedzuje alebo zakazuje určité formy reklamy a určité formy podpory predaja, aj keď priamo neupravuje dovoz, môže ako taká obmedziť objem dovozu, pretože ovplyvňuje možnosti uvádzania dovezených výrobkov na trh“ <sup>(130)</sup>. Od vynesenia rozsudku vo veci Keck však Súdny dvor v určitých ohľadoch podľa všetkého zaujal odlišný prístup (k obmedzeniam reklamy pristupuje ako k spôsobom predaja). Napriek tomu sa opatrenia týkajúce sa reklamy, ktoré podľa všetkého spadajú do kategórie spôsobov predaja, považujú za pravidlá týkajúce sa výrobkov, ak sa ukáže, že majú vplyv na podmienky, ktoré musí tovar spĺňať <sup>(131)</sup>.

<sup>(125)</sup> Vec C-455/01, Komisia/Taliansko, [2003] ECLI:EU:C:2003:551.

<sup>(126)</sup> Vec C-432/03, Komisia/Portugalsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:514.

<sup>(127)</sup> Vec C-61/12, Komisia/Litva, [2014] ECLI:EU:C:2014:172, body 57 a 69. Pozri aj vec C-639/11, Komisia/Poľsko, [2014] ECLI:EU:C:2014:173.

<sup>(128)</sup> Pozri napríklad návrhy generálneho advokáta Jacobsa vo veci C-412/93, Leclerc-Siplec, [1995] ECLI:EU:C:1995:26 a návrhy generálneho advokáta Geelhoeda vo veci C-239/02, Douwe Egberts, [2004] ECLI:EU:C:2004:445.

<sup>(129)</sup> Pozri napríklad spojené veci C-34/95 a C-36/95, De Agostini, [1997] ECLI:EU:C:1997:344.

<sup>(130)</sup> Vec 286/81, Oosthoek, [1982] ECLI:EU:C:1982:438, bod 15. Pozri aj veci pred rozhodnutím vo veci Keck: Vec 362/88, GB-INNO, [1990] ECLI:EU:C:1990:102 a vec C-1/90 Aragonesa [1991] ECLI:EU:C:1991:327.

<sup>(131)</sup> Vec C-470/93, Mars, [1995] ECLI:EU:C:1995:224, bod 13 (na základe opatrenia sú potrebné ďalšie náklady na obaly a reklamu). Pozri aj vec C-368/95, Famililapress, [1997] ECLI:EU:C:1997:325, bod 11.

Zdá sa, že Súdny dvor sleduje v súčasnosti prístup, podľa ktorého je obmedzenia reklamy a propagácie potrebné posudzovať ako spôsoby predaja a ak nie sú diskriminačné, nebudú spadať do pôsobnosti článku 34 ZFEÚ<sup>(132)</sup>. Ak je však dotknuté opatrenie diskriminačné, vzťahuje sa naň článok 34 ZFEÚ. Vnútroštátne obmedzenia reklamy, v dôsledku ktorých je predaj tovaru pochádzajúceho z iných členských štátov ťažší než predaj domáceho tovaru, preto môžu predstavovať opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie. Súdny dvor napríklad skonštatoval, že „úplný zákaz reklamy určitých vlastností výrobku“<sup>(133)</sup> by mohol viac sťažiť prístup na trh výrobkom z iných členských štátov než domácim výrobkom, ktoré sú spotrebiteľom viac známe<sup>(134)</sup>.

Ako možno vidieť na vyššie uvedených príkladoch, zdá sa, že Súdny dvor spája rozsah obmedzenia s diskrimináciou. Inými slovami, ak je obmedzenie úplné, predpokladá sa, že by mohlo mať väčší vplyv na dovážané výrobky<sup>(135)</sup> a, ak je čiastočné, že by mohlo plývať na domáce i dovezené výrobky rovnakým spôsobom<sup>(136)</sup>. Je však potrebné zdôrazniť, že Súdny dvor vo veciach Dior<sup>(137)</sup> a Gourmet<sup>(138)</sup> uviedol, že niektoré *zákazy reklám* nemusia mať nevyhnutne na dovoz závažnejší vplyv ako na domáci tovar.

Súdny dvor takisto zdôraznil, že obmedzenia reklamy na internete neovplyvňujú predaj domáceho tovaru, v tomto prípade liekov z daného štátu, rovnakým spôsobom ako predaj liekov pochádzajúcich z iných členských štátov (vec C-322/01, Deutscher Apothekerverband). Obmedzenia reklamy na internete preto môžu predstavovať prekážku, na ktorú sa vzťahuje článok 34 ZFEÚ.

#### 4.7. **Technické predpisy obsahujúce požiadavky týkajúce sa vyhotovenia tovaru (hmotnosť, zloženie, vyhotovenie, označenie, forma, veľkosť, balenie)**

Požiadavky, ktoré majú spĺňať dovezené výrobky, pokiaľ ide o tvar, veľkosť, hmotnosť, zloženie, vyhotovenie, identifikáciu alebo umiestňovanie, môže výrobcov a dovozcov nútiť k tomu, aby predmetné výrobky prispôbovali platným pravidlám v členskom štáte, v ktorom ich uvádzajú na trh, napríklad zmenou označenia dovezených výrobkov<sup>(139)</sup>. Vo svojom rozsudku vo veci 27/80, Fietje<sup>(140)</sup>, Súdny dvor skonštatoval, že ak členský štát rozšíri ustanovenie, ktorým sa zakazuje predaj určitých alkoholických nápojov nezodpovedajúcich opisu stanovenému vo vnútroštátnom práve na nápoje dovážané z iných členských štátov, v dôsledku čoho je potrebné zmeniť označenie, pod ktorým sa dovážaný nápoj uviedol na trh vyvážajúceho členského štátu v súlade s právnymi predpismi, považuje sa to za opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie, ktoré zakazuje článok 34 ZFEÚ.

Vzhľadom na to, že požiadavky týkajúce sa vyhotovenia tovaru sú priamo prepojené so samotným výrobkom, nepovažujú sa za spôsoby predaja. Považujú sa skôr za opatrenia s rovnocenným účinkom v zmysle článku 34 ZFEÚ<sup>(141)</sup>.

O nasledujúcich opatreniach sa napríklad usúdilo, že sú v rozpore s článkom 34 ZFEÚ:

- prísna požiadavka, aby sa neharmonizované stavebné výrobky značili označením EC<sup>(142)</sup>,
- požiadavka, aby sa margarín predával v obaloch v tvare kocky, aby sa dal odlišiť od masla<sup>(143)</sup>,

<sup>(132)</sup> Pozri vec C-292/92, Hünermund, [1993] ECLI:EU:C:1993:932 (zákaz reklamy na „parafarmaceutiká“ mimo lekární) a vec C-412/93, Leclerc-Siplec, [1995] ECLI:EU:C:1995:26 (obmedzenie televíznej reklamy); porovnaj spojené veci C-34/95 a C-36/95, De Agostini, [1997] ECLI:EU:C:1997:344; vec C-405/98, Gourmet, [2001] ECLI:EU:C:2001:135.

<sup>(133)</sup> Vec C-239/02, Douwe Egberts, [2004] ECLI:EU:C:2004:445, bod 53.

<sup>(134)</sup> Pokiaľ ide o diskrimináciu medzi domácimi hospodárskymi subjektmi a hospodárskymi subjektmi z iných členských štátov, pozri vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 74 a vec C-254/98, Heimdienst, [2000] ECLI:EU:C:2000:12, bod 26. Pozri aj veci 87/85 a 88/85, Legia a Gyselinx, [1986] ECLI:EU:C:1986:215, bod 15 a vec C-189/95 Franzén, [1997] ECLI:EU:C:1997:504, bod 71.

<sup>(135)</sup> V tejto súvislosti pozri vec C-405/98, Gourmet, [2001] ECLI:EU:C:2001:135; spojené veci C-34/95 a C-36/95, De Agostini, [1997] ECLI:EU:C:1997:344 a vec C-239/02, Douwe Egberts, [2004] ECLI:EU:C:2004:445 (zakazujúce odkazy na „chudnutie“ a „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“).

<sup>(136)</sup> V tejto súvislosti pozri vec C-292/92, Hünermund, [1993] ECLI:EU:C:1993:932 a vec C-71/02 Karner, [2004] ECLI:EU:C:2004:181 (zakazujúce odkazy na skutočnosť, že tovar pochádza z konkurzného konania).

<sup>(137)</sup> Vec C-337/95, Dior, [1997] ECLI:EU:C:1997:517.

<sup>(138)</sup> Vec C-405/98, Gourmet, [2001] ECLI:EU:C:2001:135.

<sup>(139)</sup> Vec C-33/97, Colim, [1999] ECLI:EU:C:1999:274, bod 37 a vec C-416/00, Morellato, [2003] ECLI:EU:C:2003:475, body 29 a 30; vec C-217/99, Komisia/Belgicko, [2000] ECLI:EU:C:2000:638, bod 17.

<sup>(140)</sup> Vec 27/80, Fietje, ECLI:EU:C:1980:293, bod 15.

<sup>(141)</sup> Vec C-385/10, Elenca Srl/Ministero dell'Interno, [2012] ECLI:EU:C:2012:634.

<sup>(142)</sup> Tamže.

<sup>(143)</sup> Vec 261/81, Rau /De Smedt, [1982] ECLI:EU:C:1982:382.

- zákaz členského štátu uvádzať na trh predmety vyrobené z drahých kovov bez potrebných (úradných vnútroštátnych) puncov <sup>(144)</sup>,
- zákaz uvádzania na trh v prípade videonosičov a DVD predávaných na dobierku a cez internet, ktoré neobsahujú údaj o vekovej hranici na základe rozhodnutia o zatriedení vydaného vyšším krajiným orgánom alebo vnútroštátnou samoregulačnou organizáciou <sup>(145)</sup>.

#### 4.8. Označenia pôvodu, označenia kvality, podnecovanie ku kupovaniu domácich výrobkov

Vnútroštátne pravidlá, ktoré vyžadujú uvedenie pôvodu výrobku na výrobku alebo jeho označenie, predstavujú opatrenie s rovnocenným účinkom, ktoré je v rozpore s článkom 34 ZFEÚ.

Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátne pravidlá o povinnom označovaní pôvodu môžu spotrebiteľov nabádať k tomu, aby kupovali domáce výrobky na úkor rovnocenných výrobkov s pôvodom v iných členských štátoch <sup>(146)</sup>. Podľa Súdneho dvora takéto pravidlá spôsobujú v určitom členskom štáte nielen horší odbyt podobných výrobkov vyrobených v iných členských štátoch, ale ich účinkom je aj zabránenie vzájomného hospodárskeho prenikania v rámci Európskej únie znevýhodňujúc predaj tovaru vyrobeného vďaka deľbe práce medzi členskými štátmi <sup>(147)</sup>. Súdny dvor takisto poukázal na to, že uvedenie pôvodu výrobkov by mohlo byť vo vlastnom záujme hospodárskeho subjektu bez toho, aby bol k tomu nútený. V takomto prípade môžu byť spotrebiteľia chránení pred falošnými alebo zavádzajúcimi označeniami pôvodu, ku ktorým by mohlo dochádzať, pomocou existujúcich pravidiel zakazujúcich takéto správanie <sup>(148)</sup>.

Súdny dvor podobne rozhodol, že systémy kvality stanovené vo vnútroštátnom práve, ktoré sa týkajú pôvodu výrobku, môžu mať podobný účinok. Aj keď je takýto konkrétny systém kvality nepovinný, neprestáva byť opatrením s rovnocenným účinkom, pokiaľ používanie tohto označenia podporuje alebo by pravdepodobne mohlo podporovať predaj dotknutého výrobku na rozdiel od výrobkov, ktoré nepoživajú výhody vyplývajúce z jeho používania <sup>(149)</sup>.

Súdny dvor skonštatoval, že členské štáty majú právomoc stanovovať systémy kvality pre poľnohospodárske výrobky uvádzané na trh na ich území a že používanie označení kvality môžu podmieniť dodržiavaním takýchto systémov. Tieto systémy a označenia však nesmú súvisieť s požiadavkou, aby výroba dotknutých výrobkov prebiehala v danej krajine, ale mali by závisieť výlučne od existencie objektívnych vlastností, ktoré sú týmto výrobkom vlastné a v dôsledku ktorých výrobky dosahujú kvalitu požadovanú právnou úpravou <sup>(150)</sup>. Takéto systémy preto musia byť dostupné pre každého výrobcu v Únii či pre akýkoľvek iný potenciálny subjekt z Únie, ktorého výrobky spĺňajú dané požiadavky. Všetkým požiadavkám, ktoré bránia dostupnosti tohto systému pre výrobky s pôvodom v iných členských štátoch, by sa malo zabrániť, pretože môžu uľahčovať uvádzanie výrobkov domáceho pôvodu na trh na úkor dovážaných výrobkov <sup>(151)</sup>.

Súdny dvor akceptoval systémy kvality stanovené vo vnútroštátnom práve, ak tieto systémy umožňujú dovoz výrobkov z iných členských štátov pod názvami, ktorými sú označené, hoci sú analogické, podobné alebo zhodné s názvami stanovenými vnútroštátnou právnou úpravou <sup>(152)</sup>.

Propagačná kampaň, ktorú organizujú orgány členských štátov a zahŕňa označovanie kvality a/alebo pôvodu, takisto predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom podľa článku 34 ZFEÚ. Najznámejším prípadom takéhoto podnecovania do nakupovania domácich výrobkov bola vec *Buy Irish* <sup>(153)</sup>, v ktorej išlo o rozsiahlu kampaň podporujúcu nákup národných výrobkov. Súdny dvor takisto skonštatoval, že systém, ktorý bol vytvorený orgánmi s cieľom podporiť distribúciu niektorých výrobkov vyrobených v určitej krajine alebo regióne, môže rovnako podporiť spotrebiteľov v tom, aby kupovali takéto výrobky na úkor dovezených výrobkov <sup>(154)</sup>.

<sup>(144)</sup> Vec C-30/99, Komisia/Írsko, [2001] ECLI:EU:C:2001:346; vec C-525/14, Komisia/Česká republika, [2016] ECLI:EU:C:2016:714; pozri aj vec C-481/12, UAB Juvelta/VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, [2014] ECLI:EU:C:2014:11.

<sup>(145)</sup> Vec C-244/06, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, [2008] ECLI:EU:C:2008:85, v tomto rozsudku sa však obchodné prekážky považovali za oprávnené z dôvodu ochrany maloletých.

<sup>(146)</sup> Pozri napríklad vec C-207/83, Komisia/Spojené kráľovstvo, [1985] ECLI:EU:C:1985:161, bod 17.

<sup>(147)</sup> Pozri vec C-95/14, UNIC a Uni.co.pel, [2015] ECLI:EU:C:2015:492, bod 44.

<sup>(148)</sup> Pozri vec 207/83, Komisia/Spojené kráľovstvo, [1985] ECLI:EU:C:1985:161, bod 21.

<sup>(149)</sup> Pozri vec C-325/00, Komisia/Nemecko, [2002] ECLI:EU:C:2002:633, bod 24 a vec C-255/03, Komisia/Belgicko, ECLI:EU:C:2004:378

<sup>(150)</sup> Pozri vec 13/78, Eggers, ECLI:EU:C:1978:182, body 24 – 25.

<sup>(151)</sup> Pozri rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-321/94 až C-324/94, Pistre a iní, ECLI:EU:C:1997:229, bod 45.

<sup>(152)</sup> Vec C-169/17, Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino, [2018] ECLI:EU:C:2018:440, body 24 – 28 a citovaná judikatúra.

<sup>(153)</sup> Vec 249/81, Komisia/Írsko, [1982] ECLI:EU:C:1982:402.

<sup>(154)</sup> Pozri napríklad vec C-325/00, Komisia/Nemecko, [2002] ECLI:EU:C:2002:633, vec C-6/02, Komisia/Francúzsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:136. Pozri aj spojené veci C-204/12 až C-208/12, Essent Belgium, [2014] ECLI:EU:C:2014:2192, body 88, 90 – 95 a 116. Pozri aj C-573/12, Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037.

#### 4.9. Obmedzenia týkajúce sa predaja na diaľku (internetový predaj, zásielkový predaj a pod.)

S rozvojom informačných a komunikačných technológií sa s tovarom čoraz viac obchoduje na vnútornom trhu cez internet. Stúpol tak počet vecí podaných na Súdny dvor, ktoré sa týkajú internetových transakcií zahŕňajúcich presun tovaru z jedného členského štátu do druhého.

Prejudiciálne otázky položené Súdnemu dvoru vo veci DocMorris<sup>(155)</sup> vzišli z vnútroštátnych konaní týkajúcich sa internetového predaja liekov na humánne použitie v inom členskom štáte ako štát, v ktorom bola spoločnosť DocMorris zriadená. Podľa nemeckého práva bol v tom čase zakázaný zásielkový predaj liekov, ktoré sa môžu predávať len v lekárnach.

Prvá prejudiciálna otázka vnútroštátneho súdu bola, či sa porušuje článok 34 ZFEÚ v prípade, keď sa povolené lieky, ktorých predaj je obmedzený na lekárne v príslušnom členskom štáte, nesmú na individuálnu objednávku cez internet obchodne doviesť prostredníctvom zásielkového predaja cez lekárne schválené v inom členskom štáte.

Súdny dvor začal riešiť toto vnútroštátne obmedzenie ako spôsob predaja, ktorý by mohol porušovať článok 34, ak by bol diskriminačný. Po prvé, v zmysle veci De Agostini (týkajúcej sa významu reklamy pri predaji predmetného výrobku)<sup>(156)</sup> Súdny dvor zdôraznil význam internetu pri predaji výrobku. Potom vysvetlil, prečo takýto úplný zákaz je väčšou prekážkou pre lekárne mimo Nemecka než pre lekárne v Nemecku, a preto sa opatrením porušuje článok 34 ZFEÚ.

Konkrétnejšie, Súdny dvor skonštatoval, že v prípade lekární, ktoré nemajú sídlo v Nemecku, internet predstavuje dôležitý prostriedok na získanie „priameho prístupu“ na nemecký trh<sup>(157)</sup>. Súdny dvor vysvetlil, že zákaz, ktorý má väčší vplyv na lekárne so sídlom mimo Nemecka, by mohol brániť prístupu na trh výrobkom z iných členských štátov vo väčšej miere, než bráni prístupu domácim výrobkom.

Vo veci Ker-Optika<sup>(158)</sup>, ktorá sa týkala vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa povoľuje predaj kontaktných šošoviek výlučne v predajniach so zdravotnými potrebami, Súdny dvor potvrdil, že zákazom predaja cez internet vnútroštátne opatrenie porušilo smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES<sup>(159)</sup> a články 34 až 36 ZFEÚ v prípade zákazu následného doručenia kontaktných šošoviek kupujúcim.

Novší rozsudok vo veci Visnapuu sa týkal fínskeho zákona o alkohole, podľa ktorého musí predajca usadený v inom členskom štáte vlastniť povolenie na maloobchodný predaj, aby mohol dovážať alkoholické nápoje s cieľom ich maloobchodného predaja spotrebiteľom s bydliskom vo Fínsku. Súdny dvor skonštatoval, že požiadavka vlastniť povolenie na maloobchodný predaj pri dovoze alkoholických nápojov bráni obchodníkom usadeným v iných členských štátoch v tom, aby voľne dovážali alkoholické nápoje do Fínska, a tak predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu v zmysle článku 34 ZFEÚ. Zároveň však skonštatoval, že články 34 a 36 ZFEÚ nebránia tejto právnej úprave, pokiaľ je schopná zaručiť realizáciu cieľa ochrany verejného zdravia a verejného poriadku<sup>(160)</sup>.

#### 4.10. Povinnosti zálohovania

Systémy zálohovania, najmä v sektore nápojov, vyvolali v posledných desaťročiach rozsiahle diskusie z pohľadu environmentálnych právnych predpisov a pravidiel vnútorného trhu. Takéto systémy často sťažujú situáciu subjektov pôsobiacich vo viacerých členských štátoch, pretože nemôžu predávať rovnaký výrobok v rovnakom obale v rôznych členských štátoch. Od výrobcov a dovozcov sa namiesto toho požaduje, aby prispôsobili obaly podľa potrieb každého

<sup>(155)</sup> Vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664.

<sup>(156)</sup> Spojené veci C-34/95 a C-36/95, De Agostini, [1997] ECLI:EU:C:1997:344, body 43 – 44. Generálny advokát Geelhoed (vec C-239/02, Douwe Egberts, [2004] ECLI:EU:C:2004:445, bod 68) porovnáva toto zdôvodnenie so zdôvodnením Súdného dvora vo veci C-292/92, Hünermund, ([1993] ECLI:EU:C:1993:932) a vo veci C-412/93, Leclerc-Siplec ([1995] ECLI:EU:C:1995:26). Tvrdil, že zákazy reklamy v dvoch posledných veciach boli svojím rozsahom obmedzené. Zdôraznil, že Súdny dvor v posledných dvoch veciach kládol dôraz na skutočnosť, že predmetné obmedzenia neovplyvnili možnosti iných obchodníkov propagovať príslušné výrobky inými cestami. Inými slovami, „funkcia, ktorú plní reklama vo vzťahu k získaniu prístupu dotknutých výrobkov na trh, zostala nedotknutá.“

<sup>(157)</sup> Vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 74.

<sup>(158)</sup> Vec C-108/09, Ker-Optika, [2010] ECLI:EU:C:2010:725, body 43 – 44.

<sup>(159)</sup> Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

<sup>(160)</sup> Vec C-198/14, Visnapuu, [2015] ECLI:EU:C:2015:751, body 99, 102, 108 a 129.

jednotlivého členského štátu, čo obvykle vedie k dodatočným nákladom. Účinok týchto systémov, t. j. rozdelenie trhov, je často protichodný s myšlienkou skutočného vnútorného trhu. Vnútroštátne požiadavky v tomto zmysle sa preto môžu považovať za obchodnú prekážku podľa článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ. Bez ohľadu na to však systémy zálohovania môžu byť opodstatnené z dôvodov, ktoré súvisia s ochranou životného prostredia.

V dvoch rozsudkoch týkajúcich sa nemeckého povinného systému zálohovania jednorazových nápojových obalov zo začiatku 21. storočia Súdny dvor potvrdil, že za súčasného stavu práva EÚ sú členské štáty oprávnené vybrať si medzi systémom zálohovania a spätného odberu, komplexným systémom zberu obalov alebo kombináciou týchto dvoch systémov <sup>(161)</sup>.

V súčasnosti sa na systémy zálohovania čiastočne vzťahujú harmonizačné právne predpisy, t. j. smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES <sup>(162)</sup> z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov. Do roku 2020 však nevznikol nijaký systém zálohovania platný pre celú Úniu. Keď vnútroštátne ustanovenie nepatrí do rozsahu pôsobnosti príslušných smerníc, musí sa posúdiť jeho zlučiteľnosť s článkami 34 až 36 ZFEÚ.

#### 4.11. Úhrada a paralelný dovoz

*Úhrada:* Právo EÚ nezasahuje do právomoci členských štátov organizovať svoje systémy sociálneho zabezpečenia <sup>(163)</sup>. Keďže na úrovni EÚ chýba harmonizácia, okolnosti, za ktorých sa priznávajú dávky sociálneho zabezpečenia, sú stanovené zákonmi každého členského štátu. Tieto zákony však môžu ovplyvniť možnosti uvádzania na trh a môžu tak ovplyvniť rozsah dovozu. Z toho vyplýva, že vnútroštátne rozhodnutie o uhrádzaní nákladov na lieky môže mať negatívny vplyv na ich dovoz.

Z rozsudku vo veci Duphar okrem toho vyplýva, že ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov upravujúce úhradu nákladov na zdravotnícke pomôcky v rámci vnútroštátneho systému zdravotnej starostlivosti môžu byť za určitých podmienok zlučiteľné s článkom 34 ZFEÚ. Keď sa určuje, na ktoré výrobky sa bude vzťahovať úhrada nákladov a na ktoré sa úhrada nákladov vzťahovať nebude, nesmie dochádzať k diskriminácii, pokiaľ ide o pôvod výrobkov, a musí sa pritom postupovať na základe objektívnych a overiteľných kritérií. Zoznam výrobkov, na ktoré sa vzťahuje úhrada, by sa mal dať navyše upraviť zakaždým, keď je potrebné dodržať súlad s osobitnými kritériami. „Objektívne a overiteľné kritériá“, na ktoré sa odvoláva Súdny dvor, sa môžu týkať toho, či sú na trhu dostupné iné lacnejšie výrobky s rovnakým terapeutickým účinkom, či sú predmetné výrobky voľne dostupné bez potreby lekárskeho predpisu, alebo či boli výrobky vylúčené zo zoznamu uhrádzaných liekov z dôvodu ochrany verejného zdravia na základe ich farmakoterapeutickej vlastnosti.

Procesnoprávne pravidlá stanovovania vnútroštátnych rozhodnutí o úhrade nákladov boli bližšie určené v smernici Rady 89/105/EHS o transparentnosti opatrení upravujúcich stanovovanie cien humánnych liekov a ich zaraďovanie do vnútroštátnych systémov zdravotného poistenia <sup>(164)</sup>.

Vo veci Decker <sup>(165)</sup> Súdny dvor skonštatoval, že vnútroštátne pravidlá, podľa ktorých úhrada nákladov na lieky podlieha predchádzajúcemu povoleniu príslušnej inštitúcie členského štátu v prípade, keď sa výrobky kupujú v inom členskom štáte, predstavuje obmedzenie voľného pohybu tovaru v zmysle článku 34 ZFEÚ. V tomto prípade preto, že nabádajú poistené osoby, aby tieto výrobky kupovali prednostne vo svojom domovskom štáte, a nie v inom členskom štáte, čím sa môže obmedziť dovoz výrobkov z iných členských štátov.

<sup>(161)</sup> Vec C-463/01, Komisia/Nemecko, [2004] ECLI:EU:C:2004:797; vec C-309/02, Radlberger Spitz, [2004] ECLI:EU:C:2004:799.

<sup>(162)</sup> Ú. v. EÚ L 365, 31.12.1994, s. 10.

<sup>(163)</sup> Pozri vec 238/82, Duphar, [1984] ECLI:EU:C:1984:45 a vec C-70/95, Sodemare a iní, [1997] ECLI:EU:C:1997:301.

<sup>(164)</sup> Smernica Rady z 21. decembra 1988 o transparentnosti opatrení upravujúcich stanovovanie cien humánnych liekov a ich zaraďovanie do vnútroštátnych systémov zdravotného poistenia (Ú. v. ES L 40, 11.2.1989, s. 8).

<sup>(165)</sup> Vec C-120/95, Decker, Zb. 1998, [1998] ECLI:EU:C:1998:167.

*Paralelný dovoz*: Paralelný obchod s výrobkami je zákonná forma obchodu na vnútornom trhu. Obchod je paralelný v tom zmysle, že zahŕňa výrobky, ktoré majú rovnaký opis, avšak pochádzajú z inej šarže ako výrobky uvádzané na trh prostredníctvom distribučných sietí výrobcov alebo pôvodných dodávateľov, ale prebieha mimo týchto sietí (často popri nich). K paralelnému obchodu dochádza v dôsledku rozdielov v cenách liekov <sup>(166)</sup> alebo pesticídov <sup>(167)</sup>, napr. keď členské štáty stanovujú alebo iným spôsobom kontrolujú cenu výrobkov predávaných na svojich trhoch. Paralelný obchod v zásade vytvára zdravú súťaž, pričom prispieva k zníženiu cien pre spotrebiteľov, a je priamym dôsledkom vývoja vnútorného trhu, ktorý zaručuje voľný pohyb tovaru a bráni kompartmentalizácii vnútroštátnych trhov <sup>(168)</sup>.

Hoci je bezpečnosť liekov a ich počiatočné uvedenie na trh regulované právnymi predpismi EÚ, zásady týkajúce sa zákonnosti paralelného obchodu s týmito výrobkami vyplývajú z rozsudkov Súdneho dvora založených na ustanoveniach zmluvy o voľnom pohybe tovaru <sup>(169)</sup>.

Od paralelných dovozcov nemožno požadovať, aby splňali rovnaké požiadavky, ako platia pre hospodárske subjekty, ktoré žiadajú o povolenie na uvedenie lieku na trh po prvýkrát, pod podmienkou, že sa tým neohrozí ochrana ľudského zdravia <sup>(170)</sup>. Ak už príslušné orgány členského štátu majú k dispozícii informácie potrebné na účely ochrany verejného zdravia na základe prvého uvedenia výrobku na trh v tomto členskom štáte, paralelne dovážaný výrobok podlieha povoleniu vydanému na základe primerane „zjednodušeného“ postupu (v porovnaní s postupom udelenia povolenia na uvedenie výrobku na trh) pod podmienkou, že:

- **dovezenému výrobku bolo udelené povolenie na uvedenie na trh v členskom štáte pôvodu**, aj keď platnosť tohto povolenia uplynula, a to najmä v prípade, keď platnosť referenčného povolenia uplynula z iných dôvodov, než je ochrana verejného zdravia, čiže výlučne preto, že si to želal držiteľ referenčného povolenia <sup>(171)</sup>, a
- **dovezený výrobok je v podstate podobný výrobku, ktorý už získal povolenie na uvedenie na trh v členskom štáte určenia**, čo znamená, že tieto dva výrobky nemusia byť úplne identické, mali by však byť prinajmenšom vyrobené za použitia rovnakého prípravného postupu, za použitia rovnakej účinnej látky a mali by mať rovnaké terapeutické účinky <sup>(172)</sup>. Odmietnutie vydať povolenie na uvedenie na trh teda nemožno odôvodňovať ochranou verejného zdravia, ak sa toto odmietnutie zakladá výlučne na tom, že tieto dva lieky nemajú rovnaký pôvod <sup>(173)</sup>.

Vnútroštátne orgány navyše nemôžu odmietnuť udeliť povolenie na paralelný dovoz iba z dôvodu, že chýba dokumentácia k lieku, ktorý je predmetom paralelného dovozu, ak majú k dispozícii zákonné a administratívne prostriedky na získanie tejto dokumentácie <sup>(174)</sup>. Nemôžu odmietnuť vydať povolenie na paralelný dovoz ani subjektom (v prípade veterinárnych liekov), ktoré majú záujem dovážať veterinárne lieky na použitie vo svojom vlastnom chove <sup>(175)</sup>.

Paralelný obchod je okrem toho potrebné odlišiť od opätovného dovozu. V prípade liekov to napríklad znamená transakcie, keď sa lieky dovážajú do členského štátu, v ktorom sú povolené, pričom tieto lieky pred tým získala lekárňe v inom členskom štáte od veľkoobchodníka v dovážajúcom členskom štáte. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že výrobok vyrobený v členskom štáte, ktorý sa vyváža a potom opätovne dováža do tohto členského štátu, predstavuje dovezený

<sup>(166)</sup> Vec C-201/94, Smith & Nephew, [1996] ECLI:EU:C:1996:432.

<sup>(167)</sup> Vec C-100/96, British Agrochemicals, [1999] ECLI:EU:C:1999:129; vec C-201/06, Komisia/Francúzsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:104, bod 33.

<sup>(168)</sup> Vec C-44/01, Pippig Augenoptik/Hartlauer, [2003] ECLI:EU:C:2003:205, bod 63.

<sup>(169)</sup> Vec 104/75, De Peijper, [1976] ECLI:EU:C:1976:67.

<sup>(170)</sup> Vec C-94/98, Rhône-Poulenc Rorer a May & Baker, 1999] ECLI:EU:C:1999:614, bod 40.

<sup>(171)</sup> Vec C-172/00, Ferring, [2002] ECLI:EU:C:2002:474.

<sup>(172)</sup> Vec C-201/94, Smith&Nephew, [1996] ECLI:EU:C:1996:432, vec C-94/98, Rhone Poulenc, [1999] ECLI:EU:C:1999:614.

<sup>(173)</sup> Vec C-112/02, Kolpharma, [2004] ECLI:EU:C:2004:208, body 15 – 18.

<sup>(174)</sup> Vec 104/75, De Peijper, [2004] ECLI:EU:C:2004:208, vec C-201/94, Smith&Nephew, 1996] ECLI:EU:C:1996:432, vec C-387/18, Delfarma, [2019] ECLI:EU:C:2019:556.

<sup>(175)</sup> Vec C-114/15, Audace, [2016] ECLI:EU:C:2016:813.

výrobok rovnako ako výrobok vyrobený v inom členskom štáte<sup>(176)</sup>. Súdny dvor však zdôraznil, že tieto zistenia sa neuplatňujú, ak sa zistilo, že príslušné výrobky boli vyvezené na účely opätovného dovozu s jediným cieľom, a to obísť právne predpisy, akými sú napríklad posudzované právne predpisy<sup>(177)</sup>.

#### 4.12. Povinnosť používať národný jazyk

Jazykové požiadavky uložené v neharmonizovaných oblastiach môžu takisto predstavovať prekážku obchodu v rámci EÚ v prípade, keď vedú k ďalšiemu zaťaženiu výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov. Tieto opatrenia sa preto môžu na základe článku 34 ZFEÚ zakázať, keď sa na výrobkoch pochádzajúcich z iných členských štátov musí uvádzať iné označenie, čo predstavuje ďalšie náklady na obaly<sup>(178)</sup>. V určitých prípadoch však môže byť potrebné použiť štátny jazyk s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľia mohli ľahko porozumieť informáciám týkajúcim sa predmetného výrobku<sup>(179)</sup>.

Vo svojom rozsudku Yannick Geffroy<sup>(180)</sup> Súdny dvor rozhodol, že článok 34 ZFEÚ „sa musí vykladať tak, že bráni vnútroštátnemu pravidlu [...], podľa ktorého sa vyžaduje používanie určitého jazyka na označenie potravín bez možnosti použiť iný jazyk, ktorý je ľahko zrozumiteľný pre kupujúceho, alebo bez možnosti zabezpečiť, aby kupujúci bol informovaný inými prostriedkami“.

Pokiaľ ide o určenie jazyka, ktorý bude ľahko zrozumiteľný pre spotrebiteľov, Súdny dvor vo veci Piageme<sup>(181)</sup> uviedol, že sa môžu zohľadniť rôzne faktory, ako napríklad „možná podobnosť slov v rôznych jazykoch, rozsiahla znalosť viac ako jedného jazyka u dotknutého obyvateľstva alebo existencia osobitných okolností, ako napríklad rozsiahla reklamná kampaň alebo rozšírená distribúcia výrobku, pod podmienkou, že je možné tvrdiť, že spotrebiteľovi boli poskytnuté dostatočné informácie“.

Zo všeobecnej zásady proporcionality vyplýva, že členské štáty môžu prijať vnútroštátne opatrenia, v ktorých sa požaduje, aby sa určité informácie týkajúce sa domácich alebo dovezených výrobkov povinne uvádzali v jazyku, ktorý je pre spotrebiteľa ľahko zrozumiteľný. Toto dotknuté vnútroštátne opatrenie nesmie vylúčiť možnosť použitia iných prostriedkov na informovanie spotrebiteľov, ako napríklad kresby, symboly a piktogramy<sup>(182)</sup>. A napokon, opatrenie sa musí obmedziť na informácie, ktoré sú podľa príslušného členského štátu povinné a pre ktoré by iné prostriedky ako preklad neboli vhodné, ak sa majú spotrebiteľom poskytnúť príslušné informácie.

#### 4.13. Obmedzenia dovozu tovaru na osobné použitie

Podľa článku 34 ZFEÚ majú právo na dovoz tovaru na obchodné účely nielen spoločnosti, ale aj jednotlivci sú oprávnení doviezť tovar na osobné použitie, ako sa uvádza vo veci Schumacher<sup>(183)</sup>. Obmedzenia týkajúce sa dovozu tovaru na osobné použitie sa väčšinou týkajú výrobkov, ktoré súvisia s potenciálnymi rizikami pre ľudské zdravie, ako je alkohol,

<sup>(176)</sup> Vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 127. Na tento účel pozri vec 229/83, Leclerc a iní, [1985] ECLI:EU:C:1985:1, bod 26 a vec C-240/95, Schmit, [1996] ECLI:EU:C:1996:259, bod 10.

<sup>(177)</sup> Vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 129.

<sup>(178)</sup> Vec C-33/97 Colim/Bigg's Continent Noord, [1999] ECLI:EU:C:1999:274.

<sup>(179)</sup> V tejto súvislosti pozri aj:

- smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64),
- smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29),
- smernicu Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (Ú. v. ES L 171, 7.7.1999, s. 12),
- ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

<sup>(180)</sup> Vec C-366/98, Yannick Geffroy, [2000] ECLI:EU:C:2000:430, bod 28.

<sup>(181)</sup> Vec C-85/94, Piageme/Peeters, [1995] ECLI:EU:C:1995:312.

<sup>(182)</sup> Vec C-33/97, Colim/Bigg's Continent Noord, [1999] ECLI:EU:C:1999:274, body 41 – 43.

<sup>(183)</sup> Vec 215/87, Schumacher, [1989] ECLI:EU:C:1989:111.



tabakové výrobky a lieky. Vo veci Schumacher si súkromná osoba objednala na svoje osobné použitie liek z Francúzska. Colné orgány v Nemecku, kde táto osoba mala trvalý pobyt, odmietli predmetný výrobok colne odbaviť.

Vnútroštátny súd sa pýtal, či právne predpisy, ktoré zakazujú jednotlivcovi doviezť liek na vlastné osobné použitie, ktorý je povolený v členskom štáte dovozu, je tam dostupný bez predpisu a bol zakúpený v lekárni v inom členskom štáte, sú v rozpore s článkami 34 a 36 ZFEÚ. Súdny dvor konštatoval, že takéto právne predpisy predstavujú porušenie článku 34 ZFEÚ, ktoré nebolo možné odôvodniť na základe ochrany verejného zdravia. Vysvetlil, že kúpa liekov v lekárni v inom členskom štáte poskytuje rovnocennú záruku bezpečnosti ako domáca lekáreň.

Ako však vyplýva z veci Escalier Bonnarel<sup>(184)</sup>, súkromné osoby, ktoré dovážajú tovar na použitie na svojom vlastnom pozemku, môžu tiež podliehať určitým povinnostiam, ktoré sa uplatňujú v prípade dovozcov na obchodné účely. V tejto veci sa začalo trestné konanie proti dvom osobám, ktoré boli obvinené z toho, že prechovávali a plánovali použiť pesticídne výrobky určené na poľnohospodárske účely, pričom nemali povolenie na ich uvedenie na trh. Obvinení tvrdili, že vnútroštátne požiadavky na povolenie sa nemôžu uplatňovať na poľnohospodárov, ktorí dovážajú výrobky na vlastné účely. Súdny dvor skonštatoval, že členské štáty sú povinné podriaďiť dovozy prípravkov na ochranu rastlín na svoje územie postupu preskúmania, ktoré môže mať formu takzvaného „zjednodušeného“ postupu, ktorý má za cieľ overiť, či prípravok potrebuje povolenie na uvedenie na trh alebo či má byť považovaný za prípravok, ktorý už bol v členskom štáte dovozu povolený<sup>(185)</sup>. Súdny dvor zdôraznil, že uvedené zásady platia bez ohľadu na účel dovozu.

## 5. POĽNOHOSPODÁRSKE VÝROBKY

Treba pripomenúť, že poľnohospodárske výrobky sú jadrom rozsudkov Súdneho dvora týkajúcich sa vnútorného trhu. Tento oddiel sa zaoberá niektorými konkrétnymi otázkami súvisiacimi s týmito výrobkami. Naše východisko sa nachádza v článku 38 ods. 2 ZFEÚ, v ktorom sa uvádza, že pokiaľ články 39 až 44 ZFEÚ nestanovia inak, pravidlá stanovené na vytvorenie vnútorného trhu sa vzťahujú aj na poľnohospodárske výrobky (tieto výrobky sú vymedzené v prvom odseku tohto ustanovenia a uvádzajú sa v prílohe I k ZFEÚ).

Otázka, ktorá bola predmetom nedávnych rozsudkov Súdneho dvora, sa týka rozsahu, v akom členské štáty môžu vykonávať zákonodarnú činnosť v oblastiach podliehajúcich spoločnej organizácii trhu. Súdny dvor skonštatoval, že v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. d) ZFEÚ patrí do spoločnej právomoci Únie a členských štátov, členské štáty disponujú legislatívnou právomocou, ktorá im umožňuje vykonávať svoju právomoc v rozsahu, v akom Únia nevykonala svoju právomoc<sup>(186)</sup>.

Z ustálenej judikatúry navyše vyplýva, že ak bolo vydané nariadenie o vytvorení spoločnej organizácie trhu pre určitú oblasť, členské štáty sú povinné zdržať sa prijímania akýchkoľvek opatrení, ktoré sa od tohto nariadenia odchyľujú alebo ho porušujú. V rozpore so spoločnou organizáciou trhu sú tiež predpisy, ktoré zabraňujú jej riadnemu fungovaniu, a to aj vtedy, ak v rámci spoločnej organizácie trhu dotknutá oblasť ešte nebola taxatívne upravená<sup>(187)</sup>.

Pokiaľ ide o stanovenie minimálnej ceny za jednotku alkoholu na maloobchodný predaj vín, ak neexistuje mechanizmus stanovovania cien, voľné určovanie predajných cien na základe spravodlivej hospodárskej súťaže je zložkou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami<sup>(188)</sup>, a vyjadrením zásady voľného pohybu tovaru v podmienkach účinnej hospodárskej súťaže<sup>(189)</sup>.

<sup>(184)</sup> Spojené veci C-260/06 a C-261/06, Escalier Bonnarel, [2007] ECLI:EU:C:2007:659.

<sup>(185)</sup> Tamže, bod 32.

<sup>(186)</sup> Vec C-373/11, Panellinos Sindesmos Viomikhanion Metapoisis Kapnou, [2013] ECLI:EU:C:2013:567, bod 26.

<sup>(187)</sup> Vec C-283/03, Kuipers, [2005] ECLI:EU:C:2005:3144, bod 37 a citovaná judikatúra.

<sup>(188)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

<sup>(189)</sup> Vec C-333/14, Scotch Whisky Association a iní, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 20.

Zavedenie spoločnej organizácie trhu však nebráni členským štátom uplatňovať vnútroštátne pravidlá, ktoré sledujú iný cieľ všeobecného záujmu, ako sú ciele, na ktoré sa vzťahuje táto spoločná organizácia trhu, aj keď tieto pravidlá môžu mať vplyv na fungovanie spoločného trhu v dotknutom odvetví <sup>(190)</sup>.

Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Scotch Whiskey dospel k záveru, že nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnemu opatreniu, ktoré pre maloobchodný predaj vín stanovuje minimálnu cenu jednotky alkoholu, pod podmienkou, že toto opatrenie je skutočne vhodné na zabezpečenie cieľa ochrany zdravia a života ľudí a že s prihliadnutím na ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky a na riadne fungovanie spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie uvedeného cieľa ochrany zdravia a života ľudí.

Vo veci C-2/18 Súdny dvor zaujal stanovisko, že prijatím nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, a najmä článku 148 tohto nariadenia Unia nevykonala svoju právomoc v oblasti zmluvných vzťahov medzi stranami zmluvy o dodávke surového mlieka vyčerpávajúcim spôsobom, takže uvedené nariadenie nemožno vykladať tak, že členským štátom v zásade zakazuje prijať akékoľvek iné opatrenie v tejto oblasti <sup>(191)</sup>.

Súdny dvor sa takisto domnieval, že tieto odkazy na niektoré nekalé praktiky však neumožňujú preukázať, že cieľ boja proti nekalým praktikám, ktorý sleduje právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, je upravený nariadením (EÚ) č. 1308/2013, vzhľadom na to, že toto nariadenie tieto praktiky ako celok neupravuje, ani nestanovuje či dokonca neidentifikuje. <sup>(192)</sup> Súdny dvor skonštatoval, že túto proporionalitu treba skúmať tak, že sa osobitne zohľadnia ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj riadne fungovanie spoločnej organizácie trhov, čo vyžaduje zvažovanie týchto cieľov a cieľa sledovaného uvedenou právnou úpravou, t. j. boja proti nekalým obchodným praktikám <sup>(193)</sup>.

V tejto veci Súdny dvor dospel k záveru, že predmetná právna úprava nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, ktoré sleduje. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, ktorý má ako jediný priamu znalosť sporu, ktorý mu bol predložený, aby overil, či opatrenia prijaté na boj proti nekalým obchodným praktikám posilnením vyjednávacej sily výrobcov mlieka, ktorí nepatria do uznanej organizácie výrobcov mlieka, a teda prispievajú k realizovateľnému vývoju výroby zaručením primeranej životnej úrovne výrobcov mlieka, a to prostredníctvom obmedzení zásady slobodného rokovania o cene, nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné <sup>(194)</sup>.

## 6. OBMEDZENIA VÝVOZU (ČLÁNOK 35 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EÚ)

V článku 35 ZFEÚ sa uvádza, že „Množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané“.

### 6.1. Vymedzenie pojmu „vývoz“

V kontexte článku 35 ZFEÚ sa pojem „vývoz“ vzťahuje na obchod medzi členskými štátmi, t. j. vývoz z jedného členského štátu do iného členského štátu. Neuplatňuje sa na vývoz do krajiny mimo EÚ.

### 6.2. Množstevné obmedzenia a opatrenia s rovnakým účinkom

Hoci majú články 34 a 35 ZFEÚ veľmi podobné znenie, Súdny dvor k týmto dvom ustanoveniam pristupuje odlišne. Článok 35 ZFEÚ sa v zásade uplatňuje iba na opatrenia, ktoré pôsobia diskriminačne voči tovaru. Táto zásada bola ustanovená vo veci Groenvelt <sup>(195)</sup>, v ktorej Súdny dvor uviedol, že článok 35 ZFEÚ „sa týka vnútroštátnych opatrení, ktorých špecifickým cieľom alebo účinkom je obmedzenie vývozných tokov, a tým vytvorí rozdielne podmienky pre domáci obchod členského štátu a jeho vývozný obchod“. Ak tým vznikne „osobitná výhoda pre vnútroštátnu výrobu alebo

<sup>(190)</sup> Tamže, bod 26 a citovaná judikatúra.

<sup>(191)</sup> Vec C-2/18, Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė, [2019] ECLI:EU:C:2019:962, bod 45.

<sup>(192)</sup> Tamže, bod 49.

<sup>(193)</sup> Tamže, bod 57.

<sup>(194)</sup> Tamže, bod 69.

<sup>(195)</sup> Vec 15/79, P. B. Groenvelt BV/Produktschap voor Vee en Vlees, [1979] ECLI:EU:C:1979:253.

pre domáci trh predmetného štátu na úkor výroby alebo obchodu iných členských štátov“, tak sa bude uplatňovať článok 35 ZFEÚ<sup>(196)</sup>.

Existuje viacero dôvodov, prečo Súdny dvor vykladá článok 35 ZFEÚ striktnejšie v porovnaní s judikatúrou k článku 34 ZFEÚ. V prípade dovozu môžu nediskriminačné opatrenia dvojako zaťažiť dovozcov, ak musia dodržiavať pravidlá platné vo svojej krajine a aj pravidlá platné v krajine dovozu. Tieto opatrenia sa teda vnímajú tak, že sa na ne oprávnené vzťahuje právo EÚ ochraňujúce vnútorný trh. Toto naopak neplatí v prípade vývozcov, ktorí sa musia riadiť iba pravidlami stanovenými pre domáci trh. Po druhé, ak by bol rozsah pôsobnosti článku 35 ZFEÚ príliš široký, zahŕňal by aj obmedzenia, ktoré nemajú nijaký vplyv na obchod v rámci EÚ.

Vo veci Rioja rozdiel v zaobchádzaní vyplýval z lepších výrobných alebo obchodných podmienok domácich podnikov<sup>(197)</sup>. Vo veci Parma to bolo na základe osobitnej výhody pre podniky nachádzajúce sa v oblasti, kde sa uskutočňuje výroba. Používanie chráneného označenia „Prosciutto di Parma“ pre šunku uvádzanú na trh v plátkoch podliehalo podmienke, že rezanie a balenie sa uskutočňuje v oblasti výroby<sup>(198)</sup>. Takéto výhody pre domáci trh vedú ku konkurenčnému znevýhodneniu podnikov so sídlom v iných členských štátoch vzhľadom na dodatočné náklady, ktoré im môžu vzniknúť, alebo ťažkosť so zaobstaraním určitých výrobkov, ktoré sú potrebné na to, aby mohli súťažiť na domácom trhu.

Súdny dvor v niektorých svojich novších rozhodnutiach týkajúcich sa článku 35 ZFEÚ zaviedol alternatívny prístup k poslednej požiadavke testu Groenveld („na úkor výroby alebo obchodu iných členských štátov“)<sup>(199)</sup>. Vo veci Gysbrechts<sup>(200)</sup> sa Súdny dvor zaoberal belgickými právnymi predpismi, ktorými sa zakazovalo, aby predajca požadoval akúkoľvek zálohu alebo platbu počas lehoty siedmich dní, počas ktorej môže spotrebiteľ odstúpiť od zmluvy na diaľku. V tomto rozsudku Súdny dvor potvrdil definíciu zavedenú vo veci Groenveld. Napriek tomu však usudzoval, že aj keď zákaz prijímania zálohových platieb platí pre všetkých obchodníkov vykonávajúcich činnosť na domácom území, jeho skutočný účinok je vo všeobecnosti vyšší v prípade cezhraničného predaja priamo spotrebiteľovi, a postihuje tak skôr výstup tovaru z trhu vyvážajúceho členského štátu ako uvádzanie výrobkov na domáci trh uvedeného členského štátu. Zaujímavé v tejto veci je, že účinky tejto prekážky v prvom rade bránili obchodným aktivitám spoločností so sídlom v členskom štáte vývozu, a nie v členskom štáte určenia<sup>(201)</sup>.

Prístup vo veci Gysbrechts sa potvrdil vo veci New Valmar. V tejto veci išlo o to, že podniky so sídlom na území členského štátu mali povinnosť vyhotovovať všetky faktúry týkajúce sa cezhraničných transakcií výlučne v úradnom jazyku daného štátu. V prípade nedodržania tejto povinnosti by dotknuté faktúry boli z úradnej moci vyhlásené vnútroštátnymi súdmi za neplatné. Hlavným kritériom pre Súdny dvor bolo podľa všetkého to, či opatrenie v skutočnosti viac postihuje výstup

<sup>(196)</sup> Vec 15/79, P. B. Groenveld BV/Produktschap voor Vee en Vlees, [1979] ECLI:EU:C:1979:253, bod 7. pozri aj vec C-12/02, Marco Grilli, [2003] ECLI:EU:C:2003:538, bod 41.

<sup>(197)</sup> Vec C-47/90, Delhaize/Promalvin, [1992] ECLI:EU:C:1992:250 (v tejto veci Súdny dvor vo svojom odôvodnení vynechal požiadavku na poskytnutie osobitnej výhody vnútroštátnej výrobe, aj keď sa preukázateľne uvádzala v skutočnostiach). V nasledujúcom rozsudku vo veci C-388/95, Belgické kráľovstvo/Španielske kráľovstvo, [2000] ECLI:EU:C:2000:244EU:C:2000:244, však Súdny dvor skonštatoval, že sporná požiadavka (v podstate požiadavka, aby sa víno s chráneným označením pôvodu plnilo do fľaš v danom regióne) sa musí považovať za zlučiteľnú s právom Spoločenstva napriek jej účinkom obmedzujúcim obchod, ak sa preukáže, že je nevyhnutná, primeraná a schopná zachovať dobrú povesť, ktorú má nepopierateľne víno Rioja „denominación de origen calificada“. Súdny dvor skonštatoval, že to tak skutočne je v zásade preto, lebo hospodárske subjekty v regióne majú podstatné odborné znalosti, vďaka ktorým dokážu vykonávať zložité operácie plnenia do fľaš. Tá istá argumentácia platí v prípade kontrol vykonávaných v regióne. Navyše veľkoobjemová preprava vína, ktoré nie je stočené do fľaš, mimo regiónu so sebou prináša riziko zhoršenia kvality v dôsledku oxidácie.

<sup>(198)</sup> Vec C-108/01, Consorzio del Prosciutto di Parma, [2003] ECLI:EU:C:2003:296. V tejto veci však Súdny dvor skonštatoval, že podmienka, o akú ide vo veci samej (rezanie a balenie musí byť vykonávané vo výrobnjej oblasti), musí byť považovaná za zlučiteľnú s právom EÚ napriek jej účinkom obmedzujúcim obchod, ak je preukázané, že predstavuje nevyhnutný a primeraný nástroj, ktorý môže chrániť kvalitu dotknutého výrobku, ručiť za jeho pôvod alebo zabezpečiť kontrolu špecifikácie tohto CHZO (pozri bod 66 rozsudku). Súdny dvor sa domnieval, že ide najmä o prípad, ak sa na základe postupu opísaného v špecifikácii zveruje uskutočnenie dôkladných a systematických kontrol odborníkom, ktorí majú osobitné odborné znalosti o vlastnostiach dotknutého výrobku, a preto je ťažké predstaviť si, že by sa mohli tieto kontroly účinne vykonávať v iných členských štátoch (pozri bod 75). V tomto zmysle pozri aj vec C-469/00, Ravil/Bellon, [2003] ECLI:EU:C:2003:295. Tento prístup bol potvrdený vo veci C-367/17, EA a iní, [2018] ECLI:EU:C:2018:1025, ako aj vo veci C-569/18, Caseificio Cirigliana, [2019] ECLI:EU:C:2019:873 (pozri bod 39).

<sup>(199)</sup> Vec 155/80, Oebel, [1981] ECLI:EU:C:1981:177; vec C-388/95, Belgické kráľovstvo/Španielske kráľovstvo, [2000] ECLI:EU:C:2000:244, bod 41.

<sup>(200)</sup> Vec C-205/07, Gysbrechts a Santurel Inter, [2008] ECLI:EU:C:2008:730.

<sup>(201)</sup> Tamže, body 40 – 43; vec C-169/17, Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino, [2018] ECLI:EU:C:2018:440, bod 29.

výrobkov z trhu členského štátu vývozu<sup>(202)</sup>. Rozhodol, že takéto obmedzenie skutočne patrí do rozsahu pôsobnosti článku 35 ZFEÚ. Hoci cieľ opatrenia, ktorým je presadzovanie a podporovanie používania jedného z úradných jazykov členského štátu, je legitímnym cieľom, opatrenie sa napriek tomu nepovažovalo za primerané<sup>(203)</sup>.

Súdny dvor uplatnil rovnaký prístup v rozsudku vo veci *Hidroelectrica*, v ktorom sa vnútroštátne opatrenia uprednostňujúce dodávky elektrickej energie na vnútroštátnom trhu považovali za opatrenia s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenie v zmysle článku 35 ZFEÚ z dôvodu väčšieho vplyvu na vývoz elektrickej energie<sup>(204)</sup>.

V nedávnom rozsudku vo veci *VIPA*, ktorá sa týkala maďarskej právnej úpravy, ktorá bránila výdaju liekov na lekárske predpis v Maďarsku na základe lekárskeho predpisu vystaveného lekáromi v inom členskom štáte, Súdny dvor dokonca vyhlásil, že na preukázanie opatrenia s rovnocenným účinkom v zmysle článku 35 ZFEÚ postačujú obmedzujúce účinky, hoci aj malého významu, pokiaľ nie sú ani príliš náhodné, ani príliš nepriame<sup>(205)</sup>.

## 7. ODŮODNENIA OBMEDZENÍ OBCHODU

Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je vnútroštátny právny predpis, ktorý predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstevné obmedzenia, možné odôvodniť niektorým z princípov verejného záujmu stanovených v článku 36 ZFEÚ (pozri oddiel 7.1) alebo nevyhnutnými požiadavkami (pozri oddiel 7.2).

Ustanovenie vnútroštátneho práva musí byť v oboch prípadoch primerané na to, aby zaručilo dosiahnutie sledovaného cieľa, a nesmie presahovať rámec toho, čo je nutné na dosiahnutie cieľa (pozri oddiel 7.3).

### 7.1. Článok 36 ZFEÚ

V článku 36 ZFEÚ sú vymenované dôvody, ktoré by členský štát mohol použiť na odôvodnenie vnútroštátnych opatrení, ktoré bránia cezhraničnému obchodu: „Ustanovenia článkov 34 až 35 nevyklúčujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva.“

Judikatúra Súdneho dvora ďalej stanovuje tzv. nevyhnutné požiadavky (napr. ochrana životného prostredia), na ktoré sa členské štáty tiež môžu odvolať pri obhajovaní vnútroštátnych opatrení.

Súdny dvor poskytuje úzky výklad tohto zoznamu výnimiek, ktoré sú uvedené v článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ a všetky sa týkajú iných ako ekonomických záujmov<sup>(206)</sup>. Každé opatrenie musí okrem toho dodržiavať zásadu proporcionality. Dôkazné bremeno pri odôvodňovaní opatrení prijatých podľa článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ spočíva na členskom štáte<sup>(207)</sup>. Ak však členský štát poskytne presvedčivé odôvodnenie, potom je na Komisii, aby dokázala, že prijaté opatrenia nie sú v danom prípade primerané<sup>(208)</sup>.

Odchýlky od harmonizovaných právnych predpisov EÚ nemožno odôvodňovať na základe článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ<sup>(209)</sup>. Ak však harmonizácia na úrovni EÚ neexistuje, za vymedzenie svojich vlastných úrovní ochrany zodpovedajú členské štáty. V prípade čiastočnej harmonizácie samotné harmonizačné právne predpisy pomerne často výslovne povoľujú, aby členské štáty zachovali alebo prijali prísnejšie opatrenia pod podmienkou, že sú zlučiteľné so zmluvou. V takýchto prípadoch Súdny dvor bude musieť posúdiť sporné ustanovenia podľa článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ.

<sup>(202)</sup> Vec C-15/15, *New Valmar*, [2016] ECLI:EU:C:2016:464, bod 36. Pozri aj vec C-169/17, *Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino*, [2018] ECLI:EU:C:2018:440, bod 29.

<sup>(203)</sup> Vec C-15/15, *New Valmar*, [2016] ECLI:EU:C:2016:464, body 47, 50 – 56.

<sup>(204)</sup> Vec C- 648/18, *Hidroelectrica*, [2020] ECLI:EU:C:2020:723 bod 33.

<sup>(205)</sup> Vec C-222/18, *VIPA*, [2019] ECLI:EU:C:2019:751, bod 62.

<sup>(206)</sup> Vec C-120/95, *Decker*, [1998] ECLI:EU:C:1998:167; vec 72/83, *Campus Oil*, [1984] ECLI:EU:C:1984:256.

<sup>(207)</sup> Vec 251/78, *Denkavit Futtermittel/Minister poľnohospodárstva*, [1979] ECLI:EU:C:1979:252.

<sup>(208)</sup> Vec C-55/99, *Komisija/Francúzsko*, [2000] ECLI:EU:C:2000:693.

<sup>(209)</sup> Vec C-473/98, *Kemikalieinspektionen/Toolex Alpha*, [2000] ECLI:EU:C:2000:379; vec 5/77, *Tadeschi/Denkavit*, [1977] ECLI:EU:C:1977:144.

Dokonca aj vtedy, keď sú opatrenia opodstatnené na základe článku 36 ZFEÚ, „nesmú byť prostriedkami svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi“. Druhá časť článku 36 ZFEÚ je určená na zabránenie zneužívania zo strany členských štátov. Súdny dvor skonštatoval, že „druhá veta článku [36] slúži na zabránenie odchýleniu obchodných obmedzení na základe dôvodov uvedených v prvej vete od ich pravého cieľa a uplatneniu takým spôsobom, že budú pôsobiť diskriminačne v prípade tovaru s pôvodom v iných členských štátoch alebo budú nepriamo chrániť určité domáce výrobky“<sup>(210)</sup>, t. j. na zabránenie prijatiu protekcionistických opatrení.

Pôvodne sa predpokladalo, že na základe článku 36 ZFEÚ je možné odôvodniť len opatrenia, ktoré sa uplatňujú odlišným spôsobom, zatiaľ čo opatrenia uplatňované bez rozlíšenia by bolo možné odôvodniť aj na základe niektorej z nevyhnutných požiadaviek. Rozdiel medzi opatreniami uplatňovanými odlišným spôsobom a opatreniami uplatňovanými bez rozlíšenia však už nie je natoľko významný, ako býval predtým.

#### 7.1.1. Verejná morálka, verejný poriadok, verejná bezpečnosť

Členské štáty sa môžu rozhodnúť zakázať výrobok z **morálnych** dôvodov. Je na každom jednom členskom štáte, aby stanovil normy, ktoré musí tovar spĺňať, aby bol v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami týkajúcimi sa morálky, avšak vlastné uváženie sa musí uplatňovať v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z práva EÚ. Napríklad každý zákaz dovozu výrobkov, ktorých uvádzanie na trh je obmedzené, ale nie zakázané, bude diskriminačné a v rozpore s ustanoveniami o „voľnom pohybe tovaru“. Väčšina prípadov, v ktorých Súdny dvor pripustil verejnú morálku ako odôvodnenie, sa týkala obscénnych a nemravných predmetov<sup>(211)</sup>. V ostatných veciach, ktoré sa odvolávali na verejnú morálku, boli uvedené ďalšie vzájomne prepojené odôvodnenia, ako je napríklad verejný záujem vo veciach týkajúcich sa hazardných hier<sup>(212)</sup> alebo ochrana mladistvých v prípade označovania videonahrávok a DVD<sup>(213)</sup>.

**Verejný poriadok** vykladá Súdny dvor veľmi striktné a zriedka uspel ako dôvod na výnimku podľa článku 36 ZFEÚ. Nebude úspešný napríklad v tom prípade, ak je zamýšľaný ako všeobecná ochranná doložka alebo ak má slúžiť iba na protekcionistické ekonomické účely. V prípade uplatnenia alternatívnej výnimky podľa článku 36 ZFEÚ Súdny dvor spravidla použije alternatívne odôvodnenie alebo odôvodnenie na základe verejného poriadku v spojení s inými možnými odôvodneniami<sup>(214)</sup>. Samotné odôvodnenie na základe verejného poriadku bolo uznané len v jedinom výnimočnom prípade, v ktorom členský štát obmedzil dovoz a vývoz zlatých zberateľských mincí. Súdny dvor rozhodol, že obmedzenie bolo odôvodnené na základe verejného poriadku, pretože vyplývalo z potreby chrániť právo na razbu mincí, o ktorom sa obvykle predpokladá, že zahŕňa základné záujmy štátu<sup>(215)</sup>.

Odôvodnenie na základe **verejnej bezpečnosti** bolo predložené v osobitnej oblasti, konkrétne išlo o energetický trh EÚ, rozhodnutie by sa však malo obmedziť na konkrétne skutočnosti v daných prípadoch a nemá široké uplatnenie. Vo veci Campus Oil išlo o to, že členský štát nariadil dovozcom ropy, aby svoje potreby pokrývali až do výšky 35 % od vnútroštátnej ropnej spoločnosti za ceny, ktoré stanovila vláda. Súdny dvor skonštatoval, že opatrenie bolo jasne protekcionistické a predstavovalo porušenie článku 34 ZFEÚ. Považovalo sa však za odôvodnené z hľadiska verejnej bezpečnosti, t. j. na účely zachovania životaschopnej ropnej rafinérie, ktorá dokáže zabezpečiť zásobovanie v čase krízy<sup>(216)</sup>. Súdny dvor uznal zabezpečovanie dodávok energie ako odôvodnené z hľadiska verejnej bezpečnosti v zmysle článku 36 ZFEÚ aj vo veci Hidroelectrica<sup>(217)</sup>.

<sup>(210)</sup> Vec 34/79, Henn a Darby, [1979] ECLI:EU:C:1979:295, bod 21, ako aj spojené veci C-1/90 a C-176/90, Aragonesa de Publicidad Exterior a Publivia, [1991] ECLI:EU:C:1991:327, bod 20.

<sup>(211)</sup> Vec 121/85, Conegate/Customs and Excise Commissioners, [1986] ECLI:EU:C:1986:114; vec 34/79, R/Henn a Darby, [1979] ECLI:EU:C:1979:295.

<sup>(212)</sup> Vec C-275/92, Schindler, [1994] ECLI:EU:C:1994:119, bod 58; vec C-124/97, Läära a iní, [1999] ECLI:EU:C:1999:435, bod 33; vec C-98/14, Berlington Hungary, [2015] ECLI:EU:C:2015:386, bod 58.

<sup>(213)</sup> Vec C-244/06, Dynamic Medien Vertriebs/Avides Media, [2008] ECLI:EU:C:2008:85.

<sup>(214)</sup> Súdny dvor pripustil, že právna úprava „ktorej cieľom je usmerniť spotrebu alkoholu spôsobom zabraňujúcim škodlivým účinkom alkoholu na zdravie osôb a spoločnosť, a tým bojovať proti zneužívaniu alkoholu, reaguje na obavy o verejnú bezpečnosť a verejný poriadok uznané v článku [36 ZFEÚ]“– vec C-434/04, Ahokainen a Leppik, [2006] ECLI:EU:C:2006:609, bod 28; pozri aj vec C-170/04, Rosengren a. i., [2007] ECLI:EU:C:2007:313, bod 40; vec C-198/14, Visnapuu, [2015] ECLI:EU:C:2015:751, bod 116.

<sup>(215)</sup> Vec 7/78, R/Thompson, [1978] ECLI:EU:C:1978:209.

<sup>(216)</sup> Vec 72/83, Campus Oil, [1984] ECLI:EU:C:1984:256.

<sup>(217)</sup> Vec C- 648/18, Hidroelectrica, [2020] ECLI:EU:C:2020:723 bod 36

Súdny dvor uznal odôvodnenie na základe verejnej bezpečnosti aj vo veciach týkajúcich sa obchodu so strategicky citlivým tovarom <sup>(218)</sup>, keďže „...riziko vážneho narušenia zahraničných vzťahov alebo mierového spolužitia národov môže ovplyvniť bezpečnosť členského štátu“. V týchto veciach Súdny dvor konštatoval, že rozsah pôsobnosti článku 36 ZFEÚ pokrýva jednak vnútornú bezpečnosť (napr. odhaľovanie a predchádzanie trestnej činnosti a regulácia dopravy), jednak vonkajšiu bezpečnosť <sup>(219)</sup>.

#### 7.1.2. Ochrana zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín (zásada predbežnej opatrnosti )

Súdny dvor rozhodol, že „spomedzi vecí alebo záujmov chránených článkom [36] zdravie a život ľudí stoja na prvom mieste a je na členských štátoch v zmysle obmedzení uložených zmluvou, aby sa rozhodli, akú mieru ochrany chcú zabezpečiť a najmä, aké prísne majú byť kontroly, ktoré sa budú vykonávať“ <sup>(220)</sup>. Súdny dvor v tom istom rozsudku skonštatoval, že vnútroštátne pravidlá alebo praktiky nespádajú pod výnimky uvedené v článku 36 ZFEÚ, ak zdravie a život ľudí možno účinne chrániť opatreniami, ktoré natoľko neobmedzujú obchod v rámci EÚ <sup>(221)</sup>.

Ochrana zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín je najviac používaným odôvodnením, na základe ktorého sa členské štáty obvykle snažia odôvodniť prekážky voľného pohybu tovaru. Členské štáty síce majú určitý priestor na vlastné uváženie <sup>(222)</sup>, musia však dodržiavať určité zásadné pravidlá. Musí sa preukázať, že uvedenie výrobkov na trh predstavuje vážne a reálne riziko pre verejné zdravie <sup>(223)</sup>. Opatrenia musia byť dobre odôvodnené a členské štáty musia predložiť všetky dôkazy, údaje (technické, vedecké, štatistické, nutričné atď.) a ďalšie relevantné informácie <sup>(224)</sup>. Nemožno sa odvolávať na ochranu zdravia, ak je skutočným dôvodom opatrenia ochrana domáceho trhu, aj keď v prípade chýbajúcej harmonizácie je na členskom štáte, aby rozhodol o úrovni ochrany. Prijaté opatrenia musia byť primerané, t. j. obmedzené na to, čo je potrebné na dosiahnutie legitímneho cieľa ochrany verejného zdravia <sup>(225)</sup>.

**Uplatňovanie „zásady predbežnej opatrnosti“:** Zásada predbežnej opatrnosti síce bola nepriamo zahrnutá do skoršej judikatúry, Súdny dvor ju však po prvýkrát výslovne uznal vo veci National Farmers Union <sup>(226)</sup>. Skonštatoval, že „pokiaľ panuje neistota okolo existencie alebo rozsahu rizík pre ľudské zdravie, inštitúcia môže prijať ochranné opatrenia bez toho, aby musela čakať, kým sa naplno prejaví existencia a závažnosť týchto rizík“. Touto zásadou sa vymedzujú okolnosti, za ktorých zákonodarný orgán (vnútroštátny, na úrovni EÚ alebo medzinárodný) môže prijať opatrenia na ochranu spotrebiteľov voči zdravotným rizikám, ktoré je možné vzhľadom na neistotu v súčasnom stave vedeckého výskumu spájať s výrobkom alebo službou.

Vo všeobecnosti platí, že ak chcú členské štáty zachovať alebo zaviesť opatrenia na ochranu zdravia podľa článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ, je na nich, aby preukázali, že sú takéto opatrenia potrebné <sup>(227)</sup>. Platí to aj v situáciách, keď ide o zásadu predbežnej opatrnosti <sup>(228)</sup>. Súdny dvor vo svojich rozsudkoch zdôraznil, že je potrebné preukázať skutočné riziká vzhľadom na najnovšie výsledky medzinárodného vedeckého výskumu. Súdny dvor opakovane skonštatoval, že členské štáty musia uskutočniť podrobné hodnotenie rizika pred prijatím preventívnych opatrení podľa článkov 34 a 36

<sup>(218)</sup> Vec C-367/89, Trestné konanie proti Aimé Richardt a Les Accessoires Scientifiques SNC, [1991] ECLI:EU:C:1991:376.

<sup>(219)</sup> Tamže.

<sup>(220)</sup> Vec 104/75, De Peijper, [1976] ECLI:EU:C:1976:67.

<sup>(221)</sup> Pozri aj vec C-333/14, Scottish Whiskey Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 59.

<sup>(222)</sup> Vec C-198/14, Visnapuu, [2015] ECLI:EU:C:2015:751, bod 118; vec C-108/09, Ker-Optika, [2010] ECLI:EU:C:2010:725, bod 58.

<sup>(223)</sup> Vec C-270/02, Komisia/Taliansko, [2004] ECLI:EU:C:2004:78, bod 22. vec C-319/05, Komisia/Nemecko, [2007] ECLI:EU:C:2007:678, bod 88. vec C-421/09, Humanplasma GmbH/Rakúsko, [2010] ECLI:EU:C:2010:760, bod 34.

<sup>(224)</sup> Vec C-270/02, Komisia/Taliansko, [2004] ECLI:EU:C:2004:78; vec C-319/05, Komisia/Nemecko, [2007] ECLI:EU:C:2007:678; vec C-148/15, Deutsche Parkinson Vereinigung, [2016] ECLI:EU:C:2016:776, body 36, 40.

<sup>(225)</sup> Vec C-108/09, Ker-Optika, [2010] ECLI:EU:C:2010:725, bod 35.

<sup>(226)</sup> Vec C-157/96, National Farmers Union, [1998] ECLI:EU:C:1998:191, bod 63.

<sup>(227)</sup> Pozri napríklad vec 227/82, Van Bennekom, [1983] ECLI:EU:C:1983:354, bod 40 a vec 178/84, Komisia/Nemecko (Reinheitsgebot), [1987] ECLI:EU:C:1987:126, bod 46.

<sup>(228)</sup> Vec C-41/02, Komisia/Holandsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:762, bod 47; vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492, bod 46. Vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70, bod 53;

Zmluvy o fungovaní EÚ<sup>(229)</sup>. Členské štáty však nemusia preukázať bezprostrednú súvislosť medzi dôkazom a rizikom<sup>(230)</sup>. Ak vedecká neistota v súvislosti s rizikom pretrváva a bola potvrdená, Súdny dvor ponecháva členským štátom alebo príslušným inštitúciám značný priestor na voľné uváženie pri rozhodovaní o tom, aké ochranné opatrenia prijímú<sup>(231)</sup>. Súdny dvor vo veci C-446/08, Solgar Vitamin's, týkajúcej sa stanovenia maximálnych množstiev vitamínov alebo minerálov, ktoré sa môžu používať pri výrobe potravinových doplnkov, potvrdil, že členské štáty nemusia čakať, kým sa naplno prejaví existencia a závažnosť týchto rizík<sup>(232)</sup>. Opatrenia sa však nemôžu zakladať na „čisto hypotetických úvahách“<sup>(233)</sup>, ako sa to potvrdilo rozhodnutím vo veci C-672/15 Noria Distribution, v ktorom sa tiež zvažovali horné limity vitamínov a minerálov pri výrobe potravinových doplnkov<sup>(234)</sup>.

#### 7.1.3. Ochrana národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu

Povinnosť členského štátu chrániť svoje národné kultúrne bohatstvo a dedičstvo môže byť dôvodom na zavedenie opatrení, ktoré vytvárajú prekážky dovozu a vývozu.

Členské štáty ukladajú rôzne obmedzenia na vývoz starožitných predmetov a iných kultúrnych artefaktov a tieto obmedzenia by sa vo všeobecnosti mohli považovať za odôvodnené na základe článku 36 ZFEÚ.

Súdny dvor v rozhodnutí vo veci LIBRO usúdil, že na ochranu kultúrnej rozmanitosti vo všeobecnosti nemožno hľadať tak, že by sa na ňu vzťahovala „ochrana národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu“ v zmysle článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ<sup>(235)</sup>.

#### 7.1.4. Ochrana priemyselného a obchodného vlastníctva

Článok 36 ZFEÚ odkazuje na „ochranu priemyselného a obchodného vlastníctva“ ako na odôvodnenie obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru. „Priemyselné a obchodné vlastníctvo“ sa vo všeobecnosti vzťahuje na práva duševného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, dizajny, autorské práva a zemepisné označenia<sup>(236)</sup>.

Súdny dvor vo svojej pôvodnej judikatúre vypracoval niekoľko zásad, ktoré boli dôležité z hľadiska vymedzenia rozsahu výnimky na vnútroštátnej úrovni, ale aj s cieľom pripraviť pôdu pre harmonizáciu a zjednotenie práv duševného vlastníctva na úrovni EÚ (táto diskusia presahuje rozsah tejto kapitoly).

Prvá zásada je, že zmluva neovplyvňuje existenciu práv duševného vlastníctva priznaných podľa právnych predpisov členských štátov. Vnútroštátne právne predpisy o nadobúdaní, prevode a zániku týchto práv sú preto právoplatné. Táto zásada však neplatí v prípade, že vnútroštátne právne predpisy obsahujú diskriminačný prvok<sup>(237)</sup>.

Druhou zásadou je doktrína *vyčerpania práv*. Nositeľ práv duševného vlastníctva môže obmedziť používanie, výrobu a predaj výrobku chráneného právom duševného vlastníctva v členskom štáte, v ktorom je toto právo udelené. Ak však majiteľ práv duševného vlastníctva sám alebo s udelením svojho súhlasu zákonne predá a distribuuje výrobok v členskom štáte, právo duševného vlastníctva je *vyčerpané* na hranici. Majiteľ práv potom už nemôže brániť dovozu výrobku do členského štátu, kde bol výrobok prvýkrát uvedený na trh, takže sa umožní súbežný dovoz z ktoréhokoľvek miesta v EÚ.

<sup>(229)</sup> Vec C-249/07, Komisia/Holandsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:683, body 50 – 51. Vec C-41/02, Komisia/Holandsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:762; vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492; Vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70.

<sup>(230)</sup> Komisia prijala oznámenie o zásade predbežnej opatrnosti, KOM(2000) 1 v konečnom znení.

<sup>(231)</sup> Porovnaj vec C-132/03, Codacons a Federconsumatori, [2005] ECLI:EU:C:2005:310, bod 61 a vec C-236/01, Monsanto Agricultura, [2003] ECLI:EU:C:2003:431, bod 111.

<sup>(232)</sup> Vec C-446/08, Solgar Vitamin's France, [2010] ECLI:EU:C:2010:233, bod 67.

<sup>(233)</sup> Vec C-236/01, Monsanto Agricultura, [2003] ECLI:EU:C:2003:431, bod 106; vec C-41/02, Komisia/Holandsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:762, bod 52; vec C-192/01, Komisia/Dánsko, [2003] ECLI:EU:C:2003:492, bod 49; vec C-24/00, Komisia/Francúzsko, [2004] ECLI:EU:C:2004:70, bod 56; vec C-446/08, Solgar Vitamin's France, [2010] ECLI:EU:C:2010:233, bod 67.

<sup>(234)</sup> Vec C-672/15, Noria Distribution SARL, [2017] ECLI:EU:C:2017:310, bod 33.

<sup>(235)</sup> Vec C-531/07 Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft/LIBRO, [2009] ECLI:EU:C:2009:276, bod 32.

<sup>(236)</sup> Pozri zoznam konkrétnych práv duševného vlastníctva vo vyhlásení Komisie k článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (2005/295/ES), (Ú. v. EÚ L 94, 13.4.2005, s. 37).

<sup>(237)</sup> Vec C-235/89, Komisia/Taliansko, [1992] I-777.

Cieľom doktríny vyčerpania práv je zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou práv priemyselného vlastníctva a voľným pohybom tovaru. Výnimky sú povolené len v rozsahu, v akom sú odôvodnené na účely ochrany *osobitného predmetu* takéhoto vlastníctva. Táto zásada umožňuje, aby sa v súvislosti s každou kategóriou duševného vlastníctva určili podmienky, za ktorých bude výkon práv prípustný podľa práva EÚ, aj keď v cezhraničnej situácii takýto výkon práv vo svojej podstate bráni voľnému pohybu. Judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa vyčerpania práv sa uplatňuje najmä na patenty, ochranné známky, dizajny <sup>(238)</sup> a autorské práva <sup>(239)</sup>.

Pokiaľ ide napríklad o patenty, Súdny dvor akceptoval ako predmet najmä „odmenu tvorivého úsilia vynálezcu tak, že sa majiteľovi patentu zaručí, aby mal výlučné právo používať vynález na účely výroby priemyselných výrobkov a ich prvého uvedenia do obehu, a to buď priamo, alebo udelením licencií tretím stranám, ako aj právo brániť sa proti porušeniam práv <sup>(240)</sup>“. Potom je na majiteľovi patentu, aby sa rozhodol, za akých okolností chce uviesť svoj výrobok na trh, vrátane možnosti uviesť ho na trh v členských štátoch, v ktorých sa naň nevzťahuje patentová ochrana. Ak sa k tomu majiteľ patentu odhodlá, musí akceptovať dôsledky svojho rozhodnutia, pokiaľ ide o voľný pohyb výrobku v rámci jednotného trhu. Ak by sa vynálezcovi umožnilo, aby sa dovoľoval patentu, ktorý vlastní v jednom členskom štáte, s cieľom zabrániť dovozu tohto výrobku, ktorý vynálezca voľne uvádza na trh v inom členskom štáte, kde tento výrobok nebol patentovateľný, viedlo by to k rozdeleniu vnútroštátnych trhov, čo je v rozpore s cieľom zmluvy <sup>(241)</sup>.

Pokiaľ ide o ochranné známky, Súdny dvor v ustálenej judikatúre rozhodol, že osobitným predmetom je najmä zaručiť majiteľovi ochrannej známky, aby mal právo používať túto ochrannú známku na účely prvého uvedenia výrobku do obehu. Majiteľa ochrannej známky by to malo chrániť pred konkurentmi, ktorí by chceli využiť postavenie a dobré meno ochrannej známky pri predaji výrobkov nezákonne označených touto ochrannou známkou. Keď Súdny dvor určoval presný rozsah tohto práva, zvažoval, že je potrebné zohľadniť základnú funkciu ochrannej známky, ktorou je zaručiť spotrebiteľovi alebo konečnému užívateľovi totožnosť pôvodu výrobku označeného ochrannou známkou, tak, že mu umožní odlišiť tento výrobok od výrobkov, ktoré majú iný pôvod, bez akejkoľvek možnosti zámeny <sup>(242)</sup>.

Táto judikatúra bola vypracovaná a doladená najmä v oblasti prebaľovania farmaceutických výrobkov <sup>(243)</sup>.

Treba pripomenúť, že Súdny dvor vydal túto judikatúru vzhľadom na neexistenciu príslušných sekundárnych právnych predpisov EÚ. Ako uviedol, „pri súčasnom stave práva Spoločenstva a za neexistencie štandardizácie alebo harmonizácie právnych predpisov na úrovni Spoločenstva je určenie podmienok a postupov, za ktorých sa takáto ochrana poskytuje, záležitosťou vnútroštátnych pravidiel“ <sup>(244)</sup>. Medzitým však zákonodarcia EÚ prijal dôležitý súbor smerníc a nariadení o duševnom vlastníctve. Napríklad právny rámec pre ochranné známky je harmonizovaný prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2436 <sup>(245)</sup> (smernica o ochranných známkach) a zjednotený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 o ochrannej známke Európskej únie <sup>(246)</sup>. Podobné právne predpisy existujú aj pre dizajny, zatiaľ čo harmonizácia vnútroštátnych patentových predpisov je stále pomerne fragmentovaná <sup>(247)</sup>.

V oblasti autorského práva a súvisiacich práv zákonodarcia EÚ do veľkej miery harmonizoval právne predpisy členských štátov tak, že autorom a iným držiteľom práv poskytol vysokú úroveň ochrany. To zahŕňa okrem iného výhradné práva povoliť alebo zakázať určité činnosti spočívajúce vo využívaní ich obsahu, a to s harmonizovanou lehotou ochrany, rámec výnimiek a obmedzení, právnu ochranu technologických ochranných opatrení a informácie o správe práv, kolektívnu

<sup>(238)</sup> Pozri napríklad vec 53/87, Circa a iní /Renault, ECLI:EU:C:1988:472.

<sup>(239)</sup> Pozri napríklad vec C-5/11, Donner, ECLI:EU:C:2012:370, body 31 – 37, s odkazmi na predchádzajúcu judikatúru.

<sup>(240)</sup> Pozri napríklad spojené veci C-267/95 a C-268/95, Merck & Co e.a./Primecrown Ltd e.a. ECLI:EU:C:1996:468, bod 30, s odkazmi na predchádzajúcu judikatúru.

<sup>(241)</sup> Pozri spojené veci C-267/95 a C-268/95, Merck & Co e.a./Primecrown Ltd e.a. ECLI:EU:C:1996:468, bod 32, s odkazmi na predchádzajúcu judikatúru.

<sup>(242)</sup> Pozri vec C-10/89, SA CNL-SUCAL NV/HAG GF AG, ECLI:EU:C:1990:359, bod 14 s odkazmi na predchádzajúcu judikatúru.

<sup>(243)</sup> Pozri dobrý prehľad judikatúry Súdneho dvora vo veci C-143/00, Boehringer Ingelheim, ECLI:EU:C:2002:246.

<sup>(244)</sup> Vec 53/87, Circa and other/Renault, ECLI:EU:C:1988:472, bod 10.

<sup>(245)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2436 zo 16. decembra 2015 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. EÚ L 336, 23.12.2015, s. 1), článok 15 ods. 1.

<sup>(246)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 16.6.2017, s. 1).

<sup>(247)</sup> Pozri prehľad týchto právnych predpisov o duševnom vlastníctve [https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property\\_en](https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property_en)



správu práv a presadzovanie práv. V oblasti voľného pohybu tovaru poskytuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES<sup>(248)</sup> autorom výlučné právo na šírenie ich diel. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES<sup>(249)</sup> poskytuje výkonným umelcom, výrobcam zvukových záznamov, výrobcam filmov a vysielacím organizáciám výlučné právo na šírenie ich predmetov ochrany. V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES<sup>(250)</sup> sa stanovuje aj výhradné právo na šírenie počítačových programov.

V troch vyššie uvedených smerniciach o autorských právach sa takisto stanovuje, že prvým predajom alebo iným prevodom vlastníctva rozmnoženiny diela alebo iného predmetu ochrany nositeľom práv alebo s jeho súhlasom v Únii sa vyčerpá právo na šírenie tejto rozmnoženiny v rámci Únie. Týmto pravidlom sa zabezpečuje voľný pohyb tovaru chráneného autorským právom v rámci Únie potom, čo bol nositeľom práv alebo s jeho súhlasom uvedený na trh. Súdny dvor objasnil, že táto zásada sa uplatňuje na hmotné rozmnoženiny diel a iných predmetov ochrany. Avšak pokiaľ ide o počítačové programy, Súdny dvor objasnil, že právo na rozširovanie rozmnoženiny počítačového programu je vyčerpané aj po stiahnutí tejto rozmnoženiny z internetu so súhlasom nositeľa práv, a to za určitých podmienok, keď sa toto sťahovanie rovná predaju rozmnoženiny počítačového programu<sup>(251)</sup>. Súdny dvor nedávno rozhodol, že toto rozšírenie pravidla vyčerpania po online prenose digitálnych rozmnoženín sa neuplatňuje na iné diela než počítačové programy (napr. na elektronické knihy)<sup>(252)</sup>.

Súdny dvor okrem toho poskytol osobitné pravidlá pre zemepisné označenia na účely článku 36 ZFEÚ<sup>(253)</sup>.

## 7.2. Nevyhnutné požiadavky

Súdny dvor v rozsudku vo veci Cassis de Dijon stanovil koncepciu nevyhnutných požiadaviek v podobe neúplného zoznamu chránených záujmov v rámci článku 34 ZFEÚ. Vo svojom rozsudku skonštatoval, že tieto nevyhnutné požiadavky sa vzťahujú hlavne na účinnosť daňových kontrol, ochranu verejného zdravia, poctivosť obchodných transakcií a ochranu spotrebiteľa<sup>(254)</sup>. Terminológia Súdneho dvora sa následne zmenila a v súčasnosti Súdny dvor namiesto pojmu nevyhnutné požiadavky často používa pojem naliehavé požiadavky verejného alebo všeobecného záujmu.

Odvolať sa na nevyhnutné požiadavky je možné na účely odôvodnenia vnútroštátnych opatrení, ktoré by mohli brániť obchodu na vnútornom trhu a nepatria medzi výnimky stanovené v článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ. Posudzovanie odôvodnení je rovnaké ako pri článku 36 – aby vnútroštátne opatrenia boli prípustné, musia byť primerané dosahovanému cieľu. Nevyhnutnými požiadavkami je v zásade možné odôvodniť len tie vnútroštátne opatrenia, ktoré sa uplatňujú bez rozlíšenia na domáci tovar i tovar pochádzajúci z iných členských štátov<sup>(255)</sup>. Na základe toho sa iné dôvody ako dôvody, na ktoré sa vzťahuje článok 36 ZFEÚ, teoreticky nemôžu použiť na odôvodnenie diskriminačných opatrení. Súdny dvor síce našiel spôsoby, ako prekonať toto rozdelenie a zároveň neodmietnuť svoje predchádzajúce postupy<sup>(256)</sup>, zazneli však argumenty, že takéto rozdelenie je umelé a Súdny dvor smeruje k zjednodušeniu, keď posudzuje nevyhnutné požiadavky rovnakým spôsobom ako odôvodnenia uvedené v článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ.

<sup>(248)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

<sup>(249)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 28).

<sup>(250)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16).

<sup>(251)</sup> Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-128/11, Usedsoft.

<sup>(252)</sup> Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-263/18, Tom Kabinet.

<sup>(253)</sup> Vec C-3/91, Exportur/LOR, [1992] ECR I-5529, bod 37; vec C-216/01, Budějovický Budvar, [2003] ECLI:EU:C:2003:618, bod 99.

<sup>(254)</sup> Vec 120/78, Rewe/Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, ECLI:EU:C:1979:42, bod 8.

<sup>(255)</sup> Pozri napríklad spojené veci C-1/90 a C-176/90, Aragonesa de Publicidad Exterior a Publivia/Departamento de Sanidad y Seguridad Social de Cataluña, [1991] ECLI:EU:C:1991:327, bod 13.

<sup>(256)</sup> Pozri napríklad vec C-2/90, Komisia/Belgicko, [1992] ECLI:EU:C:1992:310, v ktorej Súdny dvor rozhodol, že opatrenie, ktoré by sa mohlo považovať za diskriminačné, nebolo diskriminačné z dôvodu osobitného charakteru predmetu veci, a potom pripustil odôvodnenie na základe ochrany životného prostredia. Vo veci C-320/03, Komisia/Rakúsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:684 Súdny dvor rozhodol, že opatrenie nebude považovať za nepriamo diskriminačné, ale za opatrenie uplatňované bez rozlíšenia.

### 7.2.1. Ochrana životného prostredia

Hoci sa ochrana životného prostredia v článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ výslovne nespomína, Súdny dvor ju uznal ako nevyhnutnú požiadavku. Súdny dvor zastáva názor, že „...ochrana životného prostredia je jedným zo základných cieľov [Únie], ktorý môže byť ako taký dôvodom na určité obmedzenia zásady voľného pohybu tovaru“<sup>(257)</sup>. Vysoká úroveň ochrany životného prostredia bola už v skutočnosti uznaná ako cieľ všeobecného významu už v 80. a 90. rokoch 20. storočia<sup>(258)</sup>.

Súdny dvor uznal, že do kategórie opatrení na ochranu životného prostredia patria rôzne opatrenia a ciele vrátane týchto:

- národné systémy podpory ekologickej elektrickej energie, keďže prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov, ktoré sú jedným z hlavných dôvodov zmeny klímy a proti ktorým sa Európska únia a členské štáty zaviazali bojovať<sup>(259)</sup>,
- zavádzanie vnútroštátneho systému overovania trvalej udržateľnosti biokvapalín, ktorý stanovuje, že všetky hospodárske subjekty zapájajúce sa do dodávateľského reťazca výrobku sú viazané určitými povinnosťami<sup>(260)</sup>,
- ochrana kvality okolitého ovzdušia.

Ochrana kvality okolitého ovzdušia bola predmetom dvoch vecí (C-28/09 a C-320/03), ktoré sa týkali vnútroštátnych opatrení zameraných na znižovanie špecifických emisií motorových vozidiel a hustoty cestnej premávky na účely znižovania emisií oxidu dusičitého v provincii Tirolsko. Uvedené opatrenia zahŕňali sektorové zákazy riadenia motorových vozidiel, ktorými sa zakazovalo, aby na istom úseku diaľnice A12 v Rakúsku jazdili nákladné motorové vozidlá s vyššou hmotnosťou ako 7,5 tony prepravujúce určitý tovar. Tieto opatrenia bolo v zásade možné odôvodniť ochranou kvality okolitého ovzdušia, ktorá je súčasťou ochrany životného prostredia a ľudského zdravia, neboli však primerané z hľadiska dosiahnutia želaných cieľov.

- používanie energie z obnoviteľných zdrojov na výrobu bioplynu.

Vec E.ON Biofor Sverige, ktorá sa týkala systému overovania trvalej udržateľnosti bioplynu. Systém zavedený vo Švédsku mal v skutočnosti za následok, že trvalo udržateľný bioplyn vyrobený v Nemecku a určený na prepravu do Švédska prostredníctvom nemeckej a dánskej plynárenskej siete nebolo možné zahrnúť do systému overovania trvalej udržateľnosti bioplynu, a teda ho ani považovať za „trvalo udržateľný“ bioplyn<sup>(261)</sup>.

Súdny dvor uviedol, že používanie energie z obnoviteľných zdrojov na výrobu bioplynu je v zásade užitočné z hľadiska ochrany životného prostredia, keďže cieľom takejto legislatívy je prispieť k znižovaniu emisií skleníkových plynov. Ďalej skonštatoval, že zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie predstavuje jednu z významných súčastí balíka opatrení potrebných na zníženie emisií skleníkových plynov a na dodržiavanie záväzkov EÚ i medzinárodných záväzkov týkajúcich sa znižovania emisií skleníkových plynov a že takéto zvýšenie slúži tiež na ochranu zdravia a života ľudí a zvierat, ako aj na ochranu rastlín<sup>(262)</sup>.

- Systém zálohovania a spätného odberu obalov<sup>(263)</sup>.

Členské štáty sa odvolávajú na ochranu životného prostredia čoraz častejšie, okrem iného aj z dôvodu záväzkov prijatých v súvislosti so zmenou klímy, vedeckého pokroku a širšej verejnej informovanosti. Súdny dvor však potvrdil, že dôvody týkajúce sa verejného zdravia a ochrany životného prostredia nie sú vždy dostačujúce na obmedzenie voľného pohybu tovaru. Vo viacerých veciach podporil tvrdenia Komisie, že vnútroštátne opatrenia boli neprimerané cieľu, ktorý sa mal dosiahnuť, alebo že chýbali dôkazy na dokázanie tvrdenia o riziku<sup>(264)</sup>.

<sup>(257)</sup> Vec 302/86, Komisia/Dánsko, [1988] ECLI:EU:C:1988:421, bod 8.

<sup>(258)</sup> Vec 240/83, Procureur de la République/ADBHU, [1985] ECLI:EU:C:1985:59, body 12, 13 a 15. vec 302/86, Komisia/Dánsko, [1988] ECLI:EU:C:1988:421, body 8 – 9; vec C-487/06, British Aggregates/Komisia, [2008] ECLI:EU:C:2008:757, bod 91.

<sup>(259)</sup> Vec C-573/12, Ålands Vindkraft, [2014] ECLI:EU:C:2014:2037, bod 78.

<sup>(260)</sup> Vec C-242/17, L.E.G.O., [2018] ECLI:EU:C:2018:804, bod 72.

<sup>(261)</sup> Vec C-549/15, E.ON Biofor Sverige, [2017] ECLI:EU:C:2017:490, body 74, 80 a 84.

<sup>(262)</sup> Tamže, body 88 – 89.

<sup>(263)</sup> Vec 302/86, Komisia/Dánsko, [1988] ECLI:EU:C:1988:421. Ako sa však uvádza vyššie, systémy zálohovania sú čiastočne upravené smernicou 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/852 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 141).

<sup>(264)</sup> Pozri napríklad: vec C-319/05, Komisia/Nemecko, [2007] ECLI:EU:C:2007:678; vec C-186/05, Komisia/Švédsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:571; vec C-297/05, Komisia/Holandsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:531; vec C-254/05, Komisia/Belgicko, [2007] ECLI:EU:C:2007:319; vec C-432/03, Komisia/Portugalsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:669.

Ochrana životného prostredia slúži ako dobrý príklad flexibilnejšieho prístupu, ktorý zaujal Súdny dvor ku kategorizácii odôvodnení. Súdny dvor v niekoľkých prípadoch uznal, že ochrana životného prostredia súvisí s cieľmi ochrany zdravia alebo života ľudí, zvierat a rastlín <sup>(265)</sup>. V rozsudku vo veci Komisia/Rakúsko, skonštatoval, že z článku 174 ods. 1 Zmluvy o ES (v súčasnosti článku 191 ZFEÚ) vyplýva, že ochrana ľudského zdravia patrí medzi ciele politiky Únie v oblasti životného prostredia. Ďalej uviedol, že tieto ciele navzájom úzko súvisia, najmä pokiaľ ide o boj proti znečisťovaniu ovzdušia, ktorého účelom je zamedziť ohrozeniu zdravia súvisiacemu so zhoršením životného prostredia. Cieľ ochrany zdravia je teda v zásade už začlenený do cieľa ochrany životného prostredia <sup>(266)</sup>.

### 7.2.2. Ochrana spotrebiteľa

Ochrana spotrebiteľa patrí medzi odôvodnenia, na ktoré členské štáty odkazujú najčastejšie. Informácie, ktoré sa spotrebiteľom musia poskytnúť, sa hodnotia na základe predpokladaných očakávaní „priemerného, riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného spotrebiteľa“ <sup>(267)</sup>. To sa uvádza napríklad v rozsudku vo veci C-481/12, Juvelta, ktorá sa týkala označovania puncových značiek drahých kovov. Súdny dvor skonštatoval, že povinnosť dovozcu nechať výrobky z drahých kovov označiť puncovou značkou uvádzajúcou rýdzosť je v zásade schopná zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľa a podporovať poctivosť obchodných transakcií. Uviedol však, že členský štát nemôže ukladať nové puncovanie na výrobky dovezené z iného členského štátu, v ktorom boli legálne uvedené na trh a opuncované v súlade s právnymi predpismi tohto štátu, pokiaľ sú údaje poskytnuté na základe pôvodnej puncovej značky rovnocenné s údajmi požadovanými členským štátom dovozu a pre spotrebiteľa posledného uvedeného štátu zrozumiteľné <sup>(268)</sup>.

Podstatou tohto výroku je zásada, že spotrebiteľia, ktorým sa zreteľne poskytnú primerané informácie, si sami dokážu vybrať. Súdny dvor zaujal stanovisko, podľa ktorého je širší výber s rozdielmi v kvalite prínosnejší pre spotrebiteľov než úzky výber s vyššou kvalitou založenou na vnútroštátnych normách <sup>(269)</sup>. V prípade závažného rizika zavádzania spotrebiteľa je možné produkt zakázať.

Smerodajnou líniou v judikatúre Súdneho dvora však je, že ak sa dovezené výrobky podobajú domácim výrobkom, vhodné označenie, ktoré sa môže vyžadovať podľa vnútroštátnych právnych predpisov, postačí na to, aby sa spotrebiteľom poskytli potrebné informácie o povahe výrobku. Nepripúšťa sa žiadne odôvodnenie ochranou spotrebiteľa, pokiaľ ide o zbytočne obmedzujúce opatrenia <sup>(270)</sup>.

### 7.2.3. Iné nevyhnutné požiadavky

Súdny dvor časom uznal ďalšie nevyhnutné požiadavky, ktorými je možné odôvodniť obmedzenia voľného pohybu tovaru. Patria medzi ne:

- **Základné práva:** Vo veci Schmidberger Súdny dvor uznal, že v niektorých prípadoch sa ochrana základných práv (v tomto prípade slobody vyjadrovania a slobody zhromažďovania) musí zosúladiť so základnými slobodami zakotvenými v zmluve, ak sa zmienené práva uvádzajú ako odôvodnenie obmedzenia slobôd zakotvených v zmluve <sup>(271)</sup>.
- **Zlepšenie pracovných podmienok:** Aj keď ochrana bezpečnosti a zdravia pri práci patrí pod kategóriu verejného zdravia uvedenú v článku 36 ZFEÚ, zlepšenie pracovných podmienok predstavuje nevyhnutnú požiadavku aj v prípade, že vôbec nejde o zdravie <sup>(272)</sup>.

<sup>(265)</sup> Vec C-242/17, L.E.G.O., [2018] ECLI:EU:C:2018:804, bod 65; vec C-573/12, Ålands Vindkraft, [2014] ECLI:EU:C:2014:2037, body 79 a 93.

<sup>(266)</sup> Vec C-28/09, Komisia/Rakúsko, [2011] ECLI:EU:C:2011:854, body 121 – 122; vec C-67/97, Bluhme, [1998] ECLI:EU:C:1998:584.

<sup>(267)</sup> Vec C-481/12, Juvelta, [2014] ECLI:EU:C:2014:11, bod 23.

<sup>(268)</sup> Vec C-481/12, Juvelta, [2014] ECLI:EU:C:2014:11, body 21 – 22; vec 220/81, Robertson a iní, [1982] ECLI:EU:C:1982:239, body 11 – 12.

<sup>(269)</sup> Vec C-456/10, ANETT, [2012] ECLI:EU:C:2012:241, bod 54.

<sup>(270)</sup> Vec C-448/98, Guimont, [2000] ECLI:EU:C:2000:663 týkajúca sa francúzskych právnych predpisov, ktoré vyhradzuje označenie Ementál pre určitú kategóriu syrov s kôrkou; vec 261/81, Rau/De Schmedt, [1982] ECLI:EU:C:1982:382 týkajúca sa belgickej požiadavky, aby sa margarín predával v obaloch v tvare kocky.

<sup>(271)</sup> Vec C-112/00, Schmidberger, [2003] ECLI:EU:C:2003:333, bod 77.

<sup>(272)</sup> Vo veci 155/80, Oebel, [1981] ECLI:EU:C:1981:177, Súdny dvor skonštatoval, že zákaz nočného pečenia je legitímnym hospodárskym a sociálno-politickým rozhodnutím v preukázateľne citlivom sektore.

- **Kultúrne ciele** <sup>(273)</sup>: Vo veci týkajúcej sa francúzskych právnych predpisov zameraných na podporu tvorby kinematografických diel Súdny dvor uznal, že ochrana kultúry môže za určitých podmienok predstavovať nevyhnutnú požiadavku, ktorou je možné odôvodniť obmedzenia dovozu alebo vývozu. Okrem toho ochrana kníh ako kultúrneho statku bola uznaná ako naliehavá požiadavka verejného záujmu <sup>(274)</sup>.
- **Zachovanie rozmanitosti tlače** <sup>(275)</sup>: V nadväznosti na prejudiciálne konanie týkajúce sa rakúskeho zákazu publikácií ponúkajúcich čitateľom príležitosť zúčastniť sa hier o ceny, Súdny dvor skonštatoval, že zachovanie rozmanitosti tlače môže predstavovať naliehavú požiadavku verejného záujmu. Uviedol, že takáto rozmanitosť pomáha zaručiť slobodu prejavu, ktorá je chránená článkom 10 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd.
- **Finančná rovnováha systému sociálneho zabezpečenia**: Prekážka voľného pohybu tovaru sa nemôže odôvodňovať výhradne ekonomickými cieľmi. Vo veci C-120/95, Decker, však Súdny dvor uznal, že riziko vážneho narušenia finančnej rovnováhy systému sociálneho zabezpečenia môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorým možno odôvodniť prekážku voľného pohybu tovaru <sup>(276)</sup>.
- **Bezpečnosť cestnej premávky**: V niekoľkých veciach Súdny dvor tiež uznal, že bezpečnosť cestnej premávky je naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, ktorý by mohol odôvodňovať prekážku voľného pohybu tovaru <sup>(277)</sup>.
- **Boj proti trestnej činnosti**: Vo veci týkajúcej sa portugalského zákazu umiestňovania farebných fólií na vozidlá <sup>(278)</sup> Súdny dvor rozhodol, že boj proti trestnej činnosti môže predstavovať naliehavý dôvod verejného záujmu, ktorým možno odôvodniť prekážku voľného pohybu tovaru.
- **Ochrana dobrých životných podmienok zvierat**: Vo veci C-219/07 Súdny dvor poznamenal, že dobré životné podmienky zvierat sú legitímnym cieľom verejného záujmu. Konštatoval tiež, že význam tohto cieľa sa odráža v tom, že členské štáty prijali Protokol o ochrane a dobrých životných podmienkach zvierat, ktorý je prílohou k Zmluve o založení Európskych spoločenstiev <sup>(279)</sup>.
- **Podpora a stimulácia používania jedného z úradných jazykov členského štátu**: Súdny dvor dospel aj k záveru, že podpora a stimulácia používania jedného z úradných jazykov členského štátu predstavuje legitímny cieľ, ktorý v zásade môže odôvodňovať obmedzenie povinností uložených právom Únie <sup>(280)</sup>.

Ako sa uvádza vyššie, zoznam nevyhnutných požiadaviek nie je vyčerpávajúci a v judikatúre Súdneho dvora sa neustále vyvíja.

### 7.3. Test proporcionality

Štátne opatrenie, ktoré má byť oprávnené na základe článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ alebo na základe nevyhnutných požiadaviek stanovených v judikatúre Súdneho dvora, musí byť v súlade so zásadou proporcionality <sup>(281)</sup>. Zásada proporcionality si nevyhnutne vyžaduje, aby sa prostriedky zvolené členskými štátmi obmedzili na to, čo je skutočne primerané a nutné na zabezpečenie sledovaného legitímneho cieľa <sup>(282)</sup>. Jednoducho povedané, primeranosť si vyžaduje, aby príslušné opatrenie bolo vhodné na dosiahnutie požadovaného cieľa, zatiaľ čo nutnosť si vyžaduje, aby zvolené prostriedky neobmedzovali voľný pohyb tovaru viac, než je to nutné. V tejto súvislosti sa musí posúdiť, či neexistujú

<sup>(273)</sup> Spojené veci 60/84 a 61/84, Cinéthèque SA/Fédération nationale des cinémas français, [1985] ECLI:EU:C:1985:329.

<sup>(274)</sup> Vec C-531/07, Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft, [2009] ECLI:EU:C:2009:276, bod 34.

<sup>(275)</sup> Vec C-368/95, Familiapress, [1997] ECLI:EU:C:1997:325.

<sup>(276)</sup> Vec C-120/95, Decker, [1998] ECLI:EU:C:1998:167, body 39 – 40 a stanovisko generálneho advokáta Szpunara vo veci C-148/15, Deutsche Parkinson Vereinigung, [2016] ECLI:EU:C:2016:394, bod 42.

<sup>(277)</sup> Pozri napríklad vec C-54/05, Komisia/Fínsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:168, bod 40 a citovanú judikatúru a vec C-61/12, Komisia/Litva, [2014] ECLI:EU:C:2014:172, bod 59.

<sup>(278)</sup> Vec C-265/06, Komisia/Portugalsko, 2008] ECLI:EU:C:2008:210, bod 38.

<sup>(279)</sup> Vec C-219/07, Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers a Andibel, [2008] ECLI:EU:C:2008:353, bod 27.

<sup>(280)</sup> Vec C-15/15, New Valmar, [2016] ECLI:EU:C:2016:464, bod 50. V tejto súvislosti pozri vec 379/87, Groener/Minister for Education and City of Dublin Vocational Education Committee, [1989] ECLI:EU:C:1989:599, bod 19; vec C-391/09, Runevič-Vardyn a Wardyn, [2011] ECLI:EU:C:2011:291, bod 85 a vec C-202/11, Las, [2013] ECLI:EU:C:2013:239, body 25 – 27.

<sup>(281)</sup> Vec C-390/99, Canal Satélite Digital, [2002] ECLI:EU:C:2002:34, bod. 33; vec C-254/05, Komisia/Belgicko, [2007] ECLI:EU:C:2007:319, bod 33 a citovaná judikatúra; vec C-286/07, Komisia/Luxembursko, [2008] ECLI:EU:C:2008:251, bod 36.

<sup>(282)</sup> Pozri napríklad vec C-320/03, Komisia/Rakúsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:684, bod 85 a vec C-319/05, Komisia/Nemecko (Garlic), [2007] ECLI:EU:C:2007:678, bod 87 a citovaná judikatúra.

nejaké prostriedky, ktoré majú menej obmedzujúci vplyv na obchod v rámci EÚ, zároveň však dosahujú rovnaký výsledok. Významnou súčasťou analýzy odôvodnenia, ktorú poskytuje členský štát, je teda existencia alternatívnych opatrení. V niektorých prípadoch Súdny dvor dospel k záveru, že opatrenia štátu neboli proporcionálne, keďže boli k dispozícii iné možnosti <sup>(283)</sup>.

Napríklad vo veciach C-28/09 a C-320/03 Súdny dvor skonštatoval, že pred prijatím takého radikálneho opatrenia, akým je úplný zákaz premávky na diaľničnom úseku predstavujúcom rozhodujúcu komunikáciu medzi určitými členskými štátmi, je úlohou orgánov pozorne preskúmať možnosť využitia takých opatrení, ktoré by menej obmedzovali voľný pohyb, a vylúčiť ich len vtedy, ak by sa zjavne preukázala ich neprimeraná povaha vo vzťahu k sledovanému cieľu <sup>(284)</sup>. Vo veci C-549/15 týkajúcej sa systému overenia trvalej udržateľnosti bioplynu, Súdny dvor dospel k názoru, že sa nepreukázala nutnosť výnimky zo zásady voľného pohybu tovaru na účely dosiahnutia príslušných cieľov. Dôvod spočíval v tom, že orgány osobitne nepreukázali existenciu dôvodu súvisiaceho s verejným záujmom a proporcionalitu daného opatrenia v súvislosti s dosahovaným cieľom. Predmetné opatrenie sa teda považovalo za neodôvodnené <sup>(285)</sup>.

Vo veci Scotch Whisky Association Súdny dvor dospel k záveru, že zvýšenie ceny spotreby alkoholu v záujme dosiahnutia cieľa ochrany zdravia a života ľudí stanovením minimálnej jednotkovej ceny pre maloobchodný predaj alkoholických nápojov nepredstavuje proporcionálne opatrenie. Dôvod spočíval v tom, že boli k dispozícii menej obmedzujúce opatrenia, napríklad zvýšenie spotrebných daní. Súdny dvor však pokračoval konštatovaním, že preverenie toho, či naozaj ide o takýto prípad, prináleží vnútroštátnemu súdu, a to na základe podrobnej analýzy všetkých relevantných okolností, ktorými disponuje v prerokúvanej veci. V tejto súvislosti je potrebné priložiť k dôvodom uvedeným členským štátom pri zdôvodňovaní primerané dôkazy alebo analýzu primeranosti a proporcionality prijatého obmedzujúceho opatrenia a konkrétne dôkazy, ktoré podporujú tvrdenia členského štátu <sup>(286)</sup>. Posudzovanie proporcionality sa neobmedzuje len na dôkazy alebo informácie, ktoré boli k dispozícii pri prijímaní opatrenia, ale vzťahuje sa aj na tie, ktoré sú k dispozícii k dátumu rozhodnutia vnútroštátneho súdu <sup>(287)</sup>.

Členský štát je tiež povinný dosahovať stanovené ciele konzistentným a systematickým spôsobom <sup>(288)</sup>. Ak môže preukázať, že prijatie alternatívneho opatrenia by poškodilo iné legitímne záujmy, tento dôkaz sa zohľadní pri posudzovaní proporcionality <sup>(289)</sup>. Posudzovanie proporcionality teda zahŕňa zváženie konkurenčných záujmov v celkových súvislostiach danej veci.

Treba uviesť, že ak chýbajú harmonizované pravidlá na európskej úrovni, členské štáty môžu slobodne rozhodnúť o úrovni ochrany, ktorú chcú poskytnúť príslušnému legitímnemu cieľu. V určitých oblastiach Súdny dvor povoľuje členským štátom istý „priestor na vlastné uváženie“, pokiaľ ide o prijaté opatrenia a úroveň sledovanej ochrany, ktoré sa môžu v jednotlivých členských krajinách odlišovať podľa príslušných vnútroštátnych okolností. Priestor vlastného uváženia je prirodzene širší v oblastiach, ktoré sa považujú za citlivejšie <sup>(290)</sup>.

<sup>(283)</sup> Pozri vec 104/75, De Peijper, [1976] ECLI:EU:C:1976:67; Vec C-54/05 Komisia/Fínsko, [2007] ECLI:EU:C:2007:168, bod 46 a vec C-297/05 Komisia/Holandsko, ECLI:EU:C:2007:53, bod 79, kde Súdny dvor podrobne uvádza dostupné alternatívy k sporným opatreniam.

<sup>(284)</sup> Vec C-28/09, Komisia/Rakúsko, [2011] ECLI:EU:C:2011:854, body 116 – 117, 140 a 150 – 151 a vec C-320/03, Komisia/Rakúsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:684, body 87 a 91.

<sup>(285)</sup> Vec C-549/15, E.ON Biofor Sverige, [2017] ECLI:EU:C:2017:490, body 85 a 88 – 99.

<sup>(286)</sup> Vec C-333/14, Scotch Whisky Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, body 50 a 54.

<sup>(287)</sup> Vec C-333/14, Scottish Whiskey Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 65.

<sup>(288)</sup> Pozri napríklad vec C-169/07, Hartlauer, [2009] ECLI:EU:C:2009:141, bod 55 a vec C-333/14, Scotch Whisky Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 37.

<sup>(289)</sup> Pozri stanovisko generálneho advokáta AG aduro vo veci C-434/04, Ahokainen a Leppik, [2006] ECLI:EU:C:2006:609, bod 25.

<sup>(290)</sup> Týka sa to predovšetkým cieľa ochrany zdravia a života ľudí, ktoré sú hlavnými hodnotami a záujmami chránenými článkom 36 ZFEÚ. Tento „priestor voľného uváženia“ sa uznáva aj v prípade opatrení motivovaných potrebou zabezpečiť verejný poriadok, verejnú morálku a verejnú bezpečnosť. Napríklad v súvislosti s odôvodnením týkajúcim sa ochrany verejného zdravia pozri vec C-322/01, DocMorris, [2003] ECLI:EU:C:2003:664, bod 103 a citovanú judikatúru. V súvislosti s odôvodnením týkajúcim sa ochrany verejnej morálky pozri veci 34/79, Henn a Darby, [1979] ECLI:EU:C:1979:295 a C-244/06, Dynamic Medien, [2008] ECLI:EU:C:2008:85. V súvislosti s opatreniami týkajúcimi sa alkoholom a odôvodnením na základe verejného zdravia a verejného poriadku pozri napríklad vec C-434/04, Ahokainen a Leppik, [2006] ECLI:EU:C:2006:609. V súvislosti s opatreniami proti hazardným hrám a odôvodnením na základe verejnej morálky, poriadku a bezpečnosti pozri vec C-65/05, Komisia/Grécko, [2006] ECLI:EU:C:2006:673; v súvislosti s opatreniami týkajúcimi sa ochrany zvierat pozri vec C-219/07, Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers a Andibel, [2008] ECLI:EU:C:2008:353.

Napriek tejto relatívnej slobode pri stanovení úrovne sledovanej ochrany nemôže samotná skutočnosť, že sa členský štát rozhodol pre systém ochrany, ktorý sa líši od systému prijatého iným členským štátom, ovplyvniť posúdenie potreby a proporcionality ustanovení vydaných na tento účel<sup>(291)</sup>. Tieto ustanovenia sa musia posudzovať výhradne podľa cieľov sledovaných vnútroštátnymi orgánmi príslušného členského štátu a úrovne ochrany, ktorú majú poskytnúť<sup>(292)</sup>.

Vzhľadom na zvyšujúci sa počet možných odôvodnení sa posudzovanie proporcionality stalo základným a často vymedzujúcim faktorom odôvodnenia Súdneho dvora<sup>(293)</sup>.

#### 7.4. Dôkazné bremeno

Členský štát, ktorý tvrdí, že má dôvod oprávňujúci na obmedzenie voľného pohybu, je zodpovedný za konkrétne preukázanie existencie dôvodu týkajúceho sa verejného záujmu, potreby predmetného obmedzenia a primeranosti obmedzenia v súvislosti so sledovaným cieľom<sup>(294)</sup>. Ako sa vysvetľuje vyššie, k dôvodom, ktoré členský štát uvedie, musia byť priložené príslušné dôkazy alebo analýza primeranosti a proporcionality prijatého obmedzujúceho opatrenia, ako aj presné dôkazy, ktoré umožňujú podporu argumentácie členského štátu<sup>(295)</sup>. Jednoduché vyhlásenie, že opatrenie je odôvodnené na základe niektorého z uznaných dôvodov, alebo chýbajúca analýza možných alternatív sa v tejto súvislosti budú považovať za nepostačujúce<sup>(296)</sup>. Súdny dvor však upozornil, že dôkazné bremeno nemôže viesť až k tomu, aby sa od daného členského štátu žiadalo, aby pozitívne preukázal, že žiadne iné mysliteľné opatrenie neumožňuje dosiahnuť uvedený cieľ za tých istých podmienok<sup>(297)</sup>.

## 8. VZŤAH K INÝM SLOBODÁM A ČLÁNKOM ZMLUVY TÝKAJÚCIM SA VOĽNÉHO POHYBU TOVARU

### 8.1. Základné slobody

#### 8.1.1. Článok 45 Zmluvy o fungovaní EÚ – Voľný pohyb pracovníkov

Článkom 45 ZFEÚ (bývalý článok 39 Zmluvy o ES) sa stanovuje voľný pohyb pracovníkov v rámci EÚ. Táto sloboda znamená zrušenie akejkoľvek diskriminácie na základe štátnej príslušnosti medzi migrujúcimi pracovníkmi EÚ a vnútroštátnymi pracovníkmi, pokiaľ ide o prístup k práci a pracovné podmienky, ako aj daňové a sociálne výhody. Článkom 45 ZFEÚ sa zakazuje nielen diskriminácia na základe štátnej príslušnosti, ale zakazujú sa aj vnútroštátne pravidlá, ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť pracovníka, ale bránia ich voľnému pohybu.

Problémy týkajúce sa pohybu osobných vecí pracovníkov by sa teoreticky mohli posudzovať podľa článku 34 ZFEÚ alebo článku 45 ZFEÚ. Súdny dvor sa touto otázkou zaoberal vo veci Weigel<sup>(298)</sup>, ktorá sa týkala presunu motorových vozidiel manželského páru z ich krajiny (Nemecko) do členského štátu, v ktorom manžel nastúpil do zamestnania (Rakúsko). Pri registrácii ich motorových vozidiel v Rakúsku bola manželskému páru vymieraná nadmerná daň. Manželský pár tvrdil, že daň ich odradí od toho, aby uplatňovali svoje práva podľa článku 45 ZFEÚ.

Súdny dvor v zásade súhlasil s týmto tvrdením, keď rozhodol, že „[daň] by mohla mať negatívny vplyv na rozhodnutie migrujúceho pracovníka využiť svoje právo na voľný pohyb“<sup>(299)</sup>. Z iných dôvodov však Súdny dvor zamietol tvrdenie manželského páru, že daňou sa porušuje článok 45 ZFEÚ. Je potrebné si všimnúť, že Súdny dvor neodpovedal vyslovene na otázku, či by sa obmedzenia takéhoto druhu mali riešiť výlučne podľa článku 34 ZFEÚ. Okrem toho ešte stále nie je isté, za akých okolností by bolo výhodnejšie uplatňovať článok 45 ZFEÚ namiesto článku 34 ZFEÚ pri zohľadnení, že prvé opatrenie sa uplatňuje iba na štátnych príslušníkov členského štátu, zatiaľ čo článok 34 ZFEÚ sa uplatňuje na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré boli uvedené na trh EÚ.

<sup>(291)</sup> Pozri napríklad vec C-219/07, Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers a Andibel, [2008] ECLI:EU:C:2008:353, bod 31.

<sup>(292)</sup> Vec C-124/97, Läära a iní, [1999] ECLI:EU:C:1999:435, bod 36.

<sup>(293)</sup> Pozri napríklad vec C-204/12, Essent Belgium, [2014] ECLI:EU:C:2014:2192, body 96 – 116.

<sup>(294)</sup> Vec C-14/02, ATRAL, [2003] ECLI:EU:C:2003:265, bod 69.

<sup>(295)</sup> tamže, bod 69, vec C-254/05 Komisia/Belgicko, [2007] ECLI:EU:C:2007:319, bod 36.

<sup>(296)</sup> Vec C-265/06, Komisia/Portugalsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:210, bod 40 až 47.

<sup>(297)</sup> Vec C-110/05, Komisia/Taliansko, [2009] ECLI:EU:C:2009:66, bod 66; vec C-333/14, Scotch Whisky Association, [2015] ECLI:EU:C:2015:845, bod 55.

<sup>(298)</sup> Vec C-387/01, Weigel, [2004] ECLI:EU:C:2004:256.

<sup>(299)</sup> Tamže, bod 54.

Je potrebné uviesť, že podľa judikatúry Súdneho dvora sú vnútroštátne pravidlá vyžadujúce registráciu a/alebo zdanenie podnikového vozidla v členskom štáte, v ktorom má pracovník používajúci vozidlo bydlisko, aj keď zamestnávateľ, ktorý poskytol vozidlo pracovníkovi, má sídlo v inom členskom štáte a aj keď sa vozidlo v zásade používa v členskom štáte, v ktorom má zamestnávateľ sídlo, porušením článku 45 ZFEÚ<sup>(300)</sup>. Dôvod spočíva v tom, že takéto ustanovenia môžu brániť využívaniu určitých výhod zo strany pracovníka, ako je napríklad poskytnutie vozidla, a v konečnom dôsledku ho môžu úplne odradiť od práce v inom členskom štáte.

To sa nedávno potvrdilo vo veci C-420/15, ktorá sa týkala trestného stíhania vedeného belgickými orgánmi proti talianskemu občanovi za riadenie jeho motorového vozidla zaregistrovaného v Taliansku, na základe skutočnosti, že hlavným miestom pobytu dotknutého občana bolo Belgicko. Vozidlo bolo v podstate určené na používanie v Taliansku a v Belgicku sa používalo len príležitostne na účely prejazdu. Súdny dvor potvrdil výklad článku 45 ZFEÚ, podľa ktorého sa vylučujú také právne predpisy členského štátu, ktorými sa stanovuje povinnosť, aby pracovník, ktorý tam má bydlisko, musel zaregistrovať v tomto členskom štáte služobné vozidlo zaregistrované v inom členskom štáte a určené hlavne na používanie v tomto druhom štáte<sup>(301)</sup>.

#### 8.1.2. Článok 49 a 56 Zmluvy o fungovaní EÚ – Sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby

Ďalšími základnými slobodami začlenenými do Zmluvy, ktoré úzko súvisia s voľným pohybom tovaru, sú sloboda usadiť sa stanovená článkom 49 ZFEÚ (bývalý článok 43 Zmluvy o ES) a sloboda poskytovať (cezhraničné) služby stanovená článkom 56 ZFEÚ (bývalý článok 49 Zmluvy o ES). Sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby sa týkajú samostatnej zárobkovej činnosti<sup>(302)</sup>. V prípade usadenia sa je vykonávanie predmetnej činnosti alebo založenie spoločnosti stabilné a kontinuálne a zo svojej povahy trvá neobmedzene<sup>(303)</sup> a má skutočný alebo potenciálny cezhraničný rozmer<sup>(304)</sup>. Na rozdiel od toho sa v prípade cezhraničných služieb činnosť vykonáva dočasne alebo príležitostne<sup>(305)</sup> a vždy s jasným cezhraničným rozmerom<sup>(306)</sup>.

Vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti je spoločné pre slobodu usadiť sa aj pre slobodu poskytovať služby. Keďže táto hospodárska činnosť spočívajúca z poskytovania služby (s hospodárskym hľadiskom<sup>(307)</sup>) môže zahŕňať tovar, vnútroštátne opatrenie, ktoré má vplyv na takúto službu, ovplyvní zvyčajne aj pohyb daného tovaru. Zjavne ide o prípad distribúcie tovaru, ktorý je širšie vymedzený ako preprava<sup>(308)</sup> tovaru, veľkopredaj a malopredaj<sup>(309)</sup>, ale aj prípady, keď sa tovar používa na vykonávanie príslušnej činnosti, buď ako zariadenie, alebo ako materiál, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť poskytovanej služby. Na druhej strane je zrejmé, že voľný pohyb tovaru podľa článku 34 ZFEÚ zahŕňa nielen obmedzenia vlastností tovaru, ale aj obmedzenia jeho uvádzania na trh a používania. Opakuje sa preto otázka, či sa vnútroštátne opatrenie ovplyvňujúce takéto hospodárske činnosti má posudzovať v rámci slobody usadiť sa/poskytovať služby alebo v rámci voľného pohybu tovaru či oboch. Túto otázku treba posudzovať v závislosti od prípadu. Napríklad obmedzenia reklamy (napr. reklamy na alkohol<sup>(310)</sup>) môžu na jednej strane ovplyvniť sektor propagácie ako poskytovateľov služieb, na druhej strane sa účinok obmedzení môže dotknúť určitého tovaru a možností prieniku na trh, a tak vytvoriť prekážky obchodu s výrobkami.

Súdny dvor usúdil, že v zmluvách sa nestanovuje prednosť medzi slobodou poskytovať služby a inými základnými slobodami<sup>(311)</sup>, a to dokonca ani v súvislosti so slobodou poskytovať služby podľa článku 57 ZFEÚ, ktorý sa týka slobody poskytovať služby, ako keby mala podriadený obsah vzhľadom na obsah ostatných slobôd<sup>(312)</sup>. Keď vnútroštátne

<sup>(300)</sup> Vec C-232/01, Van Lent, [2003] ECLI:EU:C:2003:535 a vec C-464/02, Komisia/Dánsko, [2005] ECLI:EU:C:2005:546.

<sup>(301)</sup> Vec C-420/15, U, [2017] ECLI:EU:C:2017:408, body 21 – 22.

<sup>(302)</sup> Na rozdiel od činnosti zamestnanca pracujúceho na základe pracovnej zmluvy upravenej voľným pohybom pracovníkov – pozri vyššie uvedenú časť 7.1 – pozri vec C-337/97, Meeusen, [1999] ECLI:EU:C:1999:284, bod 17 a vec C-413/13, FNV, [2014] ECLI:EU:C:2014:241, bod 37.

<sup>(303)</sup> Vec C-221/89, Factortame, [1991] ECLI:EU:C:1991:320, bod 20.

<sup>(304)</sup> Vec C-384/08, Attanasio Group, [2010] ECLI:EU:C:2010:133, bod 39.

<sup>(305)</sup> Pozri článok 57 druhý pododsek Zmluvy o fungovaní EÚ a aj vec C-55/94, Gebhard, [1995] ECLI:EU:C:1995:411, bod 39.

<sup>(306)</sup> Pozri článok 56 prvý pododsek Zmluvy o fungovaní EÚ a aj vec C-97/98, Jägerskiöld, [1999] ECLI:EU:C:1999:515, body 43 a 44.

<sup>(307)</sup> V zmysle normálne za odmenu, ktorá pokrýva podstatnú časť nákladov na činnosť – pozri vec 263/86, Humbel, [1988] ECLI:EU:C:1988:451, bod 17.

<sup>(308)</sup> Článok 56 Zmluvy o fungovaní EÚ sa nevzťahuje na služby v oblasti dopravy ako článok 58 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ.

<sup>(309)</sup> V spojených veciach C-360/15 a C-31/16, Visser, [2018] ECLI:EU:C:2018:44, Súdny dvor jasne skonštatoval, že maloobchodné činnosti sú službou.

<sup>(310)</sup> Vec C-405/98, Gourmet International Products, [2001] ECLI:EU:C:2001:135.

<sup>(311)</sup> Vec C-452/04, Fidium Finanz, [2006] ECLI:EU:C:2006:631, bod 32.

<sup>(312)</sup> Tamže.

opatrenie môže ovplyvniť viac ako jednu základnú slobodu, Súdny dvor (pravdepodobne z dôvodov úspornosti konania) obvykle preskúma takéto opatrenie len z hľadiska jednej základnej slobody. Na tento účel sa zvyčajne rozhodne, ktorá zo základných slobôd prevažuje <sup>(313)</sup>. V niekoľkých prípadoch preskúmal opatrenie z hľadiska oboch základných slobôd.

To je zrejme napríklad vo veci C-591/17, Rakúsko/Nemecko, ktorá sa týka poplatku za používanie infraštruktúry a oslobodenia od dane z motorových vozidiel pre vozidlá zaregistrované v Nemecku. Súdny dvor dospel k záveru, že Nemecko si zavedením poplatku za používanie infraštruktúry pre osobné motorové vozidlá a súčasne poskytnutím daňovej úľavy pre majiteľov vozidiel registrovaných v Nemecku na daň z motorových vozidiel vo výške zodpovedajúcej minimálnej výške uhradeného poplatku, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 18, 34, 56 a 92 ZFEÚ <sup>(314)</sup>.

*Opatrenia, ktoré majú vplyv na distribúciu tovaru:* Pokiaľ ide o ďalšie opatrenia, ktoré majú vplyv na dopravu, veľkoobchod a maloobchod s tovarom, tieto opatrenia môžu súčasne obmedzovať voľný pohyb tovaru a slobodu poskytovať distribučné služby. Niektoré opatrenia ovplyvňujúce distribúciu stále jasne patria do oblasti voľného pohybu tovaru, ako sú napríklad opatrenia zamerané na dovoz/vývoz *per se* (pozri vyššie uvedený oddiel 4.1).

Pri ďalších opatreniach ovplyvňujúcich distribučné obchodné služby sa môže *prima facie* predpokladať, že sa zameriavajú na samotnú službu spočívajúcu v distribúcii, a nie na distribuovaný tovar. Po individuálnom posúdení predmetu opatrenia, a najmä jeho vplyvu, však možno usúdiť, že opatrenie sa týka skôr tovaru, pokiaľ ide o:

- systémy povolení pre obchodníkov (ktoré nie sú špecificky zamerané na dovozcov/vývozcov) – pozri oddiel 4.5 uvedený vyššie;
- povinnosť obchodníkov vymenovať zástupcov alebo poskytnúť skladovacie priestory – pozri oddiel 4.2 uvedený vyššie;
- cenové kontroly a povinnosti preplatenia – pozri oddiely 4.4 a 4.1.1 uvedené vyššie;
- obmedzenia reklamy – pozri oddiel 4.6 uvedený vyššie.

Existujú aj prípady, pri ktorých sa primárna relevantnosť opatrenia z hľadiska predmetu a vplyvu nedá jednoducho priradiť k tovaru alebo k príslušnej službe. Vnútroštátne ustanovenia, ktorým sa zakazuje dražba tovaru, sa môžu napríklad za určitých podmienok považovať na jednej strane za opatrenia, ktoré bránia výkonu služby vydražiteľa (buď usadeného, alebo poskytujúceho cezhraničné služby), na druhej strane za opatrenia, ktoré vytvárajú prekážky predaju tovaru <sup>(315)</sup>.

Užitočným kritériom sa zdá byť určenie významného vplyvu na sprístupnenie výrobku na trhu. Pokiaľ ide o distribučné služby, judikatúra Súdneho dvora sa v tejto súvislosti časom vyjasnila, vzhľadom na to, že mnohé (ak nie všetky) opatrenia, ktoré ovplyvňujú distribúciu tovaru alebo sa na ňu zameriavajú, majú potenciál byť kvalifikované ako „spôsoby predaja“ ako vo veci Keck (pozri oddiel 3.4.2.2 uvedený vyššie).

*Opatrenia, ktoré majú vplyv na používanie tovaru:* Napokon opatrenia, ktoré sú zamerané na tovar a/alebo ho ovplyvňujú osobitne v súvislosti s jeho používaním, často úzko súvisia s vykonávaním činnosti v rámci poskytovania služby. Sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby teda všeobecne zohrávajú hlavnú úlohu pri posúdení prípustnosti opatrenia.

Prvé hľadisko na zváženie je, či je činnosť, z ktorej vyplýva používanie tovaru, samostatnou hospodárskou činnosťou, teda či pozostáva z poskytovania služieb a uvádzania tovaru na trh s hospodárskym hľadiskom. Pokiaľ to tak nie je, opatrenie možno považovať za opatrenie, ktoré sa týka voľného pohybu dotknutého tovaru alebo naň má osobitný vplyv. Takéto opatrenie sa však nebude týkať slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby.

<sup>(313)</sup> Vec C-20/03, Burmanjer, [2005] ECLI:EU:C:2005:307, bod 34.

<sup>(314)</sup> Vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, bod 164. Vzhľadom na rozsudok vo veci Visser (vec C-31/16) rozsah pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (smernica o službách) (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36) nie je ovplyvnený jemným rozlíšením medzi slobodami podľa ZFEÚ. Keď Súdny dvor dospel k záveru, že maloobchod by sa mal považovať za službu podľa článku 4 ods. 1 smernice o službách a že kapitola uvedenej smernice o usadení poskytovateľov (kapitola III) sa vzťahuje na vnútroštátne situácie, neuznal, že by primárne právo obmedzovalo nezávislý výklad smernice o službách (pozri body 92 – 94 a 107 rozsudku).

<sup>(315)</sup> Vec C-239/90, SCP Boscher, [1991] ECLI:EU:C:1991:180.



Ak však činnosť v rámci poskytovania služby, z ktorej vplyva používanie tovaru (v širokom zmysle vrátane recyklácie, opätovného použitia alebo zneškodnenia tovaru), predstavuje samostatnú hospodársku činnosť, opatrenie ovplyvňujúce používanie tovaru bude relevantné z hľadiska slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby.

V niektorých prípadoch nemá vplyv na voľný pohyb dotknutého tovaru druhotný význam. Opäť sa zdá, že užitočným kritériom je určenie významného (aj keď nepriameho) vplyvu na sprístupnenie výrobku na trhu <sup>(316)</sup>.

### 8.1.3. Článok 63 Zmluvy o fungovaní EÚ a nasl. – Voľný pohyb kapitálu a platieb

Článkami 63 a nasl. ZFEÚ (bývalé články 56 Zmluvy o ES a nasl.) sa upravuje voľný pohyb kapitálu a platieb. Konkrétne článkom 63 ZFEÚ sa zakazujú obmedzenia pohybu kapitálu a platieb medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a tretími krajinami.

Sloboda pohybu určitých druhov kapitálu je prakticky predpokladanou podmienkou účinného vykonávania ostatných slobôd zaručených Zmluvou o fungovaní EÚ <sup>(317)</sup>.

Napriek tomu, že styčné body s voľným pohybom tovaru sú obmedzené, Súdny dvor už dávno vysvetlil, že spôsoby platby sa nemajú považovať za tovar <sup>(318)</sup>. Okrem toho potvrdil, že podstatný prevod majetku sa musí považovať za pohyb kapitálu v zmysle článku 63 ods. 1 ZFEÚ, alebo – ak takýto prevod predstavuje platbu spojenú s obchodom s tovarom alebo službami – platbu v zmysle článku 63 ods. 2 ZFEÚ <sup>(319)</sup>.

Zatiaľ čo cezhraničné pohyby kapitálu obvykle môžu zahŕňať investície finančných prostriedkov <sup>(320)</sup>, nemožno vylúčiť, že za určitých okolností sa môžu týkať aj prevodov vo forme vecných darov. Súdny dvor skonštatoval, že pokiaľ sa daňovník členského štátu domáha daňovej odpočítateľnosti sumy, ktorá zodpovedá hodnote darov poskytnutých tretím osobám s bydliskom alebo sídlom v inom členskom štáte, nie je relevantné, či sú predmetné dary peňažné alebo vecné. Na takéto dary sa vzťahuje aj článok 63 ZFEÚ, aj keď boli poskytnuté vo forme vecných darov predmetov bežnej spotreby <sup>(321)</sup>.

Súdny dvor sa okrem toho zaoberal otázkami registrácie automobilov aj z hľadiska článku 63 Zmluvy o fungovaní EÚ <sup>(322)</sup>. Ak takýto postup obmedzuje pohyb určitých vozidiel medzi členskými štátmi, obvykle sa považuje za prekážku voľného pohybu tovaru, Súdny dvor ho však posúdil z hľadiska voľného pohybu kapitálu, kde motorové vozidlo bolo bezodplatne zapožičané v rámci cezhraničnej transakcie medzi občanmi rôznych členských štátov <sup>(323)</sup>.

## 8.2. Ďalšie relevantné články Zmluvy

### 8.2.1. Článok 18 Zmluvy o fungovaní EÚ – Nediskriminácia na základe štátnej príslušnosti

V článku 18 ZFEÚ (bývalý článok 12 Zmluvy o ES) sa zakazuje diskriminácia na základe štátnej príslušnosti. Podľa ustálenej judikatúry sa má toto ustanovenie samostatne uplatňovať len v tých situáciách upravených právom EÚ, pre ktoré nie sú stanovené žiadne osobitné pravidlá týkajúce sa nediskriminácie <sup>(324)</sup>.

Zásada nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti vyplývajúca z článku 18 ZFEÚ nachádza svoje konkrétne vyjadrenie v ustanoveniach zmluvy o voľnom pohybe osôb, ktoré zahŕňajú aj voľný pohyb pracovníkov podľa článku 45 ZFEÚ a slobodu poskytovať služby podľa článku 56 ZFEÚ. Vo veci Rakúsko/Nemecko však Súdny dvor z hľadiska článku 18,

<sup>(316)</sup> (Priamy) vplyv opatrenia na používanie môže byť taký, že vedie k vážnemu obmedzeniu, či dokonca vymiznutiu, dopytu po tovare, ktorý nie je možné používať na daný konkrétny účel, aj keď sa zákonne predáva na trhu.

<sup>(317)</sup> Vec 203/80, Casati, [1981] ECLI:EU:C:1981:261, bod 8.

<sup>(318)</sup> Vec 7/78, Thompson, [1978] ECLI:EU:C:1978:209, bod 25.

<sup>(319)</sup> Vec C-358/93, Bordessa a.i., [1995] ECLI:EU:C:1995:54, body 13 – 14.

<sup>(320)</sup> V Zmluve sa síce nevymedzujú pojmy „pohyb kapitálu“ a „platby“, podľa ustálenej judikatúry je však pri vymedzení toho, čo predstavuje pohyb kapitálu, možné použiť smernicu Rady 88/361/EHS z 24. júna 1988, ktorou sa vykonáva článok 67 zmluvy (Ú. v. ES L 178, 8.7.1988, s. 5) spoločne s nomenklatúrou, ktorá je k nej priložená (vec C-222/97, Trummer a Mayer, [1999] ECLI:EU:C:1999:143, body 20 a 21).

<sup>(321)</sup> Vec C-318/07, Persche, [2009] ECLI:EU:C:2009:33, body 25 a 30.

<sup>(322)</sup> Pozri oddiel 4.2.

<sup>(323)</sup> Vec C-583/14, Nagy, [2015] ECLI:EU:C:2015:737, bod 23.

<sup>(324)</sup> Vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, bod 39; vec C-296/15, Medisanus, [2017] EU:C:2017:431.

ako aj článkov 34, 56 a 92 ZFEÚ posudzoval systém financovania diaľnic. Súdny dvor dospel k záveru, že nemecké vnútroštátne daňové opatrenie porušilo všetky uvedené povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, pretože nový poplatok zavedený týmto systémom by finančne zaťažoval výlučne majiteľov zahraničných vozidiel <sup>(325)</sup>.

### 8.2.2. Články 28 a 30 Zmluvy o fungovaní EÚ – Colná únia

Zatiaľ čo článok 34 ZFEÚ sa vzťahuje na iné ako colné obchodné prekážky, článkami 28 a 30 ZFEÚ (bývalý článok 25 Zmluvy o ES) sa zakazujú všetky clá a poplatky s rovnakým účinkom. Tento zákaz má všeobecnú a absolútnu povahu. Vzťahuje sa na všetky clá alebo poplatky s rovnakým účinkom medzi členskými štátmi, bez ohľadu na ich výšku, označenie, režim uplatňovania alebo účel a cieľ výnosov, ktoré prinesú <sup>(326)</sup>.

Na rozdiel od článku 34 ZFEÚ nie sú v článkoch 28 a 30 ZFEÚ povolené výnimky <sup>(327)</sup>. Z rozsahu pôsobnosti článku 30 ZFEÚ by však boli vyňaté poplatky vybrané za kontroly dodržiavania povinností stanovených právom EÚ a poplatky predstavujúce primeranú platbu za skutočne poskytnutú službu <sup>(328)</sup>.

Články 28 a 30 ZFEÚ by sa mali odlišiť od zákazu diskriminačného vnútroštátneho zdanenia stanoveného v článku 110 ZFEÚ, ktoré je možné odôvodniť. Je vždy potrebné pamätať na to, že články 30 a 110 ZFEÚ sa vzájomne vylučujú <sup>(329)</sup>.

Poplatky, ktoré majú rovnaký účinok ako clá podľa článku 30 ZFEÚ sa ukladajú jednostranne na tovar z toho dôvodu, že tovar prekračuje hranicu <sup>(330)</sup>. Článok 110 ZFEÚ by sa vzťahoval na vnútroštátne opatrenia, ktorými sa zavádza ten istý poplatok na domáci tovar a totožný vyvážaný tovar v rovnakom štádiu obchodovania, kde ide o zhodnú spoplatniteľnú udalosť, z ktorej vyplýva poplatok <sup>(331)</sup>. Výnimocne, keby bolo zaťaženie vnútroštátneho výrobku plne vyvážené výhodami z daného poplatku, takýto poplatok by patril do rozsahu pôsobnosti článkov 28 a 30 ZFEÚ <sup>(332)</sup>.

Súdny dvor napokon vysvetlil, že platiteľ by mal mať možnosť vrátenia poplatku, ktorý je v rozpore s článkom 30 ZFEÚ, a to dokonca aj v situácii, v ktorej spôsob platby poplatku bol vo vnútroštátnej právnej úprave koncipovaný tak, že tento poplatok sa preniesie na spotrebiteľa <sup>(333)</sup>.

### 8.2.3. Článok 37 Zmluvy o fungovaní EÚ – Štátne monopoly

Podľa článku 37 prvého odseku Zmluvy o fungovaní EÚ (bývalý článok 31 Zmluvy o ES) „členské štáty prispôbia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia“.

To neznamená, že sa monopoly musia zrušiť, ale znamená to, že sa musia prispôbiť tak, aby sa odstránil ich prípadný diskriminačný účinok. Vo všeobecnosti sa článok 37 Zmluvy o fungovaní EÚ uplatňuje v situácii, v ktorej štát: 1) udeľuje výlučné práva na nákup alebo predaj a umožňuje tak kontrolu dovozu alebo vývozu a 2) udeľuje práva štátnemu podniku, štátnej inštitúcii alebo delegovaním súkromnej organizácii.

<sup>(325)</sup> Vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, body 162 – 164.

<sup>(326)</sup> Vec 24/68, Komisia/Taliansko, [1969] ECLI:EU:C:1969:29, bod 7; vec C-441/98, Michailidis, [2000] ECLI:EU:C:2000:479, bod 15; vec C-313/05, Brzeziński, [2007] ECLI:EU:C:2007:33, bod 22, vec C-254/13, Orgacom, [2014] ECLI:EU:C:2014:2251, bod 23; vec C-65/16, Istanbul Logistik, [2017] ECLI:EU:C:2017:770, bod 39.

<sup>(327)</sup> Vec C-173/05, Komisia/Taliansko, [2007], ECLI:EU:C:2007:362, bod 42, vec C-65/16, Istanbul Logistik, [2017] ECLI:EU:C:2017:770, bod 40, vec C-305/17, FENS, [2018] ECLI:EU:C:2018:986, bod 53.

<sup>(328)</sup> Spojené veci C-149/91 a C-150/91, Sanders Adour and Guyomarc'h Orthez Nutrition animale, [1992] ECLI:EU:C:1992:261, bod 17, vec C-72/03, Carbonati Apuani, [2004] ECLI:EU:C:2004:506, bod 31 a vec C-39/17, Lubrizol, [2018] ECLI:EU:C:2018:438, bod 26.

<sup>(329)</sup> Vec C-39/17, Lubrizol, [2018] ECLI:EU:C:2018:438, bod 25.

<sup>(330)</sup> Vec 24/68, Komisia/Taliansko, [1969] ECLI:EU:C:1969:29, bod 14; vec C-441/98, Michailidis, [2000] ECLI:EU:C:2000:479, bod 15, vec C-313/05, Brzeziński, [2007] ECLI:EU:C:2007:33, bod 22, vec C-254/13, Orgacom, ECLI:EU:C:2014:2251, bod 23, vec C-65/16, Istanbul Logistik, ECLI:EU:C:2017:770, bod 39.

<sup>(331)</sup> Vec C-254/13, Orgacom, [2014] ECLI:EU:C:2014:2251, bod 29.

<sup>(332)</sup> Vec C-28/96, Fricarnes, [1997] ECLI:EU:C:1997:412, body 24 a 25. Vec C-76/17, Petrotel-Lukoil a Georgescu, [2018] ECLI:EU:C:2018:139, bod 24.

<sup>(333)</sup> Vec C-76/17, Petrotel-Lukoil a Georgescu, [2018] ECLI:EU:C:2018:139, bod 39.

Článok 37 Zmluvy o fungovaní EÚ má priamy účinok a uplatňuje sa len na tovar (nevzťahuje sa teda na voľný pohyb služieb alebo kapitálu<sup>(334)</sup>). Okrem toho sa ustanovenie zmluvy týka aktivít, ktoré sú vo svojej podstate prepojené s určitou obchodnou činnosťou monopolu, a je teda irelevantné pre vnútroštátne ustanovenia, ktoré toto prepojenie nemajú. Tento prístup naznačuje, že článok 37 Zmluvy o fungovaní EÚ predstavuje *lex specialis* voči všeobecnému ustanoveniu článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ. Vo veci Franzén týkajúcej sa švédskeho monopolu na maloobchodný predaj alkoholických nápojov Súdny dvor skonštatoval, že „predpisy týkajúce sa existencie a fungovania monopolu“<sup>(335)</sup> spadajú pod článok 37 ZFEÚ, zatiaľ čo „iné ustanovenia vnútroštátnej legislatívy, ktoré sú oddeliteľné od fungovania monopolu, hoci majú na tento monopol vplyv, musia byť skúmané z hľadiska [článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ]“<sup>(336)</sup>.

Vo veci Hanner týkajúcej sa švédskeho monopolu na maloobchodný predaj liekov Súdny dvor argumentoval tým, že cieľom článku 37 Zmluvy o fungovaní EÚ „je odstránenie prekážok voľného pohybu tovarov, s výnimkou obmedzujúcich účinkov na obchod, ktoré sú vlastné existencii predmetných monopolov“<sup>(337)</sup>. Následne vo veci Rosengren Súdny dvor vysvetlil, že hoci „predmetné opatrenie v konaní vo veci samej [...] ovplyvňuje voľný pohyb tovarov v rámci Európskeho spoločenstva, neupravuje samo osebe výkon práva exkluzivity na maloobchodný predaj alkoholických nápojov na švédskom území týmto monopolom. Toto opatrenie, ktoré sa tak netýka výkonu špecifickej funkcie uvedeným monopolom, teda nemôže byť považované za týkajúce sa jeho samotnej existencie.“<sup>(338)</sup>.

Odôvodnenie v tomto duchu sa opakuje aj v najnovšej judikatúre, ako napríklad vo veci ANETT, ktorá sa týka vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa ukladá zákaz dovozu tabakových výrobkov malopredajcami tabaku z iných členských štátov. Po prvé, Súdny dvor konštatoval, že článok 37 ZFEÚ sa uplatňuje, ak sa daná právna úprava týka fungovania monopolu obchodnej povahy a má obmedzujúce účinky na obchodovanie, ktoré je súčasťou tohto monopolu. Po druhé, Súdny dvor uviedol, že je potrebné skúmať pravidlá týkajúce sa existencie a fungovania monopolu vzhľadom na ustanovenia článku 37 ZFEÚ, ktoré sú špecificky uplatniteľné na výkon výlučných práv štátnym monopolom. Naopak ustanovenia vnútroštátnej legislatívy, ktoré možno oddeliť od fungovania monopolu, hoci majú na tento monopol vplyv, sa musia skúmať z hľadiska článku 34 ZFEÚ<sup>(339)</sup>.

Súdny dvor vo veci ANETT uviedol, že špecifický účel dotknutého monopolu spočíval vo vyhradení exkluzívneho práva na maloobchodný predaj tabakových výrobkov pre autorizovaných malopredajcov, a preto sa zákaz dotkol voľného pohybu tovaru bez toho, aby upravoval výkon výlučného práva týkajúceho sa daného monopolu. Takýto zákaz možno považovať za oddeliteľný od fungovania monopolu, keďže sa netýka spôsobov maloobchodného predaja tabakových výrobkov, ale dodávateľského trhu týchto výrobkov. Podobne cieľom zákazu nie je ani predajná sieť dotknutého monopolu, ani uvedenie na trh alebo reklama výrobkov distribuovaných uvedeným monopolom. Súdny dvor dospel k záveru, že vnútroštátne opatrenie nemožno považovať za pravidlo dotýkajúce sa existencie alebo fungovania monopolu, a preto článok 37 ZFEÚ nemá význam na účely overenia zlučiteľnosti takehoto opatrenia s právom Únie<sup>(340)</sup>.

Vo veci Visnapuu Súdny dvor posudzoval, či sa povolenie na maloobchodný predaj požadované pri dovoze alkoholických nápojov na účely maloobchodného predaja spotrebiteľom, ktorí majú pobyt vo Fínsku, má posudzovať z hľadiska článku 34 ZFEÚ alebo článku 37 ZFEÚ. Podľa fínskej vlády by sa systém monopolu mal posudzovať podľa článku 37 ZFEÚ a systém povolení podľa článku 34 ZFEÚ. Súdny dvor súhlasil a uviedol, že režimy povolení neupravujú fungovanie monopolu alebo výkon výlučných práv, keďže stanovujú, že osoby, ktoré získajú náležité povolenie, môžu vykonávať maloobchodný predaj určitých kategórií alkoholických nápojov. To znamená, že tieto režimy povolení sú oddeliteľné od fungovania monopolu a musia sa skúmať vzhľadom na článok 34 ZFEÚ<sup>(341)</sup>. V súlade s rozhodnutím vo veci Franzén Súdny dvor pripomenul, že článok 37 ZFEÚ vyžaduje, aby boli organizácia a fungovanie monopolu prispôbené tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia, a tým nebol obchod s tovarom pochádzajúcim z iných členských štátov znevýhodnený a hospodárska súťaž medzi členskými štátmi nebola narušená<sup>(342)</sup>.

<sup>(334)</sup> Vec 155/73, Sacchi, [1974] ECLI:EU:C:1974:40.

<sup>(335)</sup> Vec C-189/95, Franzén, [1997] ECLI:EU:C:1997:504, bod 35.

<sup>(336)</sup> Vec C-189/95, Franzén, [1997] ECLI:EU:C:1997:504, bod 36.

<sup>(337)</sup> Vec C-438/02, Hanner, [2005] ECLI:EU:C:2005:332, bod 35.

<sup>(338)</sup> Vec C-170/04, Rosengren, [2007] ECLI:EU:C:2007:313, body 21 – 22; pozri aj vec C-186/05, Komisia/Švédsko, EU:C:2007:571.

<sup>(339)</sup> Vec C-456/10, ANETT, [2012] ECLI:EU:C:2012:241, body 21 – 23.

<sup>(340)</sup> Vec C-456/10, ANETT, [2012] ECLI:EU:C:2012:241, bod 25 – 31.

<sup>(341)</sup> Vec C-198/14, Visnapuu, [2015] ECLI:EU:C:2015:751, body 90 – 91.

<sup>(342)</sup> Vec C-198/14, Visnapuu, [2015] ECLI:EU:C:2015:751, bod 95.

Vzhľadom na judikatúru sa zdá, že Súdny dvor sa rozhodol posudzovať články 34 a 37 ZFEÚ ako vzájomne sa vylučujúce. V prípade, že sa dané vnútroštátne opatrenie netýka vykonávania špecifického účelu monopolu, patrí mimo rozsahu pôsobnosti článku 37 ZFEÚ a malo by sa posudzovať na základe článkov 34 a 36 ZFEÚ.

Na druhej strane možno tvrdiť, že podľa všetkého dochádza k určitému prekryvaniu medzi článkom 37 ZFEÚ a inými článkami zmluvy. Vo veciach týkajúcich sa porušenia súvisiacich s rôznymi vnútroštátnymi monopolmi v oblasti elektrickej energie a plynu <sup>(343)</sup> Súdny dvor skonštatoval, že je možné spoločné uplatňovanie článku 37 a článku 34 ZFEÚ. Takýto prístup by znamenal, že opatrenie súvisiace so štátnym monopolom by sa najskôr malo preskúmať na základe článku 37 ZFEÚ. Ak sa opatrenie bude považovať za diskriminačné, preskúmanie podľa článkov 34 a 35 ZFEÚ už nebude potrebné. Naopak, ak sa usúdi, že opatrenie nie je diskriminačné podľa článku 37 ZFEÚ, bude sa musieť preskúmať na základe všeobecných ustanovení o voľnom pohybe tovaru.

#### 8.2.4. Článok 107 Zmluvy o fungovaní EÚ – Štátna pomoc

V článku 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (bývalý článok 87 Zmluvy o ES) sa stanovuje, že pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

Pravidlá štátnej pomoci a články 34 – 36 Zmluvy o fungovaní EÚ slúžia v tejto súvislosti spoločnému cieľu, a to zabezpečiť voľný pohyb tovaru medzi členskými štátmi podľa obvyklých podmienok hospodárskej súťaže <sup>(344)</sup>. Keďže ich zameranie je odlišné, kvalifikácia štátneho opatrenia ako štátnej pomoci sa automaticky nevyklučuje s preskúmaním schémy pomoci vzhľadom na iné pravidlá EÚ, napr. články 34 – 36 Zmluvy o fungovaní EÚ <sup>(345)</sup>. Napríklad v zásadnej veci Komisia/Francúzsko <sup>(346)</sup> Súdny dvor skúmal zákonnosť opatrenia, ktorým sa vydavateľom novín udeľovalo oslobodenie od dane pod podmienkou, že noviny boli vytlačené vo Francúzsku. Zatiaľ čo Komisia tvrdila, že ide o porušenie článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ, francúzska vláda argumentovala tým, že opatrenie by sa malo posudzovať podľa článku 107 Zmluvy o fungovaní EÚ, keďže daňové ustanovenia nie je možné oddeliť od všeobecnej schémy pomoci pre odvetvie vydávania novín. Súdny dvor poznamenal, že Francúzsko neoznámilo pomoc v súlade s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ, a vydal v tejto súvislosti zásadné stanovisko, podľa ktorého „už len samotná skutočnosť, že by bolo možné vymedziť vnútroštátne opatrenie ako pomoc [...] nepredstavuje primeraný dôvod na jeho vyňatie“ z rozsahu pôsobnosti ustanovení o voľnom pohybe tovaru <sup>(347)</sup>. Okrem toho v prejudiciálnom rozhodnutí vo veci PreussenElektra <sup>(348)</sup> Súdny dvor skonštatoval, že vnútroštátne opatrenie súvisiace s regionálnymi dodávkami elektriny by mohlo (prinajmenšom potenciálne) brániť obchodu v rámci Spoločenstva. Keďže však opatrenie bolo zamerané na ochranu životného prostredia tým, že prispievalo k znižovaniu emisií skleníkových plynov, nepovažovalo sa za opatrenie, ktoré by bolo v rozpore s voľným pohybom tovaru.

Zároveň samotná skutočnosť, že opatrenie štátnej pomoci ako také ovplyvňuje obchod v rámci EÚ, sama o sebe nie je dostačujúca na to, aby sa opatrenie súčasne kvalifikovalo ako opatrenie s rovnocenným účinkom podľa článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ. Súdny dvor namiesto toho rozlišuje medzi aspektmi, ktoré sú nerozlučne spojené s cieľom pomoci, a aspektmi, ktoré je možné oddeliť od podmienok a opatrení, ktoré, aj keď sú súčasťou schémy pomoci, nemusia byť považované za nevyhnutné na dosiahnutie cieľa pomoci alebo jej riadne fungovanie <sup>(349)</sup>. Články 34 až 36 ZFEÚ sa týkajú len posledných menovaných aspektov. Ako skonštatoval všeobecný súd v rozhodnutí vo veci Castelnou Energía, SL <sup>(350)</sup>, „skutočnosť, že systém pomoci poskytovanej štátom alebo prostredníctvom štátnych prostriedkov môže už len z dôvodu, že podporuje niektoré domáce podniky alebo výrobky, prinajmenšom nepriamo brániť dovozu podobných alebo konkurenčných výrobkov z iných členských štátov, nestačí sama osebe na to, aby bola pomoc prirovnávaná k opatreniu s účinkom rovnocenným množstevnému obmedzeniu v zmysle článku 34 ZFEÚ“.

<sup>(343)</sup> Veci C-159/94, Komisia/Francúzsko, [1997] ECLI:EU:C:1997:501, bod 41; C-158/94, Komisia/Taliansko, [1997] ECLI:EU:C:1997:500, bod 33; C-157/94, Komisia/Holandsko, [1997] ECLI:EU:C:1997:499, bod 24.

<sup>(344)</sup> Vec 103/84, Komisia/Taliansko, [1986] ECLI:EU:C:1986:229, bod 19.

<sup>(345)</sup> Vec C-234/99, Nygård, [2002] ECLI:EU:C:2002:244, bod. 56; vec C-351/88, Laboratori Bruneau, [1991] ECLI:EU:C:1991:304, bod 7.

<sup>(346)</sup> Vec 18/84, Komisia/Francúzsko, [1985] ECLI:EU:C:1985:175.

<sup>(347)</sup> Vec 21/88, Du Pont de Nemours Italiana Spa, [1990] ECLI:EU:C:1990:121; vec 351/88, Laboratori Bruneau Srl [1991] ECLI:EU:C:1991:304; vec C-156/98, Nemecko, [2000] ECLI:EU:C:2000:467, bod 78 a vec C-114/00, Španielsko/Komisia, [2002] ECLI:EU:C:2002:508, bod 104.

<sup>(348)</sup> Vec C-379/98, PreussenElektra, [2001] ECLI:EU:C:2001:160.

<sup>(349)</sup> Vec 74/76, Ianelli, [1977] ECLI:EU:C:1977:51, bod 17.

<sup>(350)</sup> vec T-57/11, Castelnou Energía/Komisia, [2014] ECLI:EU: T:2014:1021, bod 196.

Z judikatúry tiež jasne vyplýva, že vnútroštátny súd je kompetentný posúdiť, či je schéma pomoci v súlade s ustanoveniami zmluvy, ktoré majú iný priamy účinok ako ustanovenia súvisiace so štátnou pomocou (napr. články 34 až 36 Zmluvy o fungovaní EÚ; článok 63 Zmluvy o fungovaní EÚ <sup>(351)</sup>), len vtedy, ak tieto ustanovenia možno hodnotiť samostatne a nie sú nutné na dosiahnutie cieľa alebo fungovanie systému pomoci. <sup>(352)</sup> Článkami 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ sa preto vylučuje, aby vnútroštátny súd posudzoval štátne opatrenie na základe iných ustanovení s priamym účinkom, pokiaľ tieto ustanovenia súvisia s fungovaním a predmetom daného opatrenia.

#### 8.2.5. Článok 110 Zmluvy o fungovaní EÚ – Daňové ustanovenia

Článok 110 ZFEÚ (bývalý článok 90 Zmluvy o ES) dopĺňa ustanovenia o zrušení ciel a poplatkov s rovnakým účinkom. Jeho cieľom je zabezpečiť voľný pohyb tovaru medzi členskými štátmi za normálnych podmienok hospodárskej súťaže vylúčením všetkých foriem ochrany, ktorá by mohla vyplývať z uplatnenia diskriminačného vnútroštátneho zdanenia výrobkov, ktoré pochádzajú z iných členských štátov <sup>(353)</sup>. V súvislosti s článkom 34 Zmluvy o fungovaní EÚ sa článok 110 považuje za *lex specialis*, čo znamená, že vo veciach, na ktoré sa vzťahuje článok 110, sa vylučuje uplatnenie článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ. Tak to bolo vo veci Kawala <sup>(354)</sup>, v ktorej Súdny dvor rozhodol, že registračný poplatok za dovezené ojazdené motorové vozidlá, ktorý je fiškálnej povahy, patrí pod článok 110 ZFEÚ, a preto článok 34 ZFEÚ nie je uplatniteľný. Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry členské štáty musia pri výkone svojej právomoci v oblasti priamych daní rešpektovať právo Únie, a najmä základné slobody zaručené zmluvou <sup>(355)</sup>.

Prvý odsek článku 110 Zmluvy o fungovaní EÚ zakazuje všetkým členským štátom ukladať vnútroštátne dane na výrobky iných členských štátov, ktoré prevyšujú dane ukladané na podobné domáce výrobky. Toto ustanovenie sa porušuje, keď sa daň uložená na dovezený výrobok a daň uložená na podobný domáci výrobok vypočítava odlišne na základe odlišných kritérií, ktoré vedú, dokonca aj keď iba v určitých prípadoch, k vyššiemu zdaneniu dovezeného výrobku.

Súdny dvor vymedzil podobné výrobky ako výrobky, ktoré majú obdobné vlastnosti a uspokojujú tie isté potreby z pohľadu spotrebiteľov, pričom kritériom nie je to, či sú úplne totožné, ale to, či je podobné a porovnateľné ich použitie. Vo veci Komisia/Francúzsko <sup>(356)</sup> sa Súdny dvor usúdil, že cigarety s tmavým a so svetlým tabakom by bolo možné považovať za podobné výrobky.

Ťažkosti v praxi nemôžu odôvodňovať uplatnenie vnútroštátneho zdanenia, ktoré diskriminuje výrobky pochádzajúce z iných členských štátov <sup>(357)</sup>.

Účelom druhého odseku článku 110 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabrániť akejkoľvek podobe nepriameho daňového protekcionizmu ovplyvňujúceho výrobky z iných členských štátov, ktoré síce nie sú podobné domácim výrobkom, ale napriek tomu niektorým z nich konkurujú. Vyššie zdanenie výrobkov z iných členských štátov v porovnaní s konkurenčným domácim tovarom je zakázané, pokiaľ je jeho cieľom zníženie novej spotreby dovezených výrobkov na príslušnom trhu v prospech konkurenčných domácich výrobkov. Vo veci Komisia/Švédsko <sup>(358)</sup> sa Súdny dvor domnieval, že vína strednej kategórie (prevažne z dovozu) majú dostatočný počet spoločných vlastností so silným pivom (prevažne domácim) na to, aby sa mohli považovať za konkurenčný výrobok k silnému pivu. Súdny dvor však v tomto prípade dospel k záveru, že nebol k dispozícii žiadny dôkaz o tom, že by odlišné daňové zaobchádzanie s uvedenými dvoma výrobkami mohlo ovplyvniť správanie sa spotrebiteľov v dotknutom sektore (žiadny ochranný účinok).

V prípadoch, v ktorých sa poplatok ukladá na domáce a dovezené výrobky a príjmy sú určené na financovanie aktivít, z ktorých majú výhody len domáce výrobky, čím sa čiastočne <sup>(359)</sup> vyrovnáva daňové zaťaženie týchto výrobkov, predstavuje takýto poplatok diskriminačné zdanenie zakázané článkom 110 Zmluvy o fungovaní EÚ <sup>(360)</sup>.

<sup>(351)</sup> Vec C-598/17, A-Fonds, [2019] ECLI:EU:C:2019:352.

<sup>(352)</sup> Tamže, bod 47. V tomto zmysle pozri aj vec C-234/99, Nygård, ECLI:EU:C:2002:244, bod 57.

<sup>(353)</sup> Vec C-91/18, Komisia/Grécko, [2019] ECLI:EU:C:2019:600, bod 52.

<sup>(354)</sup> Vec C-134/07, Piotr Kawala/Gmina Miasta Jaworzna, [2007] ECLI:EU:C:2007:770.

<sup>(355)</sup> Pozri napríklad vec C-591/17, Rakúsko/Nemecko, [2019] ECLI:EU:C:2019:504, bod 56 a citovanú judikatúru.

<sup>(356)</sup> Vec C-302/00, Komisia/Francúzsko, [2002] ECLI:EU:C:2002:123.

<sup>(357)</sup> Vec C-221/06, Stadtgemeinde Frohnleiten, [2007] ECLI:EU:C:2007:185, bod 70.

<sup>(358)</sup> Vec C-167/05, Komisia/Švédsko, [2008] ECLI:EU:C:2008:202.

<sup>(359)</sup> V prípade úplného vyrovnania takýto poplatok predstavuje poplatok s rovnakým účinkom ako clo, čo je v rozpore s článkom 28 a 30 Zmluvy o fungovaní EÚ.

<sup>(360)</sup> Vec C-76/17, Petrotel-Lukoil, [2018] ECLI:EU:C:2018:139, body 22 – 25.

### 8.2.6. Článok 351 Zmluvy o fungovaní EÚ

Článok 351 ZFEÚ (bývalý článok 307 Zmluvy o ES) sa týka práv a povinností podľa medzinárodného práva, ku ktorým sa členské štáty zaviazali vo vzťahu k jednej alebo viacerým tretím krajinám pred rokom 1958 alebo pred dňom ich pristúpenia. Pravidlom je, že tieto práva a povinnosti nie sú dotknuté ustanoveniami zmluvy za predpokladu, že sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- Medzinárodná dohoda **musí od členského štátu vyžadovať a nielen mu umožňovať**, aby prijal opatrenie, ktoré je nezlučiteľné s povinnosťou tohto členského štátu vyplývajúcou z práva Únie. V súvislosti s článkom 34 Zmluvy o fungovaní EÚ Súdny dvor vo veci C-324/93 <sup>(361)</sup> zisťoval, ako sú ohraničené možnosti členských štátov prijímať opatrenia, ktorými sa porušujú ich povinnosti podľa tohto článku. Problém sa týkal odmietnutia udeliť povolenie na dovoz diamorfínu (narkotickej drogy podľa Jednotného dohovoru o omamných látkach z roku 1961) do Spojeného kráľovstva. Súdny dvor rozhodol, že skutočnosť, že opatrenie mohlo byť „prijaté podľa medzinárodnej dohody uzavretej pred zmluvou alebo pristúpením členského štátu a fakt, že členský štát zachováva opatrenie podľa článku [351], napriek tomu, že predstavuje prekážku, neznamená, že je toto opatrenie vyňaté z pôsobnosti článku [34], pretože článok [351] nadobúda účinnosť iba vtedy, keď dohoda ukladá členskému štátu povinnosť, ktorá nie je zlučiteľná so zmluvou.“

Z toho vyplýva záver, že členské štáty sa musia zdržať prijímania opatrení, ktoré porušujú právo EÚ, najmä pravidlá o voľnom pohybe tovaru, ak sa v medzinárodných dohodách, ktoré podpísali, od nich nevyžaduje prijatie takýchto opatrení.

- Dohoda nespochybňuje zásady, ktoré sú súčasťou samotných základov právneho poriadku Únie.

## 9. PRESADZOVANIE ČLÁNKOV 34 A 35 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EÚ

### 9.1. Priamy účinok – súkromnoprávne vymáhanie

Súdny dvor uznal, že zákaz stanovený v článku 34 Zmluvy o fungovaní EÚ je „nevyhnutný a výslovný a jeho vykonávanie si nevyžaduje následný zásah členských štátov alebo inštitúcií [Únie]“. Článok 34 Zmluvy o fungovaní EÚ má preto „priamy účinok a vytvára individuálne práva, ktoré vnútroštátne súdy musia chrániť“ <sup>(362)</sup>.

Neskôr Súdny dvor rozhodol, že článok 35 Zmluvy o fungovaní EÚ má takisto priamy účinok, jeho ustanovenia sú tiež „priamo uplatniteľné“ a „priznáva jednotlivcom práva, ktoré súdy členských štátov musia chrániť“ <sup>(363)</sup>.

Jednotlivci sa môžu dovolávať zásady voľného pohybu tovaru a práva na voľný pohyb tovaru predložením veci na vnútroštátny súd. Vnútroštátny súd môže odmietnuť uplatniť akékoľvek vnútroštátne pravidlo, o ktorom sa domnieva, že je v rozpore s článkami 34 a 35 ZFEÚ. Vnútroštátne súdy môžu byť nútené prípadne posúdiť aj to, do akej miery môže byť prekážka dovozu alebo vývozu odôvodnená v zmysle nevyhnutných požiadaviek alebo cieľov verejného záujmu uvedených v článku 36 ZFEÚ.

### 9.2. SOLVIT

SOLVIT je sieť ([www.europa.eu/solvit](http://www.europa.eu/solvit)), ktorá slúži na riešenie problémov spôsobených nesprávnym uplatňovaním právnych predpisov v oblasti vnútorného trhu verejnými orgánmi <sup>(364)</sup>. Všetky členské štáty EHP zriadili na tento účel svoje vlastné centrá SOLVIT, ktoré komunikujú priamo prostredníctvom online databázy. Centrá SOLVIT sú súčasťou verejnej správy jednotlivých štátov a ich úlohou je vyriešiť problémy občanov i podnikov v lehote desiatich týždňov. V odporúčaní Komisie <sup>(365)</sup> z roku 2001, ktoré bolo schválené Radou, sa stanovuje rokovací poriadok siete SOLVIT. Európska komisia vykonáva dohľad nad sieťou a v prípade potreby pomáha urýchliť riešenie sťažností. V roku 2018 sa v rámci siete SOLVIT riešilo viac ako 2 000 sťažností. Miera vyriešených prípadov predstavovala v uvedenom roku 90 %.

<sup>(361)</sup> Vec C-324/93, The Queen/Secretary of State for Home Department, ex parte Evans Medical and Macfarlan Smith, [1995] ECLI:EU:C:1995:84.

<sup>(362)</sup> Vec 74/76, Iannelli/Meroni, [1977] ECLI:EU:C:1977:51.

<sup>(363)</sup> Vec 83/78, Pigs Marketing Board /Redmond, [1978] ECLI:EU:C:1978:214.

<sup>(364)</sup> Doplňujúce informácie sú uvedené v oznámení Komisie: Akčný plán na posilnenie siete SOLVIT (COM(2017) 255) a odporúčanie Komisie o zásadách, ktorými sa riadi sieť SOLVIT (C(2013) 5869).

<sup>(365)</sup> Odporúčanie Komisie zo 7. decembra 2001 o zásadách používania siete SOLVIT – siete na riešenie problémov na vnútornom trhu [K (2001) 3901] (Ú. v. ES L 331, 15.12.2001, s. 79).

Okrem toho sa nariadením (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní zaviedol nový postup riešenia problémov v rámci siete SOLVIT. V článku 8 uvedeného nariadenia sa stanovuje postup, ktorý sa uplatňuje v prípadoch, keď vnútroštátne orgány vydali správne rozhodnutie. Centrum SOLVIT, ktoré je do tohto postupu zapojené, má možnosť požiadať Komisiu, aby posúdila zlučiteľnosť správneho rozhodnutia a vydala stanovisko. V prípade takéhoto postupu sú stanovené dlhšie lehoty než pri obvyklom postupe siete SOLVIT.

### 9.3. Konania o nesplnení povinností podľa článkov 258 a 260 Zmluvy o fungovaní EÚ

#### 9.3.1. Postup v prípade nesplnenia povinností

Komisia ako „strážkyňa zmluvy“ môže na základe sťažnosti alebo z vlastného podnetu začať konania o nesplnení povinností proti členskému štátu, o ktorom sa domnieva, že si nespĺnil svoje povinnosti v súvislosti s právom EÚ.

V článku 258 Zmluvy o fungovaní EÚ (bývalý článok 226 Zmluvy o ES) sa stanovujú formálne kroky postupu v prípade nesplnenia povinností. V prvej fáze sa príslušnému členskému štátu pošle formálna výzva, aby predložil svoje pripomienky do konkrétneho dátumu, obvykle do dvoch mesiacov.

Na základe zaslanej odpovede alebo na základe skutočnosti, že nebola zaslaná žiadna odpoveď, sa Komisia môže rozhodnúť poslať členskému štátu odôvodnené stanovisko. V odôvodnenom stanovisku uvedie, prečo sa domnieva, že došlo k porušeniu práva EÚ, a vyzve členský štát, aby do stanoveného dátumu, obvykle do dvoch mesiacov, dosiahol súlad s právom EÚ. Ak členský štát nezabezpečí súlad s právom EÚ, Komisia sa môže rozhodnúť, že predloží vec Súdnemu dvoru Európskej únie, aby získala vyhlásenie, že došlo k porušeniu práva EÚ.

Formálnou výzvou a odôvodneným stanoviskom, ktoré vydala Komisia, sa obmedzuje predmet sporu, aby nebolo možné jeho následné rozšírenie. Z toho vyplýva, že odôvodnené stanovisko a konania vedené Komisiou sa musia zakladať na tých istých základoch, ako sú základy stanovené vo formálnej výzve, ktorou bolo iniciované konanie pred podaním žaloby <sup>(366)</sup>.

Ak Súdny dvor vo svojom konečnom rozhodnutí v tejto veci potvrdí, že došlo k porušeniu práva EÚ, od dotknutého členského štátu sa bude požadovať prijatie opatrení na vykonanie rozsudku. Ak členský štát pokračuje v porušovaní práva EÚ, Komisia môže vec opäť predložiť Súdnemu dvoru a požadovať, aby sa uplatnili finančné sankcie (paušálna pokuta alebo denné penále). Postup v prípade druhého predloženia podnetu Súdnemu dvoru je stanovený v článku 260 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ. V súlade s týmto postupom a ak dotknutý členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora, Komisia môže 1) poslať list členskému štátu a upozorniť ho na jeho povinnosť dosiahnuť súlad s právom Únie; 2) poslať formálnu výzvu a napokon 3) postúpiť vec Súdnemu dvoru (druhé postúpenie). Ak Súdny dvor zistí, že dotknutý členský štát nevyhovel jeho prvému rozsudku, môže mu uložiť finančné sankcie. Finančné sankcie by mali mať odradzujúci účinok a viesť členské štáty k tomu, aby čo najrýchlejšie dosiahli súlad s právom EÚ <sup>(367)</sup>.

#### 9.3.2. Sťažnosti

Každý, kto sa domnieva, že opatrenie prijaté členským štátom je v rozpore s článkami 34 – 36 ZFEÚ, môže podať sťažnosť Európskej komisii. Veľký podiel konaní o nesplnení povinností dotýkajúcich sa voľného pohybu tovaru totiž Komisia začala na základe sťažnosti. Pravidlá týkajúce sa vybavovania sťažností sú stanovené v nadväzujúcich oznámeniach Komisie o vzťahoch so sťažovateľom v súvislosti s porušeniami práva EÚ <sup>(368)</sup>.

<sup>(366)</sup> Vec C-457/07, Komisia/Portugalsko, [2009] ECLI:EU:C:2009:531, bod 55.

<sup>(367)</sup> Viac informácií o postupe v prípade nesplnenia povinností a spôsobe výpočtu finančných sankcií nájdete na: [https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure\\_sk](https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_sk).

<sup>(368)</sup> Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a európskemu ombudsmanovi o vzťahoch so sťažovateľom v súvislosti s porušovaním práva Spoločenstva [KOM(2002) 141 v konečnom znení]. Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu. Aktualizácia oznámenia o vzťahoch so sťažovateľom v prípadoch uplatňovania práva Únie [COM(2012) 154 final]. Oznámenie Komisie – Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva [C(2016) 8600], (Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2017, s. 10).

Sťažnosti sa podávajú pomocou štandardného formulára sťažnosti. Formulár sťažnosti poskytne Komisia na vyžiadanie alebo ho možno nájsť online na webovom sídle Európa<sup>(369)</sup>. Sťažnosti sa musia predkladať online alebo písomne listom Generálnemu sekretariátu Komisie na adrese „1049 Brusel, Belgicko“, alebo prípadne na niektorom zo zastúpení Komisie v členských štátoch. Štandardný formulár sťažnosti je možné podať online alebo poslať poštou v ktoromkoľvek z úradných jazykov EÚ.

Komisia pošle sťažovateľovi počiatočné potvrdenie o doručení sťažnosti do 15 pracovných dní. Do jedného mesiaca od tohto potvrdenia rozhodne o tom, či by sa doručená sťažnosť mala zaevidovať.

Sťažovateľ síce nie je oficiálnou stranou žiadneho konania začatého proti členskému štátu, treba však poznamenať, že disponuje istými dôležitými administratívnymi právami:

- Komisia nezverejní identitu sťažovateľa, pokiaľ sťažovateľ výslovne nesúhlasí so zverejnením.
- Komisia sa bude usilovať, aby o merite veci (teda o začatí konania alebo o uzavretí veci) rozhodla do dvanástich mesiacov od zaevidovania sťažnosti.
- Komisia bude sťažovateľa informovať o hlavných krokoch v rámci postupu. Príslušný útvar Komisie bude sťažovateľa vopred informovať o tom, či plánuje uzavrieť vec, a umožní mu, aby zareagoval a poskytol nové skutočnosti alebo elementy.
- Ak Komisia po vyšetrowaní usúdi, že skutočne môže dochádzať k porušeniu práva EÚ, môže rozhodnúť o začatí konania o nesplnení povinností podľa článku 258 ZFEÚ.

Komisia ako strážkyňa zmluvy veľmi pozorne dbá na zabezpečovanie celkového súladu s právom EÚ a na monitorovanie toho, či členské štáty dodržiavajú pravidlá a povinnosti stanovené v zmluve alebo sekundárnych právnych predpisoch. Právne postupy, ako napríklad konania o nesplnení povinností podľa článku 258 ZFEÚ, však z rôznych dôvodov nemusia byť vždy tým najlepším spôsobom riešenia konkrétneho problému. Preto je dôležité zdôrazniť, že hoci je Komisia maximálne odhodlaná plniť svoju úlohu dohľadu nad dodržiavaním práva EÚ členskými štátmi, disponuje širokým priestorom na voľné uváženie, či začne alebo nezačne konanie o nesplnení povinností<sup>(370)</sup>.

## 10. SÚVISIACE NÁSTROJE SEKUNDÁRNEHO PRÁVA

### 10.1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti**<sup>(371)</sup>

Smernicou (EÚ) 2015/1535 sa stanovuje povinnosť členských štátov Európskej únie oznámiť Komisii a príslušným protistranám každý návrh technického predpisu týkajúceho sa tovaru alebo služieb informačnej spoločnosti pred tým, ako daný návrh prijímú. Krajiny EHP, Švajčiarsko a Turecko takisto oznamujú svoje technické predpisy v rámci informačného systému o technických predpisoch (TRIS).

Komisia a členské štáty pracujú prostredníctvom systému preventívnej kontroly. Počas obdobia odkladu sa členské štáty musia zdržať prijímania svojich oznámených návrhov predpisov aspoň tri mesiace, pokiaľ sa nepreskúmajú. Počas tohto obdobia je možné viesť dvojstranné rokovanie s orgánmi členských štátov. Ak sa zistí, že je návrh predpisu v rozpore s právnymi predpismi EÚ v oblasti vnútorného trhu, odkladná lehota sa môže predĺžiť až na šesť mesiacov. Rozhodnutím o blokovaní sa môže uložiť predĺženie odkladnej lehoty dokonca až do 18 mesiacov, ak Rada prijme pozíciu k rovnakej záležitosti, na ktorú sa vzťahuje oznámený návrh predpisu<sup>(372)</sup>.

<sup>(369)</sup> [https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints\\_sk/](https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_sk/); [https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level\\_sk](https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_sk)

<sup>(370)</sup> Vec 200/88, Komisia/Grécko, [1990] ECLI:EU:C:1990:346; uznesenie vo veci T-47/96, 1996] ECLI:EU:T:1996:164, bod 42; ako aj uznesenie vo veci T-177/05, Fínsko/Komisia, uznesenie z 9. januára 2006, body 37 – 40.

<sup>(371)</sup> Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1.

<sup>(372)</sup> Pozri články 5 – 6 smernice.



Týmto postupom sa teda majú odstrániť všetky prekážky, ktoré by mohli brániť hladkému fungovaniu vnútorného trhu ešte predtým, ako sa vôbec objavia, aby sa vyhlo prijímaniu nápravného opatrenia, ktoré je vždy problematickejšie.

Podľa judikatúry Súdneho dvora (pozri rozsudky vo veciach CIA Security a Unilever <sup>(373)</sup>) sa nemôže uplatňovať žiadny technický predpis, ktorý nebol oznámený v štádiu návrhu alebo ktorý bol prijatý počas povinnej odkladnej lehoty, a teda ani vnútroštátne súdy nemôžu vymáhať jeho uplatňovanie od jednotlivcov. To následne potvrdil Súdny dvor <sup>(374)</sup>.

## 10.2. Nariadenie (EÚ) 2019/515 – nariadenie o „vzájomnom uznávaní“

Zákonodarca EÚ prijal v roku 2008 nariadenie (ES) č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte. Hlavným cieľom tohto nariadenia bolo vymedziť práva a povinnosti vnútroštátnych orgánov a podnikov, keď majú vnútroštátne orgány v úmysle zamietnuť prístup na trh výrobku, ktorý bol v inom členskom štáte uvedený na trh v súlade s právnymi predpismi. Na základe tohto nariadenia sa dôkazné bremeno prenáša na vnútroštátne orgány, ktoré majú v úmysle zamietnuť prístup na trh, pričom sa od nich vyžaduje, aby uviedli technický alebo vedecký dôvod, na základe ktorého zamýšľajú zamietnuť prístup výrobku na vnútroštátny trh. Hospodársky subjekt má možnosť obhájiť si svoje stanovisko a predložiť príslušným orgánom opodstatnené argumenty.

Nariadením sa tiež v každom členskom štáte zriaďuje „kontaktné miesto pre výrobky“, ktoré podnikom a príslušným orgánom v iných členských štátoch poskytuje informácie o technických predpisoch týkajúcich sa výrobkov a vykonávaní zásady vzájomného uznávania.

Nariadenie (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008, ku dňu 19. apríla 2020.

Cieľom nariadenia (EÚ) 2019/515 je zlepšiť právnu istotu pre podniky a vnútroštátne orgány. Zavádza sa ním vyhlásenie o vzájomnom uznávaní (vlastné vyhlásenie), pomocou ktorého hospodárske subjekty preukazujú, že bol tovar uvedený na trh v inom členskom štáte v súlade s právnymi predpismi, stanovuje sa nový postup riešenia problémov na základe siete SOLVIT a zavádza sa užšia správna spolupráca a spoločný IT nástroj na posilnenie komunikácie, spolupráce a dôvery medzi vnútroštátnymi orgánmi.

Nariadenie (EÚ) 2019/515 je podrobnejšie vysvetlené v samostatnom usmerňujúcom dokumente.

## 10.3. Nariadenie (ES) č. 2679/98 – „Jahodové“ nariadenie

Nariadením Rady (ES) č. 2679/98 o fungovaní vnútorného trhu sa vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi <sup>(375)</sup> stanovujú osobitné postupy, ktoré majú slúžiť na prekonanie závažných prekážok voľného pohybu tovaru medzi členskými štátmi, ktoré spôsobujú veľké straty postihnutým jednotlivcom a vyžadujú si okamžité opatrenia. Tieto prekážky môžu byť napríklad výsledkom pasívneho prístupu vnútroštátnych orgánov k násilným aktivitám jednotlivcov alebo nenásilnej blokáde hraníc, alebo výsledkom konania členského štátu, akým je napríklad inštitucionalizovaný bojkot dovezených výrobkov.

Nariadením sa stanovuje postup varovania a výmena informácií medzi členskými štátmi a Komisiou. V nariadení sa členským štátom takisto pripomína ich povinnosť prijať potrebné a primerané opatrenia na zabezpečenie voľného pohybu tovaru a povinnosť informovať Komisiu o týchto opatreniach a Komisia sa splnomocňuje, aby poslala oznámenie príslušnému členskému štátu so žiadosťou o prijatie opatrení vo veľmi krátkom čase <sup>(376)</sup>.

<sup>(373)</sup> Vec C-194/94, CIA Security, [1996] ECLI:EU:C:1996:172; vec C-443/98, Unilever, [2000] ECLI:EU:C:2000:496.

<sup>(374)</sup> Vec C-20/05, Schwibbert, [2007] ECLI:EU:C:2007:652; vec C-390/18, Airbnb Ireland, [2019] ECLI:EU:C:2019:1112.

<sup>(375)</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 337, 12.12.1998, s. 8).

<sup>(376)</sup> Ďalšie informácie nájdete na [https://ec.europa.eu/growth/single-market/barriers-to-trade/physical\\_en](https://ec.europa.eu/growth/single-market/barriers-to-trade/physical_en) a v pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD(2019) 371 final.

## PRÍLOHA

## ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ

**Územia uvedené v článku 52 ods. 1 Zmluvy o EÚ, na ktoré sa uplatňuje článok 34 ZFEÚ v súlade s článkom 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie:**

Územia 27 členských štátov EÚ vrátane:

**Alandy** (autonómna provincia Fínska).

Právny základ: článok 355 ods. 4 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 5 Zmluvy o ES).

**Azory** (autonómna oblasť Portugalska). Pozostávajú z ostrovov São Miguel, Pico, Terceira, São Jorge, Faial, Flores, Santa Maria, Graciosa, Corvo.

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Kanárske ostrovy** (autonómne spoločenstvo Španielska). Pozostávajú z ostrovov Tenerife, Fuerteventura, Gran Canaria, Lanzarote, La Palma, La Gomera, El Hierro.

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Francúzska Guyana** (zámorský departmán Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Guadeloupe** (zámorský departmán Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Madeira** (autonómna oblasť Portugalska). Pozostáva z ostrova Madeira, Porto Santo, ostrovov Desertas, ostrovov Selvagens.

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Martinik** (zámorský departmán Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Mayotte** (zámorský departmán Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ.

**Réunion** (zámorský departmán Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 2 Zmluvy o ES).

**Svätý Martin** (zámorská správna korporácia Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 1 ZFEÚ.

Územia spojené s členskými štátmi EÚ, na ktoré sa neuplatňuje článok 34 ZFEÚ:

**Aruba** (konštituentná krajina Holandska).

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Ceuta a Melilla** (autonómne mestá pod španielskou zvrchovanosťou).

Právny základ: Vzhľadom na znenie článkov 24 a 25 Aktu o pristúpení Španielska k EÚ<sup>(1)</sup>, hoci sa článok 34 ZFEÚ pravdepodobne uplatňuje na tovar vstupujúci na tieto územia zo zvyšku EÚ, podľa všetkého sa tieto články neuplatňujú na tovar s pôvodom v Ceute a Melille vstupujúci do zvyšku EÚ. Z tohto dôvodu sa nezdá, že sa článok 34 ZFEÚ týka tovaru s pôvodom v Ceute a Melille.

(<sup>1</sup>) Ú. v. ES L 302, 15.11.1985, s. 23.

**Faerské ostrovy** (autonómne územie Dánska).

Hoci je Dánsko zodpovedné za vonkajšie vzťahy 18 ostrovov, ktoré sú súčasťou tohto územia, toto územie si zachováva vysoký stupeň samosprávy a v Zmluve o fungovaní EÚ sa výslovne uvádza, že tieto ostrovy nespádajú do jej územnej pôsobnosti.

Právny základ: článok 355 ods. 5 písm. a) ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 6 písm. a) Zmluvy o ES).

**Francúzska Polynézia** (zámorská správna korporácia Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Francúzske južné a antarktické územia** (zámorské územie Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Holandské Antily** (konštituentná krajina Holandska). Pozostávajú z Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius a Sint Maarten.

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Nová Kaledónia a závislé územia** (*sui generis* správna korporácia Francúzska). Vrátane hlavného ostrova (*Grande Terre*), ostrovov Loyalty a niekoľkých menších ostrovov.

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Ostrovy Saint Pierre a Miquelon** (zámorská správna korporácia Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

**Svätý Bartolomej** (zámorská správna korporácia Francúzska)

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ.

**Wallis a Futuna** (zámorská správna korporácia Francúzska).

Právny základ: článok 355 ods. 2 ZFEÚ (pôvodný článok 299 ods. 3 Zmluvy o ES).

A nakoniec, členské štáty Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), Island, Lichtenštajnsko a Nórsko využívajú voľný pohyb tovaru v EÚ na základe Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP).

---



ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)  
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)



Úrad pre vydávanie publikácií  
Európskej únie  
L-2985 Luxemburg  
LUXEMBURSKO

SK